MUSÆ SACRÆ:

SEU

JONAS, JEREMIÆ THRENI, & DANIEL

Græco redditi carmine.

AUTORE

Ioan: Ailmer Oxonienſi

Nov. Coll. Soc.

OXONIÆ,

Excudebat L. LICHFIELD Acad. Typog.

& veneunt apud IOS. GODWIN &

RIC. DAVIS. *Anno* 1652.

VENERANDO

ac ſummæ literaturæ Viro

D: Dri POTENGER,

Præluſtriſſimæ Scholæ WINTONIENSIS Moderatori prudentiſsimo,

Præceptori ſuo ac Mæcenati plurimùm obſervando χαίρειν καὶ ἔυ πράτ]ειν.

QUod Tuis primùm (Vir undiquáq; doctiſſime) ſub auſpiciis ſcripſi, hoc Tuo inſcripſi Nomini. Cùm me Tibi dico ipſum, tùm hæc mea, gratitudinis putà μνημόσυνον & obſervantiæ arram. Pægnia ſunt, fateor, qualiáq; meherculè volanti exaravi calamo, & ἐξ αὐτοχεδίης πεφόμενα; proindéq; nec mole Te digna, nec opere. Suppuderet itaq; obtuliſſe, niſi offenderem magnis etiam viris non magna aliquando arriſiſſe, & exiguis rebus interfuiſſe Jovem. Frigidulum aquæ hauſtum non frigidè olim excepit ab αὐτοργῦ

etiam manibus. Magnus ille *Artaxerxes*. Idem me mihi promittere, tùm Tua ſuadet humanitas mira, tùm ille quoq; candor præcipuus, quo meas pridem, perinde ac modò levidenſia, ſuſcepiſti, & dignatus es

---- *Meas eſſe aliquid putare nugas.*

Ad Tuum igitur advolat ſinum tenella hæc, quam enixus ſum, Proles. Tanti quippe ac talis Tituli autoritate tanquam Caduceo munita, inter invidiæ tela in incunabilis ipſis tuta verſari poſſit; Ac quomodò --lucet Phaetontide cõdita guttâ Formica: ita alioquin obſcurum opuſculum illuſtriſſimo Tui Nominis ſplendore tralucebit, ac montium inſtar, quos luminis ſtrictura & ἀκτινοβολία matutinus inaurat Phæbus, mutuatitio ſaltem Tuo reſplendebit nitore; Tuo inquam, quo ampliorem deſiderare, nec opus eſt mihi, nec animus. Emicat latè, eminétq; præluſtre Nominis Tui decus, ut qui eruditione ſingulari, & maximis Virtutibus undequaq; exornaris. Dubium eſt, an ſe Tibi ſummittat, an Te ſibi admittat alta Theologia; adeò ei a ſecretis audis. Literas profundiores & calles, & foves: quorum alterum Te ſapientem, alterum humanum arguit; utrumq; in Tui cultum, & admirationem optimos quoſq;, ac literatiſſimos omnes unà corripit. Teſtes ac monumẽta eruditionis Tuæ innumeri illi, qui e Schola Tua tanquam ex *Equo Trojano* non modò *Græci*, ſed humanioribus omne genus literis imbuti prodiêre. Eâ utiq; ſedulitate efformandis Puerorum animis

&

& exemplis præeundo, & præceptis ſuadendo, & patrocinio fovendo, obnixè uſq; uſq; incumbis; ut jure optimo ter felices ſe prædicent, uno ſuo tanto ac tali, malignâ adeò in Tempeſtate, Scholarchâ fruita *Wicchamica* Juventus. Gratulor & ego mihi, qui, cætera utut errarim, in deligendo ſaltem Patrono non errare didicerim. Aliò flecti, fateor, vix poteram, aliò certè non debebam. Totum namq; meum, Ampliſſime, quantulumcunq; eſt, non tam meum, quàm Veſtrum eſt. Suſcipe igitur pro humanitate Tuâ tenui de agello has ſpicas tenues, & ad altiora ſubvolanti benigniſſimo Tuæ clementiæ favonio feliciter aſpires. Ego Deum Opt. Max. in literatorum Repub. & inter literatos diu præſis ut velit & POTENtiam GERas auctior indies & amplificatior, votis ardentiſſimis comprecari non deſinam

Reverentiæ Tuæ humillimè

devotus & devinctus

JOAN. AILMER.

In Authorem, & opus *Elegantiſſimum*.

QUà cœlum ſcandas, *Parnaſſo* affigis *Olympum*;
Auſpice *Typhœus* carmine *major ovans*.
Altior, & *plumâ felicior Icarus unâ*
Scis quicquid ſphæræ *temporis* immineat.
Lunam amet in *Latmum Endymion*, pulvinar *Olympus*,
Et *cœlum Vraniæ* ſit *procus omne* tuæ.
Cui ſacer *Eliæ* currus *Pauli ecſtaſin* affert,
Et *biſida* inde *calens enthea* lingua tibi eſt.
Te moderante *canit mæſtus ſuſpiria Vates*,
Aptantúrq; *tuæ threna*, *dolórq*; *lyræ*,
Æmulus & *cygno* luctus; lachrymæq; , *Heliconis*
Quas tota (*& ſapidas hinc*) pia *flevit* aqua.
Nec ſunt *ſpeluncæ fuſca* hæc *oracula nigræ*;
Phœbi par, tuus eſt non ſine *luce* calor.
Macte (ultra hoc ſi quid ſit) *Græce Poeta!* quod olim
Rarum erat *alterutri*, eſt nactus *uterq*; *fidem*.

GULIELMUS BELL.

Χαῖρε σὺ ὦ φίλε φίλτατε, χαῖρε σὺ πότνια Μῶσα,
Χερσὶ σὺ περιπλέκομαι (τί πλέον;) ἀμφοτέραις.
Τυφλὸν Ἔρωτος ἄγαλμα καὶ ὕδατα Κύπριδος ἄλλοι·
Τοῖα σὺ ἐξέβαλες συγγενὲ νῦν σκύβαλα.
Καὶ σὺ θεοπνεύστοιο περάγγελα θέσφατα Βίβλε
Ὑμνολόγῳ περφέρεις Πιερίδων σόματι.
Εἴδομεν (ὦ μέγα θαῦμα!) περσήλυτον αὐτὸν Ὅμηρον,
Ὕδατ' Ἰορδάνε βάπτε) Ἡσιοδ Θ.
ΤΡΕΙΣ ΠΑΙΔΕΣ σκιρτῶσιν ἐνὶ φλογόεντι καμίνῳ,
Σῶ μέλποντ Θ, ὁρῶ παῖδας ἐλαφροτέρους.
Θελξινόοις καὶ αὐτοὶ ἔπεσι ΛΕΟΝΤΕΣ ἀοιδαῖς
Εἰ χ' ὁ Δανιὴλ ἰσοείλιν ἐνέπεις.
Ἐν πηγῇ Ἑλικῶν Θ Ἀμτ]ογενὴς ὁ Ἰωνᾶς
Κύματα μὴ φείτ]ει πνεύμασι μαινόμενα.
Ἀλλ' ἄγε Μῶσα μὶ Ἑλλὰς ἐμοὶ συνάειδε τελαυτὴν·
Οὗτ Θ Ὁ κηρύκων ἄλλοθεν ὁ δεῖ).

Lector *Candide*
Amplexus tuos ambit *atrata* Pagina,
Et ad *Manus* tuas *currunt* Poetici *Pedes*:
Quos,
Judæam licet & Græciam peragrarint,
Non tamen *Stazontas* acceptrus es,
aut

Quasi

(Quasi *Vulcanus* illè exœudisset)
Iambos claudicantes.
Quid dicam?
Alveare habes reverà *Atticum*;
Et *Testamentum Vetus* pœnè redditum *Novum*;
Enoch iterum *transtatum*;
In Vno legis SEPTUAGINTA,
Scripturas *alio* ore loquentes nec tamen *diverso*,
Bonâ fide redditas licèt *Græcâ*:
Ita ut *Lux ipsa* jam in *lucem* prodeat.
Omnia tam casta, divina, sublimia, (deatur
Ut *Joanni* etiam nostro *Atramentum Aquila* suppeditâsse vi-
En ipsum Prophetarum *Heraclitum*!
Cui *Quinq*; *Capita* vix sufficiant ad Exitium Hierosolymæ de-
Jam Lachrymis *verè salsis*, (plorandum
Et quasi *Helicone* adeò rigantur genæ:
Ut *bicipitem Sion* putares *Parnassum bicornem*,
Et *Prophetas* fieri *Vates*.
Hunc sequitur ille, quem Reges secuti sunt;
Oraculorum Mystes, & somniorum Oedipus,
Pius ille Daniel, ille *Androclus prior*
Cui *Leones* pepercêrunt; -- quòd toties *prostraverat*.
Tertium vendicant locum
(Quamvis pietate nullis *secundi*)
TRES illi PUERI quibus animus plusquàm *Virilis*;
Qui non *Asini ad* LYRAM (perent:
Ut ferales curvorum Nabliorum sonos curvo poplite exci-
Sed æquè *immoti* starent
Ac ipsa *statua* quam Nabuchodonosor erexerat.
Donec *pleniore buccâ* tyrannus intumescceret

Quàm ipſi *Tibicines*,
Et furenti *inflammatus æſtu*,
Igneum crearet *Elementum* quo PUERI *erudirentur*;
Eructat Ætnas immanis hic Enceladus,
Et, ut alter Phlegetõ, *undas flammarum* conſpuit;
Ad cujus juſſa, ut *ſepties* reſurgeret *calor ad octo*,
Lictor immittit *faſces* ac totas ſylvas;
Innocuis *lumbis* paratur *zona torrida*:
En lector! &, ſi, poſſis, ſine lachrymis;
In candentem detruduntur clibanum hæc fratrum Trias!
Ubi læta agũt tripudia, & æternas Jehovæ erigũt *Pyramides*;
Piæ *Salamandræ!*
Choreas in mediâ ducentes flammâ,
Paſſu etiam jam verè *metrico*.
Quorum miſertus huc confluit *aquoſus* IONAS,
Tyranno forſan *pœnitentiam* prædicaturus,
Niſi deeſſent *cineres*;
Hic eſt verus ille Arion cui *piſcis* navigium præſtitit;
Cui unda mortem minitans facta eſt *aqua vitæ*;
Qui *aram* obtinuit in *Oceano*;
Et quæ in nautis non potuit in piſce invenit *viſcera*:
Quem marinus Helluo non *reſpuit* abſorbere,
Abſorpſit tamen ut *reſpueret*.
Tribus diebus *fluctuavit* in ſtomachi *Delo*,
Et ſpatioſas *ventris plateas* perambulavit,
Donec nauſeabundus Cetus,
Tunicas & caligas adhuc neſciens concoquere,
Stomachum illo liberavit, & illum ſtomacho.
Non eſt cur metuas nè iterum *deflectat*,
Cùm ad Ninivitas jam procedat *recto & æquo pede*.

Sis

Sis ſalvus mî Amice

Nè orbi adeò invideas, ut Nomen modeſtè ſubduceres;
Quid eſt quin inſcii homines *Herculem renatum* affirment,
Dum tuum *in cunis* robur meditentur?
Et Te, cui *Virtus contigit ante diem*,
Auguſtum efferant *Cæſarem*?
Aut, quod verisimilius eſt, dum *doctam* conſpiciant *lanuginē*,
Intonſo delibent *Apollini*?
E Scholâ profilis in Prelum,
Et ovo vix excluſus, ut alter Tereus,
Auras ſimul ac viſas præpeti tentas alâ.
Nec mireris Lector; e Scholâ prodiit *Wicchamicâ Wintoniēſi*.
Adeſte Aſtrologi,
Hoc mihi ſolvite ænigma,
Sol nunquam magis *defecit*, nec minus *Phœbus*;
Græca ſcilicet *Poeſis* neſcit *Eclipſin*,
Nec, ut Latina, admittit
Monſtr' horrend' inform' ingens cui *lumen ademptum*.
Sua jam fileant Sibyllæ carmina,
Unicus hic *libellus in Octavo*
Omnia illarum exuperat *Folia*.
Progredere, AILMERE, qui certè regredi vix jam potes,
Macte, inquam, cum musâ *Alchymiſticâ*!
Sciat mundus
Poeticum etiam eſſe lapillū qui in aurum convertit omnia.
Non crederem cùm *Virgilius euangelizaret*,
Homerum licet *cæcum* diu mutum futurum.
Fælix ver in quo omnes naſcuntur *Flores Poëtarum*!
Quid dicam?
Omnium ἐγκωμίων hæc ſit ipſa ἀκμὴ

Hoc anno feciſti ut dignus videare
ſCholArIs MoDò POTENGERI.
Qui
Ut pater Muſæ ita meritò ſit Patronus,
Cujus nudo NOMINE armatus, nil eſt quod in *terris* metuas,
Hic enim Tuus (ait Χρονόγραμμα) Mecænas
De CœLo-POTENtIaM GERIt.

Hebræum ſe faſſus erat modò triſtis Ionas, Cap. 1. v. 9.
Quid *jam dicturum*, lector amice, putas?

Quid Daniel prodire times? ſi Zoilus urget,
Ad quæ confugias ora LEONIS habes.

Huc tu Mæonides, huc tu tua ΠΑΝΤΑ tuliſti,
At, licet attuleris, ibis, Homere, FORAS.

Hanc qualemcunq; farraginem obtulit

ROBERTUS MATHEW
Nov. Coll. Socius.

EIa age amicorum dulciſſima cura tuorum,
Wicchamî æternis vivere digne ROSIS.
Uſq; adeóne tuos formaverit Angelus artus,
Alcides Cunis ut videare tuis?
Filius haud Veneris calamum, dedit alma columba;
Hæc petit ingenii candida tecta tui.
Hic nulla impuris turgeſcit pagina nugis:
Reddita nec Græcâ chartula græca fide.
Murmura, te modulante, abeunt, planctus lugubres;
Dulcé μέλ& reſonat quod modò θρῆν& erat.
Sacra quòd expandas non mirum oracula vatum,
Cùm ſis Pierii Phæbus & ipſe chori.

RICH. OSGOOD Nov.
Coll. Soc.

In Authorem.

Φαντὶ μ' ἀ θεμιτὸν πο]' ἀνδόνα χέτ]ας ἀείδειν,
Οὐκ ἔν ἀμβροσίαν ἄμμες μνησέυομες ὠδάν·
Οὐ λιγυρὰς βαρεαχὶ μαχόμεθα ποτ' ἀκείδας, ἀλλὰ
(Καδ δύναμιν) Δῶρες δωείσδομες. Οὐτις Ὁμηρον
Μωμᾶδς δυνατὸς, Μῆν& μιμεῖδς ἐπύχθης·
Ἀπρεδς καλάμων μὴ θάρσει δεύτερ& ἀλλ&.

Εἰπ' ἄγε, παῖ τειπόδατε (τεᾶς μὴ φείδεο φωνᾶς,)
Εἰπ' ἄγε, πῶς σε δίδαξε δίας κεραΐδαο θύγατρες,
Τηλόθεν ἐκ Τεμπέων Πιερίδῶν κ) παγγίδ& αὖας
Εἰς Σολύμων πόλιν ἠερανογείτονα ἠγεμονεύειν;
Εἰπ' ἄγε Καλλιόπας καπυρὸν τόμα, πῶς σε δίδαξεν
Αἰλινα καλλιρόοις τοῖον μύρεσθ) ἀοιδαῖς;
Οὐ γάρ πω μάλα τις περιλαμέν& ἐννέα Μώσαις
Ἰσομέροις ἅι ἅι, θρῆνόν τ' ἐνέδασεν ἀενθμοῖς.
Νῶ μέλ, ὡς Πύθι&, Δανιὴλ πεφρωμένα φαίνῃ,
Καὶ φανᾷ φανερὸν κοινᾷ χρησίμεια φερέζει.
Ποιμένες, εἴ πατέ μοι τὸ κρύπτυον, ὡς καλός ἐντι.
Οὐδὲ μ' ἐξαπίνας θεί& βροτὸς ἄλλον ἔταξεν,
Ἀλλότριον ἢ μάλιστα· χάρειν δέ σοι δίδεν Ἀπόλλων,
Πασά τε Πηγασίδων ἀ φυλὰ, ὅτ)ι πάρ& περ
Τᾶ)' ἄγνωστον ἔπ&, πέλε) παγχάϊον αὐτοῖς.
Ἡδὲ θαλασσόπορος μέγα χαιρέτω ᾧ ἔνι θυμῷ
Ἰωνᾶς, ὅτως ὀλέκειδ) φέρτερόν ἐντι.
Εὐρύχορον γαῖαν κ) δὲ σὺ πολύτροπ& ἔγνως,
Καὶ μέλανας πόντοιο βύθους μιγακήτε& ὅδας·
Ταῦτα πάλαι σε ἔρεξε θεός· Νῶ ἄμβροτε Μῶσα
Αἰλμήριό σε Μῶσα φέρει διὰ ἠερανὸν εὐρυὼ,
Οὐρανὸν ἠερόεντα θεῶν ἕδ&αἰὲν ἐόντων·
Ἀστερόφοιτ& ἔφυς, τὸ πεὶν ὑγρὰ κέλδεα περήσας.

ROB. SHARROCK Nov.
Coll. Soc.

In

In Amici mei Charites, ſive trium Prophetarum Græcam verſionem.

QUondam tentatas irato numine fruſtra
Ad Græcas Jonas te remige ducitur oras.
Juriſta es; meritò tibi Juſtinianus honores
Det, cùm *Pandectæ* tua pagina fiat *Homeri*:
Qui facilè ſanctos per te converſus in uſus
Nunc Jonæ errores, ut quondam narrat Ulyſſis,
Et Nebuchadneſaris, velut olim Agamemnonis, iras;
Ut Græcam linguam ſanctam jam jure vocemus.
In Threnis lachrymas imitatur Muſa Prophetæ,
Ex Heliconis aquis quæ manat divite venâ.
Et quamvis Græcum Danielem Eccleſia noſtra
Reſpuat, & rupti ſpernat mirâcla draconis:
Liber erit Daniel tuus omni ſtigmate, Græcus
Sit licet, æterni tutus diplomate regis.
Macte eſto *dignus dexterâ lævâq;* beati
Wicchami; utérq; locus meritò te *jactet alumnum.*
Et Tu, Wicchamicæ Moderator ſumme juventæ,
Hinc quantum vàleas oſtendis in arte docendi.
Quo pede cæpiſti, pergas, ter maxime linguæ
Interpres Græcæ, nec cedant ultima primis.
Vixit *ephemeridum vitam citò nata Corona*
Jonæ; ſed *laurus tua nullum ſentiet Eurum.*
Nec dubium eſt, quin grata tuis ſit Muſa Britannis;
Nam Græca (ut fertur) fuit his vernacula lingua.

Ἀιλινά μοι ϛεναχεῖτε Θεαὶ Θρήνοιϛιν ὁμοῖα·
Ναίαδες ὑγρὸν ἔχουϛαι ἐνίαυτε μοῖραν Ἰωνᾶ·
Ἑβδομάδων Δανιὴλ ἀρχὴν δηλοῦτε λογιαί·
Ἀρκεῖ μοι δηλῶν ὅτι ποιητῆ ἑραπίζω
Καὶ τιμῶ πόιημα, τῦ ὐκ ἀνταξιον ἄλλο.

RICHARDUS GLYD
Nov. Coll. Soc.

In hujuſce magni opuſculi Interpretem.

SUſcitate veterum Graii cineres Poetarum;
Colligite Urnas ſacratiores;
Ipſóſq; Artium Patres & ornamenta
Sinceriùs intueamini.
Si quis occurrat diviniori calculo inſigniendus,
Miremini: Non quòd veſter, non quod Græcorũ ſit optimus;
Sed quòd noſtri ſimilis:
Noſtri dicam Vatis *Wicchamici*,
Non Poetæ:
Noſtri typus Apollinis,
Seu potiùs umbra.
Quiſquis e celebrioribus verè unquam extiterit Olympiacus,
Sive Homerus, Sophocles, Euripides,
Aliúſve quiſpiam dignior memoratu:
Suum hìc agnoſcat victorem, ſuam anaſtaſin
Hâc in Poeſi pluſquam divinâ. (fecit opus;
Ille, ille, qui propheticũ hoc non tã aggreſſus eſt, quàm per-
Quantulus cũnq; ætate:
Immenſum tamen in honorem creverit
Ipſius æmulus æternitatis.
Athenas nunquam viderat, at vicit, & in lucem venit publicã
Ipſe inſuper, ut Sol Coryphæus, & Poetarum firmamentum:
Lux, & vita, & ſedes
Ignium minorum.
Autumnum fecit Antiquorum vernos emittere ſuffitus:
Muſarum inſtruens Atrophiam frigidiorem
Novo ſpiritu, & favillis
Longè cœleſtioribus.
De cœlo quid ni derivetur, quod ille tradidit?
Cùm pagellas haſce tam ſacroſanctas,
Quas olim calamus ſcripſerit cherubicus,
Aureis conſpicimus donatas carminibus:
Tragediam, Hiſtoriam, Prophetias
Vno convolutas metro.
Græcâ dederint nonnihil verſione Septuaginta

Ee2

Eccleſiæ, ſcholis, Patribus,& filiis Vaticinantium;
At quàm confusè, nemo neſcit,nemo non confitetur:
Solus ille, qui verè laureatus eſt, plura hìc compoſuit,
Quàm illi priùs conſarciebant.
Nunc gaudeant Threni,quòd talem nacti ſint emendatorem:
Exultéq; Euphrates ſemet Helleſponto immergens:
Nec erubeſcant ipſæ ſalices Babylonis quòd Heliades
Cùm Tziionis guttæ lachrymabiles (appellentur,
Illinc defluentes,
In electrum coaleſcant poeticum. (ceſſu;
Hebræus Oedipus non pede claudicat,ſed directo prodit in-
Fixo, & certo tramite;
Ipſe amplìùs non Ænigma. (mine
Dudum erat profugus Jonas,at nunc dulci irretitus modula
Sponte ſe præbet captivum: & verſibus continetur brevi-
Quem olim non clauſit oceanus; (uſculis
Nec ingens oceani miraculum cetus.
Hoc ſummo rerum præſidi debetur.
Hoc ſtellis tribuendum,quòd entheo planè ſufflatu
Noſter diſtendatur interpres.
Quòd nihil niſi magnum ſpirat & inauditum;
Qui cæterorum omnium perfectio eſt & complementum:
Centrum & circumferentia.
Avenas graciles accerſivit, non ut iis tandem frueretur,
Sed ut conſecraret: Nec Pegaſides invocavit,
Ut ſuppetias ferrent, ſed coronas.
Hæc enim eſt Platonicæ Intelligentiæ
Apotheoſis.

HUGO WILLIS
Nov. Coll.

Ad ſummæ ſpei juvenem *Joannem Ailmer* de poematiis ſuis.

Ἑλλάδ' ἀειδάειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων
Εἶδε κατ' ὀπταςίλιν θεσπέσιος Δανιὴλ·
Οὐκ ὄναρ· ἀλλ' ὕπαρ εἶδεν, ἐπεί γε μὴ Ἀτδὶς ἰωὴ
Σᾷ μυσηήτεω αὖθις ἐπικρατέει.
Ἑβραίοις Δανιὴλ ἀγορεύσιος εἴσατο μῦνον,
Ἀλλὰ θεοπρόπιε ἐν σελίδεσι τεαῖς.
Ἑβδομάδας κείνας ἄγαμαί τε τέθηπά τε πολλὸν,
Ἑβδομάδας τε τεὰς ἓυ ἀναλισκομένας.
Πενθαλέοις ἐλέγοισιν Ἐπὶ ἓυ ἄρσας Ὁμήρε,
Ἱερεμίας σοναχῆς τῆτ' ὀπίμεζον ἔχῃ.
Ἀτὴ κωδιάκ Σολύμη καὶ πήμασι γαίει,
Σφωϊτέρων πλεῖον γὸ ἀπόνητο μελέων.
Πηκτίδα καὶ κίθαριν ἀεσπάσομεν Ἀπόλλωνι,
Σοὶ Κινύραν· πλῆκτρον σὸν πέλε δειότερον.
Λιθαίων ὑδάτων ἔκποθε τεῦ ἐπαοιδῆ
Εἰς φάος Ἰωνᾶν ὑςερόπομον ἄγεις.
Τύνη ὁι ἐξεφάνης σῶκος ἐειδυῖ Ἑρμῆς,
Καὶ ῥαβδοφόδος ὁμῶς ἄϊδος ἐξάγαγες.
Ἠνίδε, σοὶ Δανιὴλ καὶ Ἱερεμίας καὶ Ἰωνᾶς
Μάρτυρες εἰσὶ κλέος, εἰσὶν ἀοιδοπόλοι.

HEN. STUBBS
ex Æde Chriſti.

Εἰς

Εἰς τὴν ἐμπέτρων

Δίτιον.

Ἔρρε κακὴ γλήνη λήρῳς ἥσι μελέοισιν,
Αἰὲν ἀχαλλόμενοι κενεαυχέες ἠνεμοέντων
Ποιητῆ ἐπ' ἀδύρμασι κυφοτάτοις, ἀπὸ βηλοῦ
Φεύγοτε δυσβέες τὸ θεσπεσίοιο Ἀοιδοῦ.
Ὃς τὰς μυκτικόλυς μύσας ἱερομῶάς τε
Σεμνοφρεπὰς ἐδίδαξε λέγειν, ἡμᾶς τε δαῆναι
Ἀγνὰς θηλυτέρας μὴ, μηδὲ κασαλβάδας εἶη).
Σεῖο χατίζοντές τε κεκασμένοι εἰσὶ Περφῆ),
Ἐμπεφυῖα τεκτοσύνη ἐπέων χρηδέντα λαλεῦντες.
Καὶ μὴ ἀλεξίκακος σὺ ἀφωτίσιο περσόπα
Παιὼν, λαμπρότατά τε πέλεις λοίσθιος Ὁμήρῳ,
Ὑδασι ψυχρσόοισι λιποῦσια φάεα νίπῆων.
Ἀτρεκέως θαυμασὸν ἔχεις ὅπως ἐνὶ μέτραις.
Τοῦ τυφλοῖο φαέσφορος ἔνθεν, Ἀγαλμα Περφητῆ,
Ὑφήνως Μουσῶν Ἀλκῆρ τε καταχρηδέντων,
Ποιητῆ τε Καινῶν· Ὄιμος καλὸς ἀξιοεικτός.
Πῶς δύνασαι δεκτὸς κὴ μὴ κεχαρισμένος εἶη);

ANTHO. WITHER
Nov. Coll. Socius.

Εἰς Εὐδοκιμώτατον καὶ φιλτάτην Νεανίαν Ἰωάννην Αιλμὴρ σὺν τῇ αὐτῷ διαφερόντως.

Ἔργον ἐλαφρείης πολυσαίφαλον ἐυμαρὲς ὄντιν
Αἰνεῖν, καὶ ἡμετέρῳ σὺν κύπρι ἐν θαύματ' ἔχειν,
Μιμεῖσθ καλεπὸν ἦ, καὶ ἔργματα τοῖα διδαχθῆν.
Οὐκ ἀνθρωπογενὲς, τὸ δ' ἀρ' ἄμβροτον ἔργον, ἐς ἄνδρας
Οὐρανόθεν κατίβη, μελίγλωσσά τε ἄσματα τεύξε.
Μουσῶν καὶ χαρίτων φιλότης! νημερτέα μέλπεις,
Ἑλληνιστὶ μάλ' ἐυρύθμως καὶ παντὸς ἔγραψας
Θεσπεσίων ἐπέων ῥήτωρ λιγύς· ἀκέπ γὸ δεῖ
Ἄλλο μέλ' ἀνθρώπους τέρπειν, ὐδ' ἄλλο πρυτανεύειν,
Ἐστὶ τὸ γὸ γλυκερὸν, μέλιτος σὺν παντὸς ἄριστον.

EMMAN. MILES Collegii
Wintonienſis quondam Alumnus.

In Accuratam Authoris Paraphraſin.

SIncerum acceſſit pectus ſacrata Poêſis;
Nec prodit fædâ commaculanda Manu.
Si ſalibus lepidos, avidus, videare libellos
Poſcere Lector; abi: ludere Muſa vetat.
Sanctior hic Vates geniiq; capacior alti,
Suppetit Uraniæ cui ſociata Manus

In

In Cœlum eſuriens cœleſtia Græculus alter
Ibit, & Ambroſiam, Nectare plenus, edet.
Macte Prophetarum Παραφρασὶς cœlitùs actus,
Divinóq; gradu ſic benè ſemper eas.

Θεσπεσίῳ λιγυρῶς ποιητὴς θεῖος ἀοιδῷ
Ἔφθεγξαι, θείαις ἔνι γεγλῆσιν ὄμμα κυλινδῶν.
Πάλλας δ' ἔνεκε βρέφος λιγύφωνον, μάντις ἀμύμων,
Υἱὸς Ὁμηρογενὴς, Μουσῶν κλέος, αὐτοδίδακτος,
Γραπτὰ θεορρήτων διαμοιρῶν θέσφατα βίβλων.
Ὦ πόποι! ἀγλαότιμα πόθεν πόρε γράμματα παιδὶ
Ἐνθάδεν ἔμφανον δῶρον! πῶς ταῦτα μέμιλεν
Ἠϊθέῳ! πῶς πολλὰ χάεις βαιοῖσιν ὀπηδεῖς;
Θαυμάζων ἐμόγησα, κόρον δ' οὐχ ἕυρον ἀγητῷ
Ἐργματος ἀγλωτῆος τελέσθων· πτερόεντα πέφυκεν
Ἦδ' ἀγήν καλήν τε καὶ ἡδυεπὴς χάεις· ἔρχον
Ἀμφὶ βέβαιον, ἀγάκλυτον, εὐκλεὲς, ἠδὲ φαεινόν.
Ἀλλ' ἄγε, καὶ πείπυσον ἀεὶ μελέδαινε ποίησιν.

GULIEL. MILES
Nov. Coll.

In Authoris Græcam Verſionem Propheta-rum *Danielis* & *Jonæ*.

SAlvete ſaltem *Wicchami Divi* ſatis
Sanctæ Camænæ. Nobili demum *pede*
Perambulatis paginæ ſacræ vias.
Hinc Imperator, præpotens Babylon, tuus,
Dum beſtiarum *fatuus* inſequitur greges;
Verè eſt *aſellus aureus:* nempe *aureo*
Hic exhibetur cultus *ingenio*. Ad *lyram*
Certè *aſinus* eſſet *pulcher* in lyricis modis.
Nec *ſomniavit*, ſpectra poſt omnia, fore hoc;
Ut hiſce Athenis ille prodiret *recens*.
Hinc & perindè, *metricos* habens *pedes*,
Impunè, (per *poeticam licentiam*)
Jonas, Propheta profugus, iratam fugit
Nemeſin. Profundo ventre mox merſus jacet
Magni Heluonis; (*lactibus*, puto, nequit
Latere, vindex quem Dei quærit manus)
Auréſq; *ſacro carmine* obtundit Dei.
Et quàm *rotundo* (ſcilicèt Græcè loquens)
Objurgat *ore* Ninivitas impios!
Eugè Alme Juvenis! Digne Patroni tui
Venerando aſylo: digne, qui *Tanti Viri*
Ulnis recumbas. Et ſit ô Helicon tuus
Ita Chriſtianus, *jure Divino* ſacer.

Εἰς τὼ τῶν Θρήνων Μεταβολὼ
Ἐγκώμιον.

Τίπτε μεθ' ἡμετέροις Αἰλμηρὸν δίζομεν ἐσμοῖς;
Ἀλλ' Αὐτὸς Μωσῆν ὅτι Θεῶν ἱερεύς.
Εἰπατε δ' Ἠίθεοι, Κεῖνο πάλι δὴ τερο Ὀρφεύς,
Οὐδ' Ὀρφεὺς ᾠδῶν ὡς μελιτηδὲς ἕλιω.

Εἰπατε

Εἰπατε, Κ' ἀχεῖνϑ γαιήϊος ἐστιν Ἀπόλλων,
Ἀλλὰ μέλϑ μέλπῃ πάντοθεν ἐρχόμιον.
Ἐυοῖ! Πῶς θεϊκῶς ᾄδει μέλαν ἅσμα Σίωνϑ!
Ὦ Κύκνε γλυκερῶ Ἀγγέλικον στόμιον!
Ἐν πυμάτοις ὅιτοισι θανεῖν ἐθελοντὶ θελοίμιν,
Ἐι δυνάμιν χ᾽ θανὼν τοῖον ἀοιδὸν ἔχειν.
Ἐνθεε! Πῶς πνείῃ τὰ σὰ χείλεα! Πῶς ἐγλυκάνθη
Εἰνὶ τεῷ καλάμῳ ῥήματα δυσυχίας!
Οὐδ᾽ ὅπως κάλαμός πις ἐδάκρυεν. Ὦ πειπίθητε!
Ἀρχεκέως Σε χ᾽ Θρῆνϑ ἐρασὸς ἔφυ.

HUGO DAVIS Coll. Wad.
Commensalis.

ΦΙΛΟΚΡΟΤΩΝ

Sive

JONAS

Græco donatus Carmine

Per F. A. N. C. S.

Ὦ πόποι, ὡς τόνδ' ἄνδρα θεὸς κακὸν οὐκ ἐθέλυσε.

ΙΩΝΑΣ.

ΚΕΦ. α.

1 Ἦλυθεν ἐρχόθεν θείη πανυπερτάτη ὀμφὴ
Εἰς μάντιν δεύτερον ἐπιδήμιον μάντιν
Ἰωνῶν,
Ὄππη Ἀμαδὶ πατὴς ἐφύτευσε, δεσπερόπον υἱὸν,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
2 Ὄρσεο, βᾶσκ' ἴδι Νῖνον ἔπι πτόλιν ἰδυκέλευθον,
Ἀσυρίης αἶης δεῖλιν πτόλιν εὐρυδέμελον.
Δμηθὲ τε σμερδαλέῳσι καταβρόντησον ἀπειλαῖς,
Ὀξέα κεκληγὼς εἰν εὐρυχόροισιν ἀγυιῆς·
Τῶν γάρ μευ κατέναντι σιδήρεον ἔρανὸν ἵκεν
Ἀμπλακίη, νεμέσησά θ' ὁρῶν σφὸν ἀέτλιον ἔργα.
3 Ὡς τόδε μάντις ἄκουσ' ὡς ἠπείθησεν ἀοιδῇ,
Ἔγρετο δ' ὀτραλέως, λαυκανέᾳ τε γένατ' ἐνώμα
Φαιγέμεν εἰς Θαρσεῖς, δεῦ ὄμματ' ἀπεξαλέασα,
Καὶ δ' ἐμπέταις ποσὶ δῦε πολ' ἀγχιθάλασσον Ἰόππην.
Ἔνθαδ' ἐπύγχανεν ὑδὴν ἀπὸ σκοπιῆς, ὑδ' ἀπὸ δυμῆς,
Νῆα κατιφλύζ κὴ ἐπαρτέας ἔμμεν' ἑταίρους,
Οἰκάδε ποτὶ Ταρσὸν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Δὲς δ' ἐπέβαθεν ἐὸν ἀφίλιον εὐσελμον ἔβαινε,
Ὄφρ' ὀπὶ Ταρσὸν ἴκοιτο δεῦ ἀπονόσφι προσώπου.

JONAS.

CAP. I.

VEnit de cœlo divina Omnium-supremi vox
Ad vatem divinitùs-missum, immorigerum vatem Jonam,
Quem Amathi Pater procreavit, vaticinum filium,
Et eum compellans verbis alatis allocuta est.
Surge, vade Niniven ad civitatem rectà-tendens,
Assyriæ terræ præclustrem civitatem latè-fundatam,
Gravitérque terribilibus intona minis
Altè vocem edens in amplis plateis:
Eorum enim coram me, ad cœlum solidum, pervenit
Peccatum, succenseóq; inspectis eorum scelestis facinoribus.
Quamprimùm hoc exaudierat Vates, statim refragabatur,
Surrexit verò incitatè, ac genibus nitebatur velocibus,
Ad fugiendum Tarsum, divinos oculos devitandi ergò,
Ac fugitivis pedibus ferebatur ad maritimam Joppen.
Hìc fortitò-obtigit non prorsus à scopo, ac animi sententia,
Deductam esse navem, ac paratos socios
Ad proficiscendum Tarsum super lata dorsa maris.
Dato autem naulo navem benè-tabulatam scandit,
Ut Tarsum pervenire t seorsum à Dei conspectu.

4 Ἀλλ' ὅτε γαίης πεῦσεν ἀπέπλω ποντοπόρος
νηυς,
Ὦρσεν ἀμαιμακέτης ἀνέμου ἀμείλικτον ἀϋτμήν
Βυκτάων ἀνέμων ταμίης νεφεληγερέτης τε,
Καὶ νεφέεσσιν ὕπερθε βαρυσμαράγοισι κάλυψε
Γαῖαν ὁμῶς καὶ πόντον, ὀρώρει δ' ἐρεμνὸς νύξ.
Θεσπεσίῳ δ' ὁμάδῳ ἅλις μίσγετο, ἐν δέ τε πολλὰ
Κύματ' ὀρώρεχε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
Κυρτὰ, φαληριόωντα, πρὸ μέν τ' ἄλλ', αὐτὰρ ἐπ' ἄλλα·
Νῆα δ' ἀελλόμαχον χειμόθεν κατέταξε δύ-
ελλα,
Πέτρης πρὸς μεγάλησι βαλὼν καὶ ἀτερπέϊ χάρῳ,
Καὶ μάλις ὄμβριμα δ' ἔρεξ' ἐν ἁρμονίῃσιν ἀρήρει.
5 Ἀφνειδίως ναύτας κρυερὸν δέος ἔλλαβε θυμὸν
Παλλόμενον, πολλὰς δὲ κατ' ἀμ θανάτοιο φέροντο.
Σφωΐτερόν τε θεὸν βεβαρᾶς λιτάσιεθ' ἕκας
Ἐξονομακλήδην, ἐκ πρὶν μία, δαίμονες ἄλλοι.
Χερσὶ μέν' ἀμφοτέρῃς γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλόντες
Φορτίον εἰς λίμνην ῥίπτασκον, ἵν' ἄλμαπι κύφῳ
Νῆυς ἀνύσσῃ θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Ἀλλὰ κατ' ἐνδόμυχον νηὸς πρόπιν ἦλυθε μάντις,
Αὐτόθι κλιναμένῳ βλεφάροις ἐπιδέδρομεν ὕπνος
Νήδυμος, ἀμφιχυθεὶς, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς.
6 Ἦλθε δ', ἐκ δὲ ὕπνον ἀπὸ βλεφάρῳϊν ὀλέσσας
Ναύαρχος προσέλεκτο πολὺ νεμεσήμονι φωνῇ.
Πῇνες τόσσον κωφοῖσι; τί πτε ἐν φρεσὶν εἰδέται
εἶναι;
Οὐποτέ τοι θάνατον προπόσσετο ἀδδὲς ἦτορ;
Ἡνίδε δὴ πάντεσσιν ὁμῆ ξυρῇ ἴσα δ' ἀκμῇς.
Ἔγχεο, ἐκ λιτάνευε θεὸν σέο, μακρὸν ἀΰσας,

Ἐθλὸν

Atqui simulac haud ita multum à continente abnavigârunt
ponti vaga navis,
Concitavit inexpugnabilis venti immensum flatum
Mugientium ventorum dispensator, ac nubicoga;
Et nubibus supernè gravistrepentibus obtexit
Terram simul, & pontum, ruitq; cœlitùs nox:
Ingenti autem fragore mare commistum est, & in illo multi
Fluctus superæstuârunt multisoni ponti (tergo;
Tumidi, spumâ albicantes, in acie quidem alii, alii verò à
Navémque cum procellâ pugnantem propemodum confre-
gerat tempestas.
Magnis illisam scopulis, & inhospitabili loco,
Adeóque vix robusta ligna in iuncturis compacta perstitêre.
Derepentè nautarum horridus timor invasit animum
Palpitantem, brevi quippè a morte abfuêre;
Suúmq; Deum intensè comprecatus est unusquisque
Nominatim. Clamor audiebatur junctus, divisi Dei.
Postea manu utrâque concavâ de nave sublevatum
Onus in pelagus projecerunt, ut saltu leviusculo
Navis emetiretur incitata maris salsuginosas undas.
Quin verò in intimam navis carinam descendit vates;
Ibidem reclinati supercilia percurrit somnus
Suavis admodùm, circumfusus, morti proximè adsimilis.
Accessit verò, ac palpebris ei excusso somno
Navarcha enim allocutus est objurgatrici voce.
Hospes, adeóne profundè dormitas? quid tibi in mentibus
videtur esse?
Annon mortem divinatum est tibi securum cor?
Ecce jam omnibus in novaculæ res stat acie.
Surge, ac Deum tuum supplex adores, altè inclamans

Ἐβλὴν γὸ τὴν χεῖρας ἀναχθμεν, ἀικ' ἐλεήσῃ,
Δώῃ τόνδε γ' ὄλεθρον ὑπεκφυγέειν, ἠ ἀλύξαι,
Οὐδ' ἡμῖν πελάγεσι δαμήμεναι αἴσιμον ἔσαι.
7 Ὡς φάτο· κὴ βάλλον ὅπως ὄχ' ἄεισα γένοιτο,
Οἱ δ' ἑταροι ἐπέεσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Κῆρες ἀνηείσιοι διαχρινοίατο λαχμῷ,
Τοῦ ἕνεκ' ἀρχεκάκη τοδικτὸν κακὸν ἄμμι κυλίσθη.
Ἤνεον, οἱ δ' ἔλαχον, ἐκ δ' ἄρ θόρε κλῆρος Ἰωνᾶ.
Μόρσιμος, ἀργαλέης θανατηφόρος ἄγγελος αἴσης.
8 Εἶτα δ' πρὸς μάντιν φιλοπαίγμονα μῦθον ἔειπαν,
Ξεῖν' ἄγε, μήτ' ὄπικόθεν νοήμασι κερδαλέοισιν,
Ὅ,τι λέσ' εἰρώμεθα, λέγων δέ τε κάλλιόν ἔστιν·
Εἰπε, τοῦ ἕνεκεν ἄμμι κακὸν τόδε πῆμα πελάθη;
Τίς τεῖν ἐργασίη; τίς τὸ βίοτοιο κέλευθος;
Τίς; πόθεν εἶς ἀνδρῶν; πόθεν ὦ δ' ἀλαλημένος ἦλθες;
Εἰπὲ δὴ πῖον γαῖάν τε τεην, δῆμόν τε πόλιν τε.
9 Τὸν δ' ἀποφθόμενος προσέφη βαρύπενθος Ἰωνᾶς.
Ἦ μὲν ἐγὼ γενεῆς Ἑβραῖός εἰμι, θεὸν δὲ
Καὶ πανάνακτα σέβω θεὸν ὑψικρέοντα,
Ὃς σὺν πόντον ἔτευξε πελάσιον, ἠδέ τε ξηρόν.
10 Ὡς ἔφατο, τρομέει δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα ἑκάστε
Ταρβοσύνῃ, καί μιν προϊδαμβέες ἀντίον ἤυδων,
Τίπτε μετατιόπον τόδ' ἀμήχανον ἔργον ἔρεξας;
Οὐκέτι τοι φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι, οὐδὲ νόημα,
Νήπιος ἀπρεκέως, θεόθεν δ' ἐξ' ἀλέασας.
(Ἄνδρες γὸ τόδ' ἴσασιν ἀειφραδές, ὅττι τέτυκτο
Τηλόθ' ἀλυσκάζων θείῳ ἐπονόσφι προσώπῳ,
Αὐτὸς ἑτεῖ τόδε φράσατο ἐλέξατο εὖ κατὰ μοῖραν)
11 Τῷ δ' ἄρα εἶπον ἔπος, τί νύ τοι ποιήσομεν, ὄφρα

Εὐρᾶ)

Bonum enim est ei manus sublevare, si fortè miserius fuerit
Dederítque hanc cladem ut subterfugiamus ac devitemus,
Neq; nobis profundi tacibus submergi fatale erit. (deret,
Sic effatus est; consuluerunt a. quod optimè in salutē ce-
Socii verò verbis ad se invicem locuti sunt,
Fata indubitatæ determinent sortitionis (vitūr nobis,
Cujus causâ perniciei autoris fabricatum hoc malum devol-
Assenserunt, ac sortes miserunt, exiliit autem sors Jonæ
Fatalis, duræ letifera nuncia mortis.
Deinde vati curiosum verbum dixerunt.
Hospes, age, nequid mentibus occultes versutis,
Quicquid te interrogaverimus; proferre enim melius est.
Dic, cujus causâ malum hoc incommodum nobis incubuit?
Quænam tibi est negotiatio? quænam vivendi ratio?
Quis? unde es virorum? unde huc errans devenisti?
Refer terrámque tuam, populúmque, civitatémque.
Hos verò respondens allocutus est luctuosus Jonas,
Certè equidem ego me profiteor gentis esse Hebraicæ,
Et Omnium-Regem veneror Deum cœli stellari,
Qui pontum unà fabricavit immensum, etiam & aridam.
Sic dixit, intremuerunt autem splendida membra unius-
cujusque
Præ formidine, ac eum tremefacti coram allocuti sunt:
Quare circa vana laborans exitiosum hoc factū perpetrâsti?
Non amplius tibi mentes sunt prudentes, neque cogitatio,
Stultus es reverà; A Deo quippe non est effugium.
(Viri enim hoc rescivêre dilucidè, quòd
Procul fugerat divinâ seorsùm à facie,
Ipse quandoquidem hoc priùs retulerat ex æquo)
Huic igitur verbum dixêre, quid faciemus tibi, ut

Ἐπιφ᾽ λιγυρῷ ἀνέμῳ λαιψηρὰ κέλευθα,
Κύματά τε θρῴσκοντα, τά τε πρωτοστιβέοντο;
Πόντο γὰρ μόρμυρε κυκώμενο, ὑψόσε δοῦπον,
Κυρτὸν ἐπαφείζων, καὶ κύματα μακρὰ μέμηνεν,
Ἄπασμένο κόρθωνε βαρυπνείοντο ἄήτε.
12 Τὸς δ᾽ ἀπαμειβόμενο τόδ᾽ ἔπο πολυπενθὲς ἔειπεν
Ἄμμορον αἰωρεῖτε, βάλοιτε δ᾽ ἐς δίσμα, καὶ αἶψα
Ἀσχέμα κοιμηθήσετ᾽ ἄβυσσο ἀχείμονι σιγῇ·
Ἦ[illegible] σάφα οἶδ᾽ ὅπ μὰν μόνον εἵνεκ᾽ ἀλείτε
[illegible]ν συφέλιξε χάρη πρηχεῖα καταιγίς.
13 [illegible]πης ἄμοτον πολιὴν ἅλα πίπτον ἐρεσμοῖς,
Πλοῦ[illegible]πφόμενοι ἐλάαν ἐπὶ ναύλοχον ἀκλὺν,
Γαῖάν τ᾽ ἀσπασίην, μελεὴ δέ μιν ἔπλετο ὁρμὴ,
Μᾶλ δ᾽ αὖτως τολύπευς ἀνηνύσῳ ἔνι ἔργῳ
Τείρεο δ᾽ ἀνδρῶν δυμὸς ὑπ᾽ εἰρεσίης ἀλεγεινῆς.
Πόντο γὰρ μόρμυρε κυκώμενο, ὑψόσε δοῦπον,
Ἀντίπορο δ᾽ ὀξαῖπς ἀνήρπασε νῆα θύελλα
Βένδε᾽ ἐς ἀσκείκτα παλίνδρομον ὅρμον ἰοῦσαν.
14 Τινί χ᾽ ὁμοφθόγγῳ βασιλῆ᾽ ἐκάλεσαν ἰωῇ
Χεῖρας ἀναρόντες καὶ ἰδόντες ἐς οὐρανὸν εὐρύ.
Ἀντβολέωμεν ἄναξ, ἰκέ δέτοι ἐυχόμεθ᾽ εἶ),
Ἀντβολέωμεν ἄναξ, ἵνα μὴ ἀπολώμεθα δειλοὶ,
Τῶδ᾽ ὑποτίοντες ψυχῆς ἐπεικέ᾽ ἀμοιβὴν,
Μήθ᾽ ἡμῖν ἐπάορις ἀνυπαίτιον αἷμά τ᾽ ἀθῶον.
Πᾶν χρέο ὅ,τι᾽ ἔθελες μένο ἄρχτο, ἐκτετέλεσαι
Πᾶν ῥέξας, τό σε θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἄνωγε.
15 Ὡς μὲν ἀέρταζον, κραδίην βεβαρηότ᾽ ἀνίᾳ,
Ἔκτοσε δ᾽ ἐς πόταμον ἁλιμυήεντα μεθῆκαν
Εἰναλίης φωκῆσι καὶ ἰχθύσι κύρμα γενέσθ.
Ἀυτὰρ ἔπει τ᾽ ἄνεμο μὲ ἐπαύσατο, ἐν δὲ θαλάσσῃ

Λευκὴ,

Consopiantur stridulí venti violentæ incursiones,
Ac fluctus tumidi, quos contra-eructat pontus?
Pontus enim murmurabat æstuans, in altum furens
Incurvè despumans, & undæ ingentes insanierunt,
Quas accumulavit vis graviter-spirantis venti.
His verò respondens sermonem hunc lugubrem protulit,
Infelicem tollite, ac in mare projicite, ac statim
Leniter consopietur abyssus tranquillo silentio; (cantis
Namq; ego equidem certò novi, quòd mei solius causâ pec-
Vestrum verberat caput aspera procella.
Hii tamen indefessè spumeum mare verberarunt remis,
Navem contendentes agere ad littus navium-capax
Terrámque gratam; frustrà autem cessit eorum conatus,
Temeréque incassum laborarunt in imperfecto opere.
Affligebatur autem virorũ animus præ remigatione difficili.
Pontus enim murmurabat æstuans in altum furens,
Contrariáque rursus retraxit navem tempestas
Profunditates in instabiles retrogrado cursu ruentem.
Tum univocâ Dominum invocarunt inclamatione
Sublatis manibus, oculisque in cœlum amplum:
Supplicamus Rex, & supplices tibi esse profitemur,
Supplicamus Rex, ne pereamus miseri
Hujus vitæ persolventes justam compensationem,
Neq; nobis statuas innocuum sanguinem, ac purum.
Omne, quicquid voluisti vi insuperabilis, perfectum est
Omne feci sti, quod tibi animus in pectoribus suggessit.
Sic eum sustulerunt cor gravatum dolore,
Et foras in mare salsuginosum immisêre,
Ut phocis marinis ac piscibus esca foret.
Statim deinde acquievit ventus, in mari autem

Δολιχὴ, νηχεμίη τ' ἐπιδέδρομεν ἀμφὶ γαλήνη.
16 Δείσασαν δ' ἔκπαγλα θεὸν, σίβας εἶχέ τε θυμὸν,
Καὶ ῥέξαν θυέεντα πολυκνίσων ἔπι βωμῶν
Ἱερὰ σωνάυτῃς καὶ ἐυχὰς ἐυχετόωντο.
17 Ἀλλὰ ὁ παμβασιλεὺς κλυτόμητις ἐπέσευεν ἰχθύϊ,
Εἰνάλιον τέρας, ὀβριμόγυιον, δεινὸν ἄεθλα,
Κῆτος, ἀμυεῖα βόσκῃ ἀγάσσατο ἀμφιτείτη.
Σαρκοφάγον τὸ πίλωρ ἀχανεῖ ἀναβέβροχε λαιμῷ
Μάντιν ἀλίκλυσον, καὶ ἔνδοθι ζωοτάφησε
Νερτερίῳ ἔνι μαζῷ ἀπληράτοιο βερέθρου,
Καὶ πήνης κεκευῷ ἐγκοιμήσατο κοιλάδος ἐωῇς,
Εἰσόκε τρὶς Φαέθων ἀκτῖσ' ἐπέλαμψεν ἄρυσαν,
Καὶ τριτάτης νυκτὸς δέμον ἄννεν ἅρμα Σελήνης.

ΚΕΦ. β'.

1 Καὶ τότε δὴ ἐκ μαζοῦ ἀτεκμάρτοιο πέλωρος
Εὐχωλῇς ἀγανῇσι, λιτῇσι τ' ἐπύχετο μάντις,
Παμβασιλῆι θεῷ, τοίην δ' ἀνενείκατο φωνήν.
2 Ἄϊλιν ἀποιμώξας ὑπάτῳ μέτ' ἄνακτι γεγώνειν
Ὀξείῃς ὀδύῃσι πεπαρμένος ἔνδοθι θυμοῦ,
Ὠσί τε θελγομένοις ἐμεῦ ἔκλυες ἐυξαμένοιο.
Νειόθεν ἐξ ἀίδαο βοὴν ἀλάλητον ἔηκα,
Τυὸν δ' ἱμετέρην ἱκετηρίαν ἔκλυες αὐδήν.
3 Ὡς μ' ἄλμης ὑπὲπλυες ἐεισμαράγοισι ῥεέθροις
Τηλόθ' ἀπ' ἠπείρου, μέσῳ ἔνι οἴνοπι πόντῳ,
Καὶ ἐμέ τοι ποταμοὶ βαθυδίνεες ἀμφὶ κελεύθου
Παντὸς

Candida, & tranquilla circumfusa est quies.
Vehementer autem Deum timuêre, & veneratio subiit animum,
Ac libârunt redolentia nidorosas super aras
Sacra nautarum-salvatori, & vota voverunt.
Cœterùm omnium-rex prudens immisit piscem,
Marinum monstrum, robustis membris, horrendum spectaculum,
Cetum, quales infinitos nutrit multùm-resonans mare.
Carnivorum hoc prodigium hianti absorpsit gutture
Vatem fluctibus-conspersum, & intùs vivum-tumulavit
In imo ventris inexplebilis barathro,
Ac hujusce vacuo incubuit concavi lecti,
Dum ter Sol radiis terræ illuxerat,
Ac tertiæ noctis curriculum absolverat currus lunæ.

CAP. II.

TUm verò ex ventre immensi portenti
Votis mitibus, ac precibus, adoravit vates
Dominum Deum, ac hujuscemodi emisit vocem.
Lugubriter ingemiscens sumtum ad Regem clamavi:
Acutis doloribus confixus intus animo,
Demulsisq; auribus me exaudiisti comprecantem.
Infimè ex Tartaro emisi ineffabilem clamorem,
Tu autem nostram supplicem exaudiisti Orationem.
Me námque maris injeciisti obstreperis fluctibus,
Longè à continente, medium in nigrum pontum,
Et me fluvii vertiginosi incluserunt,

Aggres-

Παντόσ' ἐπαυόμενοι, ὡς ἔτι ἔκβασις ἦ.
Κύματα παυσθῆν ῥᾳδίων τε διορτῶ ἐρωὴ
Ὑφόσ' ἀειρομένων, ἐμέθεν καθύπερθεν ἐπῆλθεν.
4 Ὡς ἀδινὰ στενάχων τόδ' ἔπω πολυδάκρυον εἶπον,
Ὤιμοι ἐγὼ δειλὸς, θείης νοσφίζομ' ὀπωπῆς.
Πλὼ ἔτι πρὸς ζάθεον νηὸν, χρησήιον ἐσθν,
Νωλεμέως τρέφω πλεσκόπῳ ὄσσε φαεινώ.
5 Προφύρεον πρ' ἐμεῖο κυλίνδετο κῦμα ῥόοιο,
Χείμαῤῥόι τ' ὀρόθυνον ἐπήτειμοι, ὡς παρὰ μικρὸν
Ἐξ ὀλιγωπελίης ὀλέσαι κεκαφηότα θυμὸν.
Καὶ ἐμ' ἀμετρήτοισι κυκλώσατο ἔνθα καὶ ἔνθα
Ὠκεανὸς πελάγεσι βαθύῤῥοῳ ἡμάτεσσιν κὰρ
Φυκιόεν τ', ἄσιόν τε περιασείρησεν ἕλυζον.
6 Μέσφα βαθυσκοπέλων ὀρέων ποτὶ κράασπεδα δ' ὤιον,
Γαῖάτε χαλκείης ἐτάνυσε διαμπερὲς ὀχλῆς,
Καί με ὁπαδοπόρα πεδάα, καὶ ἔδησε κελεύθῳ,
Ἔκβασις ὅπη φαίνεθ' ἁλὸς πολιοῖο θύραζε,
Ἔκτοθεν μὴ δὲ πάροι ὀξέες, ἀμφὶ ἧ κῦμα
Βέβρυχε ῥόθιον, λιστὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη·
Αὐτὰρ ἐμὴν παλίνοσον ἀνήγαγες εἰς φάος αὖτις
Ἐκ σκαπέτε ψυχὴν, βασιλεύς μεῦ, καὶ θεὸς ἠύς.
7 Ἡμῶ ἐνὶ σήθεσιν ἐμοῖς φίλῳ ὤκλασε θυμὸς,
Καὶ ὀλιγωπελέων κείμην, ἄπνευστος, ἀναυδῶ,
Μνήσθην ἀθανάτοιο, καὶ εἰς σε πολύλλιτῶ ἀρὴ
Ἶκετ' ἀνώφοιτῶ, μεχρὶ εἰς σὸν ἀνακτόρυ αὐγάς.
8 Σφωΐτερον λίτο ἀεσίφρονες ἔλιπον ὄικτον
Ψεύδεσι, καὶ ματίῃσι πεποιθότες εἰκελόνηεσις.
9 Σοὶ ἧ δυσπολίτο κηώδε' ἔγωγα κομίσσω
Αἶνεῶ εὐφήμυ, χαρίεντ' ἐπιβώμιον αὐδήν,
Τίσω δ' εὐχωλὴν, ἥντε περιπρέσθεν ὑπέσχον.
Ἐσὶ μόνον βασιλῆῶ ἀλεξικάκοιο, σαῶσαι.

Aggressi undique adeò ut non daretur exitus:
Fluctus turmatim, & undarum à Deo-incitata vis
In altum elevatarum, super me transierunt.
Ira graviter ingemiscens sermonẽ hunc lachrimosũ edidi:
Hei mihi misero, divino separor à vultu.
Cœterùm adhuc dei ad templum, Oraculum sacrum, (didos.
Indefinenter convertã longè-aciem-intendens oculos splen-
Nigra circa me volvebatur unda fluxùs,
Torrentésq; nigruerant conferti, adeò ut pænè
Ex imbecillitate perdiderant ægrè-spirantem animum.
Et me immensis circumambiit hinc & illinc
Oceanus profunditatibus altè-fluens. nostrum caput
Algosum, & limosum circum-obduxit integumentum.
Vsque ad profundos-habentium-scopulos montium pedes
Terráq; æreos admovit continuè vectes, (descendi;
Et mihi retrogradam impedivit ac obstruxit viam,
Exitus nunquam apparet è cano mari,
Extùs enim rupes asperæ erant, circùm autem fluctus
Immurmuravit tumultuosus, & læve eminuit saxum:
Atqui meam reducem, retulisti in lucem rursus
E foveâ vitam, Rex meus, & Deus bonus.
Quando in pectoribus meis charus defecit animus,
Et animo-languens jacui sine-spiritu sine-voce,
Recordatus sum immortalis, & ad te valdè-supplex oratio
Pervenit in altum ascendens usque ad tui templi splendores.
Suam, valdè stolidi, deserunt misericordiam
Mendaciis ac vanitatibus freti somnio-similibus.
Tibi verò sacrificium benè-olens ego reportabo,
Laudis honorificæ, ac gratiarum ad-aras orationem,
Solvámq; votum, quod antè promisi:
Est solummodò domini malum-repellentis, scspitare.

10 Κήτεϊ δ' εἶπε θεὸς, κραταιφρονι τ' ὀπὶ μῦθον ἔτελλεν,
Ἐμμαπέως πεπάσας σὴμα θοῦ μεγάλοιο χαλάσθες,
Ἐνθοδεν ὠμοβόρων λαγόνων ἐξέπυσε μάντιν
Ἔκτοσεν ὠκεανοῦ ἐσειδὲς ἠπειρόνδε.

ΚΕΦ. γ'.

1 Ἦλυθεν ἐξανόδην θεῖν ἔτι δεύτερον ὁμφὴ,
Εἰς μάντιν θεόπεμπτον, ἀπ' ἰσθμὸν μάντιν Ἰωνᾶν,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
2 Ὄρσεο, μηδ' ἔτι δηθὰ διαπρήσσειας ὁδῶο,
Ἔρχεο δ' Ἀσσυρίης περὶ ἄστυ περικλυτὸν εἶσι,
Καὶ κραταιρῶς ἀνάπαξ ἐφημοσύνῃσι ἀπόειπε,
Ἀφρεκὲς ἀγγεῖλαι, μηδὲ ψευδάγγελος εἶ.
3 Ὡς ἄρα φώνησεν, τῷ δ' ἄπλετος ἔπλετο μῦθος.
Ἅιψα δ' ἐπορνύμενος παρὰ Νῖνον ἐπίστιχε μάντις,
Ἀσσυρίοις θείοισι κελευσμοσύνῃσι πιθήσας.
Ἡ δὲ πέπυκτο πόλις μεγάπυργος, θαῦμα ἰδέσθαι,
Καὶ τῶς εὐρυχόροισιν ἐπιμβεβαῦῖα θεμέθλοις,
Ὡς τρὶς ἂν ὑψίδρομος φαέθων δύσιεν ὧ' ἄνα
Πεὶν διαμετρήσῃ λελιημένος ἱστορέοντας.
4 Βῆ ῥ' πόλιν μεγάλω εἰσδύμεναι ἱερόμαντις,
Τόσσον, ὅσον τελέσειεν ἀνὴρ ἑνὸς ἤματος ἁρμὴ,
Καὶ κήρυξ μέγ' ἄϋσεν ἐνὶ μέσῃσι ἀγυιῇς.
Ὑψιφανὲς πεὶν τεσσαρακοστὸν ἀέξῃ ἦμαρ,
Πεὶν ἰρὴ Νίνοιο πόλις περιθέλυμνος ὀλεῖται.
5 Τοιάδε μαντιπόλος πομπῆς ὑπονύγματι χρῆσε.
Μαντοσύνης ἐπίδοσις δὲ σοίσι θυμὸς ἄπτος,
Οὐδ' ἔπος Ἀθανάτοις ἔλπειν ἀνεμώλιον εἶναι.

Οὐδ'

Ceto verò locutus est Deus, ac durum dedit mandatum,
Dicto-citiùs expansis oris vasti meatibus
E crudivoris iliis eructavit vatem,
Extra Oceanum nigrum in continentem.

CAP. III.

VEnit cælitùs divina adhuc secundò vox,
Ad vatem à Deo immissum, immorigerum vatẽ Jonam,
Compellánsque eum verbis alatis allocuta est.
Surge, ne adhuc diutiùs differas iter;
Vade verò Assyriæ ad civitatem prælustrem terræ,
Et fortiter omne tuum mandatum enuncia;
Verè narres, nec falsi nuncius sis.
Sic profata est; huic autem firmum erat verbum.
Statim verò cùm surrexisset, ad Niniven pervadit Propheta,
Lubenter divinis obtemperans imperatis:
Hæc autem fuit civitas magnas-habens-turres, mirum visu,
Ac tàm spatiosis nixa fundamentis,
Ut ter altè-currens Sol subire possit terram
Antequàm quis permetiretur, cui perlustrandi studium esset.
Perrexit verò civitatem magnam introgredi sacer-vates
Tantum spatii, quantũ quis perficeret unius diei curriculo,
Et præco vocem extulit in mediis plateis.
Altè-apparens priusquàm quadragesima crescit dies,
Celebris Ninives civitas funditùs peribit.
Talia fatidici instinctûs ictu prædixit.
Vaticinium audierunt, neque animus iis incredulus fuit,
Neque verbum domini arbitrati sunt vanum esse

Neque

Οὐδ' ἀπελὰ πτον, θείλιν δ' ἐπόδησαν ὁμαχλώ.
Νήσιμον ἠμιπίως ὀπιδήμιον ἦμαρ ἀγαδῆς
Κέκλονθ' ὑδὲ πάσαδς ἐδητύος ὑδὲ ποπῆτος
Ἕως δύη Ἠέλιος, καὶ ὄπι κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ
Ἀμφί τε μιν σάκκον θειπένθιμον ἔνδυον εἵμα,
Παρθένοι, ἠΐθεοι, πολιοκρόταφόί τε γέροντες,
Ἄκριτον, ὅς τε μέγιςος ἔλιν καὶ ὅς τ' ἐλάχιςος.
6 Ἦδε γὰρ εἰς βασιλῆα πολύθρονος ἤλυθεν ὄασα
Ἔκθορε δ' ὑξ ἕδρης θεοκαλέος, ἔνθα δαάωτο,
Ἐκ δ' ὀι πορφυρέην χλαῖναν καὶ ἀγάλματ' ἔδυσε,
Καὶ πεί τ' ἀμφὶ βάλεν τέρενα χρόα σάκκινον ἕδνος,
Κὰκ κεφαλῆς δ' εἵλυτο διαμπερὲς ἐν κονίῃσιν.
7 Αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευε
Κηρύσσειν ἀνὰ δῆμον ἐνὶ Νίνοιο πόλιι,
Οἷον ἄναξ βάλετο, ὁμηγερέες τε μέδοντες,
Καὶ τοῖον θεσφέρειν τι ἔπος, μέγα τε, δεινόν τε.
Μήτι γε γεύηται, μήτ' ἀνὴρ, μήτε τι κτῆνος,
Μήτε βόες κέρατοι, μήτ' ἴφια πώεα μήλων,
Μήτ' ἀθέμιτον ἔδεσμα φίλον κάτα λαιμὸν ἰείη,
Μήτε πόσις, μαλερῆς δίψης, λιμῶ τ' ἀλεωρή.
8 Ἀλλ' ἄνδρες, καὶ κτήνε' ὁμῶς ξυνήονι δεσμῷ
Λαζαλέον βάλλοιντο θεὶ χρόα σάκκινον ἕδνος,
Πεύθ τε θεὸν ζαφελῶς τε, διαφρύσιόν τε βόωσι,
Καὶ κραδίην κλίνωσι πολύπλανον ἀγαπίτοιο
Λοξοπόρηιο πάρεξ, ἔργων τ' ἀπάνευθε βιαίων,
Ἁπαλά γε χερσὶν ἔρεξαν, ὑπέρβιον ὄφρα ἔχοντες.
9 Τίς πείσει δὲ βροτὸς (χαλεπὸν δὲ ἀγκυλομήτεω
Δήνεα εἰρυσθαι μάλα περ πολύϊδριν ἐόντα)
Εἰ τι μεταστρέψησιν ἄναξ ἀλαοφρονι βουλῇ;
(Σχεπτὸς γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιειλῶν Ἀνακτος,)

Εἰ

Neq; non-perficiendum; divinas autem reveriti sunt minas.
Jejunium publicum confestim celebrari
Imperarunt, neque gustare edulium, neque potum,
Usq; dum descendat sol, & tenebræ sacræ ingruant.
Et se saccum circum circà induêre lugubrem vestem
Virgines, & juvenes, & cani senes, (nimus.
Indiscriminatim quisquis maximus audiit, quisquis mi-
Hoc enim ad Regem attigit streperum nuncium
Exiliit verò e throno circumsplendido, ubi consedit
Exuitq; purpuream chlænam, & ornamenta,
Et tenerum corpus cilicio circumamicuit,
Et a capite volutabatur continuè in pulvere.
Continuò præconibus canoris imperavit,
Promulgare per populum in Ninives civitate
(Quemadmodum rex decreverat & congregati principes)
Et hujusmodi efferre verbum magnumq; & grave,
Nequid gustet, neq; vir, neq; jumentum,
Neq; boves cornuti, neq; pingues greges ovium,
Neq; illicitum edulium per charum guttur descendat,
Neq; potus, aridæ sitis, & famis antidota,
Quin viri, ac jumenta communi lege
Funesto induantur corpora sacco,
Et in Deum vehementer, & intensè clament,
Et animum flectant errabundum semitam
Obliquam extra, & ab operibus violentis,
Quæ manibus commisêre, vim immoderatam habentes.
Quis supra-alios-novit morralis (difficile Dei prudentiæ
Consilia eruere multiscio licèt)
An conversurus sit dominus miti consilio?
(Convertibilis enim mens est cælestis Regis)

Εἰ τε μεταγνῶναι μέλλῃσι δι᾽ ὀγίνοιαν, ἢ τε
Ἐν σήθεσι χύλοιο βαρύφρονος ἐκλελαθῆται·
Οὐδ᾽ ἡμεῖς ἀλεγίζομεν ἀπαλπησόμεθ᾽ ὅλεθρον.
Καὶ σκοπιάζε θεὺς πανεπίσκοπος, αἴτια γ᾽ ῥέξαι,
Ὡς ἀπάνευθεν ἀπέσσαν ἀλιτροτάτοιο κελεύθου.
Καὶ μετάνοια θεῷ δῦ σήθεα παμβασιλῆος,
Αὐτὴ κακῷ βεβολογῶν, ὅτ᾽ ἠπείλησέ γε ῥέξειν,
Οὐδὲ κακὸν βεβολοιγὸν, ὅ, τ᾽ ἠπείλησεγ᾽ ἔεργεν.

ΚΕΦ. δ᾽.

Ἀλλὰ λίλιω ὤχθησε κατὰ φρένα μάντις Ἰωνᾶς,
Ἄγκιον ἐν σήθεσι χόλον μεγαλήτορα πίσσων.
Καὶ θεὸν ἐλλιτάνευεν ἰδὼν εἰς ὐρανὸν ἀμφὶς,
Μὴ δέ τε τοῖον ἔπος μελεὸν φύγεν ἕρκος ὀδόντων.
Οὐκ ἄρ᾽ ἐγὼ, βασιλεῦ, τόνδε τόπον εἶπον ἔασθαι
Ὄφρ᾽ ἔπι δὴ γαίης ἔπι πατρίδος ἐμφιλοχώρους;
Ἴσκον ἔπος τοιόνδε, τό δ᾽ εἰς ὑγρὸν ᾤχετο κῦμα
Πνοιὴ ἔχρισ᾽ ἀνέμοιο, χάρις δ᾽ ὐκ ἔασετο μύθοις.
Τῷ ταρσόνδε πέφυζα πολυγναμπτοισι κελεύθοις,
Ἀσφαλέως δ᾽ ἔξοιδα, τό δ᾽ ὐκ ἐμὲ παγχὺ λέληθεν
Ὅτι φιλοικτίρμων θεὸς ἔπλεο, καὶ ἐλεήμων,
Εὐμενέτης, βραδύοργος, ἀεὶ ἐλεπτωὼ ἀέξων,
Καὶ κακὸν ἐυπλάγχνοισιν ἔνι σήθεσι μετεγνώς.
Ὡς ἄγε δὴ, γυναῖζομ᾽ ἄναξ, ἐμὲ θυμὸν ἀπαυρᾷν,
Τίς γάρ μοι χρεὼ βιότε πλέον, ὡς με φυλάσσῃς;
Ὡς μοι ἐπόφελλος μέγα κέρδιον, ἠὲ βιῶναι.
Τόνδ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη ὕπατε χρειόντων,

An pœnitentiam acturus decreti? an
In pectore iræ gravis oblituras fuerit?
Ac nos triste non adimplebimus exitium?
Atque inspexit deus omnium-inspector, quæ fecerant
Quòd procul abstitêre à viâ peccatrice:
Et pœnitentia subiit dei pectora omnium-Regis
Ob malum exitiale, quod comminatus est se facturum
Neque malum exitiale, quod comminatus est, perfecit.

CAP. IV.

QUin admodùm ægrè in animo tulit vates Jonas,
Ferocem in pectoribus iram superbam concoquens,
Et deum suppliciter oravit, intuitus in cœlum amplum;
Temeréque hujusmodi verbum stolidum fugit septũ dentiũ.
Nonne ego, Rex, ita dixi futurum
Cùm adhuc in patriâ meâ tellure commoratus-sum-libenter?
Fatus sum hujusmodi verbum, illud verò in humidos abiit fluctus
Flatus ferens venti, neque gratia secuta est verba mea.
Quare Tarsum fugi deviis viis,
Indubitatò enim novi, hoc autem me non prorsus latuit,
Quòd misericors sis deus, & clemens,
Mitis, ad iram-tardus, semper miserationem augens,
Et mali teneris in pectoribus pœnitens.
Quare age jam tibi supplico Rex tollas animum meum.
Quisnam enim mihi vitæ usus amplius ut me servares
Quippe mihi longè præstat mori, quàm vivere.
Hunc respondens allocutus est summus imperantium

Ἦ χεῖ μοῖραν ἔρεξας, ὅτι ῥεχθέντι δικαίῳ
Θυμοβόρε ζοφέων ὑποκάρδιον ὄδμα χόλοιο;
Αἶψ' ὑποχωρήσας πολέως ἐξήλυθε μάντις,
Τῆδ' ἥδ' ἢ πάπτηνε πόλιν περιμβρεθέα αὐγὴ
Ἠλίου, ὡς ἀνόρυσε λιπὼν θεικαλλέα λίμνην.
Αὐτόθ' ἔοι σκήνην κάμεν ἱδρείησιν ἐῆσι,
Τῆς ὕπο ἔζετο χωρὶς ἐνὶ σκιῇ ἱμερόεσσῃ,
Ὄφρα εἰδῇ, τί νυ τῆδε πόλει μήκιστα γένηται.
Ὠκύμορον δ' ἔκφυσε θεὸς κολοκυνθίδ' ἀπ' αἴης,
Τὰν θαλερὰν καθύπερθε κάρητος ἀνήγαγ' Ἰωνᾶς
Μέρμερα κηραίνοντος, ἵν' εὐσκίου ἦσι κα-
λύπτρη
Νηπενθής τ', ἀχολός τε, κακῶν τ' ὀπίνηθος ἁ-
πάντων.
Τὴν μὲν ἄρ' ὅτ' ἀνέμων διάει μένος ὑγρὸν ἐόντων,
Οὐδέ ποτ' ἠελίου φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
Οὐδ' ὄμβρος περάσκε διαμπερὲς, ὡς ἄρα πυκνὰ
Ἀλλήλοισιν ἔφυ ἐπαμοιβαδὶς ἄγλαα φύλλα.
Καὶ φύτον ἀασάσιον μάντῃ μέγα κάρμα φύτευσε,
Καί οἱ ἔνδοθι θυμὸς ἐϋφροσυνήσιν ἰάνθη.
Αὐτὰρ ἄναξ σκώληκα κακόν τ' ὀλοόν τε μεθῆκεν
Ἄνειον, ὡς ἀπέλαμψε ῥοδόσφυρος ἠριγένεια.
Ἵπτε δ' ῥιζοδακὲς ὑπονύγματ' ἐφήμερον ἔρνος,
Εἶτα θεμειδήνυθε φλοιὸς, κἠείπετο φύλλα
Ἀρτίφυτον σκιάδνον, ἐερσήμια, πᾶν δ' ἀμαρύνθη.
Εὖτε δ' ἠελίου φαέθων ὑπερέσχεθε γαίης,
Παμβασιλεὺς ἀνέμων κλυτὸς ὄρχαμος, ᾧ ἔνι
μένῳ
Ἢ μὲ πανέμεναι, ἢ ὀρνύμεν, ὅν κ' ἐθέλῃσιν,
Εὗρε ἐείπνιστον καυσώδεος ὥρσιν ἀΐτμιλον,

Καὶ

Num rectè fecisti, ob rem justè factam
Animi-edacis nutriens sub-corde-latentem tumorem iræ?
Statim secedens e civitate exiit vates,
Eâq; parte sedit, quâ videt civitatem jucunda lux
Solis, cùm oritur relictâ pulchrâ palude.
Ibi sibi scenam contexit arte suâ,
Ac subter illam sedit solitarius in umbrâ amabili,
Ut videret, quid tandem illi civitati accideret.
At brevis-ævi oriri fecit deus cucurbitam e terrâ,
Quam floridam super caput induxit Jonæ
Sollicita in animo-versantis, ut umbrosum esset integumentum.
Doloremque iramque tollens, & malorum oblivionem inducens omnium
Hanc neq; ventorum perflabat vis humida spirantium,
Neq; unquam sol lucidus radiis penetrabat,
Neq; imber transiit penitùs, adeò densa
Invicem creverunt alternatim-intertexta splendida folia.
Et planta grata vati magnum creavit gaudium,
Et ei intùs animus lætitiâ exsultavit.
Atqui dominus vermem malum, & exitiosum immisit
Postero-die, quamprimum illuxit rosea aurora.
Læsit autem radicis-edaci ictu diariam plantam,
Deinde exaruit cortex, & defluxêre folia,
Nuper-natum umbraculum, amabilia, totáq; emarcuit.
Quum verò sol lucidus caput extulit supra terram
Omnium-rex ventorum illustris moderator, quem penes est solum
Aut sedare, aut excitare, quemcumq; voluerit,
Euri valdè-spirantem ardentis excitavit flatum,

Καὶ φαέϑων κεφαλὴν βάλεν ἀκτίνεσσιν Ἰωνᾶς,
Καὶ ὁἱ ἐν σήϑεσσιν ἐδρυλίχϑη φίλον ἦτορ.
Κηρόϑι δ' ἐκπεδάσαι μέμονε φρεσὶν, ὄφρ' ἔτι ϑυμὸς
Ἥϑελ' ἔτι ζώειν, καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο·
Καὶ σενάχων προσέειπεν ἑὸν παλαπενθέα ϑυμὸν·
Ὤιμοι! ὡς ὄφελον ϑανέειν, καὶ πότμον ἐπαρκεῖν
Ἦ μοι ἀποφθιϑὲς μέγα κάρδιον, ἠὲ βιῶναι.
Τῷ ἡ παλίγκοτον αὖτε πατὴρ ἀνδρῶν τε ϑεῶν τε
Ἦ ῥα καὶ αἶψ' ἔρεξας, ἐπεί τοι ὑπέρβλυσεν ὀργὴ
Ὅττι μιν ὠϑαδίην μελεὴ κολοκωλὶς ὄλωλε;
Τόνδε μέν' ὀχθήσας ἠμείβετο μάψ Ἰωνᾶς·
Ἦνυ κατ' αἶψ ἔρεξα, καὶ εἴ μοι ὑπέρβλυσεν ὀργὴ
Ἔζεσε δ' ἐνδοτάτη γλυκερὴ ϑανάτοιο μενοινή;
Τόνδ' ἄρ ὑπόδρα ἰδὼν ϑεὸς ὧδ' ἠνίπαπε μύϑῳ,
Ἀχϑεο κῆρα φυτὸν παναώριον ἠδενοσώρυ,
Καὶ τάτε σέο ϑυμὸν ἔδυ γλυκυμείλιχος οἰκῆος,
Ἕνεκεν ἧς ἀ πυϑὸν οἰζύος ἐκπολύπτουσας,
Σεῦ δ' ἀπάνευϑε πόνε τόσον ἤλιϑα μακρὰ πίφυκεν,
Ἥ τε μίλιν ἄνα νύκτ' ἀνέτειλε, μὴ τε μαρῆνϑι.
Οὐχὶ ἧ μᾶλλον ἔοκεν ἐμοὶ Νίνοιο φιλίδης
Ἄσυος οὐρυχάρειο, ὃ ἔνδοϑι ναιετάουσι
Δώδεκα μυριάδες, πολλοί τ' ἔτι πλείονες ἀνδρῶν,
Νηπυτίων, οἵτ' οὐκ ἴσασι διακρινϑὸν, ὅτε
Τὶς πέλε δεξιτέρη, τίς τ' αὖτις ἀειρομένη χϑών,
Ἐν δ' ἀγέλαι κτηνέων πολλαὶ, καὶ πῶεα μήλων;

ΤΕΛΟΣ.

Et ſol caput radiis percuſſit Jonæ,
Illique in pectoribus confractum eſt charum cor,
Et animitùs animam efflare cupiit, neq; animus
Deſideravit ampliùs vivere, & intueri lumen ſolis.
Ingemiſcens autem alloçutus eſt ſuum dolore-affectũ animũ.
Hei mihi! utinam mori poſſem, ac fato fungi!
Certè mihi perire longè utilius, quàm vivere.
Huic autem viciſſim-iraſcens fatus eſt pater hominúmque deorúmque
Num rectè feciſti, quòd tibi fuſa eſt ira,
Quoniam brevis-temporis vana cucurbita interierit?
Huic valdè indignatus reſpondit vates Jonas
Certè rectè feci, etſi mihi fuſa eſt ira
Fervítque intima ſuavis mortis cupiditas.
Hunc verò torvè intuitus Deus ſic verbo increpuit,
Ægrè tuliſti fatum plantæ immaturum vilis,
Hujúſque animum tuum ſubiit mollis miſeratio,
Cujus gratiâ ne tantillum quidem laboris exantlâſti,
Ac tuâ ſine operâ adeò valdè alta crevit,
Quæ unam per noctem orta eſt, alteram emarcuit.
Nonne magis mihi convenit Ninive pareere
Amplæ civitati, in quâ habitant
Duodecim myriades, & adhuc plures, hominum
Inſipientium, qui haud nórunt diſcriminatim, vel
Quæ ſit dextera, & quæ contrà ſiniſtra manus;
Ac intùs greges pecorum multæ, ac armenta pecudum?

FINIS.

FINIS

KINYPA,

Sive

LAMENTATIONES

JEREMIÆ;

Græcis adaptæ versibus.

Autore J. A. N. C. S.

Καὶ σὲ μὶ, Μάτερ λύζαινε, χλάϊω πολυδύρτοις
Θρήνοις. ----

----τίς τροπὴξις πέλεθ' χρυσεόθιο χόοιο;

ΘΡΗΝΟΙ.

ΚΕΦ. ά.

1.

ὡς μόνη πόλις ἦσθ', λελιμμένη, ἶον ἀπ' ἄλλων,
Ἥ τε πόκα λαῶν ὑπερκύδαστο μυριαφώνων,
Οὐδ' ἂν πις τόσον ὄχλον ἐνίσπη οὐδ' ἀνομήνη!
Πῶς γένετ' ἠΰτε χῆρ'! ἦπις μεγάλη ζαθέη τε
Πᾶσι θεικτιόνεσσι μετάφρενον ἔθνεσι φωτῶν,
Καὶ χωραῖς σήμηνεν ἀπάσαις, ἦρξεν ἀπάσαις,
Κοιρανίῃσι μεθέπουσα φιλόθρονον, ἔξοχον ἄλλων,
Πῶς ἔπυχ' ἀλλοδαπῶν σκήπτρῳ τελέουσα δέμισας!
2 Πένθεσιν ἀτλήτοις λίγ' ἐκώκυεν ἀσκελὲς αἰεὶ,
Δάκρυσιν αὐτοχύτοισι πεφυρμένη ἀμφὶ παρειὰς,
Νύκτα δ' ὀρφναίῃ, ὅτε θ' ἕυδουσι βροτοὶ ἄλλοι,
Πρὸς λέχεα κλίνουσα, τά θ' οἱ γονόεντα τέτυκται!
Οὔτις ἑταιράων, τόσσοι κἀν ὦσι, πάρεστι
Παρφάσι μαλακοῖσι καὶ αἰμυλίοισι λόγοισιν.
Οἱ δὲ κεδνότατοι καὶ φίλτατοι ἦσαν ἁπάντων
Ἀιχεὰ σωπηρόπαυς, ὑπερφίαλοι, καὶ ἄπιστοι,
Θεσμὸν ἀπερρίψαντο παλαιοτέτης φιλότητος,
Θεσμὸν ἀναλλάκτοισι συμπεσούμησι πεχόντα,

Τᾶς

LAMENTATIONES.

Cap. I.

Uomodo ſolitaria civitas ſedet, derelicta, ſeorſim ab aliis,
Quæ aliquandò Populis gravida facta eſt mille linguarum,
Nec ullus quidem tantam multitudinem dicere poſſit neque nominare!
Quomodo facta eſt quaſi vidua! quæ magna, & divina
Omnes finitimas inter-excelluit gentes,
Et regionibus præfuit omnibus, imperavit omnibus,
Imperium adminiſtrans amans-ſolii ſupra alias eminens,
Quomodo exrraneorum ſceptro ſit tributaria!
Luctibus intolerandis altè-lamentata eſt continuè ſemper,
Lachrymis ſponte-fuſis irrigata genas,
Nocte tenebricosâ, quando dormiunt cæteri mortales,
Lecto recumbens, quî ſibi gemebunda ſit!
Haud quiſquam amatorum, tot quantumvis ſint, adeſt
Ad demulcendam eam molliuſculis ac blandis ſermonibus;
Qui ei chariſſimi, ac amiciſſimi erant omnium,
Turpitèr unà-delusêre, fœdifragi, ac infidi,
Legem rejecêre antiquiſſimæ amicitiæ,
Legem immutabilibus ſanctionibus continuatam,

In

Τῶς δ' ἐτ' ἐπεχθαίρυσ' ὡς ἄρτ' ἔκπαγλα φίλησ.
3 Οἰχετ' ἐς ἀλλόφυλον πέδον Ἰουδαῖα γενέθλη,
Καὶ λίπε πατρίδ' ἄρυραν, ἐπεὶ μάλ' ἐπείγετο μόχθος
Δυλοσυίης τε βάρος ὑφαχθέσ ὐκ ἔτ' ἀνεκτόν.
Ἀλλεθνὴς κατενάσατ' ἐν ἤθνεσιν, οὐδέπῃ εἶχεν
Ἀμπνεῦσαι κακότητσ οἰζυρῆ τε πόνοιο.
Οὐνοι μιν δ' ἐδίωξαν ἐνὶ στείνεσσιν ἔμαρψαν,
Ὠκύδοοι πολυθρύλλ' ἐφορμαίνοντες ἐρωῆ.
4 Εὐρύχορσι πενθῆσιν ὁδοὶ Σιῶνσ ἐρήμης,
Οὐκέτι νῦν ἀνέβη, ὅσον δήμης, ὄχλσ ἔπλυε
Ἡμαθ' ἑορτάων πλησάμβροτα μυσιπολεύειν.
Πλησθύσ οἱ πυλεῶνες ἐρημώθησαν ἀμαυραὶ
Πᾶσαι ὁμῶς. σοναχῆσιν ἑῶν ὑποφήτορες ἱερῶν
Νειόθεν ἐκ κραδίης, καί οἱ βεβολήατο κῶραι
Ἄλγεσιν ἀτλήτοις, καὐτὴ ἐν σιθέσι πέσσει
Νέρθε χολὴ βαθύπικρον ἀμειλίκτων ὀδυνάων.
5 Δυσμενέες κρατέουσιν ἑοὶ κῆ ὑπερέρχοι εἰσὶ,
Κοιρανίῃ γαίοντες ὑπέρβιον ὑψικαρήνῳ,
Καὶ δήιοι ἀρετῆσι, θεὸς γὰρ ἐπήγαγεν ἄτλω·
Παῖδες ἑοὶ, ἐπεὶ οἱ ἀπέραντον ἀέξετο μῦσσ,
Λῃίδιοι ἀπάγοντο σιδηρείῃφιν ἀναγκῇ
Ἀντιβίοιο πάροιθεν ἀγαλλομένοιο πρεσώπου.
6 Ἀγλαΐαι χάριτές τε θεογλήνοιο παρειᾶς
Αἷς ποτὲ μαρμαίρεσκε κόρη Σιῶνσ, ὄλοντο,
Πρόχνυ δ' αἰσχύνθησαν· ἐπίκλυτοι ὄρχαμοι αὐτῆς
Φυζακινῆς ἐλάφοισιν ἐοίκεσ ἄτε κατ' ὔλην,
Καὶ θαλερὰς κνήμας, κῆ ἄγκεα ποιήεντα
Οὐ νομὸν ἐυείσκουσι, κῆ ἔτρεσ ἄλλυδις ἄλλοι,
Πρόσσω πάλιν φοβέοντό τ', ἀνήνορα θυμὸν ἔχοντες,
Θεσπεσίῃ δ' ἔχε φῦζα, φόβσ κρυόεντσ ἑταίρη.

Τῆμσ

Tantúmq; odio, habent, quantũ nuper vehemẽter dilexerunt;
Cessit alienum in solum Judæa progenies,
Et dereliquit patriam terram, quia valdè urgebat ærumna
Servitutísq; onus prægravis non ampliùs tolerandum;
Alienigena habitat inter gentes, neq; tamen possit
Respirare ab afflictione ærumnosóq; labore:
Quotquot eam persecuti sunt in anguſtiis deprehendêre,
Veloces, impetuosâ concitati violentiâ.
Spatiosæ lugent viæ Sionis desolatæ,
Quoniam non ascendit, ut fas est, populus advena
Dies festos multis-olim-abundantes-populis ad celebrãdos;
Multitudine portæ ejus destituuntur obscuræ
Omnes simul; ingemiscunt suorum interpretes sacrorum
Imo e pectore, átq; ei percussæ sunt virgines
Doloribus intolerandis, & ipsa in pectoribus concoquit
Profundè fel præamarum insuavium dolorum.
Inimici principatum obtinent ejus, & eminentiores sunt,
Imperio exsultantes supra modum sublimi,
Atq; hostes prosperè-agunt, deus enim induxit calamitatem:
Pueri ejus, quoniam ei immensum auctum est scelus,
Captivi abducuntur ferreâ necessitate
Adversarii coram gestiente facie.
Splendores gratiæq; divini vultûs,
Quibus aliquando resplenduit virgo Sionis, periêre,
Penitúsq; evanuêre: insignes principes ejus
Fugacibus cervis assimiles sunt, quæ per sylvam,
Et floreſcentes colles, & valles herbosas
Pascuum nou inveniunt, & diffugêre aliò alii, (nimo,
Et terga dedêre ante persequentem, degeneri laborantes a-
Divinitúsq;-missa fuga occupat eos, timoris horridi comes.

Tùm

7 Τῆμος, ὅταν κακότητος ἐπήλυδε δήλιον ἦμαρ,
Ἀργαλέης τ' ἄτης ζοφοειδὲς, ἀπάισιον ἦμαρ,
Ἰρὴ πόλις φρεσὶν νόῳ βυσσόφρονι νώμα,
Οἷάπερ ἰμερόεντα πάλαι, καὶ ἐπήρατ' ὀπάζῃ
Ἐν φρεσὶν ἠνεσῆσι καὶ ἤμασιν, ἠνίκα λαὸς
Σφωίτερος δηΐων ἐδαμάσσατο δεξιτερῆφι,
Πὰρ δ' ἔπεσ μίμβλωκε καὶ αὐτῆς κῆρας ἄμυνε.
Φάεσι τερπομένοις ἄφιλα φρονέοντες ἔδερκον
Τείλισον τὸ θέαμα, κλυταῖς δ' ἔμπαιξαν ἑορταῖς.

8 Ἥμβροτεν Ἰερουσόλυμα παλαιὸν αἰνόθεν αἰνῶς,
Καὶ μέγ' ἀήσυλα ῥέξε κακορραφίῃσι νόοιο,
Τὔνεκεν ἐξ ἐδέων περιθέλυμνα ἀπεσυφέλικτο.
Οἱ μὲν πεὶν σεμνὼ ἐγέραιρον ὑπείροχον ἄλλων,
Νῦν αὖτις ἀθετοῦσι πάρος περ τίσαν ἐοῦσαν,
Καί σφιν ἐπόψιός ἐσθ', ὅτι γυμνωθεῖσαν ἔειδον
Αἰσχρὸν ἄτερ χλαίνης τε, καὶ ἐυμήτριο χιτῶνος.
Καὶ ἀδινὰ γοάασκε, καὶ ὄπιθε τέτραπτο περίσσωπον.

9 Κρᾶσπεδα δὲ ῥυπόωντο, πύῃ μεμορυγμένα πολλῇ.
Νήπιος ὃ περιόπσε περιμήδεσιν ἐν πραπίδεσιν
Ἤματος ἐκατίης μοῖραν καὶ λοίδιον ὦρην.
Τῷ ἔειπε φρονιδὸν ἀπ' ἀκροτάτοιο δοάκος
Κύδεος ὑψιφόροις, σέβας δ' ἔχεν εἰσορόωντας.
Οὔπις μὶ κατέθελξε κακοῖς βεβολημένον ἦτορ,
Χείλεσ' ἀκεσιπόνοις παυσάμενα ῥήματα χείων.
Ἠνὶ θεὸς, τί πάθω! ὡς κήδεα πολλὰ μόγησα!
Καγχαλοῦσ' ἐμοὶ, καὶ ἀάσχετον ἀΐχθεσ ἐχθὲς,
Ἐν φρεσὶν ἠεσίῃσιν ἀγήνορα κόμπον ἀέξων.

10 Χεῖρα δ' εἰὼ βεβαρὼ ἐπάγυνεν ἀνάρσιος ἀνὴρ
Ἥρπασε

Tum quando miseriæ advenit servilis dies,
Difficilisque cladis nigra, inauspicata dies,
Sacra civitas præterita cogitatione profundâ volvebat
Qualia desiderabilia olim, ac amabilia adfuêre
In prioribus generationibus, ac diebus, quando populus
Suus hostium oppressus est dextrâ,
Neq; ei quisquam adfuit, ac ejus fata arcuit:
Oculis delectatis malè volentes intuiti sunt
Ter-desideratum hoc spectaculum, celebriáque ejus derisêre solennia.
Peccavit Hierosolyma declinando a recto graviter admodum,
Et valdè sceleſta perpetravit nequitiâ mentis,
Quapropter e sede suâ funditùs deturbata est,
Qui eam anteà auguſtam honorârunt supra alios,
Nunc contrà vili-pendunt talem etiam pridem existentem;
Atq; iis despicabilis est, quòd denudatam viderunt
Turpiter sine chlænâq; ac benè-cinctâ tunicâ;
Etiam crebrò ingemiscit, & retrò vertitur facie.
Fimbriæ ei sordidantur sanie inquinatæ multâ;
Stulta non antè-consideravit providis in animis
Diei extremæ fatum, & noviſſimam horam.
Ergò cecidit præcipitanter a summâ sede
Gloriæ editæ, admiratio autem tenet intuentes:
Nemo ejus demulsit malis transfixum cor,
Labiis medicinalibus luctum-sedantia verba fundens.
Ecce deus; quid patior! quàm multas curas tolero!
Exultat namq; meus, & intolerabiliter se effert hostis,
In mentibus aeriis fastuosam insolentiam augens.
Manum suam robustam extendit inimicus,

Rapuitque

Ἤρπασι δ' ὅσσα πέλεσκεν ἐφ' ἁλμυρισμένα θυμῷ,
Ἄττα πόθει μᾶλλον, καί μιν γλυκὸς ἵμερος ᾕρει.
Νῶϊ ἰδὲ χρὴ, τόδε δεινὸν ἰδεῖν, ὅπ ποσὶ βεβήλοις
Εἰς νηὸν δεδαῦκτον ἀνίερον ἤλυθεν ἔθνος,
Τὸ, στερεοῖς ἐπέεσ' ὀπιτέλλεο, μήποτ' ἐσελθεῖν
Εἰς ἀγορλώδε τέμενδε, χόρον τεὸν εἰς ἀμίαντον.
11 Πᾶς πυκίν' ἐν φήθεσιν ἀνάσσοναχίζετο λαός.
Ἀκμηνοι, χ' ἄσιτοι ἐόντες πολλὰ πλανῶντο
Δαῖτα ζητεύοντες, ἰδὲ ζωαρκέα πύρνον.
Ἄλλα ποθεινὰ πέλεν, χ' γλήνεα δῶκαν ἅπαντα,
Χρυσίον, ἀργύρεον, κειμήλια πολλὰ χ' ἐδλὰ,
Εἰδαλα, ᾧ ζωγρῶσι κακῶς κεκαφηότα θυμόν.
Δέρκεο, παμβασιλεῦ, χ' ἐνὶ φρεσὶ φράζεο σῇσιν,
Ἤ γὰ ἐγὼ, γέγον' ὀπδανὸς χ' ἐπόψιος ἄλλοις.
12 Κέκλυτέ μευ, ὦ πάντες, ὁδὸν πάρα τήνδε κιόντες
Τοὶ ὄσσε, σλάγχνοις ἀπαθεῖς, ἑτέρωσε βάλεσθε,
Οὐχί τ τοῖσι, χ' ὔμμι; χ' ἐχί τι ταῦτα μελόντων;
Ὀμμασιν ἀκλινέεσσιν ἰδοιτε, χ' εὖ νοέοιτε,
Εἰτις ἐμὴ ὁδὼὴ ἄλλη τινὸς ἰσοφαείζοι,
Ἡντιν' ἐγὼ δωατοῖο θεῦ ἱότητι μόγησα;
Ἡματι τῷ λυγρῷ, ὅτε μοι ἔκπαγλα χολώθη.
13 Οὐρανόθεν μοι ἀφῆκεν ἐς ἀστέα γυοβόεσσν πῦρ,
Καὶ τὰ σεόχν' ἐδάμασε φλογὸς θεοδινεῖ ῥιπῇ.
Δίκτυα δ' ἔξεπέτασε πολύπλοκα σοσὶν ἐμοῖσιν
Ἀμφιπεισεοχυθεῖσ' ἵνα μήποτε φυκτὰ πέλωσ'.
Ἄοτις ὑποφέψασκ', ὡς χαιάμενθ' πλεμίχθω.
Δῶκεν ἔμ' ὀιοπόλον, χ' ἀμιχανέως ἀπ' ἠῶς
Φαινομένης, σεόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδώτα,
14 Δύσλοφθ' ἡμετέρων δέδετο ζυγὸς ἀμπλακιάων
Θεσπεσίης παλάμησι, πλέκοντο δ' κυκλόσ' ἑλικτῷ

Σηρέμματι

Rapuitq; , quorquot erant illi grata animo,
Quæ affectabat valdè, & dulce eam tenuit desiderium:
Nunc vidit enim, quod grave visu est, quòd pedibus profanis
In templum à deo-structum impia introiit gens,
Quæ, gravitèr imperâsti, ne introiret
In congregationem tuam, chorum tuum in purum.

Totus crebrò in pectoribus ingemit populus;
Jejuni & impasti multùm oberrârunt
Victum quæritantes, & vitalem panem;
Quæ desideribilia erant, & spectatu-digna dedêre omnia,
Aurum, argentum, thesauros multos, & bonos
Pro victu, quo refocillent ægrè-spirantem animam:
Intuerè, omnium-Rex, & animo perpende tuo,
Certè enim ego facta sum vilis, & despicabilis aliis.

Audite me, vos omnes, qui juxta hanc viam iter facitis,
Qui oculos, visceribus non-affecti, aliò convertitis,
Nihilne vobis cum istis? nihilne hæc curæ sunt?
Oculis irretortis videte, & benè perpendite,
Num aliquis alicujus alius dolori meo æquiparari possit,
Quem ego potentis dei arbitrio perpessa sum,
Die illo exitioso, quando mihi vehementer succensuit.

Cælitùs mihi in ossa demisit membra-vorantem ignem,
Et ea penitùs consumpsit flammæ a deo-incitato furore:
Retia extendit dolosa pedibus meis
Circum-circa fusa, ne quando sit effugium;
Retrò me convertit, adeò ut recedens commotus sim;
Reddidit me solitariam, & languentem ab aurorâ
Eluescente, toto die ad solem occidentem.

Onerosum mearum ligatum est jugum transgressionum
Divinis manibus, contextæ sunt in orbem tortili

Στρέμματ', ἠ πλεκτὰ δείρεσιν μοι ἐπέδεσμον ἀμφίς.
Κάρτος ἐμὸν συφέλιξεν ἀνάλκιδα θυμὸν ἐνόρσας,
Κήμε τοίων βασιλῆος παλάμης ἐπέρεψε δαμῆναι,
Οἷον οὐκ ἐγὼ ὄἶος ἀναιδὴν αὐτὸν ἔρυξ.
Πάντας ἐμοὺς ἐπάτησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ἀνέρας ἰφθίμους, κρατερούς θ' ἥρωας, ὅσοιπερ
Μεσσόθι μεῦ ἐγένοντο ἐμὸν μενεδήϊον ἄλκαρ.
Δαὸν ἀπηρέσιον, πυκινάς τ' ὀρόθυνε φάλαγγας
Χαλκεοθωρήκων τε, τελειοτάτων τε μαχητῶν,
Ἀνδροφόνῳ κολοσύρτῃ ἐμοὺς σωρηδὸν ἁλοιᾷν
Ἠϊθέους, ἥβης χαριέστατον ἄνθος ἔχοντας.
Πάρθενον ὑψιμέδων, κούρην ἐτρέφησεν Ἰδαία,
Ὡσεὶ ἔνι λειμῶνι σαφυλὰς ὠοπερκαζούσας
Ἀμπελοεργὸς ἔτειρεν, ὅτ' ἤλυθεν οἰνάς ὀπώρη.
Τῶν ἕνεκ' ὀξύτατόν μοι ἔνδοθι πένθος ὄρωρεν.
Ὄμματα μὰν, ὄμματα μὰν, ἰκμαλέοις κελάρυζε ῥείθροις,
Καὶ θαλερῶν δακρύων ῥαδάμιγγας ἀολλέας εἶβεν,
Ὅππι πανήμερος ἔτος, ὅτον φίλον ἦτορ ὄϊον
Τεῦμον ἀναψύξειν σφοφώμενον ἀμφ' ὀδύνῃσι,
Ἀπημοσυνίλιν τε κακῶν ἀγάγῃν, ἀνάπαυμά τε μόχθων
Ἀδύ τι κωπίλοντα, ἐμεῦ ἄπο νόσφι λιάζῃ
Τῆλε μάλ', ὡς εἰ παγχυ λελασμένος ἔσκεν ἐμεῖο.
Ὀρφανά ἐντ' ἐμὰ τέκνα, φίλων μερόεντα τοκήων,
Ἐχθρὸς ἐπεὶ νίπησε δαφοινῷ κύδεϊ γαίων.
Ἔνθα κὴ ἔνθα φίλας Σιὸν ἔο χεῖρας ὄρεξεν,
Ἄλλον ἔπ', εἶτ' ἄλλον, σοδεδεγμένη, εἴτις ἀρήξῃ.
Πᾶς δ' ὅστις κίνυρῃ ὀδυνήφατον ἄρκαρ ἐέργειν
Παφασίλιν, ἢ κὴ πολυώδυνον ἔξακέσαιτο.
Ὡς ἐκέλευεν ἄναξ, τότε κὴ τετελεσμένον ἔσαι,

Καὶ

Flexu, & textæ collum meum circumierunt:
Robur meum discussit, imbecillem animum excitans,
Et me eorum Dominus manibus permisit subigendum,
A quibus non potis sum surgendo me liberare.
Omnes meos conculcavit pater hominúmq; deorúmq;
Viros fortes, & magnanimos Heroas, quotquot
In medio mei erant meum inexpugnabile præsidium;
Multitudinem infinitam, & densas concitavit phalangas
Æreis-loricis-armatorum, consummarissimorumq; bellatorũ,
Ut homicidâ tumultu meos cumulatim comminuat
Juvenes, juventutis gratissimum florem habentes.
Virginem alè-regnans filiam conculcavit Judæ;
Sicuti in torculari uvas maturas
Vinitor conterit, quùm adfuerit vinosus autumnus.
Propter hæc acerbissimus mihi intùs excitatur luctus.
Oculus meus, oculus meus humidis defluit aquis,
Et floridarum lachrimarum guttas confertas stillat,
Quoniam solator ille, quem charum cor putabam
Meum refecturum exagitatum doloribus,
Oblivionémq; malorum adducturum, & requiem ab ærumnis
Suave quid alloquendo, a me seorsim separatur,
Procul valdè, ac si mei penitùs oblitus esset.
Orphani sunt liberi mei, amicorum orbati parentum,
Inimicus quippe invaluit, cruentâ victoriâ exultans.
Huc, & illuc charas Sion suas manus extendit
Ad alium, deinde alium, expectans, siquis opem tulerit:
Adest verò nemo querulæ dolorem perimens remedium ut exhibeat
Consolationẽ, quæ vel multis-doloribus-pressũ levare possit.
Sic præcepit dominus, quod & perfectum erit:

Καὶ περ' Ἰακχάβοιο τοίλιν σκείξεν ἐφετμὴν,
Ὄφρα μιν ἀντίβιον πεκικλώσειεν ὅμιλον
Φειξάμενοι ξίφεσίν τε, καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι,
Καὶ μάλα πυργηδὸν σφέας αὐτὰς ἀρτιώαντες.
Τοῖά περ Ἱεροσόλυμα μετὰ σφισιν εἰδε ἕλη,
Οἷα γυνὴ ἥτ' ἐμμήνοισι παλάσσετ' ἀπορρῆς,
Παμμιαρὴ, ῥυπαρὴ, πίνδε συγέσσί περ ἄλλοι,
Τῇ δ' ὑποχωρήσαντες ἀπεννέπαντο μιγῆναι.
18 Ὀρθότατον, ταμίης τ' ἰθυντάτον ἐωμοιάων
Ἔπλετ' ἄναξ, πέσκε δ' ὅπως ἀντάξιόν ὄξιν,
Οὐ γὰρ ἐῶν ξυνίην, ἅς μοι ἐπέτειλεν, ἐφετμέων,
Δαιμονίης δ' ἀπέθησα νόῳ ἑτερόφρονι βάλης.
Κέλυτε μυεία φῦλα πολυσπερέων ἀνθρώπων,
Ὅσσους ἠελίου ἐφορᾷ τερψίμβροτον αὐγὴ,
Ἤ, ὁπότ' ἂν σείχῃσι πρὸς ἑσπερὸν ἀστερόεντα,
Ἤ, ὅταν ἀῢ ὀπὴ γαῖαν ἀπ' ὠγυγόθεν προτραπῇ,
Λάσσετε νωιτέρην ἀσπίδα, καὶ ὅια πέπονθα.
Ἠνίδε παρθενικὰς ἡμὰς ἀταλὰ φρονεούσας,
Πρωθήβας τε νέους, οἱ μοι τεράρεν, ἠδ' ἐγένοντο,
Ἠγαγε χαρτωτῆρ, πανελεύθερον ἦμαρ ἀπούρας,
Ληϊδίους, πιῶν ἀπόθεν, καὶ πατείδος αἴας.
19 Μακρὸν ἄϋσα, φίλος τ' ἐμέθεν κίχλησκον ἑταίρους,
Τοὶ δὲ φίλοι, ἄφιλοι, τοῖς δέ σφισι θυμὸς ἄπιστος,
Κῆμε δόλοισι κακοῖσι παρήπαφον, ἀλλοπρόσαλλοι.
Μυσιπόλους ἄμ' ἐμεῖο, πολυτλήτους τε γέροντας
Ἐφθιμένους λίπεν ἆθμα φερέσβιον ἐν μελέεσσι,
Βλημχρά τε γῦα λέλωπτο, φίλη δ' ἐκ σώματος ἔπτη
Ψυχὴ σφιν πτερόεσσ', ὡς ἄλλυδις ἄλλοι ἀλῶντο
Ἀνέρας αἰτίζοντες ἀνὰ πτόλιν εἴπερ ὀρέξῃ
Πύρνον καὶ κοτύλιν, ἵν' ἀναψύχοιτο φίλον κῆρ

Τιερέ-

Ac de Jacobo hujuſmodi firmavit juſſum,
Ut eum hoſtilis circumcingat multitudo
Horreſcentes gladiiſq; , & haſtis ancipitibus,
Et valdè turmatim ſeſe inſtruentes :
Talis Hieroſolyma inter eos reputatur,
Qualis mulier, quæ menſtruis inquinatur profluviis,
Pollutiſſima, ſordida, a quâ abhorrent alii,
Et quâcum recedentes abnuerunt verſari.
Rectiſſimus, diſpenſatórq; æquiſſimus juſtitiæ
Eſt dominus, puniit autem me uti par eſt;
Nêq; enim illius obtemperavi, quæ mihi injunxit, juſſis,
Divinis autem refragata ſum animo perverſo conſiliis.
Audite infinitæ gentes multò-diſſeminatorum hominum,
Quotquot ſolis aſpicit jucunda claritas,
Seu, quando ſcandit cœlum ſtellatum,
Seu, quando retrò in terram de cœlo defertur,
Percipite meum dolorem, & qualia paſſa ſum;
Ecce virgines meas, tenera ſapientes,
Puberéſq; juvenes, qui mihi nutriti ſunt, & nati,
Abduxit victor, liberrimum diem tollens,
Captivos, ab affinibus procul, & patriâ terrâ.
Altè inclamavi, dilectóſq; meos invocavi amatores,
Hi verò amici, non-amici, his verò animus erat perfidus,
Ac me dolis malis delusêre, mutabiles.
Sacerdotes unà meos, & ærumnoſos ſeniores
Conſumpſit déferuit ſpiritus-vitalis in membris,
Debiliáq; membra ſoluta ſunt, charáq; e corpore evolavit
Anima iis alata, dum alibi alii vagati ſunt ſeri
Viros mendicando-petentes per urbem, ſiquis fortè præbu-
Panem & potum, unde reficeretur charum cor eorum

Τειρόμενον λιμῷ, ὃς ἀτερπὴς γέναθ' ἱκάνει.
20 Οὐρανόθεν πανύστατος ἄναξ δικτήριον ὄπωπεν,
Θυμὸς γάρ μοι ὀϊζυρῇσι βαρυπότατο μάχῃσιν,
Καὶ βαρυπενθὴς ἄχεσι πύκασε φρένας ἀμφὶ μελαίνας.
Ἐντερά μοι τετάραχται, ἀδινηρῇσι τροφῇσιν
Πολυκεδανοῖν βελέεσι πεπαρμένα, ἔνδε μοι ἦτορ
Ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι, κραδίη δέ μοι ἔξω
Στηθέων ἐκθρώσκῃ, ἐπεὶ ἀλιτημένη ἦα,
Φρεσμοσύνῃς δ' ὀρθῆσιν ἀνηκέστασα θεαῖσι.
Νηλεὲς ἔξωθεν φθισίμβροτον ἆορ ἀμύσσῃ,
Ἔσπετο δ' οἶκοι θάνατος ὡς θυμοραϊστής.
21 Ἠκούσθη, (σὺ γὰρ αἴτιε πολύστονος ἔασα,
Ἄγγελος) ἐκ κραδίης ὡς βυσσόθεν ἐσονάχησα,
Καὶ ἐπὶ πάρφασις ὄφρ' κατεωλίτειρα μεμιμνῶν.
Οἱ μοι δυσμενέες, καὶ ἀνάρσιοι ἄνδρες ἔασιν
Ἀγγελίης ἐπύθοντο μελαινάων ὀδυνάων
(Ἀγγελίης λυγρῆς, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι,)
Πασέων, ὅς μάλα πολλὸν ὀϊζύσασα μόγησα,
Καὶ θυμός σφι τέταρπτο, καὶ ἐν σθένεσιν ἰάνθη
Γηθοσύνοις, ὅπ σῆσι, πάτερ, τὸ τελείετο βελῆς.
Ἀλλὰ ἴστε συνιέναι σφισι, μόρσιμον ἦμαρ ἐπόρσεις,
Ὅππι πάλαι φρύασας, ἀπειλήσάς τε φόβῳ ἕξειν,
Τῷ ὅτι κηδήσασ', ὡς νηὶ ἐμὲ κῆδος ἱκάνει,
Καὶ σφέας νωϊτέρῃ ἰσόῤῥοπος αἶσα κιχήσει.
Ὡς ἄθλιον ὄνειρος τ' ἔσεν καὶ ὀϊζύς.
Ἠμῖν, ἀλλά ποθ' ὧδε κακῶς καὶ ἔσται αὐτοῖς.
22 Τῶν πάντ' αἴσυλα ἔργα θεᾶσθε, διά τ' ἔρεξαν,
Ὅς' ἐφορᾷς πάντας, καὶ πίνυσαι, ὅστις ἀμέρτῃ.
Καί σφιν ἐπαυσύσας ἴσλιν Νέμεσίν τε δικήν τε
Τίσαι, ὅπως ἔμ' ἔτισας ἀπαλαλίησιν ἐμῇσι.

Πυκνὲς

Afflictum fame, quæ injucunda genus invaserat.
De cœlo extendas rex misericordem oculum;
Animus enim mihi calamitosis gravatur miseriis,
Et luctuosus dolor obtexit mentes circùm nigras;
Intestina mihi turbantur, cruciantibus torminum
Amarorum jaculis transfixa, neq; mihi cor
Firmum, sed jactor, & cor meum extra
Pectora exsilit, quandoquidem peccavi,
Consiliisq; rectis, non-obtemperavi dei:
Immitis foras hominum-interemptor gladius privat,
Est & domi mors quasi animum-perdens.
Audierunt (ruebat quippe multa habens ora fama
Nuncia) e corde quomodo infimè suspiravi,
Et abest consolatio sopitrix curarum;
Qui erga me malè-affecti, & hostes sunt
Nunciùm percepêre atrorum dolorum
(Nuncium triste, quod utinàm non fuisset factum)
Omnium, quos valdè ærumnas-patiens exantlavi,
Et animus iis oblectatus est, & in pectoribus exhilaratus
Lætis, quoniam tuis, pater, hæc perfecta sunt consiliis
Quim verò aliquando invisum iis fatalem diem concitabis
Quem olim præstituisti, & minatus es te producturum,
In quo ii curis afficientur, quemadmodum nunc me cura i
Et eos meo par fatum deprehendet. (vad
Ita quidem non solis labor erit & ærumna
Nobis, sed aliquando sic malè etiam erit ii s.
Istorum omnia scelesta opera intuere, qualia commisêre
Qui intueris omnes, & plectis quicunque deliquerit:
Et iis inferens parem ultionem suppliciúmq;
Punias, uti me puniisti ob iniquitates meas.

Cre

Πυκνὸς γὰρ σὸν θῆκεν ἐμὸς, καὶ δυσὶν ἤγαγε
Κεῖμ' ὀλιγοδρανέοντα πολυκλαύστοισι μελήμασι.

ΚΕΦ. β'.

1 Πῶς νεφέλῃ σκιόεσσαν, ἰδ' ἐντυπὰς ἤερα πολλὴν
Θυγάτηρ Ξιῶνος ὑπέρτατος ἀμφικάλυψεν,
Ὄκκα δορυξόῃ πῶς ἐρανόθεν πεδίονδε
Κῦδος ἀμωμήτοιο Ἰσφάλοιο, καὶ ἄγλας
Ἀμβροσίας ῥίπασκεν ὑπέρτατα νέρτατα ποιῶν,
Ἥματι τῷ ὅτ' ἐπιζαφέλῳ ὠδύσατο θυμῷ;
Οὐδὲ βαθυφραδέεσσιν ἐνὶ φρεσὶ θῆκε ποδοῖιν
Ὀρῆνωι ἑοῖν ὑπένερθε πεπηγότα, εἶλε δὲ λήθη.
2 Τῆνος Ἰακώβοιο ὁμῷ ἀνεβέβεχ' ὁλεθρῳ
Εὐκαδέας κλισίας, ἄφνης, χαλεπὸς ἐυρὺ πεδάσας,
Οὐδέ πὴς ὀϊπέλε φειδὼ, ἀμείλιχος οἶκτον ὄλεσσεν.
Κεφάσας μὲν πύργων ἔρυεν, καὶ ἔρεπεν ἐπάλξεις,
Στήλας τε σφεβλῆτας ἐμόχλεεν, ἄσπερ Ἰάδαι
Ἐν γαίῃ δυσάτῃς θέτο ἐμμένα ἔχματα πύργων·
Τάσδ' ἔρυ', αὐτοτάτων πύργων τ' αἰπεινὰ κάρηνα
Ἐσυφέλιξεν ἔραζε, κατέσρεφέν τε καπάκεας,
Ἦμος ἔοι δειμεῖα χολὴ ποτὶ ῥινὶ κάθητο.
3 Ἀμφότερον βασιλῆαν ὁμῶς, βασιλῆς τε βεβήλους
Ῥιζόθεν ὀργηθεὶς ἔτμηξεν ἀφειδέϊ χαλκῷ
Πᾶν κέρας Ἰσφάλοιο, βίῃ, καὶ ἀγλαὸν ἔυχος.
Δεξιτερὴν μὲν ἀνέπασσ', ἀληξητηρίαν ἀνάγκης,
Ἦμος ἀνεβείσαντ' ἐχθρὸν πανοχμὶ φάλαγγες.
Ὡς δ' ἀναμαιμάϊει βαθὲ' ἄγκεα θεσπεσίης πῦρ
Οὔρεος ἀζαλέοιο, βαθεῖά τε καίεται ὕλη,
Πάντη τε κλονέων ἀνεμος φλόγα εἰλυφάζει.

Crebra námq; ſuſpiria ſunt mea, & animo ego
Jaceo languens lamentabilibus curis.

CAP. II.

QUomodo nube umbrosâ, & obvolutim caligine multâ
Filiam Sionis ſupremus obtexit,
Quandò irâ accenſus eſt? quomodo de cœlo in terram
Decus irreprehenſibilis Iſraelis, & ſplendores
Divinas deturbavit ſumma ima faciens,
Die illo quando vehementi ſuccenſuit iracundiâ?
Néq; profundis in mentibus poſuit pedum
Scabellum ſuorum infrà fixum, cepit autem eum oblivio?
Ille Jacobi unâ abſorpſit ruinâ
Firma tentoria, inopinatò hiatum vaſtum expandens,
Nec omninò pepercit; immitis miſericordiam exuit:
Pinnas quidem turrium detraxit, & diruit propugnacula,
Piláſq; prominentes ſubmovit, quas Judæ
In terra filia poſuerat, ſtabilimenta turrium,
Has convulſit; ipſiſſimarum turriúmq; alta capita
Dejecit in terram, & ſubvertit funditùs,
Quando ei acris bilis ſuper nares ſedit.
Utrúmq; regem ſimul, & reges prophanavit.
Radicitùs iratus excidit crudeli ferro
Omne cornu Iſraelis, robur, & ſplendidum decus.
Dextram ipſius retraxit propulſatricem neceſſitatis,
Quando irruerunt hoſtis toto cum ineptu phalanges.
Quemadmodum autem graſſatur in altis convallibus ſævus ignis
Montis aridi, profunda autem ardet ſylva,
Ubíq; autem turbans ventus flammam convolvit:

Ὡς μὲν ὑρᾶνιον κατ' Ἰακὼβοιο ἐφῆπται.
4 Κυκλοτερὲς μάλα ῥεῖα βιὸν βραπτλαιὸν ἔτεινεν
Αντα πτυσκόμενος, χρυερῇ δέμας ἀντιπάλοιο,
Δεξιτέρῳ δ' ἔσχε κεκορυθμένος αἰθοπι χαλκῷ
Οἰάπερ ἀντίβιος μεμαὼς ἐπ' ἄρηι μάχεσθαι,
Καὶ ξυὰ πάντας ὅσοιπερ ἐπήρατοι ἦσι ὀρᾶσθαι,
Θεσπεσίης χαίτεσσι διαπλαγχθέντες ὀπωπῆς,
Πέφρε δαφοινὸς ἐὼν, τοὶ δ' ἀγχιστῆνοι ἔπιπτον
Εἰνὶ Σιωνείης λυγρῇς κλισίῃσι θύγατρος.
Μῆνιν εἰὼ πρῦχθσε πυρὸς δέμας αἰθομένοιο.
5 Ὡς δηΐος βασιλεῦς δηΐα μητίσατο ἔργα.
Δεινὸν ἀνερρόιβδησ' Ἰσραηλίτιδα φύτλιν,
Δεινὸν ἀνερρόιβδησ', ὅρα οἱ πρὶν πυκα μέλαθρα
Χρύσεα, μαρμαίροντα τετεύχατο, σιγαλόεντα,
Καὶ τοῖχοι μεγάρων καλοὶ, καλαί τε μεσόδμαι,
Ἐλάτιναί τε δοκοὶ, καὶ κίονες ὑψόσ' ἔχοντες·
Ἀκροπόλεις δ' ἀλάπαξε, καὶ αἰπύδμητα κάρηνα
Ἠλιβάτων τειχέων, θρυμνὸν δ' ἀνεκυμβαλίαζον
Ῥιζόθεν· ἐν δὲ θύγατερ πολυθρήνοιο Ἰούδα
Πένθος ἀεὶ θαλερὸν, κλαυθμόν τ' ἄλληκτον ἄεξε.
6 Σκῆνος ἓὸν χείρεσσιν ἀναγκαίησι κατθεῖλε,
Καὶ βειρῆς, ὡσείπερ ἐύδμητον, πυκινόν τε
Ἕρκος ἀμαλδύνεν, τῷ ὄρχατος ἐστεφάνωτο,
Αἰψα δ' λυμαντῆρες ὅλιν ἐπέδαισεν ἀλωλύ.
Τὰς δ' ἀγορὰς, ὅθι τ' αἰὲν ὁμιλαδὸν ἠγερέθοντο
Παννυδίη τ' εἴωθε πάρος, κατέλυσε κατάκρας,
Ὅς' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἠμὲ λύει ἠδὲ καθίζει.
Σάββατα, μυσιπόλων τε πεπαυμένα ἤματ' ἐορτῶν
Πᾶσιν, ἐϊσά τ' ἀπυσά τ', ἀνώνυμά θ', Ἱερσολύμοις
Θήκατο

Sic ira cœleſtis contra Jacobum accenſa eſt.

In orbem facilè admodùm arcum exitialem tetendit
Contrà collimans, terrifici inſtar adverſarii,
Et dextrâ ſtetit armatus ſplendido ferro,
Velut hoſtis, promptus ad bellicum conflictum;
Et ſimul omnes, quotquot amabiles erant viſu
Divinis gratiis excellentes vultûs
Occîdit cruentus; ii autem confertim cecidêre
In Sioniæ funeſtis tabernaculis filiæ:
Iracundiam ſuam profudit ignis inſtar ardentis

Quaſi inimicus dominus inimica aggreſſus eſt opera;
Horribiliter abſorbſit Iſraelis progeniem.
Horribiliter abſorbſit, quotquot ei inſignia palatia
Aurea, ſplendentia extructa ſunt, admiranda,
Et parietes palatiorum pulchri, pulchræq; ſedes,
Abiegnæq; trabes, & columnæ in altum erectæ;
Arces autem expugnavit, & excelſa capita
Sublimium mæniûm, funditùs autem ſubvertebantur
Radicitùs: in filiâ verò luctuoſi Judæ
Luctum ſemper repullulantem, Lamentationémque continuam auxit.

Tabernaculum ſuum manibus inevitabilibus ſummovit,
Et violentis, ac ſi benè-ſtructam, denſámq;
Sepem demoliretur, quâ hortus circumcingitur,
Statim autem vaſtatores totam diſſipant vineam;
Concionéſq; ubi ſemper unà congregari
Et confertim ſolitum eſt anteà, evertit funditùs,
Qui hominum conciones, aut ſolvit, aut ſtatuit;
Sabbata, ſacrarúmq; inſignes dies feriarum
Totis, incognitóſq;, inauditóſq;, anonymóſq;, Hieroſolymis

Reddidit,

Θήκατο, οὐδ' ὑδρὶς ἐμνήσατο, ὃς δ' ἐν ὀνείρῳ.
Πέμπαν ἀποβλήτω βασιλῆς, ἀλόγω τε τέθεικεν
Ἴσα παθόντε κλυτὸν βασιλῆα, καὶ ἱερστελεστήν.
Ἀμφοτέρους ἀθέεικε, καὶ ἀκέπ τυ]θὸν ἔπεσε.
7 Βωμὸν ἀναίνεθ' ἑόν περ ἑόντα, καὶ ἄρανδον ἀρωὴ
Καιομένων δυέων ἀποθύμιον ἴκετ' ἀϋτμή.
Ἱερόν τε χρυσαυγὲς ἀπέσυγεν ᾧ ἔνι θυμῷ,
Καὶ ἐχθρὸν πέλε κεῖνο ὁμῶς αἰθαλο πύλῃσι.
Μακρὰ μὲν εἰσεφέων, καὶ τείχεα κυδρὰ μελάθρων
Ἐχθρῷ ἐγγυάλιξεν, ἵν' ἀι ὑποχείρια ἔλθῃ.
Ἄσβεσον δ' ἐνοπὴν εὐρυὶ τ' ἀλαλητὸν ὀρωρὸς,
(Οὐδὲ μεθπάντων ἦεν ὁμὸς θρόος, ὃδ' ἴα γῆρυς)
Ἐν θείοις μεγάροισιν ὅπως μέγα καγχαλόωσιν,
Ἐυφήμοις ἐπέεσι, καὶ ἀσβέστοις ἀλαλαγμοῖς
Ἱερὰ τελεσσάμενοι, ὅθ' ἑόρτιον εἶδε] ἦμαρ.
8 Ἀσεμφέως ἔκεινε, νόον τ' ἠρτύνατο βελῶν,
Τείχεα, ῥηϊδίῳ χειρὸς δονημένα παλμῷ
Καππεσέειν δόμεν, ὅια κόρη δέδμητο Σιῶν
Ὑψηλὰ, σκολόπεσσιν ἀρηρότα, ἕρμα πόληος.
Μέζον ἔτεινεν ἐὸν λαοφθόρον, ὃδ' ἔπ πέρθων
Παύσατο, ὃδ' ἔτι πω ὀλοφύρετο ἄλκιμος ἦϊ).
Τάφρος πᾶ ὁ χαῖσμε τεπυγμένος, ὃδέ τι τεῖχος,
Ἀμφότερα μύρηντο, καταῤῥεῦσάν τε κα]' ἄκρης.
9 Κεύθεσι νεκρτεείοισι, τόσον χάνεν, εὐρεῖα χθὼν
Τυμβοχόησε πύλας, ταὶ δ' ἠμαυρώθητο κατάκρας.
Ἐξόλεσεν, καὶ ῥεῖα μάλα ξωϊάξεν ὀχῆας
Χαλκείους, μεγάλως, σεσεὼν δ' ὀι ἔρεισμα πυλάων.
Ἀντίθεοί μιν ἄνακτες ἀειπρεπέες τε μέλοντες
Ἀλλοδαπῶν σφωφῶντο κα]' ἄστεα καὶ κτ' δῆμον.
10 Θυγάτερος Σιῶνος ἀειδέες, ἥδε μέλοντες

Εἵατο

Reddidit, eorúmq; haud quiſquã meminit, ne in ſõnio quidẽ,
Omnino rejiculos, & in nullâ ratione habuit Rex
Æqua patientes inclytum principem, & ſacerdotem,
Utróſq; deſpicatus eſt, nec amplius tãtillũ in honore habuit.
Aram repudiavit, ſuam quantumvis, & ad cœlum latum
Crematorum ſacrificiorum inviſus pervenit odor,
Templúmq; auro-ſplendidum abominatus eſt ſuo in animo,
Et inviſum eſt illud æquè ac inferni portæ,
Longa circumcinctorum, & mœnia glorioſa palatiorum;
Inimico tradidit, ut in ejus poteſtatem rediganturi
Immenſum ſtrepitum, latámq; acclamationem excitarunt,
(Néq; omnium unus erat ſonus, nec una vox)
In dei templo, ſicuti valdè exultant
Benè-precantibus verbis, & continuis jubilis
Sacra perficientes, quando feſtus eluceſcit dies.
Firmiter ſtatuit, & in animo ſtruxit conſilium,
Muros, facili manûs conquaſſatos agitatione
Præcipites dare, qui virgini extructi ſunt Sionis
Editi, palis muniti, columen civitatis.
Menſuram extendit ſuam deſtructoriam, nec adhuc devaſtare
Deſiit, nec adhuc de ſuo remiſit robore;
Agger itáq; non profuit extructus, néq; murus,
Utráq; lamentata ſunt, & collapſa a ſummitate.
In penetralibus infernis, adeò dehiſcebat. lata terra
Tumulavit portas, eæq; evanuêre funditùs.
Deſtruxit, & facilè valdè confregit vectes
Æreos magnos, firmum huic ſtabilimentum portarum.
Auguſti ejus reges, & præcellentes principes
Extraneorum verſantur per urbes, & per populum.
Filiæ Sionis optimates, & ſeniores

Aſſident

Ἔιατο πάντες ἔραζεν, ἀπλὼ δ' ἐγένοντο σιωπῇ,
Χείλεα σιγηλῆσιν ἀλυκτοπέδῃσιν ἔχοντες·
Ἀμφοτέρῃς μὲν χερσὶ κόνιν φιλόθρηνον ἐλόντες
Κακκεφαλῆς χεύαντο, καλιὼ τ' ἤχιωον ὀπωπιώ.
Καὶ σάκκῳ ζώννυωτο θεὶ χερὶ κὴ ῥάκει ἔασαν
Ῥωγαλέα, ῥυπόωντα, κακῷ μεμορυγμένα καπνῷ.
Καὶ ταὶ παρθενικαὶ Σολυμίπδες εἰς πεδίονδε
Κρᾶ]' ἐνισκήπτωσ', ὀδυώῃσι βαρδόμενα πυκνῇς.
11 Οὐτε μὰν ἐξέλιπον, χεδόθεν δέθ' ὑπ' ὀφρύσι νάρκευ
Δάκρυα γωλεμέως αἰεὶ χυτὶ θερμὰ χέοντες,
Ἔντες' ἐμεῦ τετάρακτο, χάμαι χύτο ζώπκον ἧπαρ,
Ὅτ]ι κόρῳ μεῦ λαῦ ὀλέθρυ πείρατ' ἐφῆπται,
Ὅτ]ι μινυθάδιοι παῖδες, κὴ νήπια τέκνα,
Τοῖς αὔτως μαχὸν πτδαὶ ἀχάλακτον ἐπέχρυ,
Θυμὸν ἀποψύχωσιν ἐνὶ λαύρῃσι πόλιΘ.
12 Τοιῶν ἔπΘ πολυμεμφὲς ἑῆς μάμμησιν ἔφησαν,
Πῦ σῖτος; πῦ οἶνΘ; ἵνα πλησαίμεδα θυμὸν,
Ὅφρα φερέζοον λίπεν ἆθμα, κὴ ἤειπον, ὅιον
Πρηνέες ἐν κονίῃσιν ὀδὰξ κατέμαρπτον ἀρκεῶν
Ὠκυμόρῃς βελέεσι πεπαρμένοι, εἰνὶ πόλιΘ
Μέσσῃσι λαύρῃσι, κὴ ἐυρυχόροισιν ἀγυίῃς.
13 Εἰπὲ, τί μαρτύριον σεφέρωμί τοι; εἰπὲ, τί τοίδε
ΔύσμορΘ ἀινομόρων Σολύμων παῖς, ἄντα ἐίξω;
Εἰπὲ, τί τοι αὔτως ἰσαίπτον ἀμφαδὰ φαίλω;
Δυσυχιῶν ἀνάπαυμα τεῶν θελκτήριον ἕΐ),
Παρθενικὴ δύχατερ πολυμοχθοτάτοιο ΣιῶνΘ;
Ὡς ἀχανὲς γὸ ῥῆγμα τεὸν, κὴ ἀθέσφατόν ὄσσιν,
Οἷα πολυφλοίσβοιο βαθυῤῥέος ὠκεανοῖο;
Τίς σήθεν ἀλθήσῃ, ὀδυωήφατα φάρμακα πάντων;
Ἰητρὸς γὸ ἀνὴρ, πάντων ἀντάξιΘ ἄλλων.

14

Aſſident omnes humi, & muti facti ſunt ſilentio
Labra taciturnitatis vinculis aſtringentes;
Utriſq; manibus pulverem luctûs-amantem arripientes
Super capita ſuderunt, pulchrámq; dehoneſtarunt faciem,
Et cilicio cincti ſunt circa corpus, & panniculos induerunt
Laceros, ſordidos, malo conſpurcatos fumo;
Etiam virgines Hieroſolymitanæ in terram
Capita inclinant, doloribus degravata crebris.
Oculi mei defecêre, propéq; ſub ſuperciliis tabuêre
Lachrymas indefinenter úſq; calidas diffundendo,
Inteſtina mea conturbantur, humi effuſum eſt vitale jecur,
Quoniam filiam mei populi extrema clades deprehendit;
Quoniam brevis-ævi pueri, & infantuli,
Quibus-fruſtrà mammam nutrices lacte-carentem exſerunt,
Animam exſpirant, in vicis civitatis.
Tale a: verbum lugubre ſuis matribus edunt,
Ubinam frumentum? ubinam vinum eſt? ut ſaturemur animo,
Dum vitalis defecit ſpiritus, & ſuccubuêre, qualiter
Proni in pulvere mordicùs corripuerunt ſolum,
Subitam-mortem-afferentibus telis transfoſſi, in urbis
Mediis vicis, & ſpacioſis plateis.
Dic, quodnam teſtimonium proferam tibi? quodnam tibi
Infelix infelicium Solymorum filia, coram aſſimilabo?
Dic, quid tibi itidem ſimillimum palam dixerim?
Ut ſit miſeriarum ſolamini tuarum demulcendi vim habenti,
O virgo, filia ærumnoſiſſimæ Sionis?
Quàm vaſta enim ruptura tua, ac immenſa eſt,
Quaſi multiſoni, profundi oceani;
Ecquis tibi medebitur dolorem-lenientia pharmaca aſper-
Medicus enim vir, omnium inſtar aliorum erit. (gens?

Mendacia,

14 Ψεύδεα, καὶ λήρους μάντις ὀτρηρὸς ἐειδὼς
Εἶδον, ἀνήγειλάν τε πλανώμενοι ἠδὲ πλανῶντες,
Ἀλλὰ κακοὶ κάκ' ἔπεφνε τέοι τὸ ἐπήρατον εἶπαν,
Οὐδὲ τεὸν κατέδειξαν ἀειφανέες, ὄφρ' εὖ εἰδῇς
Πῶς παρέβης πίδακ' ἔρεξας, ὅπερ τι ἄῤῥηκτον ἄμεινον,
Ἐκ δηΐων ῥυσθεῖσά τ' ἐλεύθερον ἦμαρ ἐπάυρῃς,
Ψεύδεα ᾗς χεῖρας, καὶ ἐναίσιμα ἄλλα, καὶ ἄλλα
Φάντο μεταστρέψας κακὰ κάκπον ἄκπονα εἶναι.
15 Παντοδαποὶ, ὅσσοι περ ὁδὸν πὰρ ἔκυρσαν πορείλην
Χερσὶν ὀπιπεύσας ἐπ' ὀϊζύι καγχαλόωντες.
Ὀξύ πο πορπυλίαζον, ἰδ' εἰς Σολυμίτιδα κύρλην
Σφωΐτερον κινῦσι χάρη, καὶ ὕβριν ἔχοντες
Τοιάδε κερτομέεσκον ἀνειδείοις ἐπέεσσιν.
Ὦ πόποι ἦ μέγα θαῦμα ἐν ὀφθαλμοῖσι ὁρῶμεν,
Ἦρ' αὕτη πόλις ἥδε πάλαι; ἦρ' ἀγχεκὲς ἥδε,
Τὴν ἀνέρες καλέεσκον, καλὴν κλείοντες ἀοιδῇ,
Ἀγλαϊῶν θαλερῶν, χάριτος δέ τε σέμνα τελείης,
Πᾶσιν ὁπηχθονίοισι βροτοῖς μέγα χάρμα, καὶ ἔυχος;
16 Οἱ τε τεὴν πάτρην καὶ φρένας ἔχθεα λυγρὰ
Ἠνοιξαν καὶ σεῦ σόματ' ἀκριτόμυθα, καὶ ἄντλῳ
Συειγμὸν, καὶ φεικτὸν ὀδὰξ ὅπι βρυγμὸν ὄρυσαν,
Τοῖα δὴ κομπάζοισιν ὑπέρβιον εὐχετόωντες,
Νῦν κατὰ μὲν πίομεν, καὶ πᾶσα βυθίζετ' ὀλέθρῳ,
Οὐδ' ἔτ' ἂν ἠερομοκὲς ἀνασχήσειε κάρηνον.
Ἦλυθεν ἀσφαλέως, πολύδακτον ἐλήλυθεν ἦμαρ,
Ὅ περ δεδεγμένοι ἐσμὲν, ἰδὲ προτιόωσετο θυμὸς,
Εὐρομεν, ὀφθαλμοῖσι κατείδομεν ἡμετέροισιν.
17 Ἐξετέλεσσεν ἄναξ, ἅπερ ἐν φρεσὶ μηχανάατο,
Καὶ ζαθέης ἀνυσις νῦν ὕστατον ἔπλετο ὁμφῆς,
Ἦντε πάλαι θέσπισεν ἐν ὠμῳγίνσι γενέθλης.

Κάβ-

Mendacia, ac nugas vates tui vaniloqui
Viderunt, ac prædicarunt decepti, ac decipientes,
At mali nunquam tibi verum dixêre
Neq; tibi commonstârunt apertè, ut benè scires
Quomodo transgressa eras, quod feceras, quod infectũ melius,
Utq; ex inimicorum manibus erepta libero die fruereris;
Mendacia verò vaticinati sunt, & publicè aliam, & aliam
Affirmarunt transmigrationis causam non causam fuisse.
Omnigeni, quotquot juxta viam iter faciunt
Manus plaudunt super miseriâ tuâ exsultantes;
Acutè sibilant, & ad Solymitidem virginem
Suum movent caput, & contumeliam habentes
Sic ludificant probrosis verbis,
Papæ! certè magnum miraculum oculis videmus,
Nunquid hæc civitas illa est? nunquid reverâ illa,
Quam viri appellant, pulchrâ celebrantes famâ,
Splendorum florentium, & gratiæ coronam perfectæ,
Terrestribus omne genus mortalibus gaudiũ, & exsultationẽ?
Qui tibi concoquunt animo odia exitiosa
Aperuerunt contra te ora loquacia, & contrà (tarunt,
Sibilum & horribilem dentes comprimendo stridorem inci-
Talia autem jactabundè efferunt supra-modum gloriantes,
Jam eam absorbuimus, & tota demergitur exitio,
Nec ampliùs sublime exerere possit caput:
Venit haud dubiè, desideratissimus venit dies,
Quem antè-expectavimus, & præsagiit animus noster,
Invenimus, oculis vidimus eum nostris.
Perfecit Dominus, quæ in animo machinatus est,
Et divini effectio nunc demum est verbi,
Quod olim prædixit in priscis generationibus;

Καββαλεν ἐκ βάθρων, καὶ ἠφάνισμένον ἦς.
Καί σε θριάμβους νίκην κεχαρότες ἔχοι,
Δυσμενέων τε τεῶν κέρας ὄβριμον ὑψόσ' ἀέρδη
Τιμέδοντος ἔκητ', ἐκ γάς μιν πάντα τέλονται.

18 Σφοίτερον βοάασκε κύριος τοῖς ποιμένα κόσμου
Τεῖχος θυγατέρος δυσεικτήτοιο Σιῶνος.
Δάκρυά τοι, νύκτας τε, καὶ ἤματα, πυκνὰ ῥέοισιν,
Ὡς ὅτε χείμαῤῥος ποταμὸς κατ' ὄρεσφιν ἐπρρέῃ
Εἰς μισγάγκειαν συμβάλλων ὄβριμον ὕδωρ,
Κρέων ἐκ μεγάλων, κοιλῆς ἔντοσθε χαράδρης.
Μήτε τί τοι ἄμπαυμα χαείζεο, μηδ' ἠβαιὸν,
Μήτε κόρη φαέων λήξαιτο ποτ' ἀλλὰ δακρύσαι
Αἰὲν ὁμῶς, δακρύων τε πάρηισί τοι ὄδμ' ἰέρωή.

19 Ὄρσεο, καὶ μέγ' ἄϋσον ἀὐτμένι νυκτὸς ἀμολγῷ,
Δεῦρ' ἄγε, καὶ πρώτῃ φυλακῶν τεὸν ἔκχεον ἦτορ
Παγκρατέος πρόσπαρθε θεῦ, ὡς νήχυτον ὕδωρ.
Χεῖρας ἀναχθόμενος γυναίζεο, μή τοι ἀμερδῇ
Αἰῶνος φίλα τέκνα ποδηνέος, νήπια τέκνα,
Ἅπαξ λίπτ' ψυχὴ, καὶ ὀδὰξ ἔλεν ἄστετον ἕδας
Ἀκροτάτῃ κορυφῇ λαυρῶν ἐειπόντα προπασέων,
Ὅππι πότε σίτου τε λίτου τόσον ἄμμορα ἕσσι,
Πανδαμάτωρ δέ τε λιμὸς ἀτερπὴς γύναθ' ἱκάνοι.

20 Δέρκεο, παμβασιλεῦ, πανεπίσκοπον ὄμμα πταίνων,
Φράζεο δ' ἐν θυμῷ, τίνι τήνδ' ἐπίπλας ὀΐζυϊ.
Ἀρά γε θηλυτεραὶ ῥεοθηλέα καρπὸν ἔδουν
Γαστρὸς ἑῆς; ἄρα βρέφεα παιδαλιὰ πέρ ὄντα,
Νηλὲς ὠμοτόκια βλαστήματα ἠλιτόμηνα;
Ἦρ' ἰρὸς, καὶ μάντις, ὁμῇ πεφρωμένῳ αἴσῃ,
Οἰκτρὰ πεφίσεδον μετ' ἀνάκτορον αἱμοφόρυκτον,
Ἰρὰ μετ' ἀθανάτῳ, καὶ ἀκηρασίοις πάρα βωμοῖς;

Συμφύ-

Deturbavit funditùs, nóq; pepercit:
Ac tibi triumpharunt, victoriâ gaviſi hoſtes,
Inimicorúmq; tuorum cornu robuſtum exaltatum eſt
Altê-imperantis voluntate, ab eo enim omnia manant.
Suum clamavit cor ad moderatorem mundi:
O mure filiæ captivæ Sionis!
Lachrymæ tibi, noctéſq; ac dies, crebræ fluant;
Sicut quando torrens fluvius de montibus fluit
In convallem conferens impetuoſam aquam,
Canalibus e magnis, concavum intra alveum.
Neq; tibi requiem indulgeas, ne tantillùm,
Néq; pupilla oculorum ceſſet unquam, ſed lachrymare
Eodem modo ſemper, nec à lachrymis ulla fit tibi ceſſatio.
Eſxurge, altè quóq; vociferare inſomni nocte intempeſtâ;
Age vel primâ vigiliâ tuum effunde cor,
Omnipotenti coram deo, veluti fluidam aquam:
Sublevatis manibus adores, ne tibi priventur
Vitâ chari liberi deſiderabili, liberi infantes
Quorũ deficit anima, & mordicùs arripuêre immenſum ſolũ
Summo faſtigio platearum collapſa omnium,
Quia potûs, ac victûs valdè adeo deſtituti ſunt,
Ac omnia domans fames injucunda genua invadit
Intuere, omnium-rex, omniſcium oculum extendens,
Perpendéq; in animo, cuinam hanc intuliſti miſeriam:
Nunquid fœminæ recens-floridum fructum comedent
Ventris ſui? nunquid infantulos vel unius-ſpithamæ
Ventris abortientis fœtus immaturos?
Nunquid ſacerdos, & vates, uno deſtinati faro,
Miſerandè occidentur in templo ſanguine polluto,
Sacra inter immortalis, & puras apud aras?

21 Συμφύρδην ἀπαλοὶ παῖδες πολιοί τε γέροντες
Λύγαλέῃσι χάμαι κέαται ἐν φόνῳ, εἰνὶ πατείαις
Κηδείης ἀπάτερθεν, ὃ μὴ γέρας ὄφρα θανόντων.
Καὶ ταὶ νωΐτεραι κῦρεν, θαλερόί τ' αἰζηοὶ
Ἶφι δάμεν ξιφέεσσι, λίπον δ' ἀδρότητα, καὶ ἥβην;
Ἥματι λύγαλέῃ στο μήνι ἀξενέωσας,
Κἄκτανες ὡς ἄμοτον, καὶ ὄφρ ἐγίγνετο φειδώ.
22 Ἠγρέθεσθες ἐμεῖο πέριξ ἐμὲ κυκλόσε πάρος
Καὶ ὅπῃ δείματι δεῖμα κυλίνδετο, ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ,
Ὡς ἀνδρῶν ἀναείθμου ὅμιλος, ὁππότ' ἐορτῆς
Μυστιπόλοις τελετῆσι θεσπεσίης εἴδεϊ ἦμαρ,
Παννυχίη θείας ἀγέμεν παρθενικὰς,
Ὡς ἐκ ἐκφυγέειν, ἀδ' ἔνδοσον ἄνδρα λελεῖφθαι
Θέσφατον οἶον, πάντας ὑπ' κίχεν παμφύρου ἄτη,
Καὶ ὁμαδὸν δέδμητο λινῷ θανάτοιο παναλκῷ
Ἥματι τῷ, ὅτ' ἔχεσκε χόλος κοσμήτορα πάντων.
Οὓς ἐνὶ ἀπαργανίοις ἐπύλιξα πόλ' ὡς ἀπίτηλα,
Εὐκλειῶς τ' ἔθρεψα, φύδ' ὡς ἐνὶ γυνῷ ἀλωῆς,
Τὼς, ἆ, ἆ, κατόλεσεν ἐμεῖο φιλαίματος ἐχθρός.

ΚΕΦ. γ'.

1. Ἐγὼ μὲν ἔγωγα πέλεσκον ἀνὴρ, ὅς κε δύσμορος ἀνὴρ,
Ὅσε δύης σιωπόπτης πεπείρηταί τε βαρείας,
Φερταλέῃ ζαθέοιο χόλῳ μάστιγι δαμασθείς.
2 Ἀμφοτέρησί με χερσὶν ἐλὼν εἰς νύκτ' ἐρεβεννὴν,
Καὶ ζόφον ἠερόεντα παρήγαγεν, ἠ σκοτόωσε.
3 Ἀντία μοῦνημερτὲς ἀμείδετα τρέφεν ὀπωπὴν,
Ῥαβδοφόρου τ' ἔτρεφεν ἐμὲ σκοπὴ χεῖρα παντήμαρ.

Promiſcuè tenelli pueri, caniq; ſenes
Funeſtis humi jacent in cæde in plateis,
Funeratione abſq; , qui eſt honor quidem mortuorum;
Tùm meæ virgines, cùm vegeti juvenes.
Violenter domiti ſunt gladio, relictis viribus & ætate:
Die gravis tuæ iracundiæ occidiſti,
Interemiſti inexplebiliter, nec peperciſti prorſus.
Conveniſti meos circa me undique terrores,
Et ſuper terrorem terror volvebatur, alius ſuper alium,
Quemadmodum virorũ innumera multitudo, quando feſtus
Sacris ceremoniis redimitus effulget dies,
Turmatim divina afferre feſtinant ſacrificia,
Adeò ut nec effugere, nec ſalvum virum ſuperſtitem eſſe
Fatale eſſet, omnes autem aſſecutum eſt publicum damnum,
Et ſimul domiti erant laqueo mortis univerſali,
Die illo, quando tenuit ira moderatorem omnium:
Quos in faſciis involvi aliquando, quos delicatulè educavi,
Honorificéq; nutrivi, plantas perinde ac, in fertili ſolo,
Illos, heu! heu! conſumpſit meus ſanguinolentus hoſtis.

CAP. III.

CErtè quidem ego ſum vir, ille infælix vir,
Qui miſeriam vidit, & expertus eſt gravem,
Horribili divinæ iræ flagello domitus.
Ambabus manibus me prehendens in noctem obſcuram,
Et tenebras caliginoſas abduxit, non in lucem.
Adverſus me revera tetricam vertit faciem,
Virgâq; armatus vertit contra me manum toto die.

4 Σάρκα τε, καὶ χρόα μὰν ἀμφὶ φθιμένοισι μέλεσσι
Σίφλωσε ῥυτίδεσσιν ἀεικελίῃσι, καὶ αὖτὰς
Γῆρας ἀτερπὲς ἔμαρψε, χάεις δ' ἀπὸ πᾶσα μαράνθη.
Σιὼ τέ μὰν ὀστέ' ἄεκαξε διαμπερὲς ἐν χροὸς ἀρμῷ.

5 Ἀμφιχύτους πυργηδὸν ἐμεῦ κατ' ἔδμεν ἐπάλξεις,
Καὶ πάντη κύκλωσε χολῆ, ἀδίσί τε πικρῇς.

6 Ἶζέ μ' ἄϊσον ἄπυσον ἐν ἐνδομύχοισιν ἐδέθλοις,
Ἠιχ' ὅπι νυὺξ ὁλοὴ τέτηϑε, καὶ ταρταρϑ ἀμφὶς,
Καὶ σκιὴ ἠερόεσσα, καχή τ' ὀπιδέρομεν ἀχλὺς,
Ὡς ἀμενηνὰ κάρηνα πάλαι καταπεθνειώτων,
Ἄπλα δόμοις δνοφερῇσιν ἐκεύδετο φωλαδὶ σιγῇ.

7 Ἀμφὶς ἔμ' ἐρχατόωσε, καὶ ἐκ ἔτι φυκτὰ πέλονϑ.
Νωϊτέρῃ σειρῇ ἀφόρητον ἐπ' ἀχϑοϑ ἔθηκε,
Χαλκοβαρὴς περ' ἄλυσις ἐμὲ βείσατο καμόντα.

8 Ὀππῶμϑ μέγ' ἄϋσα, βοὴν τ' ἀνέπεμψα βοήσας
Σώτονον ἠμετερῶν αὐδὴὶ ἀπόφασξε λιτάων.

9 Οὐδὲν ἐμὶ ξεσοῖσι λίϑοις ἐφιφκοδόμησε,
Καὶ ἐμὲ ἰδυπόρῳ πεδάᾳ, καὶ ἔδησε κελεύϑῳ,
Καὶ δὸ ἴχνεα πλάγξε παρὲξ ὁδὸϑ εὐρυχόροιο.

10 Τοῖϑ ἐμοί πε ὑπῆρξ', ὅτιν πε ὀρεσιὰς Ἄρκτος,
Ἄρκτϑ ἐνεδράϋσα, φίλον πολιδεγμένη ἔλπος,
Ἰεμένη μᾶλλον χροὸς ἄμμιναι ἀνδρομέοιο.
Ὀπποῖϑ τε λέων ταυροκτόνϑ, ἀλκὶ πεποιδὼς,
Ὅς λοχέων κεῖϑ κόλποισιν ἐν ἐνδομύχοισιν,
Ἠ ἔλαφον μείναϊ κεραὸν, ἢ ἄγριον αἶγα.

11 Ἀγχαπτὺς σκολίηνεν ἐμοὶ, ϑοάψε δέ τε ταρσὸς,
Καὶ ῥεϑέων σωεωχμὸν ἐμὴν κατέλυσε βίηφι
Τειχδά τε, καὶ τετεαχδὰ κατέδρυφεν ἑλκυσάζων.
Ἠμετέρης συφέλιξε φίλης, διός τε λέλειμμαι.

12 Κυκλοτερὲς δ' ἀνακρὺς ἐμεῦ μέγα τόξον ἔτεινε,

Καὶ

Carnémq; ', ac cutem meam circa labefactata membra
Deformavit rugis indecoris, & eas
Senectus injucunda deprehendit, gratiáq; emarcuit omnis:
Meáq; ossa confregit penitùs in corporis compage.
Terrâ-aggestâ-munita turritim extruxit contra me pro-
Et undiquaq; circumiit felle, & dolorib. amaris (pugnacula,
Posuit me incognitum, inauditum, in abditis locis,
Ubi nox exitiosa panditur, & tartarus circùm
Et umbra caliginosa, maláq; percurrit obscuritas,
Sicut evanida capita olim defunctorum,
Quæ domibus tenebricosis abduntur in condito silentio.
Circumsepiit me, & non amplius effugium est:
Nostræ catenæ intolerabilem molem addidit,
Æréq; gravatum vinculum degravávit me laborantem.
Quando magnâ voce clamavi, & altè vociferatus sum,
Contentam mearum vocem excludit precum.
Viam meam politis lapidibus circumvallavit,
Et mihi rectum obstruxit, ac impedivit iter,
Et vestigia abduxit extra viam latam.
Talis mihi exstitit, qualis montana ursa,
Ursa insidians, gratam expectans prædam,
Cupiens valdè corpore satiari humano;
Qualisq; leo bovicida, robore fretus,
Qui insidians jacet in recessibus abditis,
Aut cervum manens cornutum, aut aggrestrem caprum.
Semitas obliquavit meas, & errare-fecit pedes,
Atq; membrorum compagem meorum dissolvit violenter,
In trésq; partes, ac quatuor discerpsit trahens:
Nostros dissipavit amicos, solitarius autem relinquor.
In orbem contra me magnum arcum retendit,

Καὶ σκοπὸν ἄμα κάτοπτον ἐμὲ σήλωσε, δέχεσθε
Βλήματ' ἐχιδνήεντα πυριγλώχινα θοῖς ὠσί.
13 Ἰφί τ' ἀκόντισ' ἕης βέλεα γουόεντα φαρέτρης,
Ἔπλατο, ὐδ' ἐφάμαρθ', ἦ γὰρ ὡς καίριόν ὄζιν,
Ἐν νεφεγῆσιν ἐμοῖσι πάγη, κὴ ἔλασε διαπρύ.
14 Πᾶσιν ἐμοῖς λαοῖσιν ἐγὼ πωλασμὸς ἐπύχθω,
Καὶ ἐμὶν ἐμπαίζωσι πάρος τοίω περ ἐόντι.
Τερπομένοις ἦμαρ περάπαν ἅσμα γελοιήιον εἰμι.
15 Πικρεσσώης πίμπλησεν ἐμεῦ φρένας ἤλιθα πολλῆς.
Ζωροπολεῖν μοι ἄειρ' ἀψίνθιον, ἐκμέδυον ὑὸ
Χανδὸν ἑλών, ὥσεί τε κάρη βεβαρηότες οἴνῳ.
16 Ἐκ φήφοις κραναῇσιν ἐμὲς ἐτίναξεν ὀδόντας.
Ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς ἀποδὴ μ' εἵλιτε μελαίνη.
17 Καὶ ψυχιὼ μὰν ἐκὰς ἐκὰς εἰργαθες ἰμερόεσσης
Εἰρήνης ἀπάνευθε, κὴ ἀκλονίτοιο γαλήνης,
Αὖτε δ' ἀρειμανέων θορύβων ἐς κύματα βάλλες.
Εἰσάπαν δ' ὑπυχίης, κὴ ἑάων εἵλέ με λήθη
Ληθεδανὴ, ὅιων ὀνάμιλω θαλίῃ ἔνι πολλῇ,
Ὡς ἄν τίς με βροτῶν ὀπιδερχόμενος μακαίζοι,
Τῶν λαθόμιλω, ὐδέν τ' ἀγνωσότερόν τί μοι ἄλλο.
18 Τοῖον ἔπος λιπόθυμος ἐμὸν πρότι θυμὸν ἔλεξα.
Ὤι μοι ἐγὼ δειλός! Τίς μοι ὀπτάρροθος εἶης;
Κάρ|ος ἐμοὶ, κὴ ἐμὴ ὑπὸ Κυείῃ ἐλπὶς ὄλωλε.
19 Μνήσατο, κὴ μόχθοιο μελαινάων τ' ὀδυνάων
Πασέων, ἃς ἐμόγησα πολύτλας νωλεμὲς αἰεὶ,
Μνήσατο πάσχεδανῦ ἀψινθίω, ἠδὲ χόλοιο,
Οἷον ἄναξ πίεσιν ἐκύκα, ὡς δύσχυμον ὄινον
Ὡς ἔπον, κὴ πρῶτον ἀμείβετο ἔρκος ὀδόντων,
Μνήσατό μὰν ψυχὴ, κάι οἱ καταδύμια ὄζιν,
Αὐτιὼ τε σήθεσσιν ἔνι χθαμαλοῖσι κραδήκαν,

Ον

Et metam quasi conspicuam me posuit, ut reciperem
Ictus venenosos igniferi jaculi. (retræ;
Magnâ quoq; vi ejaculatus est sagittas suspiriosas suæ pha-
Evolarunt, néq; aberrarunt, ubi enim quasi fatale est,
Renibus meis infixæ sunt, & penetrarunt prorsùs.
Toti meo populo ego ludibrio factus sum,
Ac me derident, ut ut priùs talis exstiterim:
Sese-oblectantibus toto die canticum jocosum fio.
Amaritudine replevit; animam meam abundanter multâ:
Ad bibendum-meracius obtulit mihi absinthium, inebriatus
Largè sumens, sicut caput percussi vino. (a. sum
Calculis asperis meos excussit dentes:
Ad pedes a capite cinere me involvit atro.
Ac animam meam procul procul amolitus es gratâ
A pace, & imperturbatâ tranquillitate,
Contráq; bellicosorum turbamentorum in fluctus injecisti:
Insimul felicitatis, ac bonorum cepit me oblivio
Lethæa, qualibus fruitus sum deliciis in multis
Adeò ut quisquam me mortalium intuitus beatum prædica-
Illorum oblitus sum, nihilq, mihi ignotius aliud. (visset,
Hujusmodi verbum animo-despondens meum ad animum
Hei mihi misero! quis mihi adjutor fuerit? (dixi;
Robur meum, & mea a domino spes periit.
Recordatur, & ærumnæ, & nigrarum curarum
Omnium, quas perpuli patiens continue sempèr;
Recordatur amari absinthii, & fellis, (saporis potum;
Qualem dominus ad bibendum commiscuit, quàm ingrati-
Quum biberim, ac primum transiit septum dentium;
Recordatur anima mea, eiq; obversantur,
Atq; seipsam in pectoribus humilibus demisit,

Fatur

Ὃν πότμον γοάσας δυσάνυμόν ἔξοχον ἄλλων.

21 Ἡμῶ ἀνεμνήσθω, καί μοι νόῳ αὖπις ἀγέρθω,
Καὶ τοιῦτο ὄφρα ἐνὶ φρεσὶ θήσεται νόημα,
Ἐλπωρή μοι ἔπεστι κακῶν ἀνάπαυσιν ἔσεσθαι,
Καὶ μένῳ ἠΰ λάβον, κῆρ θαρσαλεώτερός εἰμι.

22 Οἰκτῷ, φρηνύοσιο θεᾶ ἀπαρέμφατῳ δικτῷ
Ἡμέας ἔξεσάωσε, κακόν τ' ἀπάμυνεν ὄλεθρον
Καί οἱ ἀρτεμέες ζωάγρι' ὀφέλλομεν ἀμμες,
Ὡς τήνε ἔλεᾶ ἔπος' ἀπόλλυ, ἐπ' ἐπ-
λείπῃ.

23 Ὡς ἐυεργείη πνι μάρτυρει καινὰ πέφνε
Νωλεμέως, πᾶν ἦμαρ ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
Τάξιν ἀναλλάκτοισιν ἐφημοσυνῆσιν ἔχοντα.
Θνητὴ σέο πίστις, ἀπειρεσίη τε τέτυκ).

24 Μοῖρά μοι ὅτι θεὸς, μοιρῶν ἀντάξιος ἄλλων,
Φησὶν ἐμὴ ψυχὴ, τῷ οἱ ἀσάλυτον ἐρείσω
Ἐλπωρὴν, ἀτίνακτον ἐνὶ φρεσὶ θάρσος ἀέξων.

25 Πολλ' ὀπίσω φέρει, κῆ ἐξώφελλε τὰ δῶρα,
Ἐυδυκέως φιλέει τε, κῆ ἤπι' Ὀλύμπιος ἴδεν
Ἀνδρῶν παμβασιλεὺς, ὅτι μιν ποτιδεγμένοι εἰσὶ
Τλήμονα θυμὸν ἔχοντες, ὁμῶς φερεφόντιδι ψυχῇ,
Ἥτε φίλη ἀσφαδὴ μὲν ἐδίζετο, ἠδὲ μεταλλᾷ.

26 Καλλιόν ὅτι βέλτερ' ἐλπίζεμεν ἐμμενὲς αἰεί,
Καὶ σωτήριον ἄλκαρ ἀοσσητῆρος ἅπαντος
Ἠρέμα μιμνάζειν ἔμπης, κῆ ἀκύμονι θυμῷ,
Ἐισόκε τειρομένῳ ὑλίδρομον ὕμι φαείνῃ.

27 Καλλιόν ὅτι βέλτερ' ζεύγος βαστάζεμεν ὤρῃ
Ἐν θαλερῇ, ὅταν ἀνὴρ ἔχῃ ἐεικοσέτης ἥβης,
Καὶ οἱ ἅτ' ἔμπεδα γῦα πίλον πόδες, ἠδέ τε χεῖρες

Ὧμων

Fatum ſuum ingemiſcens infortunatum præ cæteris.

Quando recordatus ſum, ac mihi animus rurſus recollectus eſt,

Ac hujuſmodi excitata eſt in pectoribus cogitatio,

Spes mihi ſuppetit malorum requiem fore,

Et vires bonas concipio, & confidentior ſum.

Miſericordia, mitis dei infinita miſericordia

Nos ſervavit, & malum propulſavit exitium,

Ei ei incolumes redemptæ-vitæ-præmia debemus nos;

Quandoquidem ejus miſerationes nunquam pereunt, nec deficiunt.

Quippe beneficentiâ teſte novæ apparent

Continuè, omni die, unà cum aurorâ apparente,

Seriem immutabilibus mandatis ſervantes:

Miranda tua fides, & immenſa eſt.

Sors mea eſt deus, ſortium inſtar omnium,

Ait anima mea; quamobrem ei firmam figam

Spem, inconcuſſam in animo confidentiam augens.

Valdè gratificatur, & donis accumulat,

Benignéq; accipit, & benè affectus eſt cæleſtis

Erga homines Rex-omnium, qui eum expectant,

Patienti animo prædîti; ſimul ſollicitam animam

Quæ grato ſtudio illum quærit, & inveſtigat.

Melius eſt homini ſperare continuè ſemper,

Et ſalvificum ſubſidium auxiliatoris domini

Quietè manere prorſus, & pacato animo,

Donec afflicto ſerò-properans in alto appareat.

Melius eſt homini jugum portare juventute

In floridâ, quando flore fruitur glorioſæ ætatis,

Et ei adhuc firma membra ſunt pedes, & manus

Ὤμων ἀμφοτέρωθεν ἐπαΐσσων) ἐλαφραί.
28 Καὶ μονίας κατ' ἄρ' ἦσο, διακριδὸν, ὅιΘ ἀπ' ἄλλων,
Οὔτι δ' ἔπΘ προέηκεν, ὅπερ τ' ἄῤῥητον ἄμεινον,
Οὐ πέλε λαβρακόρης, πεφρων ἐπεὶ ἦρεν ἐπ' ὤμοις.
29 Πρήνης ἐν κονίῃσιν ὀπὶ στόμα) ἔξεκυλίσθη,
Εἶγε πς ἐλπωρὴ ἔτι λείπε), ὑσάτιόν περ.
30 Ἦκα παρεκτείνᾳ παλάμῃ, ὁπποῖα πατάξῃ
Καὶ δαμάσῃ κολάφοισιν ἐπαυτέροισι, παρειάν.
Οὐ γὰρ ἀπείρητΘ πληγῶν πέλ' ἀεικελιάων.
Καὶ ἄλλλω κεκόρεσο τέταρπό τ' ἐπεσβολιάων
Κερτομέων τ' ἐπέων, ἅτ' ἀκόνιςι ὑβειῆρες,
Οἱ ἔπεα φρεσὶν ἦσιν ἀκοσμά τε πολλά τ' ἴσαπιν.
31 Οὐ γὰρ ἐῆς ἀπάνευθεν ὑποῤῥίψειεν ὀπωπῆς
Νωλεμὲς ὑψικέραωΘ, ἀτέρμονα μῆνιν ἀέξων.
32 Ὡς εἰ μὴ ὀδυώῳ, μὴ κήδεα λυγρὰ φυτεύσῃ
Ἀνδράσι μοχθιζοῖσι, κακάς τ' ὀπὶ κῆρας ἰάλλῃ,
Ἀλλ' ἐλέειν ποτ' ἔμελλεν, ἐπεὶ πολυίλαός ἐσσιν.
33 Οὐ γὰρ ἐπικρανίων βασιλεὺς πότε κηδόσι τείρει,
Οὐδέ ποτ' ἀασίσις ἀκάχει μερόπιδα φύτλιν.
34 Παντοδαπὸς χὠποσοὶ πατέειν ἔο δικιαλώτυς,
Ὅσσοι παγγενετεῖραν ἔπι χθόνα δεσμὸς ἐδάμνα,
35 Ἐκκλίνειν νεῖκός τε, δίκλω τε δικαζομένοιο
ἈνέρΘ, ὑψισοῖ ὀπιδερκομένοιο μέδοντΘ,
36 Ἀνέρα τε σφάλλειν ἐν ἀγῶνι ἐλάσαι τε δέμιας,
Ὅν δέ χε) βασιλεὺς, ὃς ὁι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
Ὤρσεκα νημερτής τε, καὶ ἤπιΘ, ὃς δὲ δεμιςέων
Λήθε), ἀλλὰ δίκαια καὶ ἤπια δίνεα δίδε.
37 Τίς; πόθεν ἐς' ἀνδρῶν; τοιόσδε τίς ἔυχε) εἶναι;

Ὅς τε

Ab humeris utrinque moventur agiles.
Et ſolitarius ſedet, ſeorſim, ſolus ab aliis,
Neq; verbū aliquod emittit, quod non dictum fuiſſet melius,
Non eſt procaciter-loquax, volens quippe ſuſtulit in humeros.
Pronus in pulvere ſuper ora devolvitur,
Siqua ſpes adhuc reliqua ſit, vel ad extremum.
Placidè extendit palmæ, quæcúnq; percuſſerit,
Et impegerit colaphos crebriores, malas.
Neq; enim inexpertus eſt plagarum indignarum;
Et abundanter ſaturatur, oblectatúrq; convitiis
Probroſiſq; verbis, quæ ejaculantur contumelioſi,
Qui dicta animis ſuis inordinatáq; multáq; norunt.
Haud námq; ſuo ſeorſim projiciet a vultu
In perpetuum altè-fulminans, æternam iram augens;
Qippè quamvis dolorem, ac curas triſtes importet
Viris ærumno ſis, maláq; immittat fata,
At tamen miſerebitur aliquando, quandoquidem multum-miſericors eſt:
Néq; enim cæleſtis rex unquam cordicitùs affligit,
Nec unquam lubenter dolore-afficit humanum genus.
Omnes pedibus conculcare ſuis captivos,
Quotquot omnium-matrem ſuper terram vinculum domuit,
Inclinare cauſam, ac jus litigantis
Viri altiſſimo intuente Rege,
Hominémq; ſubvertere in lite & pervertere judicia,
Non approbat dominus, néq; ei gratum eſt animo,
Quoniam verax eſt, ac mitis, neq; juris
Obliviſcitur, ſed juſta, & mitia conſilia novit.
Quiſnam? unde eſt virûm? talem quis ſe gloriatur eſſe?

Ὅστε μὴ ἐξερέει, τόδε κὴ τετελεσμένον ἔσται,
Οὐδ' ἀρ' ἀπόβλητον πέλεϑ' ἔπος, ὅ,τι κεν εἴπῃ,
Οὐδ' ἀτελεύτητον, κὴ εἰ θεὸς ὐκ ἐπιτέλλῃ.
Οὐδὲν γὸ μεγάλοιο θεοῦ ἀέκητι τελεῖϑαι.
38 Οὐκ' ἂν ἀπὸ σώματος κοσμήτορος ὑψιθρόνου
Ἀμφότερον πρέσσει, ἠμὲν κακὸν, ἠδὲ κὴ ἐσθλόν;
Καὶ γὸ ὅγ' ἀμφοτέρων ταμίας, στυγερός θ' ἅπασι.
Δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακεῖαϑ' ἐν δεξιτερῷ ϑεοῦ
Δώρων, ὅια δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δὲ ἑάων.
39 Τίπτε βροτὸς καταμέμφεται ἀμετροεπής τε κολαπτῇ,
Μὰψ' ἀτὰρ ὐ χτὶ κόσμον, ὃ κὴ ζωοῖσι μέτεστι;
Τίπτέ γ' ἀνὴρ ὅ,τε τίσι κακῶν ὅπιν, ὅια ἔοργε,
Καὶ μάλα ὡς δίκης ἔστιν, ἐξ κακότητος ἐπαυρεῖ;
Ὦ πόποι, ὅιον δὴ νυ δεὸν βροτοὶ αἰτιόωνται!
Ἐξ αὐτῶν γὸ φασὶ κάκ' ἔμμεναι, οἱ δὲ κὴ αὐτοὶ
Σφῆσιν ἀταθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσι.
40 Τοῦτο πονοῖμεν ὅλως, τοῦτ' ἐκμελετῶμεν ἕκαστος,
Ἀκειβὲς ἀτρεκτὲς διερεωπᾶν, ἠδὲ μεταλλᾶν,
Ποῖαι ἀμπλακίαι, σκολιὴ ὡς τείβομεν ὁϊμον,
Ἀψ δ' ὀπυοσήσαιμεν ἐς ἄφϑιτον ἔυφρονι παρσῷ.
41 Κῆρ τε κὴ ἰκέπδας σὺν χεῖρας ὀρέξομεν ἄμφω
Πρὸς ϑεὸν ὑψικέραυνον, ὀλυμπία δώματ' ἔχοντα.
42 Ἠλίτομεν, βασιλεῦ, φρεσὶ λώγαλέῃσι πιθεῶντες,
Οὐδέ τε τὸι πᾶν ἔργον ὑπειξάμεν, ὅ,τι κεν εἴπῃς,
Οὐδ' ἀεσιφροσύνας ὄλεσάς γ' οἰκτίρμονι θυλῇ.
43 Ἡμέας ὑπρέψας θυμῷ, κὴ ὄπποτε δίωξας.
Παμπόλλας ξίφεϊ ψυχὰς αἴσι πρεῖψας,
Οὐδέ π φειδωλή τοι ἐγίγνετο, οὐδέ τι δίκτος.
44 Ποσφυρεῷ πύχασας νέφεϊ σεφαγηδὸν ἑαυτὸν,

Μήπως

Qui quidem dicit, quod & perfectum eſt
Neq; rejiculum eſt verbum, quod dixerit,
Neq; irritum, etſi Deus non præceperit.
Nihil enim magni Dei voluntate non perfectum eſt.
Annon ex ore Principis altè-ſedentis
Utrumq; profluit, cùm bonum, tàm malum?
Etenim utriuſque diſpenſator eſt, inférq; omnibus:
Duo quippe dolia jacent dei in limine
Donorum, quæ dat, alterum malorum, alterũ verò bonorum.
Quamobrem mortalis queritur, & verbis-immoderatus tumultuatur
Temerè, non ſecundum decorum, qui & vivis intereſt?
Quamobrem vir, qui luit malorum pœnas, quæ perpetravit,
Et valdè uti jus eſt, ſuâ nequitiâ fruitur?
Papæ, quomodo mortales deum culpant!
Ex eo enim aiunt mala eſſe, illi verò ipſi
Suis flagitiis præter fatum triſtia patiuntur.
Hoc elaboremus, hoc meditemur unuſquiſq;,
Accuratè vias noſtras inquirerę, ac perſcrutari,
Quales ſint errores, quàm obliquam calcamus ſemitam,
Retróq; revertamur ad immortalem prudenti pede.
Et cor, & ſupplices unà manus ſublevemus ambas,
Ad deum altè-fulminantem, cæleſtes domos habitantem.
Peccavimus, Rex, mentibus perniciosis obtemperantes,
Neq; tibi in omni re obedivimus, quam præcepiſti,
Nec ſtultitias noſtras aboleviſti miſericordi conſilio.
Nos obtexiſti furore, & a tergo perſecutus es:
Multas gladio animas inferis ante-tempus demiſiſti,
Et nulla tibi parſimonia fuit, neq; clementia.
Atrâ obvoluiſti nube circumquaq; teipſum,

Μήπως ἡμετέρων θεῶν ἕκτον δ' χολάων
Εὐβατον δίμον ἴων, σέο μέχεις ὕπερθεν ἰκάνῃ.
45 Οἷον ἀποβλήτης, σκύβαλόν θ' ὡς, ἄμμας ἔθηκας,
Ἀνέρας ἀτιδανὺς, κἀκ' ἐλέγχεα, ἄχθος ἀρούρης,
Ἀνθρώπων πλανύτ, κ) παντὸς μειόθ' ὁμίλε.
46 Ἀχεα δυσμενέων ἄγνεις συμφράδμονι λύσῃ
Ἀντιβίλω μήκιστον ἐὸν σόμα χάσματι λάβρῳ.
47 Ἀμμι φόβος, κ) ταφρος ἐπέχρεμεν ἀφροτόποτ,
Ἀμμιν ἐρήμωσις, κ) ὀλέθρε μόρσιμον ἦμαρ.
48 Ὃν ἐμὸν ῥείθροισι ῥυηφενέεσσιν ἐρωεῖ
Ἀεγάων ὑδάτων, κ) ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυνται
Χείμαρροι βλεφάρων ἄπο νήχυτοι, ὡς ἐλεαίρω,
Ὡς ἔκπαγλα κινύρομ' ἐμεῦ λαοῖο δύγατρα,
Ὁππόσα μιν δαπλῆτ ὀλέθρε πείρατ' ἐφῆπτ.
49 Ὅσσος ἐμὸν θαλερώτερ', ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβῃ
Αἰὲν ὁμῶς, ὄδ' ἂν πηόρρυτον ἰκμάδ' ἐρύκοι
Οὐδέ τι παυσωλιὴ δόιη πότε, ὄδ' ὀλίγον περ.
50 Μέχεις ἕως πεδίον δὲ ταπεινώσειεν ὁπωπὴ,
Καὶ νοέῃ ὕψις ἀπ' ἠερανὸ ἀστερόεν τ.
51 Ὀφθαλμὸς κραδίῃ πικρῆς ὀδυώπισιν ἕδωκεν,
Εἵνεκ' ἐμῆς πολέως συμπασέων πάρθενι κάων.
54 Ἀζηχὴς ὀρυμαγδὸς ἐμῶν μοι ἐπίπιεν ἐχθρῶν,
Ἀστερχὲς κλονέοντες ἀναίτιον ἀμφιέπεσκον,
Ἠύτε κίρκ ὄρεσφιν ἐλαφρότατ πετεινῶν
Ὀρμήσῃ πεδίοιο μὴ τρηρῶνα πέλειαν.
58 Εἰλομένῳ ἀπήλιγγ ἀμειδήτοιο βερέθρῳ
Λαοὶ, ἀφροϊδεῖς τε ἐμοὶ ἀπὸ θυμὸν ἔλοντο,
Πέτρῃσι τ' ὀκρυόεσσαν ἐμεῦ κατέχευαν ὕπερθεν,
Οὐκ ἂν τιὼν χέρεσι μάλ' ὄβριμοι ὀχλίσειαν.
54 Κύματα κρατ ὕπερθεν ἅλις κορυφῶτο ῥεέθρων,

Πλημμυρὶς

Ne fortè noſtrarum clamor intentus precationum
Pervium iter iens, ad te uſq; ſupernè perveniret.
Tanquam rejiculos, & abjectamenta nos redd idiſti,
Viros viles, mala opprobria, onus terræ,
Hominum multitudinem, & totum inter cœtum.
Ferox inimicorum turba junctâ rabie
Contrà dilatarunt os ſuum hiatu voraci.
Nobis timor, & fovea ingruit inopinata,
Nobis deſolatio, & exitii fatalis dies.
Oculus meus fluviis copioſis perfluit
Perennium aquarum, & alii ſuper alios funduntur
Torrentes a palpebris latè-fluentes, adeò miſeror
Adeò vehementer deploro mei populi filiam,
Quoniam eam gravis pernicies extrema uſq; pervenit.
Oculus meus teneriores ſub ſuperciliis lachrymas ſtillat
Eodē modo ſēper, neq; a fōte-fluētē humorē inhibere velit,
Neq; requiem dare unquam, ne minimum quidem temporis:
Uſq; dum ad terram humiliet oculum,
Et conſideret altiſſimus e cœlo ſtellato.
Oculus cor meum amaris doloribus afficit,
Propter meæ civitatis omnes virgines.
Continuus clamor meorum mihi inſtabat inimicorum,
Indeſinenter urgentes innocentem perſecuti ſunt,
Sicut accipiter in montibus perniciſſimus volucrum
Ruit per campum poſt timidam columbam.
Incluſo cavernæ triſtificæ profunditate
Clanculùm, improviſō, mihi vitam abſtulêre,
Lapidémq; horridum ſuper me conjecêre,
Non eum manibus robuſti admodum amoliri poſſint.
Undæ ſuper caput coacervatim erigebantur fluxuum;

Πλημμυρὶς ἁμφ' ὑδάτων κατὰ μ' ἔκλυσεν ὀξὺ μάπτ κυρ-
Τὴμ ἀπὸ σώματ ψυχρὴν ὡς ἔλαχον αὐδήν. (τμ.
Ἐρρωσθαι, ἀ δηλὲ βροτῶν, κὴ ὄλωλα σεσάλης,
Νῶν ἤ δὴ ἐγγύθι μοι θάνατ καλὸς, ὐδ' ἔτ' ἀνδάνει.
55 Κίκλησκον, κώδισε, πολύλλιτον ὄνομα θεῖο
Νειόθεν ἐκ σκαπέτοιο μυχοιτάτω, ἠερόεντ.
56 Ἱκεσίης δ' ἐπάκουσας ἐμῆς, ἱλαδέξο τε φονλή·
Μὴ τεὸν ἔς βύθος ἐμὸν εἰς σόνον, εἰς μὸ ἀϋτλή.
57 Ἐγγυτέρω μέμβλωκας ἐμοὶ, ἀκεσώδινον ἄλκαρ,
Ἤμαπ τῷ, ὅτ' ἄϋσα φίλον τετιημένω ἦτορ,
Καὶ ἐμὲ θελξινόοις μάλα μύθοις ὤδε προσήυδας.
Δεῦρ' ἄγε δὴ μήτ' ἄρτι λίτω χρέε, μήτε τι τάρβει.
58 Νείκεα, μηπέτα, ψυχῆς ἐμεῦ ἀντιδίκησας,
Καὶ πάντας κατέλεγξας, ὁἱ ἐν δίκῃ ἀντιβόλησ,
Καί μὸ ἀμηχανιῶν βίον ἔυσσον ὄξανάλυσας.
59 Ἔδρακες, ὐδ' ὅσον λάθεν ἔκδικον, ὅτιά μ' ἔ-
ρεξαν
Ἀνέρες ὕβρεισαί τε κὴ ἄγελοι, ὅτε δίκαιοι,
Τῶν θ' ὕβρις τε βίη τε θεὸς ὐρανὸν ἐυρὺ ἵκανε.
Νεῖκ ἐμὸν κεῖναι, βασιλεῦ, ἵνα πεῖρας ἕλοιτο,
Ἀμφαδὸν, ὃς μὴ πᾶσι δίκλω ἰθύτατα εἶπες.
60 Ἔδρακες ὀφθαλμοῖς θυμώδεα φύλοπιν αὐτῶν,
Πάντα τε, ὅσσα μοι ὅσσα κακὰ φρεσὶ βυσσοδόμευον,
Ὡς ὀλοῇσι νόον πυκινὸν βελῆσιν ἕλισσον,
Τοῖς αἰεὶ τὰ κάκ' ἐσὶ φίλα φρεσὶ μηπάσαζ.
Ἔκλυες ὐρανίων κὴ ἐπέκελον ὄσας ἔπυθε
Νείκεά τε λοιβὴ τε κακὴ ἀθρωρεόντων,
Πάντα τε, ὅσσα μοι ὅσσα κακὰ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
62 Οἷας κερτομίας, ὡς λόιγε' ἐπεσβολιάων
Φάρμακα πικροχόλοις τοὶ χείλεσιν ἰσβόλησ,

Οἷτ'

Inundatio circùm aquarum me subripuit tumore incurvo;
Tum ex ore lamentabilem sic edidi vocem,
Perditus sum, heu miser hominum & perii morte immaturâ,
Nùc quoq; jã appropinquat mihi mors mala, nec ãplius abest.

Invocavi, glorioſiſſime, multò-expetitum nomen tuum
Infimè e foveâ profundâ, tenebricoſâ.

Supplicationem verò exaudiiſti meam, & ſuſcepiſti vocẽ
Ne tuam aurem obſeres meum ad gemitum, ad meũ clamorẽ.

Propius mihi acceſſiſti dolorem-tollens auxilium
Die illo, quando clamavi charo afflictus animo;
Et me animum-demulcentibus valdè verbis ſic allocutus es.
Eia age jam ne valdè timeas, neq; formides.

Cauſas, conſiliarie, animæ meæ defendiſti
Et omnes refutâſti, qui in judicio adverſati ſunt;
Atq; meam ab ærumnis vitam ſalvam factam redemiſti.

Vidiſti, néq; latuit vindicem oculum, quomodo me tractarunt
Viri injurioſi, & feroces, neq; juſti,
Quorum injuria ac violentia ad cœlum altum pervenit;
Cauſam meam judica, Rex, ut lis dirimatur,
Palam, qui inter omnes æquiſſimè judicas.

Vidiſti oculis furioſam vindictam eorum,
Omniáq;, quanta-quanta mihi mala animo machinati ſunt;
Quàm exitioſa mente verſutâ conſilia volvunt,
Quibus ſemper gratum eſt mala animo conſultare,

Audiiſti cœleſtis, & divinam aurem verberarunt
Opprobriáq; contumeliáq; improba ferocientium,
Omniáq;, quotquot mihi mala animis machinati ſunt:

Qualia maledicta, quàm peſtifera convitiorum
Pharmaca amara-fundentibus hi a labris emiſêre,

Οἱ τ' ἐπόρευς ἐμοὶ, καὶ ἀντία κέρτος ἄπεφνον,
Οἱά τέ μοι παντῆμαρ ἀτάσθαλα μηχανόωντο.
63 Ἡνίκ' ὅταν καθέδρης ἔζονθ', ὅταν αὖτις ἀνέσαν,
Εἰς ἐμὲ φορμίζεσκον ἀειπαλίοισι μέλεσσιν,
Ἀλλήλοισι γέλωτα, καὶ εὐφροσύνω τιθέοντες.
64 Δὸς σφισι, παμβασιλεῦ, σφετέρων ἀντάξια ἔργων,
Οἱά τε χερσὶν ἔρεξαν ὁμῶς κομισσάτο δῶρα.
65 Δὸς σφισι, μὰν, θυμαλγὲς ἄχος, δὸς σεῖο καταφὰν,
Πολλὰ καταρρῶξαι, συγερφὲς τ' ὀπιπέλε' ἐειννῦς.
66 Τὰς ἐφέπου ἐπόπιθεν, ἄναξ, ποινήτορι ταρσῷ,
Καὶ φθάνων ὀλέσσης χαλεπῆς ἐνὶ μήνιθος ὁρμῇ,
Οὐδ' ἔπι ναιετάωσιν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
Εὐρυὼ ὕπ' ἄλυμπον, θείων δαιδάλματα χθρῶν.

ΚΕΦ. Δ'.

1 Πῶς, πάρος ἀμφιφαὴς, χρυσὸς γέγον' ἠερόεις ἦς,
Αἰγλη τ' ἐξαπόλωλε, καὶ ἡ τ' ὀπιδρόμεν ἀχλὺς!
Πῶς γέγον' ἀλλόχροος, κάθαρος, καὶ πολὺν ἄπφθος!
Πυλυτελεῖς ἱερῷ λίθοι ἔνθα καὶ ἔνθα κέχυνθ',
Πρόβλητοι ἀπορράθυμοι, πασέων ἐνὶ κράατ' ἀγυιῶν!
2 Ἄγλαα κὔδαλίμοις, ἐείτιμά τε τέκνα Σιῶνος
Ὀβρύζω ἀτάλαντα, τόσσ' ἐπεὶ ἀξίν αὐθῆς,
Ἰσᾶζ δ' ἔθελον, καὶ ὁμοιωθήμεναι ἄντιον,
Πῶς ἀκλεῶς ἐναείθμι' ὀΐετο σκεύεσιν ἔϊν,
Σκεύεσιν ὀστρακίνοις κεραμεὺς ἄτε χερσὶν ἔῆσι
Τεῦξε χαμαὶ, πλωθῆς, εὐδρυβὲς ἔργον, ἄτιμον.

Qui insurrexerunt mihi, & contra robur sustulerunt,
Qualiáq; mihi toto die improba machinati sunt.
Ecce quando cathedris sedent, quando rursus assurgunt,
Super me modulantur, probrosis cantibus,
Sibi invicem risum, & lætitiam afferentes.
Des illis omnium-Rex suis condigna operibus,
Qualiáq; manibus perfecêre similiter reportent mercedem.
Des illis, quæso, cordolium, des tuam maledictionem,
Multis diris devove, horribiléq; invoca furias.
Persequere eos a tergo, domine, vindice pede,
Atq; assecutus deperdas difficilis in iræ impetu,
Neq; amplius vivant sub splendores solis,
Latum sub cælum, divinarum opus manuum.

CAP. IV.

QUomodo, anteà refulgens aurum factum est obscurum,
Splendórq; periit, maláq; percurrit obscuritas!
Quomodo factum est alii-coloris, purum & penitùs excoctum!
Pretiosi templi lapides, hic & illìc diffunduntur,
Ejecti sparsim, omnium in capite vicorum.
Splendidi gloriosæ, preciosíque filii Sionis
Obryzo pares, tantus quippe valor eorum,
Æquiparari autem possunt, ac comparari contra,
Quomodo indignè annumerandi censentur esse vasibus,
Vasibus testaceis, figulus quæ manibus suis,
Finxit elaborans, luteum, fragile opus, vile.

3 Μαζὸν ἔδυν καὶ φῶτα καὶ ἄλδος πέρι βόεια ἀνέχον,
Καὶ, σκυμνοῖς ὀρέγοισιν ἐοῖς λαθικηδέα πότ-
νον.
Αὐτὰρ ἀπηνὴς αὖτὴ ἔφυ, καὶ ἀπτερέα θῆκεν
Ἡμέτερα λαοῖο κόρην, ὃς ἀγρεὺς ἔσα,
Οἷα σιδηροβόροι ἐν ἐρήμῳ φρεδοκάμηλοι.
4 Γλῶσσα πέφυκε βρέφεος νεομαζέος ἢ καὶ ἀφρῷ,
Γλῶσσ' ἀκύλις Θ, ἐπὶ μαλερὴ μὲν ἔδμεν κιχάνει.
Πύρνον ἐπαιτίσκῃ μενοεικέα πάππα τέκνα.
Οἰκτρ' ὀλοφυρόμενα, κλάσι δ' σφισιν ἄδεμίν χείρ.
5 Οἱ μέλαν Θ κρηπῖδας ὀπισθοφέας αἰνοῖο.
Πινέμεν εἰώθεις (ἐπεὶ ναὶν γὰ ἔχετον)
Καὶ πευφερὰς δοίνας, καὶ ἀμβρόσι' εἴδατα ἄδδιν,
Δαίνυ]', ὃ δέ π δυμὸς ἐρᾶτο δ' αὐτὸς ἔἰσης,
Νῶλιμῷ φθινύθεσκον ἐνὶ μέσῃσιν ἀγυιῇς.
Οἱ τ' ἔτραφεν λαμπρῶς, χλαίνας ἐυ εἱμένοι ὠλάς,
Εἰατα πορφύρεα, κεκλιμένοι ἄβαλμα μεδόντων,
Αἰπρὰ κυλινδόμενοι σειφώτες κόπρον ἔχεσι,
Νεκταρέοις τε χιτῶσι μέλαν' ἀμφίζανε τέφρη.
6 Ἡ γὰ ἐμεῦ λαοῖ κόρη βαρύποτμο Θ, ἀμοιβὸν
Δεινοτέρων τίεσκεν, ἑὰν ἀμπλακίαν,
Ἠὲ πόλις Σοδύμων, ἀλιτήματο Θ, ὅτον ἔοργεν,
Ἦτ' ἰῇ ἀφνειῷ θεοδινεῖ σὺν χυτ' αὐτομῇ,
Καὶ σφάλτο σεσοδελυμνο Θ, ἀνωΐστως, ἀκαρεὶ ὥς·
Οὐδὲ σεπλομένων ἐχθρῶν χεὶ δνοὰ πέδα.
7 Τῆς Ναζαραῖοι χόνο Θ σεπώσιον ἀγνοί,
Λευκαφέων πεῖτ' ἦφι χιονλδίκοιο χάλακ]ο Θ,
Χρῶτά τ' ἐρυθραίων ὀρεκάδος μᾶλλον ἐρυθροί,
Στίλβω Σαπφείροισιν ἐοικότ' ἀγλαΐσμασι,
Ἄστέ πς ἔυ ἐνδὼς πολυϊδρίησιν ἔῆσιν

Ἐξυσ-

Mammam ſuam vel Phocæ natis monſtra horrida exerit,
Et catulis potrigunt ſuis curarum-oblivionem-inducentem
mammam:
Sed crudelis ipſa eſt, & crudelia novit
Mei populi filia, quàm dura,
Sicut ferri-voraces in eremo ſtruthiocameli.
Lingua adhæreſcit infantuli lactentis ſuo palato,
Lingua rigida, quia ardens eum ſitis prehendit:
Panem petunt animo-gratum infantes liberi
Miſerabiliter lamentantes, frangit verò iis nulla manus.
Qui nigro crateres coronatos vino
Bibere aſſueti ſunt, (affatim quippe habuêre)
Et delicatulas dapes, & ambroſiam ſplendidè
Comedebant, neq; animus indigebat convivio æquali,
Jam fame macerantur in mediis vicis:
Quíq; educati ſunt ſplendidè, chlænas induti molles,
Veſtimenta purpurea, ſpectabile ornamentum magnatûm,
Turpiter provoluti fimum amplexantur,
Et divinis veſtibus niger adhæret cinis.
Certè namq; mei populi filia miſera, pœnas
Graviores luit ſuarum iniquitatum,
Quàm civitas Sodomorum, peccati, quale admiſit,
Quæ unâ repentinâ a-deo-agitatâ confuſa eſt flammâ,
Et everſa eſt funditùs, improviſò, momento quaſi,
Neq; obſidentium inimicorum manu diu preſſa eſt.
Ejus Nazaræi nive puriores erant,
Candore excelluerunt lac admodum-candidum,
Et corpore eruthræis viſu magis erant rubicundi,
Politie Sapphiris ſimiles erat ſplendidis,
Quas aliquis peritus multi-ſcientiâ ſuâ

Ἔξυσ' ἀσκήσας, δῆκεν δ' ἔνι δαίδαλα πολλά.
Νῶϊ δὴ μετάφρονα πάντα, καὶ ἀνδρακτὸν ἐΐσκω ἐπύχθη
Πολλὸν ἐρεμνότερον, τῷ ὕπο μιλάντερον ἄλλο.
Πᾶσιν ἄϊσοι εἰσι, καὶ ὅππῃ ποὺ φάος ἔβη,
Ὁππότ' ἐνὶ λαύρῃσι ξένης ἤντησε ὁπωπῆς.
Ὁσέα δ' εἵλεν ἀφορὶξ σφετέρη λιποσαρκίᾳ χροιᾷ,
Πᾶσ' ἐξηράνθη, ξύλον ὡς πολυναγκὲς ἐπύχθη,
Ἄυσον καὶ ἀείκελον, ὅπερ τ' ἄϊθωνι σιδήρῳ
Ὑλοτόμος πτ' ἔκοψε, τομὴν τ' ἐν ὄρεσι λέλοιπε,
Κεῖται μετ' ἀζόμενον, τὸ δὲ σκῆλ' ἰς ἠελίοιο.
Μειλιχίης μᾶλλον, καὶ ἀμείνονος ἔμμορεν αἴσης
Ἀνέρες, ὅς ξίφος ὀξὺ δαμᾷ, ἢ λιμὸς ἀναλκίς.
Λιμῷ δ' ὄϊκτισον δανέειν, καὶ πότμον ὀπάσσαι.
Δηθὰ ὀϊστρύγου, βραδέως δέ τε γῦα λέλυται
Ὀξυτάτοις βελέεσι πεπαρμένα, ὄφι' ἄλοιο
Ζωοφόρων, ἄτ' ἄρκυα φύει πολύκαρπος, ἐάων.
Χεῖρες ἐϋπλάγχνων ἀταλόφρονα τέκνα γυναικῶν,
Ἄτλα καχαῖς ὠδῖσι τέκον δυσαεισοτόκειαι,
Ἰφθὶς, καὶ πέλαν ἐκὰς ἀέκοντι δὲ θυμῷ,
Καί σφιν ἀμείλιχον εἶδαρ ἔσαν, (λιμὸς γὰρ ἄνωγεν,)
Ἡμος ἐμεῦ λαοῖο κόρον λάβεν αἰπὺς ὄλεθρος.
Ἐξετέλεσε μὲν ὅς, δασπλῆτά τε μῆνιν ἔχυσε
Παμβασιλεὺς· πυρσόν τε ταχυδρόμον εἰνὶ Σιᾶνι
Ὧρσέ τε φλέγμα κακὸν, τῷ δ' ἤλιθα θεσπεσίης φλὸξ
Μαινομένη ἐδάμασσε θέμεθλ' ἐείπατα πόλης.
Σκηπτοῦχες βασιλῆες ὅλης κοσμήτορες αἴης,
Ὅσσοί τε ζώουσιν ὅπῃ χθονὶ πυκνοβοτείρῃ,

Οὐκ

Perpolivit elaborans, & inseruit elegantias multas.
Nunc a. inversa omnia sunt, & carbone facies facta est
Multo denigratior, quo nihil nigrius aliud.
Omnibus ignoti sunt, & denegant eos esse, qui sunt,
Quando in vicis peregrinæ eorum occurrunt faciei.
Ossibus tenaciter adhæret sua carne-destitutis cutis,
Tota exaruit, lignum veluti aridum, facta est,
Siccum, & prædurum, quod ardenti ferro
Lignarius aliquando excidit, stripémque in montibus reliquit,
Jacuit posteà siccans, id autem arisecit vis solis.
Levius, ac melius sortiti sunt fatum
Viri, quos gladius acutus domat, quàm quos fames languida,
Fame enim miserrimum est mori & fatum assequi:
Diu isti tabescunt, & tardè solvuntur membra
Acutissimis stimulis trajecta, quoniam indigent
Vitam-ferentibus, quæ terra producit fructuosa, bonis.
Manus misericordium teneros filios mulierum,
Quos acribus doloribus pepererunt optimos-infeliciter-parientes,
Mactarunt, & coxerunt, volentes nolenti autem animo,
Atq; ipsis horridum erant edulium, (fames enim jussit)
Quando mei populi filiam assecuta est gravis pernicies.
Absolvit furorem, difficilémq; iram effudit
Omnium-Rex: ignémq; velocem in Sione,
Suscitavitq; incendium malum, cujus largè cælitus-missa flamma
Grassans absumpsit fundamenta pretiosa urbis.
Sceptrigeris regibus universæ moderatoribus terræ,
Et quotquot vivunt super terrâ multipascua

Haud

Οὐκ ἂν τις πίσειεν, ἐπὶ σφισι θυμὸς ἀ-
πτῶ,
Ψεῦδός κεν φήσαιεν, ἰδ' ὄκ ἐπίμοισιν ὁμοῖον
Ἀντίβιον δίον τε πύλας ποτὲ ἓν ἀραρύας,
Δικλίδας, ὑψηλὰς, ἅδ' ἀλυσέμεν Ἱερσολύμων,
Δεινὸν, ὃ ὄπποτε τοίδε τελευτήσειεν οἷον.

13 Εἵνεκα δυσεβίης ἀλιτήμονῶ ἔθνος πεφυτῶν,
Εἵνεκ' ἀταθαλιῶν ἀπεράντων ἱερτελευσῶν,
Οἱ χέαν αἷμα δίκαιον ἀθεσμοτάτοισι φόνοισι
Μέσῃ εἰνὶ πόλει, πόλις δ' ὃ χάνδανε λύθρον,

14 Ἄσατοι, ἔνθα, κὴ ἔνθα, μέσης ἔμπλαγχθεν ἀγυιῆς
(Πλαγκτοσυῶπες δ' ὄκ ἔσι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν)
Ὡς ἀλαοὶ ἀλάλιωθ', ὁδὸς ἃς ἰθεῖα λέλησθε
Χερσὶ ἧ ψηλάφεον, κὴ ἀεισφαλὲς ἶχῶ ἔπειγον,
Καὶ σφέας θεινομένων βρότῳ αἱματόεντι πάλαισον,
Οὐδέ τις, ὃ λίγδην, μεμορυγμένα εἵματα
δίξαι.

15 Τοῖσι ἧ μακρὸν ἄϋσ, ἐχὰς, ἐχὰς, ἐς' ἀκήδαρτοι,
Χάζεσθε, παμμιαροὶ, ἔτι χάζεσθε πόλλ' ἀπάνευθε,
Μὴ ἅπτ' ἅδε φαμὲν, μὴ ἄμμι μολυώετε πέπλους,
Ὅπ' ἀναχωρήσαντο περυζότες, ὅπ' ἀλάλιωτο·
Ὡδε δέπος εἰπεσκεν ἰδὼν εἰς πλησίον ἄλλον
Ἔθνικῶ, ὄκ ἔτ' ἐκεῖθι ἔχειν πότε δώματ' ἔμελλον,
Οὐδέπο' εἰς σφέας αὖπις ἑόνδ' ἰκόνδε νέεσθ.

16 Οὐρανίη μὲν μῆνις ἀποσκέδασ' ἄλλοθεν ἄλλυς,
Καὶ ἴδον ἄστεα πολλὰ παμπλαγχθέντες ἀναγχῆ.
Οὐκέτι δήσῃ ἄναξ, ὃδ' ἐν λόγῳ, ὃδ' ἐν ἀειθμῷ,
Τὺς γὰρ ἀποπύει, κὴ ὄκ ὄθετ' ὀλλυμένων περ.
Οὐκ ὄωνοι δ' ἀλέγιζον ἀθεσμοτάτης ὕπο ῥίπης
Ἱρήων αἰδοῖα πεσοάπατα, ὃδὲ γερόντων

Οὐκ-

Haud quiſquam perſuadere potuiſſet, quippe iis animus incredulus,
Mendacium eſſe dixiſſent, nec veriſimile
Adverſarium, hoſtémq;, portas aliquando firmas,
Biſores, altas, intraturum Hieroſolymorum:
Mirum, quod nunquam illi perfectum iri putarunt.
Propter impietatem peccatricem ſuorum Prophetarum,
Propter iniquitates infinitas ſacerdotum,
Qui fuderunt ſanguinem juſtum iniquiſſimis cædibus
Mediâ in urbe, urbs autem non comprehendit cruorem,
Huc, & illuc inſtabiles mediis vagati ſunt vicis
(Vagatione autem non eſt pejus aliud mortalibus)
Sicuti cæci oberrant, quos via recta latet,
Manibus autem palparunt, & fallax veſtigium moverunt,
Et ſeſe interfectorum ſanie ſanguinolentâ inquinarunt,
Nec quis, ne ſtrictim quidem, conſpurcatas veſtes attigerit.
Iiis autem e longè clamarunt, procul, procul eſte impuri,
Recedite, ſordidiſſimi, adhuc recedite valdè ſeorſum,
Ne tangatis, dicimus, ne nobis contamineris veſtes,
Quando retrogreſſi ſunt in fugam-verſi, quando vagati ſunt.
Sic autem quidam dixit intuensin proximum alium
Ethnicus, non amplius ibi unquam inhabitabunt,
Neq; unquam ad ſua iterum ſuam domum redibunt.
Cæleſtis eos ira diſſipavit aliò alios,
Et viderunt urbes multas errare coacti.
Nō amplius ponet eos dominus in ratione ullâ, neq; numero
Eos namq; reſpuit, neq; curat pereuntes licet:
Nec tantillum reſpexerunt ſcleſtiſſimo præ impetu
Sacerdotum venerandos vultus, neq; ſeniorum

Miſera

Οἰκτειρον πολιόν τε κάρη, πολιόν τε γένειον,
Οὐδ' ὀπίσω φέρον, παντὰς δ' ἰὴ ἔνδοσαν αἴσα.

17 Ἡμῖν ἀμβλυτάτω καμέτλιω ἔθ' ὧν ὀφρύσιν ὄσσε
Πάντη δερκομένω, ἄλιον ποτιδεγμένω ἄλκαρ.
Νωλεμὲς ἄχνυνοι ἀσκαρδαμύκτοισιν ὀπωπαῖς
Δηθὰ πρὸς ἀβληχρὸν σφαλερόν τε δοκήσαμεν ἔθνος,
Οἰόν τ' ἀ δώματα προσαμωσέμεν αὐτῳὶ ὄλεθρον.

18 Ἡμέτερον ταχέεσι πόδεσ' ὁρμῶσι κατ' ἴχνος,
Οἰά τε θηρητὴρ, ὃς κώδαλα ῥίμφα διώκει,
Οὐδ' ἐπιτολμήσαμεν ἀνὰ πτόλιν ἀμφαδὸν ἐλθεῖν.
Ἄγχι παρέστηκεν θάνατος, καὶ μοῖρα κραταιὴ,
Ἡματα δ' ἡμῶν πεφωμένα τέρματ' ἐφῆπται,
Ἦλθε γὸ ἡμετέρη τελετὴ βίου, οὐδ' ἔτ' ἄνωθεν.

19 Οἱ θ' ἡμᾶς ἐφέπουσι ποδῶν διφῆτοι ταρσῷ
Κραιπότεροι νεφέλῃσιν, ἢ αἴθοπι πνοιῇ θοῇ,
Οἱ μάλα ῥίμφ' ὁρμῶσι διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν.
Κραιπνὰ σωματίοιλω ἡμᾶς ἐδίωξαν ἐπ' αὐτὰς
Ὑψηλῶν ὀρέων κορυφὰς, καὶ πρώονας ἄκρους,
Καὶ κατ' ἐρημάδα πέζαν ὁδοιδοκέοντες ἔνεδρον
Πυκνὸν, ἀτέκμαρτον, τῷ μὴ ὑπάλυξις, ἔσαντο.

20 Ἡμετέρων ῥινῶν φυσίζοον ἆσθμα, θεοῖο
Χεισὸς, ὅπ κρυπτῆς κείνων παγίδεσιν ἔκυρσε
Ζωγρηθεὶς, καὶ τοῖσιν ἔλως καὶ κύρμα τέτυκτο.
Οὐ πίει τῶς ἔφαμεν, πειδαρσέες ἄτρομον ἦτορ,
Πάντοσε τῶδε σκιῇ πεπυκασμένοι ἰμερόεσσῃ
Ζησόμεθ' ἀσφαλέες τ' ἀδιεῖς τε μετ' ἔθνεσι φωτῶν,
Εἰρήνης τε μένειν δώσῃ ἐπ πίμοσι δεσμοῖς,
Δυσμενέων πρόφυγεῖν τε μόγον, κῆρας τε βιαίας.

21 Δεῦρ' ἄγε δὴ, κύρη, ἓυ τέρπεο γηθοσυνῃφι,

Καὶ

Miſerati ſunt canúmque caput, canámq; barbam,
Neque gratiam fecerunt, omnes autem unâ involverunt conditione.
Nobis obtuſiſſimi defecêre adhuc ſub ſuperciliis oculi
Undique tuentes, vanum exſpectantes auxilium:
Continuè vigiles inconniventibus oculis:
Diu imbecillem, fallacémq; exſpectavimus gentem,
Qualis non poſſit propulſare grave exitium.
Noſtra velocibus pedibus inſectantur veſtigia,
Uti venator, qui feras ocyùs perſequitur;
Nec anſi fuerimus per urbem apertè ire:
Propè adeſt mors, & fatum violentum,
Diéſq; noſtri deſtinatum finem attigêre,
Venit enim noſtræ exitus vitæ, nec amplius procul eſt.
Qui nos perſequuntur pedum inquirenti plantâ,
Velociores ſunt, quàm aquilæ in aere,
Qui valdè feſtinanter feruntur per nubes atras:
Celeriter ſimul nos inſecuti ſunt ſuper ipſos
Sublimium montium vertices, & eminentias ſummas,
Et per deſertum ſolum in-viâ-excipientes inſidias
Denſas, obſcuras, quarum non erat effugium, collocarunt.
Noſtrarum narium vitalis ſpiritus, dei
Chriſtus, in clandeſtinos iſtorum laqueos incidit
Captus, ac iis præda, ac lucrum factus eſt:
De quo ſic diximus, præſidentes intrepido animo,
Undiquaq; hujuſce umbrâ obtecti deſiderabili,
Vivemus incolumes, & ſecuri inter gentes hominum,
Paciſq; manere dabit in illæſibilibus legibus,
Inimicorúmq; effugere laborem, & fata violenta.
Eia age, Virgo, delecteris gaudio præ nimio,

Καί τοι ἔνδοθι ὑμεῖς ἐϋφρονεῖτε ἑκάστη,
Κέρδε' Ἰθυμαίης Αὐσηρὰ μεμνήσθαι.
Οὐκ ἔμπας νηποινί, σὺ δ' ἀθρόα πάντ' ἀποτίσεις,
Αὐτίκ' ἐμεῖο μολούσης ἐς σὸν δόμον κηρυσσομένοιο,
Ἐκπίκρῳ κυκεῶνι θεοὶ σέ γε μητιάασθαι,
Καὶ μεθύσκῃς, κακόεινον ἐπὶ πτόμα χεῖλος ἐρείδων,
Καί σ' ὑπομνήσῃς, κρητῆρι δαμασσαμένη κέρ.
22 Παύσατο δὴ Νέμεσις, τίσις δ' ἄλις, ὅια ἔ-
ογας,
Ἰμερόεσσα παῖς τηλεκλειτοῖο Σιῶνος!
Μηκέτι σ' αἰχμόδετον νόσφιν σέο πατρίδος αἴσης,
Εἰρεσίῃ εἰσαγάγων, μόχθον τ' ἐχέμεν, καὶ ὀίζυν.
Σῇσιν ἔπ' ἀμπλακίῃσι φιλακρίβεες ἅμμα τανύσσαι,
Κέρδε' Ἰθυμαίης, καί σευ ἀλιτήματα μέλλῃ
Ἐξαγαγεῖν περφόωσδ', ἵν' ἐπάλμια πᾶσι γένοιτο.

ΚΕΦ. ε'.

1. Μνώεο πομβασιλεῦ, δίου τι κυλίνδετο ὦμα
Ἀμμιν ὑπερδε κάρη, ὡς σκληρᾷ ἐκίρσαμεν αἴσῃ·
Φράζεο, καὶ λώβην, καὶ ἄχεα μυεία δῆσαι,
Ἅθ' ἡμῖν θεσπέσιον ἐπεσβόλοι, ἠδὲ καὶ ἰῇσιν.
2 Ἡμέας ἐξίλλοντες ἀγηνορίῃσιν ἔναντα
Ἀλλοδαπὸς δήμου κτεάτεσσι, ἐξωπικοῖσι οἴ-
κοις,
Πᾶσιν, ὁπόσσα περ ἔσκε, πάτ' ἔνδοθι, καὶ τὰ θύρηφιν.
3 Ὀρφανικοὶ γενόμεδα, τοκῆς δ' οὐκ ἄμμιν ὑπάρχῃ,
Μητέρες ἠμέτεραι χηρῶν δέμας ἀβεσσάων.
4 Ἀργύρῳ ἔγκητον πίομεν παδήμιον ὕδως,

Καὶ

Et tibi intùs animus lætitiâ exsultet,
Filia Idumeæ Ausitidem inhabitans:
Haud tamen impunè ibis, tu verò simul omnia lues,
Statim etiam ad te poculum, a fatis-allatum,
Amarulentâ potione coronatum, usq; transibit,
Et inebriaberis, noxias ad fæces affixis labris,
Et ipsam denudabis, cratere domita caput.
Cessavit jam ultiò divina, & luisti satis, qualia perpetrâsti,
Amabilis filia celebris Sionis!
Non amplius te captivam procul a patriâ abducet,
Servitutem importans, ut laborem feras, ac ærumnam:
Tuis super iniquitatibus severum oculum extendet,
Filia Idumeæ, & tua peccata
In lucem proferet, ut spectabilia omnibus fiant.

CAP. V.

REcordare, omnium-Rex, quale devolvitur malum
Super capita nostra, quàm duro incidimus fato;
Considera, & probrum, & ignominias infinitas respice,
Quas nobis inusêre convitiatores haud ex æquo.
Ejectis nobis, superbè dominati sunt
Populus alienigena possessionibus, extraneus domibus nostris,
Omnibus bonis, quotquot sunt intus, & foras.
Orphani facti sumus, pater autem nobis non exsistit,
Matres nostræ fiunt, instar viduarum molliter-lugentium.
Argento acquisitam bibimus communem aquam,

Et

Καὶ ξύλον ἐπειάμεθα, δόμεν δ' ἀντάξιον ὦνον.
Δύλειόν τ' ὄπιζον ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα κυρτὸν.
Ἀργαλέως καμάτῳ πολυπιδύομεν, εἴ ποτ' ὄϊν
Ἀμπνεῦσαι, πάντη ἢ πόνῳ πόνῳ ἐσφέικτο.
Χεῖρας ἐς Αἴγυπτον, Βαβυλῶνά τ' (ἄνωγε δὲ ταῦτα)
Τείναμεν ἱκεσίας, ὄππως κομισαίμεθα σῖτον
Ζωοφόρον, καὶ μή τι πανημέριοι πονέοντες,
Τειρόμενοι, βαρύδοιμεν ἀτερπέϊ γάστρα λιμῷ.
Ἤμβρεσεν ἡμείων, ὅτε περγένοντο, τοκῆες,
Δὶς δ' ὄϊχοντο θανόντες, ἀνήκοοι εἰς ἀΐδαο,
Ἐν κονίῃ σιγῇ πεπυκασμένοι· ἠνὶ καὶ αὐτοὶ
Ἥμεες ὀψίγονοι παῖδες, γένος αἰνολόχυτον,
Θωλὼ ὁμιτέλεσον ἐπάσαμεν, ὄππόσ' ἁμαρτον.
Ἄμμι μέγα κρατέει καὶ ἄνασσε καρήατα δμωῶν
Ἐμβασιλεύοντων ὑπερφίαλα, καὶ ἀνδραποδίζειν
Οὐτιδανοῖς ἀκλεῶς δεδμήμεθ' ἕναλλα πάσχοντες,
Ἀγειά θ', ὡς δυσκηδέσι ῥίγιον ἄλλο.
Πὰρ δ' ἔτις μεγάλως ἄμμι ἴσατο, ἔτις ἔπ' ἀνὴρ
Ῥύσαθ' ἐκ παλαμῶν μεταδύλιον αἶσαν ἀπούρας,
Λαγαλέοι πάντες καὶ ὑποδεδαηκότες ἀλκήν.
Οὐκ ἀκονιτὶ πωζωαρκέα κτησάμεθ' ἄρτον,
Παρθέμεθα ψυχῶν, καὶ ὀπὶ ζυρῆ ἴσατο ἀκμῆς,
Ὅππεκα φάσγανον ὀξὺ ἔπειγεν ἐρημάδος αἴης,
Ἡμέας ὠκυδόοισιν ὁδοιποείῃσι διῶξαν.
Ἡμετέρη, τῇ πεὶν λαϊκόν τι ἐπάνδανε κῆλον,
Χροιὰ μελαινιόωσε, πανείκελον ἄντα καμίνῳ,
Ὄντινα λιγνυόεσσα πυρὸς πόρφυρεν αὐτμή,
Ὡς λιμὸς κατέκαυσεν ἀμείλιχος ἀμφὶ μέλεσσιν.
Εἰνὶ Σιῶνι γυναῖκας, ἰδ' εἰνὶ πόλεσσιν Ἰούδα
Ἀπολέμων καθαρὰ δάμαζ χέρα παρθενικάων,

Παρθενίας

Et lignum emimus, dedimus a. dignum precium.
Servile pressêre sub jugum cervicem incu rvam:
Difficiles labores navamus, nec unquam suppetit
Requies, undiq; autem labor labore firmatur.
Manus ad Ægyptum Babylonemq; (jussit a. venter)
Extendimus supplices, ut reportaremus panem
Vivificam, & ne toto die laborantes,
Exhausti, gravaremur genua molestâ fame.
Peccarunt nostri, qui olim extitêre, parentes,
Ac jam pridem abiêre mortui, obscuri, ad inferos,
In pulvere cum silentio sepulti: ecce & ipsi
Nos posteri filii, progenies infelici fato nata,
Pœnas feras solvimus ob ea, quorquot peccarunt.
Nobis valde imperarunt, ac dominati sunt capita servorũ
Regnántium superba, & mancipiis
Vilibus indigne subjecti sumus, præpostera passi
Ferociáq;, quippe servorum dominio haud durius aliud;
Nemo autem nobis magnificè adstitit, nemo adfuit vir,
Qui liberare posset e manibus eorũ, servilẽ conditionẽ tollẽs,
Imbecilli omnes, & expertes virium erant.
Non sine pulvere unquam vivificum quæsivimus panem,
Exposuimus namq; vitam, & in novaculæ sterit acie,
Quoniam ensis acutus instabat desertæ terræ,
Nos velocibus grassibus persequens.
Nostra, cui antea candida effloruit pulchritudo,
Cutis denigrata est, simillima visu camino
Quem fuliginosus ignis denigravit fumus,
Adeò fames adussit horribilis circa membra.
In Sione mulieres, & in civitatibus Judæ
Imbellium purum compressêre corpus virginem,

Παρθενίῳ τ' ὀλέσαντο βίη, λύσαντό τε μίτρην.
12 Τυτθὸν χερσὶ κρέμαντο μετήορον, ὑψόθι γαίης,
Πηγνύμενοι ταυρείοισι ἀσκηλίοισι μέλαντες.
Οὐδέ π πρεσβυτέρων ἀνδρῶν ἄζοντο παρήσορον,
Δεινόν τ', αἰδοῖόν τε· σέβας δ' ἐκ ἔμπεσε θυμῷ.
13 Ἡίθεος κομόωντο μύλης ἔπι καρπὸν ἀλέσαι,
Παιδία, φεῦ, ἀμενηνὰ ξύλων βεβαρημένα φόρτῳ
Ὤκλασε, κ' γόμαθος πολυδάκρυ γυῖα λιαχεῖ
Βληχρά, κ' ἐξεσιόντες ὁδὸς ἕλον ἄσσοτον ἕδας.
14 Βελὴ βελοτάτων αἰδοῖα πέπαυτο γερόντων
Νείκεα κεινάσ' ἄκριτ' ἐν ὑψηλῇσι πύλῃσιν.
Ἡμῖν, ὅτ' ἀγρεαὶ βληφόροι, ὅτε δῆμιες.
Αὐλὸς κ' φόρμιγγος ὁμῆς ἀπολήξαν ἀοιδῆς
Ἱλαροὶ ἄχορεῖ, κ' ἐκ σπὶ λάκτυλα νώμων,
Ὀρχάνα δ' ἐν σιγῇ κεῖ' κεχαλασμένα χορδάς.
15 Ἔλλιπεν ἡμετέρης κραδίης πᾶσ' ἡδέα τέρψις.
Εἰς κινυρὸν πέπτ' ὀρῆνον χαρίεσσα χορεία,
Οἵτε ποτὲ θρέξασκον ἐπισταμένοισι πόδεσσι
Ῥεῖα μάλα, νῦν αὖτέ μιν ἄμφεχε πένθος ἄλαστον.
16 Ἡμῖν σῆμα φέρουσι ἀπὸ κρατὸς φιν ἔπεσεν.
Αἱ αἰ ἄμμες, ἐπεὶ θείας παρέβημεν ἐφετμὰς,
Ἀφραδίῃ ἑλόντες ἀφιδάλοιο νόοιο.
17 Τὼνεκεν ἡμετέρῳ κραδίῃ ἄχος ἀμφιβέβηκεν,
Ἐξέκαμέν τ' εἴκοσα πολυκλαύτοισι μελίμναις,
Τῶν ἕνεκ' ἀμβλύτατον κεφαλῆς ἐπλέρκε κόσμε.
18 Ἀντὶ Σιωνείης ὄρεος ὅτ' ἔρημαν ἔγεντο,
Κηκάδες ἐν αὐτῷ κερδοῖ σφὶ πολλὰ πλανῶντο.
19 Αἰνέα, βασιλεῦ, σεῖν ἀφθίτου ἴσα Ζηνὶ αἰῶν,
Καὶ τεὸς ἐκ γενεῆς γενεήνδε πέπαγε δόξος.
20 Τίπτε κελασμένος ἔας ἡμείων νωλεμὲς αἰεί;

Virginitatémq; vi ſuſtulêre, & ſolvêre mitram.
Iſtorum manibus ſuſpenſi ſunt, ſublimes, ſupra terram,
Affixi patibulis ignominioſis, principes:
Neq; presbyterorum virorum honorarunt vultum,
Gravémq;, venerandúmq;, veneratio a non inierit animo.
Juvenes portarunt ad fructum molendum;
Pueri heu imbelles lignorum degravati pondere
Succubuêre, & defatigatio impetuoſa membra ſubiit
Infirma, & collapſi mordicùs arripuêre immenſum ſolum.
Concilium conſultiſſimorum venerandũ ceſſavit ſeniorũ
Cauſis a decernendis dubiis in altis portis;
Nobis ſunt, neq; conciones conſiliariæ, neq; jura:
Tibiæ, ac citharæ ab æquabili ceſſarunt modulatione
Juvenes chori-expertes, neq; ſuper eas digitos moverunt,
Organáq; tacitè jacent remiſſis chordis.
Defecit noſtri cordis omnis ſuavis delectatio;
In querulam verſa eſt lamentationem gratioſa chorea,
Quíq; aliquando tripudiarunt peritis pedibus
Agiliter admodum, nunc contrà eos circumiit luctus im-
Nobis corona fulgida a capite cecidit: (menſus.
Hei, Hei nobis, quia divina tranſgreſſi ſumus imperata,
Stultitiæ cedentes fœdifragi animi!
Quamobrem noſtrum cor mæror circumtexit,
Defecitq; ſuccumbens miſeris curis,
Quapropter obtuſiſſimè e capite tuentur oculi:
Ob montem Sionis, qui deſertus ſit;
Improbæ in illo vulpes multùm oberrant.
Sempiternum, Rex, tibi immortale ſtat ævum,
Et tuus a generatione ad generationem fixus eſt thronus.
Quare oblitus es noſtrî in perpetuum?

Τίπτε τοσόνδε λέλοιπας ὀπὶ χρόνον ὅτε μινυθὰς
21 Ἡμέας εἰς σε τρέφαν, Ὀλύμπιε, ἀλήμονας αὔτως,
Ὄφρ' ὀπονοσήσαιμεν, ὀπιθρασὸν ἦτορ ἔχοντες.
Ἤματα ναυτίσσαι ὅσων σέλας ὀνήμενοι ἦμεν,
Ἠρίκ' ἐϋφροσύνῃ, καὶ ἀδέσφατ' ὄλβῳ ὀπίδω.
22 Ἀλλ' αἴ, αἴ, σέο νόσφι θαλερὲς ἡμέας ὧρας,
Καὶ σκύζη ζαφελῶς ἡμῖν βαρυμήνιδι θυμῷ.

ΘΡΗΝΩΝ

ΞΖΩ ΠΡ

ΤΕΛΟΣ.

Quare longum adeò deseruisti in tempus, neq; pauxillum?
Nos ad te converte, Olympie, vagantes temerè
Ut redeamus, conversum cor habentes:
Dies renova, qualibus olim fruiti sumus,
Quando lætitia, & immensa prosperitas adfuit.
Sed heu, heu, a te in perpetuum nos repulisti,
Et succenses vehementer nobis implacabili irâ.

LAMENTATIONUM

SIT

FINIS.

ΑΡΧΙΜΑΓΟΣ:

Sive

DANIEL

Græco redditus Carmine

HEROICO.

Per *F. A. N. C. S.*

Josep. fine Lib. 10.

Ἅπαντα Δανιήλῳ ἐδοξάσθη, ὡς ἐνί τινι θεῷ μεγίστῳ ἐντυχόντι προφήτῃ, καὶ ἐδοξάσθη τε τὰ ζωῆς χρόνον τιμῇ τε καὶ δόξα ἐδοξάσθη βασιλέων, καὶ τῶ πλήθει καὶ πολυτελείας ἣ μνήμῃ αἰώνιον ἔχει. Τὰ γὰρ βιβλία ἃ ἐσυγγεγράφαμεν καταλέλοιπεν ἀναγιγνώσκεται παρ' ἡμῖν ἔτι καὶ νῦν, καὶ πεπιστεύκαμεν ἐξ αὐτῶν, ὅτι ὡμίλησε τῷ θεῷ.

ΔΑΝΙΗΛ.

ΚΕΦ. ά.

1.
ς δὴ ω λυκαβαντε διαμπερὲς ἐξετέλεσθεν
φθινόντων μηνῶν, ἐξ ἑ οἰηΐου ἀρχῆς
Ἑλλάβ' Ἰωακίμ Θ βασιλῆΐ Θ ἀρχὲς
Ἰώδα,
Καὶ τείτον ἐκτελέσων αὐέτο χρόν Θ
ἐμπεδέκυκλ Θ,
Ῥοιζηδὸν μέμβλωκε Ναβυχοδονόσορ Θ ἀρχὸς,
Ἀσυρείων βασιλῆΐς δ' ωατὸς, κρατερός τ' αἰχμητής.
Κάρτεϊ ὧ σφετέρῳ πισωὸς, κὴ ὑφηλεΐ δήμῳ,
Ἱερσόλυμα πραδεῖν μεμαὼς σεφανηδὸν ἔερξεν,
Ἄχυ φερομένων δηΐαν ὑπὸ δυμορριζέων,
Καὶ πύργυς περέδημε, κὴ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτό
Ἐυρεῖαν, μεχάλω, ἐν ᾧ σόλοπας κατέπηξε.
2. Τῦ βασιλῆα Θεὸς ταμίης ὑπέροπλ Θ αὐ-
τῆς
Χερσὶ μενεπτολέμοισιν ἐπήρεπεν, ἄπα τε τοιχέων,
Ἀργύρεα, χρύσεα, θεῦ ἀναθήματα νηῦ.
Ἐς τε πέδον Σεναὰρ, περπὶ δαίμον Θ εἴο μέλαθρον
Συλήσας ἐκόμισε, κὴ ἐν θεοδέγμον Θ αὐλῆς
Σκεύεα δηραίεισε ῥυπφενέεσσι ταμείοις,

DANIEL.

Cap. I.

Postquam duo anni plenè perfecti sunt,
Consumptis mensibus, ex quo clavum imperii
Susceperat Joacimus regii Princeps Judæ,
Et tertium absoluturus ferebatur tempus firmum-habens-circulum,
Cum impetu venit Nebuchodonosor dux,
Assyriorum rex potens, & fortis bellator;
Robore au tem suo fretus, & invicto populo,
Hierosolyma expugnare cupiens obsedit,
Urbem circumfusis hostibus exitiosis,
Et munitiones circumstruxit, & duxit fossam contra eam
Latam, magnam, & palos infixit:
Hujusce Regem, [Joacimum] deus arbiter præpotens pugnæ
Manibus bellicosis permisit, & quædam e vasibus,
Argentea, aurea, dei dona-consecrata templi:
Ac in terram Senaar, ad Dei sui domum,
Spolians exportavit, & divinæ Aulæ
Vasa reposuit in opulentis thesaurariis,

Ἄνητον χρυσὸν καὶ γλήνεα πολλὰ κεχάνδει.
3 Ἀσφάνεσιν καὶ κάλεσιν, ὃς Ἀρχιλοχεῖ ἐπῴχθη,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσαύδα.
Δεῦρο ἐϋκείας εἰδήσι φραπίδεσσι,
Τὰς Ἰσορήλη ἀπέρματος ἐκγεγαῶτας,
Τὰς γενεῆς βασιλῆος, ἀγακλειτῷ τε μεδόντων,
Οὐ πω νωνύμους, ἀλλ' εὐγενὲς αἷμα λαχόντας.
4 Ἐξαίτης (ἃ γὰρ πᾶσιν χαρίεντα δίδωσιν
Ἄφθιτος, ὅτε φυλῶ, ὅτ' ἂρ φρένας, ὅτ' ἀμορντῶ)
Ἐξαίτης κυρῆτας ἄγαν, οἷς ὅπις ἔνεστι
Σπλάγχνοις, ἀμωμήτους, δίκαιος ἠδὲ καὶ εἰδότας ἀγητούς,
Οὐ τὰ δαιομένους, ὅτ' ἂρ φρένας, ὅτε πείθοις,
Καὶ μορφῶ ἀγαθοὺς, καὶ τέρπον ἔνθοθ' ὁμοίους,
Οἷοι παντοδαπῶ σοφίῃ δεδαημένοι εἰσὶ,
Μήδε' ἐπιτάμενοι πεπυσμένα, καὶ φρένας ἐσθλὰς,
Καὶ νόον ἐμφερσωίῃ, πολυϊδρείῃ τε κέκασο,
Οἳ δ' ἥβης φίλον ἄνθος ἔχωσι, καὶ ἥλικοί εἰσι.
Λαηρεῦσαι ἐνί μοι μεγάροισι, καὶ οἰνοχοῆσαι,
Οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραφρώσωσι χέρηες,
Καὶ ὀτέοισι φύσις τὰκειβέα κρυπτὰ δαῆναι
Γεγμματα χαλδαίων μαγικῶν, καὶ μύσιδα φωνῶ.
Ὡς φάτο. καὶ πυκινῶ βασιλῆος ὀπίζετ' ἐρετμῶ.
5 Καί σφιν ἐφημερινῶ βασιλεὺς ἐπέταξε διαίτῃ.
Δαιτοσύνῃ ἐδέμεν βασιλήϊον, ἓν χρῆμα μοῖραν,
Οἶνον ἀκηράσιον, θεῖον ποτὸν, οἰνοποτάζειν,
Οἷον ἐνὶ κρητῆρι παναρκέϊ αὐτὸς ἔπινεν.

Ὡς

Quæ congestum aurum, & pretiosa plurima susceperit.
Aschpenazum autem accersit, qui Eunuchorum princeps
factus est,
Et eum compellans verbis alatis allocutus est.
Age seligens scienti animo
Quosdam Israelis e semine oriundos,
Quosdam e progenie regis, & præclustrium principum,
Haudquaquam ignobiles, sed qui generosum sanguinem as-
secuti fuerunt,
Præcipuos (néq; enim omnibus gratias donat
Immortalis, neque ingenium, neque prudentiam, neque e-
loquentiam.)
Præcipuos juvenes exportes, quibus nulla ineſt
Macula, irreprehensibiles, corpore & formâ spectabiles,
Neutiquam deficientes, neq; animo, neq; vultu,
Tùm specie liberali, tùm moribus intùs haud imparibus,
Qui omnigenâ sapientiâ instructi sunt,
Consiliorum gnari prudentium, & mentium bonarum,
Quibúsq; animus intelligentiâ, multiscientiâq; refertus est,
Quíq; juventutis gratum florem obtinent, eâq; sunt ætate,
Ut possint ministrare in meis palatiis, & pocillatores agere,
Et quâcunq; in re nobilioribus serviunt humiliores;
Et quibus suppetit genius accuratas reconditas ad addis-
cendum
Literas Chaldæorum magicorum, & mysticam linguam.
Sic dixit; ille autem prudens Regis curavit mandatum.
Atq; iis quotidianum Rex constituit demensum;
Dapes ad comedendum regias, benè secundum portionem,
Vinum purum, divinum potum, ad potandum,
Qualem in cratere totargenteo ipse bibit:

Hunc

Ὡς ἁλίη ἔνι πολλῇ ἐϋσσέφεν, ἠδ' ἀτίμη-
πλεν,
Ὄφρα μὴ τειῶν σεφάλιγγα τελεσφόρον ἔννων,
Ἄντα σαῖεν ἄναχτος, ἑλὼ ποδέγμενοι ὁρμιήν.
6 Τοῖσι δεόπνευσ Δανιὴλ ἐναείθμιο υἱὲν
Ἀνανίας τε, καὶ Ἀζαείας, Μισαὴλ τε δευδνὶς,
Κῦρε, Ἰυδαίης ἐσικυδέα τέκνα γενέθλης.
Καὶ ὄνομ' ὅ, τι κάλεον μήτηρ τε πατήρ τε ἕκασον,
Ἄλλοι θ' οἱ χθ' ἅσυ, καὶ οἱ σφιν αἰεὶ πάεσκον,
Ὤλεσ' ἀμειφάμενο, καὶ ἄλλ' ὀπὶ πᾶσι τέθεικεν.
Ὄρχαμο ἐυκόχων. Δανιὴλ Βαλτάσαρ ἄκυσεν,
Ἀνανίαν Σεδεφάχλω, Μισάχλω Μισαῆλα, καὶ αὖτις
Ἀζαείαν καλέεσκε μετώνυμον Ἀβδεναγῶνα.
8 Κεῖνε ὃ πειν Δανιὴλ, ὃ δ' ἔυπεφον ἦε νόημα,
Οὐτ' εἰς δαῖτ' ἐέναι, ἔτ' ἐν μεγάροισι πάσασθ,
Οὐδ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμ' ἀναδάσασά τε χεῖρας ἰάλλειν,
Καὶ βασιλφά περ ὄντα, καὶ ἐ μέσυ ἦδὺ δεπάζειν,
Οἷον ἄναξ ἔπεν, καὶν νέκταρο ἦσιν ἀπορρώξ,
Μήπ φρένας καθαρὰς, ψυχήν τ' ἀμόλωπον ἀλισγῇ.
Τὕνεκεν Ἀρχεωπᾶχον ἐλίσσατο μειλιχίοισι
Γένων ἀφάμενο, μή οἱ χρειὼ τόσον εἶπ
Ἀρμαλίαν πανέδεσμον ἔδμεν, καὶ θυμὸν ἀλισγεῖν.
9 Ἀλλὰ ὃ μάνπν ἔδωκε θεὸς κιχαεισμένον εὖ
Εὐκόχων ἄρχοντ, καί οἱ φίλα δίνεα ὄιδε,
Πολλά τε ἦρα φέρεν περιλιπμένῳ ἔξοχα πάντων,
Ἶσον γὸ φαέεσσιν ἐφάσατο ἐν τραπέδεσσιν.
10 Ὡς δ' ἀπαμειβόμενο Δανιῆλα προσέννεπεν ἀρχὸς,
Κοιρανίδιον μοι ἔῳγα ἐμεῦ Βασιλῆα σεβασὸν
Ἐκπάγλως δείδοικα, καὶ αἰδέομαι σὲ αἰεὶ κῆρι,
Ἠδέ τ' ἐμὴ κεφαλὴ τὰ σὰ δείδια μήπ πάθησιν.
Αἰνήσας,

Hunc ad modum deliciis in multis benè-educavit, ac delica-
tulè nutrivit,
Ut post trium conversionem plenam annorum
Coram Rege starent, ejus observantes nutus.
His a-deo-inflatus Daniel accensetur,
Ananiásq;, & Azarias, ac Misael pius,
Adolescentes, Judæ præstantes filii prosapiæ.
Ac nomen, quo compellarunt materq; paterq; singulos,
Aliiq; qui ejusdem erant civitatis, & qui finitimi,
Delevit mutatum, & aliud omnibus imposuit
Princeps Eunuchorum: Daniel Baltasar audiit,
Ananiam Sedrachem, Misachem Misaelem, & contra
Azariam appellavit mutato-nomine Abdenagonem.
Statuit verò priùs Daniel, neq; leve erat consilium,
Neq; ad epulas ire, neq; in palatio edere,
Neq; cibis paratis divisisq; manus injicere,
Ut ut regiis, neq; vinum dulce bibere,
Quale Rex bibit, etsi nectaris esset latex,
Nequid mentem puram, animúmq; intaminatum pollueret:
Quamobrem Principem-Eunuchorũ oravit mollibus verbis
Genua prehendens, ne ei necessitas adeò foret
Cibum illicitum mandendi, & animum inquinandi.
Fecerat autem deus, ut gratiosus esset vates
Eunuchorum principi, eiq; benè voluit,
Multúmq; gratificatus est delecto præ aliis;
Quippe æquè ac oculos dilexit animo.
Itaq; respondens allocutus est princeps Danielem.
Dominum quidem ego meum, regem augustum,
Valdè metuo, ac veneror animo,
Quin & meo de capite timeo, nequid patiatur
Assen-

Αἰνήσας καὶ μοί τι καλὸν μενοπιδε γένηαι.
Εἰ γὰρ ἴδοι βασιλεὺς, ὅθ' ὑπεμύσαντο παρειαὶ
Γμείων, θαλεραί τε πάρος μινύθεσκον ὀπωπαί
Ἰσχνότεραι μᾶλλα πολλὸν, ἢ ἄλλων ἡλικιωτᾶν,
Οὐδὲ μέτωπον ἰαίνει' ἐπ' ὀφρύσι κυανέῃσιν,
Εἶτα δίκης ἔνοχον θείητό με, κὴ τάχα ῥεχθὲν
Κρῆατ' ἐμῷ πίσω βασιλῆι ἐς ἀγῶνα καταξάς.
11 Αὐτίκα Μέλσαρ', ὅτῳ Δανιῆλον ἐπίτρεπεν ἀρχὸς,
Ἀναρίαν, Μισαῆλον ἐπίρατον, Ἀζαρίαν τε,
Θαρσαλέως προσέφη, σοὶ δ' αἴμονι θυμὸν ὀείνων.
12 Γένναν γενέσθαι, τόδε μοι χρήιζον ἐέλδωρ·
Νῶϊ μεγγέων δὶς πέντ' ὀπὶ τέρμονα σὸν ἰκετάων
Πειρήθη τ' ἔμπης, πίρη τὰ δ' πάντα πυρῷ·
Ὄσπεια δ' ἔδιεν ἔδμεν, ψυχρὸν δέ τε πνέμεν ὕδωρ.
13 Δὸς τέλος ἀμφοτέρους σὸν ἀνπία φαινοπρεπῆναι,
Εὖ τε διακείνης προφερέστερον εἶδος ὀπωπῆς
Ἐς μέσον ἀμφοτέροισι διηνέζων, μή τ' ἐπ' ἀρωγῇ,
Ἡμῖν τ' ἠιθέοις θ', ὅπερ βασιλῆιδα δαῖτα
Εἰλαπινάζουσιν, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον,
Οἷά τ' ἀναπτορέην αὐτῷ παρέθηκε τράπεζα.
Ὡς τε τεοῖς μήκισα σὺν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι,
Ὡς φίλα ἢ ἄφιλα δμῶάς σευ, κούρανε, ῥέζειν.
Ὡς φάτο, κὴ κατένευσε, καί οἱ ἐπάνδανεν ὔπως,
Ὅς δέκα σφέων πειρᾶτο δι' ἤματα σωφρονέοντας αἰεί.
15 Ὡς δ' ἦμαρ δέκατον τέλεσε χρυσόθρονος ἠώς,
Ἠνίδε καλλίονες, κὴ πάουνες ἦεν ὁρᾶσθαι,
Ἀγλαίῃ φέρε πολλὸν ἀειρεύσαντες ὀπωπῆς,
Ἠιθέων, ὅσσοιπερ ἀεὶ δαλίῃσι παρῆσι,
Ἥλιδα δ' αἰνύμενοι κρέατ' ἄασπετα, κὴ μέθυ ἡδύ,
Πᾶσι χαριζομένοιο ἄνακτος μοῖραν ἐΐσην.

Assentient, & malum deinde obveniat:
Si enim viderit rex, quòd flaccescunt genæ
Vestræ, & floridi antèà defecêre vultus
Macriores multò, quàm aliorum coætaneorum,
Neq; frons ridet supra supercilia nigra;
Tum judicio obnoxium feceritis me, & forteàm factum
Capite meo luam regi, in discrimen vocatus.
Statim Melsarum, cui Danielem demandaverat Princeps,
Ananiam, Misaelem amabilem, Azariámq;,
Confidenter allocutus est, cum deo animum movens.
Supplex precor, hoc mihi perfice desiderium;
Jam dierum bis quinq; ad terminum supplices tuos
Tenta modò, periculum autem omnia probat;
Legumina dent ad edendum, frigidámq; ad bibendum aquâ.
Cedas tandem ut utriq; coram te vultus ostendamus,
Rectèq; dijudices præstantiorem formam vultûs,
In medium ut risq; decerneus, non in gratiam,
Nobisq;, juvenibúsq;, qui regium victum
Epulantur, bibúntq; nigrum vinum,
Qualia regis sibi apponit mensa:
Ac uti tuis tandem oculis videris,
Ita benè vel malè servos tuos, Domine, tractes.
Sic locutus est, annuit autem, eiq; placuit ita esse,
Qui decem eos tentavit per dies continuè.
Quamprimùm decimum diem absolverat aurea aurora,
Ecce pulchriores, & pinguiores erant aspectu,
Gratiâ longè excellentes vultûs
Præ adolescentibus, qui semper inter delicias versati sunt,
Largè epulantes carnes plurimas, & vinum suave,
Omnibus largiente rege portionem æquam.

Itaq;

16 Τὕνεκά νιν τόδε Μέλσαρ ἐνώδινε μέγαν ἄπονον
Καὶ μέδυ πίσυνον, τοῖς δὲ σφι πάρεστι θῶκε.
17 Τοῖς ἢ Θεὸς πετόωσιν ἀνέσσεται μέν ἢ νύ,
Δῶκε δέ τ' ἀμφασίην, καὶ μάλα πυκνὰ δαΐναι,
Παντοδαπῶν ξυνέμεν παντοίῃ, σοφίῃ τε πολεσσιν
Ὡιδὲ ἢ καὶ Δανιὴλ ἐτεόν τε ῥήματα κεῖναι,
Καὶ νόον ἀλλύσαι πάντων δνοφερὴν ὀνείρων.
18 Ὡς τὸν δ' ἔτραπον ὧραι, ἵν' ἤματα τακτὰ πε-
ρήνθη,
Τημῦτ Δανίηλον ἰδὲ τρεῖς παῖδας ἑοῖους
Ἀρχὸς ἄνακτ υἱὸν δῶκε πολυχρυσέος αὐλῆς
Ἦγαγ', σπασμένῳ μεγάλοιο ἐκπὸ μοναρχίης
19 Πρὸς δ' αὐτοὺς ἔπεσσιν ἀμοιβαίοισιν ὁμίλει,
Κάλλει ἀγασσάμενος τ', ὀπτορπομένος τ' ἀγορητύι,
Πολλῷ γὰρ λῴους ἀμφιπερισσέρους ἐπέεσσιν.
Ἐκ τε κόρων πάντων τοσσον δέ τε πῶπερ ἑοῦτων
Οὔτις ἂν εὑρίσκοιτο ὃς ἤθελεν ἰσοφαρίζειν.
Θεσπεσίῳ Δανιὴλι ξυνὶ παῖδε ἀγλαομόρφω
Ἀιζηῶν, πᾶσαν γὰρ ὁμιλικίην ὑπέρασπ
Κάλλεϊ, καὶ ἔργοισιν, ἰδὲ φρεσίν, ἀγλαὰ τε-
κέσ
Τὕνεκα δ' ὦκες ἄκκισαν ἀγακλειτῆς βασιλῆος
Οἱ ὁἱ ἐν μεγάροισιν ἑοῖς φίλα ἔργ' ὀπίοντο.
20 Καὶ ὅταν ἀγχίνοων χρειὼ πυμάτων τε καὶ ἐσχά-
των
Βυλάων, ἐπεὶ φρεσὶ νόος ἔρρα τέτυκτο,
Εὗρε δεκαπλασίως, ἄσσ' εἴρετο, πάντα μετ' ἄλλους
Πέπνυσθαί τε ὄπιπτε, φρένας δέ τ' ἔμμεναι ἐμπλὰς
Ψιθυρολόγων τε μάγων ὁμάδ καὶ κεραοσκόπων
Ἀστρολόγων, οἵ τ' ἐν χώρῃ πεφορέεσκον ἅπ-
21 Καὶ Δανιὴλ βασιλεύσιν ἐφ' ἱλάων Βαβυλῶνι

Ποιπνύων

Itaq; his Melſar iſtud cibi demenſum abſtulit,
Et vinum, quod biberent, iiſq; legumina dedit.
Illis verò deus quatuor inſtillavit ingenium bonum,
Dedit quóq; prudentiam, & conſilia ſapientia intelligere,
Univerſam callere intelligentiam, ſapientiámq; amabilem:
Novit item Daniel varias viſiones interpretari,
Sententiámq; reſolvere omnium perplexam ſomniorum.
Poſtquam verò converſæ ſunt horæ, diéſque conſtituti
abſoluti ſunt;
Tum Danielem, & tres pueros amabiles
Princeps Eunuchorum coram Rege in aulam capacem
Iuduxit, obſecutus magni voluntati Monarchæ.
Atq; cum iis verbis mutuis ſermocinatus eſt,
Formam admiránſq;, delectatúſq; eloquentiâ,
Multa enim gratia comitata eſt verba:
Ex omnibus autem juvenibus, tot licet eſſent,
Ne ullus quidem inveniri poſſit, qui poſſet æquiparari
Divino Danieli unà cum triade formoſorum
Juvenum, omnibus enim coætaneis præcelluit
Pulchritudine, & operũm-ſcientiâ, & prudentiâ, præluſtris tetras:
Ideóq; famuli audierunt inclyti regis,
Qui ei in palatiis ſuis grata operabantur.
Et quandocunq; cordatorũ opus erat ſolertibus, & bonis
Conſiliis, quandoquidem prudentiæ opera agitabantur,
Invenit decuplo, quæcunq; interrogavit, & quæſivit,
Sapere, & mentibus excellere prudentibus,
Præ mendacium magorum cœtu, & cœli-inſpectorum
Aſtrologorum, qui in provinciâ præſtantiſſimi erant.
Ac Daniel regibus ſuperbæ Babylonis

Ποιπνύων δέμενος, νόῳ, ἠδὲ κυδοῖ μαχητῇ
Εἰς φρῶτον λυκάβαντα Κύρου βασιληίδος ἀρχῆς.

ΚΕΦ. β'.

1. Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐνιαυτὸς ἕλιξ, περὶ δ' ἔτραπον ὧραι,
Φθινόντων μηνῶν, περὶ δ' ἤματα μακρὰ τελέσθη,
Καὶ ἔτος ἄλλο κυλίνδετ' ἐπειγομένοιο χρόνοιο,
Εἶδεν ἐνύπνια πυκνὰ Ναβυχοδονόσορος ἐσθλήν.
Κείμενον ἐν φρουτοῖς λεχέεσσ' ἐνὶ νυκτὸς ἀμολγῷ
Ἥδὺ μάλα κνώσοντά τ' ἀνεπάιμεν ὄνειρος,
Καὶ φρενὸς ἀσκέικτα νοήματα πολλὰ ἄτυξαν,
Καὶ νόος ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλίσσετο μερμηρίζων,
Οἱ δέ τ' ἀπὸ βλεφάρων ἐξέσσυτο νήδυμος ὕπνος.
2 Ἐν δὲ μέγα ἀγχίμολον ἐντέλλετο θυάδι φωνῇ,
Σώτε μάγους καλέσσαι, πολυμαντώτους τε χόητας,
Σώ τε γενεθλιακοὺς, καὶ ἀνειροπόλους χαλδαίους,
Πάντας ὁμῶς, βασιλῆι πολύπλοκ' ὀνείρατα φαίνειν.
Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα,
Ἐν δ' αὐλῆφιν ὕπαιθα παρεσήκαστο μοναρχῳ
Ἀπενὲς εἰσορόωντες, ἕλιξ ποπτέγμενοι αὐδήν.
3 Καί σφιν ὁμηγερέεσσιν ἔπος βασιλεύτατον εἶπε.
Κέκλυτέ μοι πάντες τε μάγοι, πάντες τε χόητες,
Ὅφρ' εἴπω, ἡμέας τεῦ εἵνεκα δεῦρο κάλεσσα.
Κείμενος ἐν θαλάμοις ἐν ὀνειρείῃσι πύλῃσιν
Ἠχι μάλ' ἔνθα καὶ ἔνθα ποτᾶτ' ἄθρεα πολλὰ
Εἰδώλων κενεῶν, ὡσεὶ ὕπαρ εἶδον ὄνειρον.
Ὡς ἴδον, ὡς δέδιεν, φίλον ἐμπεπαλαγμένος ἦτορ,
Καὶ νόος ἔνθα καὶ ἔνθα σαλεύετο μερμηρίζων,
Ἰέμενος

Miniſtrans perſtitit, cum prudentiâ, & latâ gloriâ,
Ad primum annum Cyri regii imperii.

CAP. II.

SEd cum jam annus erat, & converſæ ſunt horæ,
Conſumptis menſibus, & dies longi circumvoluti ſunt,
Ac annus ſecundus in curſu erat urgente tempore,
Vidit ſomnia crebra Nabuchodonoſor rex.
Reclinatum lecto in ſtrato nocte intempeſtâ
Suavitérq; admodum dormitantem perterruêre ſomnia,
Et animi vagæ cogitationes haud leviter perturbârunt,
Et mens huc & illuc volvebatur ruminans,
Eíq; a palpebris excuſſus eſt dulcis ſomnus.
Tremebundus repentè mandavit præproperâ voce,
Convocare, magóſq; multiſq;-vaticiniis-claros ariolos,
Unáq; genethliacos, & ſomniorum-interpretes Chaldæos,
Omnes ſimul, ut regi varia ſomnia indicent:
Hi quidem citarunt, illi autem congregati ſunt ocyſſimè;
Et in aulâ coram aſtitêre rege,
Intentè obtuentes, & ejus exſpectantes vocem.
Quibus congregatis verbum regale profatus eſt.
Audite me, omnesq; magi, omneſq; arioli,
Ut dicam, vos quâ de causâ huc accerſivi.
Jacens in thalamo in ſomneis portis,
Ubi plurimum huc & illuc volant agmina multa
Imaginum inanium, tanquam verum, quoddâ vidi ſomnium
Ut vidi, ut reformidavi, charo perculſus corde,
Et mens huc & illuc tumultuatus eſt, cogitans,

Ἰέμενόν τ' ὄναρ ἴδμεν ἐπὶ φρενὸς ἐμπεπότηϑ.
Ὡς ἄρα φώνησεν, κὴ αἶψα Σύρη ἔνι γηλώσῃ
Χαλδαίων πολύμητις ὁμήγυεις ἦρξ' ἀγορέων,
Ῥηϊδίως μαλακοῖσι παραιφάμενος ἐπέεσσι.
Νώλεμές, ὦ βασιλεῦ βασιλεύτατε, νώλεμες αἰεὶ
Εὐζώειν, κὴ τερπνὸν ἰδεῖν φάος ἠελίοιο.
Ἐννεπέ σοι δ μώεσσι, τίς ἔννυχον ἀμφέχυτ' ὄψις,
Εἶτα ἢ τέκμαρσιν μνησόμεν ἔν κε μοῖραν.
Τὰς δ' ἂρ ὑπόδρα ἰδὼν χρείων ὡς ἀντίον ἤυδα.
Μνημοσυνίῃ μὲν ἄπιον ἔκλεφεν εὐπερὲς ὄψις,
Οἴχετ' ἀϊξωθεῖσα, κὴ ἡ παλινάγρετός ἐστιν.
Εἰ ἢ μὴ ἔν λέξαιτε, ϑεηγόρε ἔγχυοι ὀμφῆς,
Ἀμφότερον, τί τ' ὄνειρον ἐμὸν, τί τε σύμβολον εἴη,
Ὧδε μὲν ἐξερέω, τόδε κὴ τετελεσμένον ἔσαι,
Ἐγγύϑι μοῖρ' ὑμῖν ὀλοὴ, σῶς τ' αὖπὺς ὄλεϑρος,
Ἀμφιδαὴς δάσετ' ὠμὰ διαμμελεϊστὶ μάχαιρα
Τμέας δωσιδίκης, διά τ' ἔντερα χαλκὸς ἀφύξει,
Φημί τε ὄναπερ ὔμμι μεγακλήεσσι τέτυκτο
Δώματα μαρμαίροντα, κὴ ἔμμεναι ἄφϑιτα αἰεί,
Πρόχνυ καταιξέμεν, κοπρὼν μέλλοντα γενέσϑαι
Πάμμιαρὸς, συγερὸς, τῷ κὴ ὀλοώτατον ὀδμή.
Ἄλλο ἢ κὴ ἐρέω, τὸ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεϑ' ἕηται,
Εἰγέ μοι ἀγγέλλοιτ' εἰδήμησι πραπίδεσσιν,
Οἰά τ' ὔμμι πάρεισιν, ἀπειρεσίη τε μαγείᾳ,
Ἀμφότερον, κὴ ὄνειρον ἐμὸν, κὴ σύγκεισιν αὐτῷ,
Καὶ ἡμᾶς γνώω νημερτέα πάντ' ἐνεπόντας,
Μνηϊδμὸν μὲ ὑποῤῥίψω, φιλότητα δ' ἑλέσϑαι,
Ἀγλαὰ δῶρα χαείσομ', ἄποινα, γέρας τε ϑέσιον,
Οὐ μὲ ὑπόβλητον, μηδὲς δέ τις ἄρχηον ἔσαι,

Οὐ

Et cupiens ſomnium cognoſcere, quia e mente evolârat.
Sic locutus eſt, ac ſtatim Syriacâ in linguâ
Chaldæorum verſuta turba inſtituit ſermonem,
Leniter mollibus demulcentes verbis;
Æternùm, ô Rex regaliſſime, æternùm ſemper
Benè-vivas, & jucundum videas lumen ſolis:
Dic ſervis tuis, quænam tibi nocte circumfuſa eſt viſio,
Deindéq; interpretationem indicabimus uti decet.
Hos verò torvè intuitus rex ita coram allocutus eſt;
Memoriam meam infidam fefellit alata viſio,
Abiit evanida, & non revocabilis eſt unquam:
Niſi autem rectè explicetis, divinâ gravidi voce,
Utrumq;, quidnam ſit ſomnium meum, quænam conjectura
Sic quidem dico, quod & perfectum erit,
Inſtat mors vobis exitioſa, & imminet gravis clades,
Anceps concîdet in-crudas-partes membratim gladius
Vos pænas-luentes, & viſcera exhauriet ferrum,
Aióq; quotquot vobis inclytis exſtructa ſunt
Pallatia reſplendentia, & ut eſſent immortalia ſemper,
Funditùs me everſurum, fiéntq; ſterquilinium
Sordidiſſimum, abhominandum, cujus etiã teterrimus o do
Aliud autẽ etiam dico, in animis verò perpendite veſtri
Si modò mihi indicetis ſcientibus præcordiis
Qualia vobis ſuppetunt, & immenſa ſapientia,
Utrumq;, & ſomnium meum, & interpretationem ejus,
Et vos deprehendero vera omnia loquentes;
Iracundiam quidem abjiciam, benevolentiam autem ſu
cipiam,
Spendidis donis donabo vos, præmiis, & honore eximio,
Non quidem aſpernandum, ſed præmium dignum erit,

Οὐ κεν ἀλήϊος ἔπι ἀνὴρ, ὃς τόσα γένοιτο,
Οὐδέ κεν ἀκτήμων ἐερήμοιο χρυσοῖο,
Ταῦτά περ ἐκτελέσσω, ὅσα περπέρηθεν ἀέθλω.
Τέκμηκεν ὑμετέρῃ πολυϊδρείῃσι νόοιο
Τέρμων ἐμοὶ καταλέξαι ὄνερ, ἠὲ σύγχεισιν αὐτῶν.
Τόνδ' ὑπομειβόμενοι ἔπι δάπτεσον δῖον ἔνιπον.
Οἷον ἄναξ φράζοιτο, νόον τ' ὀπιφράσσωμεν ἡμεῖς.
Αὐτὰρ ἄναξ βαρύμηνιν ἀπερρόιβδησεν Ἰωλκόν.
Οὔτι παρ' ἀνδρώπῳ δαήμονι ταῦτα βέβακεν,
Ἔγνων ὡς μέματε κλοπεύειν ἐνθάδ' ἐόντες,
Ὥρλῳ τε μύνῃσι παρελκάμεν αἰὲν, ἐπειδὴ
Οἶσθ' ὅτ' ἐυεπλήκτῳ ἐμεῦ φρενὸς ἔκπεσεν ὄψις.
Εἰ δὲ μὴ ἐξαναφανδὸν ἀναγκιλείατ' ὄνειρον,
Ἴσε γε τῶθ' ὅπ νῶϊν ἀνήκεσ χόλ ἔσαι,
Ἀσφαλέως θανέεσθε, δίκης δ' ὑ μίγνεθ' ἁλκὴ
Ὡς μάλα ἀρπεπεῖς ἠὲ ὀπίκλοποι ἔπλετε μύθων,
Καὶ περὶ πολυπλανέων ἐπέων ἠρτιώατε τέχνας
Τύκτοῖσι ψεύδεσι κεκασμένοι ἄντα μολ εἰπεῖν,
Ὄφρ' ὤρη θραμείβῃ ἠὲ ἄλλο τ' ἐπείγῃ.
Τέκμηκεν ὑμετέρῃ πολυϊδρείῃσι νόοιο
Δείκνυτε δυσέκμαρτον ὄναρ τόδε, ὄφρα πυθοίμην
Ὡς ἠὲ σύγχεισιν ὅσσατ' ἐνὶ φρεσὶ πάντα λίμησιν.
Ὣς φάτο· τὼ δ' αὖτις χαλκάσοι ἐναντίον ἔιπον,
Ὦ ἄνα ὕπω ἔστιν ἐρεύνησαντα βάθισα
Ἀκριτον ἔιρυσθαι μάλα περ πολύϊδριν ἐόντα
Ἠγνοίησ' ὅσσι τε θεὸς ἠὼ τ' ἠέλιόν τε,
Καὶ ὅσσοι ναίουσι ποτὶ ζόφον ἠερόεντα.
Οὐκ ἄρα πώ ποτέ τις βασιλεὺς, ὅτ' ὄρχαμος ἀνδρῶν
Οὔτε

Nequaquam indignus esset vir, cui tanta contingerent,
Neque inops valdè precioſi auri;
Hæc quidem perficiam, quæ coràm promiſi:
Quare veſtri multiſcientiâ animi
Hoc mihi declarato ſomnium, & interpretationem ejus.
Huic reſpondens adhuc ſecundò ſic locuti ſunt;
Viſionem rex referat, interpretationémq, indicabimus nos.
Continuò rex iracundam emiſit vocem;
Haudquaquam apud virum inſcium hæc dicta ſunt,
Novi, quomodo ſtudio eſt vobis elegantiâ verborum tempus terrere, quando quidem hic adeſtis,
Prætextíſq; tempus protrahere uſq; quoniam
Nôſtis, quòd oblivioſo meo animo excidit viſio.
Si verò non apertè declaraveritis ſomnium,
Sciatis, hoc quòd nobis implacabilis ira erit,
Haud dubiè moriemini, ſententiæ autem non eſt effugium
Quippe quòd valdè adulatores, & ſubdoli fuiſtis verborum
Fictis mendaciis inſtructi, quæ coram me loquamini,
Donec tempus præterierit, & aliud quod urgeat negotium
Quare veſtri multiſcientiâ animi
Indicate difficile conjectu ſomnium hoc, ut reſciam
Quòd etiam interpretationem nôſtis in animis ſapientibus.
Sic dixit rurſus autem Chaldæi coram eo fati ſunt;
O rex, non potis eſt, qui profundiſſimè ſcrutatus fuerit,
Dubium hoc eruere, ſit vel maximè prudens,
Ignorant quotquot ad auroram & Solem
Et quotquot habitant ad tenebras caliginoſas;
Nunquam igitur rex aliquis, neq; princeps virorum,

Οὔτε μέδων τοιαῦτα μάχην, χαλκοβαρὲς ἔπος δὲν
Μαψιδίως ἐρέεινεν ἀμήχανα μερμηρίζων.
11 Σπερχνὸν γὰρ τόδε ῥῆμα δυσάρεστον, ὅ, τι μὴ ταὐτὰ
Οὐδ' ἂν τις βροτὸς ἄλλος ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
Θεὸν ἀείγνωτον, καὶ βύσσοθεν ἀξερύσαιτο
Εἰ μὴ παμμάκαρες (θεοὶ ἦ μάλα πάντα ἴσασιν)
Οἱ σφισιν ἐν ἕδρῃ ἔδον καὶ δώματ' ὑπέρτατα ναίον,
Ἀκροτάτῃ κορυφῇ περιφεγγέος Οὐλύμποιο,
Οὐ δῶ ὑδρηνόσωρα καμαιγενέων ἀνθρώπων.
Ἦ τοι ὡς εἶπον, καὶ λῆξαν ἔπειτ' ἀγορήν.
12 Τῷ ἕνεκεν βασιλῆι μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναι
Πίμπλαντο μένεος, καὶ ἀνερρίπτιζετο λύσσης
Πυρσὸς ἀμερσινόος, καὶ ὑπαυόμενος μένεϊ σφῷ
Ἀστεμφέως ὑπέλυσε, ἵν' ὑπαχρεῶ ἀξαπόλοιντο,
Εἰς ἕνα τε κλείνοιντο σοφοὶ παναφιδέϊ χαλκῷ.
13 Ὡς κείπερ ἀξεδόθη ὁλοῆς ἀξαγγελος αἴσης,
Καὶ χρυσῷ μὲν κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι,
Καὶ πιερωτάτῃ Δανιῆλον ἀμύμονα ἔτας τε
Μασύϊ δηΐσαντο ἵν' ἀπαυκέϊ δῶσιν ὀλέθρῳ
14 Εἰπὼ ἐφεύρων. ἐπεὶ ἦ τὸ μάντις ἀνέγνω,
Ὡς καὶ σφὶν, καὶ πᾶσιν, ὀλέθρῳ πείραθ' ἑφῆπτο,
Εἰθ', ὅτῳ ὑπέκυσε, νόῳ, καὶ ὁπόφρονι βυλῇ
Ὧδ' Ἀειωχὴν ἐπείρεθ' ὅ, τε φρέαρχος ἐπύχθη.
Οὐ πὰρ ἄναξ πεπάτημε φόνοιο διάκτορος εἶδε.
15 Ὧδ' Ἀειωχὴν ἐπείρεθ' ὅ, τε φρέαρχος ἐπύχθη.
Τίπτε τόσον περπετέσατ' ἄναξ περίπικρον ἀρεσθὲν

Καὶ

Neque imperator, hujuſmodi res a mago, Chaldæo, incan-
Temerè interrogavit de impoſſibilibus curioſus. (tatore,
Rara enim hæc res eſt, difficilis-inventu, quam per-
quiris,
Nec quis mortalium quotquot ſunt ſub ſolis ſplendores
Notam facere poſſit, & e profundo eruere,
Niſi dii-prorſus-beati (dii autem omnia ſciunt)
Qui ſibi ſedem fixêre, & domos ſupremas habitant
Summo vertice luci diſſimi Olympi,
Non domos viles humi-genitorum hominum.
Sic utique fati ſunt, & ceſſarunt deinde a ſermonibus.
Quamobrem regi valdè præcordia nigra
Repleta ſunt irâ, & exfuſcitata eſt furoris
Flamma animo-privantis, & obſequens iracundiæ ſuæ
Rigidè imperavit, ut unus poſt alium pereant,
Et ad unum interficiantur Sophi immiſericordi ferro.
Ita ſententia edita eſt exitioſi nuncia fati,
Et horridam eos Parcæ ibant in mortem abripientes;
Ac curiosâ Danielem innocentem, ſociósq;
Inquiſitione perquæſivêre, ut amaræ traderent morti
Si alicubi invenire poſſint. poſtquam verò hoc reſciverat
vates,
Quòd, & ipſis, & omnibus, extrema imminuit clades;
Tum, quali ornatus eſt, ſapientiâ & prudenti conſilio,
Sic Ariochum interrogavit, qui Satellitum-princeps erat,
Quem rex permiſerat, cædis miniſter ut foret.
Sic Ariochum interrogavit qui Satellitum-princeps fa-
ctus eſt.
Quare adeò temerè rex protulit decretum,

Et

Καὶ ξανὸτοιο ἔπιφρα νόε ὀλοόφρονι λύσῃ;
Χρὴ δ' ὥς τε ψυχῆς πολλὸν χρόνον, ἠδὲ μίνυνθα
Φρεσὶ ἔεδς, ἐ γὸ ψυχῆς ἀντάξιον ἄλλο·
Ἀνδρὸς δ' ὀυπῶ πάλιν ἐλθεῖν, ὅτε
λεῖσῃ,
Ὀυθ' ἑλετὴ, ἐπεὶ ἄρ κεν ἀμείψεται ἕρκος ὀ-
δόντων.
Ἦ ῥα, καὶ ὀι Ἀειωχὲς ἐπίτυμα πάντ' ἀγόρευεν.
16 Αὐτὰρ ὁ βῆ, μάλα δ' ὦκα δόμυς ἵκανεν ἄνακτος,
Καὶ ἐπεὶ εἴσω ἔε, ποσπαίξας λάβε γύνων
Βασιλικῶν, καί λίσετ' ὀπὶ χρόνον εἰσέτ' ἐάσαι,
Εἰ δ' ὅτως, ὡς ἔδεκτο καὶ ὀι πεῶτα μύθῳ
Τέκμαρ ἀναγγελέειν, πὶς ὀνείρυ σύγχεισις εἴη.
Πεῖσε φρένας βασιλῆος, ὃς ὧ κατένυσε κάρηϊ.
17 Βῆ δ' ἴμεν ὄνδε δόμονδε ποδώκεος Δανιῆλος,
Καὶ πᾶν ὅτι φίλοις ἀγορήσατο, μήτ' ὀπίκδισεν,
Ὅια μάλα μεγάλῃ χρειὼ βεβίηκεν ἕκαστον,
Ἐν δοιῇ δέ τε πᾶσι σαωδίῃ ἢ ὀπολέδαι.
Ἱκέπδας δ' ὦρσεν θεῷ ἀνὰ χεῖρας ἀείρας
(Ἐυχόμενοι ᾗ τάχ' ἂν κε ἄλλοι ἄλλον ὀ-
ρνεῖεν)
Καὶ μάλα γυναζεδαι, ὅπως ἐλεήμονι βυλῇ
Ἱερὸν ἀναπύξειεν, ἐπεὶ δυσαμὶς μὲ πάρεσι,
Μὴ κε ὁμὲ ἀλλοῖσι σοφοῖς ὀικτρὰ δάνοιεν,
Συμφύρδην κτάμεναι ἀκλεῶς, ξυνήονι χαλκῷ.
19 Ὡς Δανιῆλ' ὅτ' κυκτὶ δεήλατος ἀμφέχυτ' ὄλμις,
Φαντασίη τ' ἤνυσεν, ἱερὴν τ' ἀείδηλον ἔ-
γεντο.
Αὐτίκα δ' ὑμνοπόλησε φαεσφόρον ἀρχὸν ὀλύμπυ,
20 Ἐυφήμοις τ' ἔπεεσι χάριν μενοεικέα δῶκεν.

Ὅσσομα

Et valdè-iracundi urget animi deſtructorio furore?
Oportet verò de vitâ multùm temporis, neq; parum
Deliberare, quandoquidem vitæ nihil æquiparandum aliud:
Viri autem mortalis, ut revertatur, neque per vim prehendi poteſt
Neque capi poteſt (ita ut volens ſequatur) poſtquam tranſiit ſeptum dentium:
Sic dixit; ac illi Ariochus verè omnia enarravit.
Ille autem ivit, & celeriter valdè domum pervenit regis,
Et poſtquam intraviſſet, procidens prehendit genua
Regia, & ſuppliciter-oravit ad tempus adhuc permittere,
Quòd ſi, promiſit, & illi fidem fecit verbo
Se tandem indicaturum, quænam ſomni interpretatio eſſet,
Perſuaſit animum regis, qui ſuo annuit capite.
Perrexit a. ire ſuam domum a deo-inſpiratus Daniel,
Et rem totam ſuis ſociis narravit, neq; occultavit,
Qualis prædura neceſſitas incubuit; ſingulis eorum,
In dubióq; erat an ſalvi eſſent, an perituri:
Et ſupplices hortabatur deo manus ſublevare,
(Precantes autem fortean alli etiam alteri prodeſſe poterint)
Et valdè comprecari, ut miſericordi conſilio
Sacrum patefaceret, quia facultas ei adeſt,
Ne etiam unà cum aliis Sophis miſerabiliter morerentur,
Indiſcriminatim occiſi, ingloriè, communi ferro.
Tum Danielem nocte a-deo-immiſſa circumfuſa eſt viſio,
Et phantaſiæ occurrit, ſacrúmque manifeſtum prorſus factum eſt:
Exinde celebravit lucem-ferentem Regem Olympi,
Et piis verbis gratias gratas dedit.

Nomen

Ὅμωμα νωλεμέως κρατερὸν θεὸν αἰνετὸν εἶπ,
Οἱ γὰρ σοφίη καὶ παρὰ κρητῆρι ἄφθιτόν ὄζει.
21 Καίρους τ' αἰῶνάς τε μετήλυθε ποικιλομόρφους.
Ἔστι δ' ὅπῃ χθονίων τοιόνδε μετάζοπον εἶδος,
Οἷον ἐπ' ἤματι ἄγνισι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Τοὺς ἑλέων συφέλιξε, κυβιστήσει δ' ὀλίσθῳ
Ἐς χθόνα πλανῶν βασιλεῖς, τοὺς υἱὰς ἀείρει
Καὶ σκῆπτρα, καὶ κάρτος, ὅπως ἄρχωσιν, ἔδωκε.
Κεῖνος ἐπιζάζει πινυτοῖς φρένιν ἰμερόεσσαν,
Καὶ νόον ἐν στήθεσσ' ἀπερείσιον εἰδόσι βου-
λάς.
Τοὺς πάρος ἀφραδέοντας ἐχθροσύνης ἐπέ-
βησε.
22 Κεῖνος ἄβυσσα μόνος, καὶ ἀπόκρυφα ῥήματα θηλοῖ.
Οἶος σαφῶς τί λέληθεν ἐνὶ ζόφῳ ἠερόεντι
Τῆλε μάλ' ἠχὶ βάθισον ὑπὸ χθονὸς ὄζει βέρεθρον.
Οἱ γὰρ καὶ εἴδαο πέρην δοιὰ δεινά,
Ἀργαλέ', εὐρώεντα, τά τε συγέουσί περ ἄλλοι.
Φῶς οἱ ὁμοζύγιον, καὶ ξυὼ κλυτὰ δώματα ναίει.
23 Σοὶ χάριν, ἡμετέρων προγόνων θεός, ὅσσα πε-
ειστὴν,
Καὶ πάντως ὕμνῳ πάντως εὔυμνον ἐόντα,
Ὅστις ἐμοὶ θυμὸν τε κατέσσατο, καὶ φρένας ἔθλας,
Καὶ τόδε μοι αἴθηλον ἐθέικνυες, ὅ, πι λιτῆσι
Λισσόμεθ', ἢ γὰρ ἄνακτος ἐμοὶ μήνυσας ὁ-
νειρος.
24 Ἐμμαπέως μετακίαθ' ἑσὸν δόμον εἰς Ἀειωχὸν,
Φρέσφρονα, τ' ἔταξε σοφῶν ὀλετῆρα μο-
ναρχης,
Καὶ ἀμαυοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσκε, καὶ εἶπε.

Φεῖδεο

Nomen in perpetuum forte dei laudatum ſit,
Apud eum enim prudentia & robur immortale eſt:
Tempora, & ætates immutat varias habentes formas,
Eſt autem terreſtrium talis mutabilis facies.
Qualem indies duoit pater hominúmq; deorúmq;
Hos e ſedibus deturbat, præcipiti autem lapſu
Ad terram admoventur Reges, illos in altum levat
Et ſceptro, & potentiâ, unde imperent, donat.
Ille inſtillat ſapientibus ſapientiam amabilem,
Et intelligentiam in pectoribus immenſam conſilia ſcientibus.
Hoſce anteà inſipientes facit ut prudentiam aſſequantur.
Ille abyſſa ſolus, & apocrypha revelat.
Novit dilucidè quid lateat in tenebris caliginoſis,
Procul valdè, ubi profundiſſimum ſub terrâ eſt barathrum;
Ei enim vel inferorum apparent penetralia horrida,
Moleſta, ſqualida, quæ oderunt & alii:
Lux ei ſub eodem tecto eſt, & unà celebres domos habitat.
Tibi gratias, meorum progenitorum deus, ago abundantes,
Et omninò celebro omninò celebratu dignum:
Qui mihi potentiam dediſti, & mentes ſapientes,
Et hanc mihi obſcuram rem indicâſti, quam precibus
Precati ſumus te, quippe regis mihi manifeſtâſti ſomnium.
Statim ingreſſus eſt domum ad Ariochum,
Satellitum-principem, quem ſtatuit ſophorum occiſorem Monarcha,
Et lenibus verbis detinebat, & dixit;

Parce

Φείδετο Ἀρχιμάγειρε σοφὲς Βαβυλῶνος ὀλέσαι,
Εἰς δόμον ἠγεμόνευε, παείσατο δ' ἄντα μοναρχέω,
Ἦ ῥα τάχ' ἂν κἀκεῖνον ἐγὼ δεδαμυσάμιλλον,
Εὖ καὶ ὑπισταμένως πυλυπλόκον ὄφιν ἀνείλων.
25 Αἶψα δ' ἐσήγαγ' ὕπαιθα μεγακλήεντος ἄνακτος,
Καὶ μέγ' ἀγαλλόμενος τοιόνδε προσέννεπε μῦθον.
Εὗρον ἐγὼ βασιλεῦ μιὴ φῶτα φείκλυτον ἔμμεν,
Κλειτὸν ὀνειροκρίτην, κύδιον λιῖσὸν Ἰάδαι,
Ὅς τ' ἀναφανδά τοι ὄφιν ἀνὰ σκοτιηδέα λύσει.
26 Καὶ Δανιῆλον, ὅτις Βαλτάσαρος ὀζυμάθων, (ζεν
Προσαλέσας φιλοπαθὲς ἔπος τ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμα-
Ἔννεπέ μοι, ἦ τοί γε φρένες δυώμιός τε πάρεσσιν
Ὀπάσσω νεῖν καὶ σύγχρισιν ἀποκαλύψαι,
27 Τόνδ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε μάντις ὀπίφρων.
Ἀρρητον βασιλῆι πεφασμένον, ὅ, τι μετελθᾶ,
Οὐκ ἔοικε μάγοις, οὔτε δυσοιόποις, οὔτ' ἀρ ἐπῳδοῖ.
Τοῦτο πὲρ ἐὸν ὀλίγον περ ὀπίσσαυον περαπέσσαν.
28 Ἀλλὰ θεός τις ἄρ ἔστιν, ὀλύμπια δώματα ναίων,
Ὅς ῥέα μὲν γυμνᾷ μυελεῖ, ἀδηλά τε δηλοῖ,
Καὶ ἄγαγε προφόως δὲ βροτοῖς, ἀνέλυσέ τε δῆλε,
Καὶ βασιλεῖ γνώσεσθαι, ἃ περ μετόπιθε γένηται.
Ἐσχομένης μενεήνεν, ὅτε χεῖνος ὕστερος ἔλθῃ.
Θεῖον ὅ, τ' εἶδες ὄναρ, καὶ ποικίλα φάσματ' ὀπάσσα
Ὠίσω λεχέων κρατὸς ὕπερ, ἠὲ τάδ' ὀξίν.
29 Ὦ ἄνα σοι μελεδήματ' ὀπὶ φρένα μυεῖ' ὅδ' ἄνωθεν
Σπερχοτοῖς ἐν λεχέεσσι, καὶ ἔνδοθι βαιοδόμοισιν
Ἐωόμενον μετόπιθεν ὑπὸ ἠέρα καὶ ἠέλιόν τε.

Ὃν δ'

Parcè Archimagire Sophos Babylonis interficere,
In palatium duc me, & ſiſte coram mónarchâ;
Equidem fortaſſis demulcere eum poſſim
Benè & ſcienter perplexam viſionem explicans.
Dicto-citiùs introduxit coram illuſtri rege,
Et mirum in modum exſultans hujuſcemodi allocutus eſt verbum;
Inveni ego rex equidem virum eximium inveni,
Celebrem ſomniorum interpretem, juvenem captivum Judæ,
Qui clarè tibi viſionem obſcuram reſolvet.
Mox Danielem, qui Baltaſar cognominatus eſt
Advocans curioſum verbum dixit, & compellavit;
Dic mihi, num tibi ſapientia, & potentia ſuppetit
Viſionem nobis, & interpretationem revelandi?
Hunc reſpondens allocutus eſt vates prudens;
Secretum hoc regi revelare, quod ſcrutabundè inquirit
Haud potes ſunt magi, neq; aruſpices, neq; arioli;
Hâc de re ne parum quidem aſſecuti ſunt prudentiam:
Atqui Deus eſt ſupremas domos habitans,
Qui facilè quidem denudat myſteria, & obſcura manifeſtat,
Et in lucem profert mortalibus, & involucris liberat,
Etiam regi notum fecit, quid in poſterum fiet
Futuris generationibus, quum ætas ſerior venerit.
Divinum quod vidiſti ſomnium, & variæ viſiones, quas
Videbaris videre ſuper ſtratis lectis hæ ſunt.
O Rex tibi cogitationes in animum infinitæ manarunt
Stratis in lectis, & intùs in animo profundè verſabas
Quod in futurum erit ſub cælo, & ſole.

Haud

30 Οὐδ' ἄρα μοι νημερτὲς ἀπόχρυφα ταῦτα πέφανται,
Ὡς πάντὸς πέιρατ' εἰμὶ νόον πέιρατε φρένας ἠδὲ λάς.
Ὅς κε θνητὸς ἔῃ, καὶ ἔδδι δημιτέρος ἀκτίμ.
Οὐ μὲν ὑφρονέω, μᾶλλον δέ μιν εἵνεκεν αὐτῶ
Ὁψὲ ἐγυμνώθη, ὃτ' ὑποκείναδε ἔμελλον,
Ὄφρα τε μνώσκῃς σεόθεν μελεδήματα θυμῶ.
31 Ὡς ἴδες, ὦ βασιλεῦ, ὡς ἠνίδεν ἔξεφαάνθη
Εἰδωλόν τι πέλωρον, ἀεῖζηλοι δὲ ὀι αὐγαὶ,
Μαρμαρυγμώ τ' ἀπέλαμπε πυειγλήνοιο πεδσώπε,
Σεῦ δ' ἔσῃ κατενῶπα, καὶ ὔπις ἔσαντα ἰδέδαι
Τετλαίη ἂν, τοῖα βλέπειν, πῶς δειμὺ δέδορκε.
32 Παμφαὲς εἰδώλοιο χάρη, ξανθόν τε, τέτυκτο
Χρυσῆ ἐκ καθαρῆιο, σιμαμφότερές τε βεχήων
Ἀργυρέιν, καὶ στέρνον ὁμῶς, γαστὴρ, ἰδὲ μηρὼ
33 Εὐ ἄεαρ ἐκ χαλκοῖο ἀτειρέος, ἔκ τε σιδήρε
Κνήμαι ῥιγεδανοῖο διαμπερὲς, ἰῶ ἦ ποδοῖιν
Ὀσεάκινόν πῖ ἄλλο μέρος, τὶ ἦ ἄλλο σιδηρέον.
34 Ἀκάματ' φαέεσσιν ἀσκαρδαμύκτοισι θεώρεις,
Μέχ' ἐξετμήθη λατόμων λίθ' ἄνδιχα χθρῶν,
Ὅς τε σιδηρείοις ἔπ ποσὶ, καὶ ὀσεάκινοισι,
Παῖσε βρέτας χρύσοιο, ἔφαινέ τε ἓν' ἀπέλεθρον,
Ἔθλασε δ' ἀμφοτέρυς, ἐπεὶ ὀι θέν' ὐκ ἐπεικτόν.
34 Ὡς ἐφάπαξ ἀλόωντο, καὶ ὀσεακον ἀργύρεόν τε,
Χαλκός τε, χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρ.
Οἰαί τ' ἄχναι εἰσὶν ὑπὸ τεχάλυς κάτ' ἀλωάς,
Ἃς τ' ἄνεμ φορέει, καὶ λικμητῆρ ἐρωὴ
Ἀνδρῶν λικμώντων θεείη ἔνι, τοιάδ' ἔγεντο,

Ῥεῖα

Haud quiquam autem mihi profectò apocrypha hæc patefacta sunt
Quòd unumquemq; excello sapientiâ, & mente solerti,
Quicunq; mortalis fuerit, & ederit terræ fruges.
Nihil plus sapio; potius autem eorum gratiâ
Visio revelata est, qui interpretari futuri sunt;
Utq; cognoscas tui cogitationes animi.
Ut vidisti, ô Rex, ecce ut apparuit
Imago quædam ingens, conspicui autem illi splendores
Fulgorémq; ejaculata est a prælucidâ facie,
Stetit autem coram te, nec quis contra intueri
Sustinere possit, talem præ se tulit vultum, tam graviter aspexit.
Refulgens imaginis caput, flavúmq; fabricatum est
Auro ex puro; & utrumq; brachium
Argento unà & pectus; venter ac femora
Compacta sunt ex ære rigido; éq; ferro
Crura horrido continuè; erat autem pedum
Testacea quidem pars una, altera autem ferrea.
Indefessè oculis irretortis contemplatus es,
Usq; dum excisus est lapicidarum lapis sine manibus,
Qui ferreis super pedibus & testaceis
Percussit statuam auream, & exseruit vim immensam,
Comminuit autem utrosque, quandoquidem ei robur erat invictum.
Ita insimul comminuta sunt, & testa, & argentum,
Æsq;, aurúmq;, & elaboratum ferrum,
Quales autem paleæ sunt rotundis super areis,
Quas ventus abripit, & ventilatoris impetus,
Ventilantibus viris in æstate: talia facta sunt,

Ῥεῖα μὲν δ' ἵς συφέλιξε πολυτροφάλιγγος ἀπτεῖν, 1
Ὅιχετο δὲ σφων τόπος ἔυρεῖος ἂν χθόνα δῖαν.

Καὶ ἐς ἄπειρον ἐλήλαχ' ὅρος λίθος εἰκονοκλαστὴς
Ἠλίβατον, θείμηκες, ὄλιω διὰ δ' ἔδρεμεν ἄλιον.
36 Τοῖος ἔλιω, βασιλεῦ, ὃν ἐνύπνιον εἶδες ὄνειρος,
Τοῖά πις ὀπάσῃ, νιῶν δ' ἐρμηνεύσομεν ἀντίω.
37 Ὦ ἄνα, τιώ μιλὼ βασιλεὺς βασιλεύτατός ἐσσι,
Τοὶ γὰρ ἔδωκε Θεός γ' Ὀυλύμπιος ἀστεροπητὴς
Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας ὁμῶς, λαοῖσιν ἀνάσσειν,
Πάντων τε κρατέειν, θεὶ πάντων τ' ἔμμεναι ἄλλων,
Καὶ ἀλκιὼ τοι ἔδωκεν, ὅ, τε κράτος ὄξι μέγισον,
Καὶ κῦδος θείπυσον ἐν ἀνθρώποισιν ἀρέσθαι.
38 Ἦδ' ὁππόποτε ναίεν ὀπὶ χθονὶ πυλυβοτείρῃ
Φῦλα πολυασπρέων ἀνθρώπων, μυρία φῦλα,
Ἀγχόνομοι θῆρες, ϗ εὔπτερα τέκνα γενέθλης
Ἠερίης, ὅπι χρεὼ θεσπαντά τοι ἐγγυάλιξε.
Τόσσων ποιμένα ἔθηκε, μονόσκηπτρόν τε πάν-
αρχον.
Τῦτο τὺ, ὦ βασιλεῦ, παγχρύσεον ἐσπιφράσσηνον.
39 Καὶ ἐπεί σε μοῖρα καλέοι, ϗ κῦδος ἔλοιτο,
Δευτέρα ἀντελέει ἄλλη μετόπιθε πύρσαννις
Σεῖο χερειοτέρη, ἐπεὶ ἐκ ἀνταξιος ἄλλη.
Εἰτά τε χαλκόπος, (τῶς παγχὺ χερείονα νικᾷ)
Ἥ τε μόνη χθ' γαῖαν ἀθέσφατον ἔμβασιλεύσι,
Ἐυρώπιω, Ἀσίω τε, κελαινύς τ' Αἰθιοπίας.
40 Καὶ τεχέσπι βείσι μέγα κάρτει ὦ ἀτερπίωμ,
Παυδαμάτως, ἀδάμαστος, ὁμῶς τονόεντι σιδήρω.
Ὡς ῥύπτει γὰρ πάντα σίδηρος πάντα δαμάζει
Ῥηϊδίως, τὸ γὰρ αὖτε σιδήρειον κράτος ὄξιν.

Ὡς

Facilè autem vis dissipavit turbinosi venti;
Evanuêre, neq; eorum locus inveniri potuit super terram.
Et in ingentem accrevit montem lapis imaginis contusor
Prælatum, prælongum, totam autem percurrit terram.
Tale erat, ô Rex, quod noctu vidisti somnium,
Talis visio; nunc autem interpretabimur coram.
O Rex, tu certè rex regalissimus es:
Tibi enim dedit Olympius fulgurator
Sceptrumq;, & jura unà, ut populis imperes,
Et omnibus domineris, & supra omnes emineas alios;
Ac robur tibi dedit, quod maxima potentia est,
Utq; gloriam celebrem inter homines reportes.
Et ubicunq; habitant super terram multipascuam
Gentes dispersorum hominum, infinitæ gentes,
Agrestes bestiæ, & alata proles generis
Aerii, in manus omnia tibi tradidit,
Tot tantorumq; moderatorem statuit, & universalem Monarcham;
Istud tu, ô rex, aureum es caput.
Postquam a. te fatum vocaverit, & gloriâ privârit,
Secunda exorietur alia posteà tyrannis
Tuæ inferior, quandoquidem non comparanda est illi alia
Deinde ærea tertia, (adeò prorsus pejora vincunt)
Quæ sola per terram immensam dominabitur
Europam, Asiámq;, & nigros Æthiopes.
Ac quarta pollebit supra modum robore suo præfracto;
Omnia domans, indomita, instar rigidi ferri;
Uti enim comminuit omnia ferrum, omnia domat
Facilè, hoc namq; ferri robur est:

Ὡς θρύψῃ κλωσὶ πεπυκασμένη, ἄλλα τ' ἀρέξει.
1 Οἷσι δ' ἴδες μετέπειτα πόδας, καὶ δάκτυλα, φύρδην
Πῶς μὲν ἄρ' ἐκ κεράμοιο τετυγμένα, πῶς δὲ σιδήρου.
Ἀνδιχ' ἔχῃ βασιλεύς· ἀλλ' ἔμπης ἔμφυτον ἔσται
Ῥίζα σιδηρείη, ἣν δ' ἂν λελάθοιτό περ ἀλκῆς,
Οἷά τε βορβορέῳ πηλῷ σωμέμικτο σίδηρος.
2 Δάκτυλα δ' ὡς μέρος ἄλλο σιδήρεα, πήλινα δ' ἄλλο.
Ὡς τῇ μὲν σιβαρὴ, τῇ δ' αὖτις ἀνάλκιμον ἔσαι.
3 Ὅτι δὲ, ὅτον ἴδες, κεράμῳ σωμέμικτο σίδηρος
Ὀβελὸς, ἐκ ἀλαπαδνὸς, ἀλοιητής τε σίδηρος,
Κοινὴ εἰν ἑυνῇ, καὶ σωθεσήσιν ἔμελλον
Σπέρματι μίσγεσθαι χάμαι ἐρχομένων ἀνθρώπων.
Οὐ δ' ἄρ' ἂν ὣς ἀρέσθην φίλη φρενὸς ἐν ξωοκωχῇ,
Οὐδὲ μετ' ἀλλήλοισιν ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοιεν,
Ἀλλ' αἰεὶ ἐείσυσι διάνδιχα θυμὸν ἔοντες.
Οἷον ἀσυμπώρωτον ἔφυ, ἀμιγής τε σίδηρος,
Βορβορέῳ πηλοῖο μόνον ἧ ποτ' ἄκρα πέφυκεν,
Εὐλυτον, ἀμφοτέρων δ' ὕλλω ἐκ ἔσται φορυσσειν.
4 Ἤμασι τοῖς, ὅτε τοὶ καταχοιρανέουσιν ἄνακτες,
Σφωϊτέρῳ βασιλείαν ὀλύμπιος ἀρχὸς ὀρέσθαι,
Κυδρὸν ἀνακτορίης σημήϊον ὕψι πεταάσας,
Ἄφθιτον ἀέναόν θ', ἥ τ' ἔποτε πάμπαν ὀλεῖται,
Ἀιὲν ἀπόρθητον, βελέων ὕπερ, ἔκ τε κυδοιμοῦ,
Οὐδ' ἄλλοις λαοῖς ποτε καλλιφθήσεται ἀρχή.
Πᾶς ἀλοιήσει, πρίψῃ τ' ἐς λεπτὰ τέρεννιν,
Στηείξει τ' ἀσάλωτον ἐὼν ὀπὶ νωλεμὲς αἰεὶ,
Ἐμπεδον, ἀκλινέεσσιν ἐπεμβεβαῶτα θεμέθλοις.
5 Ὅτι δ' ἴδες ἐξ ὄρεος λατόμων λίθον ἄφλιχα χειρῶν
Τμηθῆναι, τείψαι τε καὶ ὄσσακον, ἀργυέιον τε,

Χαλκὸν

Ira comminuet viribus ſtipata, aliáq; contundet.
Quòd autem vidiſti deinde pedes & digitos, mixtim
Partim e terrâ figulinâ fabricatos, partim ferro:
Diviſim ſe habebit regnum, ſed tamen inſita erit
Radix ferrea, nec obliviſceretur roboris;
Sicuti cænoſo luto commixtum erat ferrum.
Digiti verò ſicut partim ferrei, lutei erant partîm:
Sic partim firmum, partim imbelle erit regnum.
Quòd autem uti vidiſti luto commixtum eſt ferrum
Robuſtum, non imbecille, contundens ferrum;
Communi in lecto, & pactis futuri ſunt
Semini commiſceri humi gradientium hominum,
Non tamen ſic cohærebunt amicâ animi junctură
Neq; inter ſe concordem animum habebunt,
Semper autem contendent diviſim animo ſpirantes:
Quomodo non coaleſcit è naturâ, nec commiſcetur ferru
Cænoſo luto, tantum autem ſuperficiei adhæret
Facilè-ſolubilis, utriuſq; autem materiam non poteſt co
fundere.
Diebus illis, quando illi dominantur reges,
Suum regnum cæleſtis Princeps exſuſcitabit,
Glorioſum dominationis vexillum altè expandens,
Immortale, æternum, quod nunquam periturum eſt,
Semper inexpugnabile, tela ſupra, & extra tumultum,
Neq; aliis populis unquam relinquetur imperium;
Omne comminuet, & conteret in partes minutas regnum,
Stabítq; immobile in æternum
Firmum, firmis innixum fundamentis.
Quòd vidiſti è monte lapicidarum lapidem ſine manib
Excidi, & comminuere lutum, & argentum,

Χαλκόν τε, λευκόν τε, πολύμμητόν τε σίδηρον.
Ἀσφαλέως μήνυσε θεὸς μέγας, ὄφρα μάλ' ἔργῳ,
Ἐσσόμενον μετόπισθεν, ὅτε χρεὼν ὕστερον ἔλθῃ,
Ὀπάσσῃ δ' ἔπι μοῖρα, καὶ οὐ γχείοις ἀρτιέπεια.
6 Ὡς φάτο. καὶ σφετέρῃσι ποδῶν πίσυνα μοναρχὴς,
Καὶ μάντιν θρήσκοντες, σεβάσσατο δὲ τόγε θυμῷ.
Καί οἱ πολλ' ἐπέτελλε τελήεσσας ἑκατόμβας
Ἕρδειν, καὶ θυέων κηώδεα λαρὸν ἀΰτμιν.
7 Τιμῆτος Δανιῆλα περισσέπε χῆρῳ ἀνοίξας.
Νημερτὴς θεὸς ἔξι θεῶν θεὸς ὄμβριμος ὑμῶν,
Κρειόντων κρειῶν ὕψιστος, ἀποχρυφοφάντως,
Τοῖον ἐπὶ Δελφοῖς μυχίειον ἱερὸν ἀνοίξαι.
8 Δὴ τότε δὴ τιμῆς γεφύρων τ' ἐπεβήσατο μάντιν,
Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἀεξόμενον θηεῦντο,
Ὡς μέγας ἔὺ ἤρδη, καὶ οἱ πόρε δῶρα μοναρχὴς,
Ὅια δίδωσιν ἄνακτες, ἀπείρεια πολλὰ καὶ ἔσθλα,
Τᾶξέ τ' ὀπηδώειν Βαβυλωνείῳ σατραπείῳ,
Καὶ πάντων κρατέειν ὅτι πᾶσι σοφοῖσι μελόντων.
9 Καὶ Σεδράχῳ, Μισάχῳ πεπνόμενον, Ἀβδεναγῶνα,
Ἔσησεν χώρης Βαβυλῶνος ἔκασα κομίζειν
Ἔργα, πρεσβήσαντι χαριζόμενος Δανιήλῳ,
Ὅς τις ἀνακτορέηφι δικασπόλος ἧσο πύληφι,
Νείκεα λέξασκε λαῶν, κρῖναί τε θέμισας.

ΚΕΦ.

Æsq; , aurúmq;, elaboratúmq; ferrum:
Indubitatò significavit deus magnus, magna edens fa-
cinora,
Quid futurum sit in posterum, quando ætas serior advenit;
Visio autem vera est, & interpretatio vera.
Sic fatus est, ac ad pedes procubuit deinde monarcha
Et vatem veneratus est, hoc enim ei religiosum erat a-
nimo:
Atq; ei multùm mandavit integras hecatombas
Ut offerrent, & suffimentorum flagrantem suavem ha-
bitum.
Tum Danielem allocutus est vocem aperiens:
Revera deus est deûm Deus robustus vester,
Regum summus rex, apocryphorum revelator;
Hoc quandoquidem nôsti Mysterium sacrum patefacere.
Tum ad honorem, & præmia assecndere fecit vatem,
Hunc verò omnes populi evectum suspexêre,
Adeò magnus ritè evasit; atq; eum donis impertiit rex,
Qualia dant reges, immensis multis & splendidis,
Statuitq; ad moderandam Babyloniam provinciam,
Et omnibus præesse super omnes sapientes antistitibus;
Et Sedrachem, Misachem sapientem, Abdenagonem,
Statuit provinciæ Babylonis singula curare
Negotia, prius-roganti gratificans Danieli;
Qui regiâ judex sedit in portâ,
Ad lites populi cognoscendas, & judicia ferenda.

ΚΕΦ. γ'.

1. Εἰκόνα πάγχρυσον, ϑαύμαλμα ϑεσπέσιον ἰδέσθαι
Ἀντίοχον τέκτηνε Ναβυχοδονόσορ ἑανήν,
Γ ὕψει μὲν δ' ἕξηκοντα πέχεις ἐπὶ πήχεις,
Ἓξ δ' ἐκτὸν τε πάχυσε, τόσην ἰδὲ εἰσορόωσι.
Τὴν δ' ἄρ' ἀνὰξ Βαβυλῶνος ἀγακλειτῷ ἔνι χώρῃ
Ἵδρυεν, ἧχι πέδον ϑεσπέσιον ἐρέμνεν ἔνϑα καὶ ἔνϑα
Τέρμασιν εὐρυτένεσι, τόπερ καλέοντο Δειρά.
2 Αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευε
Κλήδην εἰς ἀγορὴν κικλήσκειν ἄνδρα ἕκαστον,
Κυδαλίμους ἄρχοντας, ἀεισέας, ἡγεμονῆας,
Ἴσορας αἰδοίους, γάζης βασιλῆος ἔρυς,
Οἱ βυληφόροι ἦσαν, ὃς εἰρύατό τε ϑέμιστας,
Καὶ πάντας Σατράπας χωρῶν Βαβυλῶνος ἀπασέων,
Εἰκόνος ἐγχεύσοι ἐγκαίνια μυσιπολεύειν.
3 Οἱ μὲν κήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα,
(Πλῆθος δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω)
Κυδάλιμοι ἄρχοντες, ἀεισέες, ἡγεμονῆες,
Σατράπαι τε κεἰ, γάζης φύλακες, βυληφόροι ἄνδρες,
Σατράπαι εἰρηνάρχαι, χωρῶν σατράπαι τε περιπασέων,
Δεικέλιε ἐγχεύσοι ἐγκαίνια μυσιπολεύειν,
Οἷον ἀνασήλωσε Ναβυχοδονόσορος ἑανιώ.
Τοὶ δ' ἅμα πολυκλητοὶ περιπέρσιδεν ἀγάλματος ἔσαν,
Οἷον ἀνασήλωσε Ναβυχοδονόσορος ἑανήν.
4 Εἶτα διαπρύσιον μετεφώνεεν ἠπύτα κήρυξ,
Ἀνδρῶν ἐν πληθύϊ πολλῇ, μέσσῳ δέ θ' ὁμίλῳ,
Μῦδον μυδίζων, τῷ ἕνεκα λαὸν ἄγειρε.

CAP. III.

IMaginem omninò-auream, opus ſtupendum viſu,
Deo-contrarium, fabricavit Nabuchodonoſor rex;
Sublimis autem eminuit ter viginti uſq; ad cubitos,
Ad ſextum verò lata extenſa eſt, tanta erat aſpectu:
Hanc rex Babylonis celebri in provinciâ
Statuit, ubi planum circumcurrit undique
Terminis ſpatioſis, quod vocant Duram.
Statim præconibus clamoſis imperavit,
Nominatim ad concionem vocare virum unumquemq;,
Glorioſos principes, magnates, duces,
Judices venerandos, gazæ regiæ cuſtodes,
Qui conſiliarii erant, quiq; tuebantur jura,
Et omnes ſatrapas provinciarum Babylonis omnium,
Imaginis aureæ encænia ad celebranda.
Hi quidem vocarunt, illi autem congregati ſunt ocyſſimè,
(Multitudinem a. non ego dixerim neq; nominarim)
Glorioſi principes, magnates, duces,
Unâq; judices, theſauri cuſtodes, conſiliarii viri,
Unaq; irenarchæ, provinciarum ſatrapæq; omnium,
Imaginis aureæ encænia ad celebranda,
Quam erexerat Nabuchadonoſor rex;
Hi autem multis-e-locis-vocati coram ſtatuâ ſtetêre,
Quam erexerat Nabuchodonoſor rex.
Tum altâ-voce interlocutus eſt vociferator præco,
Hominum in multitudine magnâ, medioq; in cætu,
Verbo ſignificans quâ de causâ populum congregaverat;

Audite

5 Κέκλυτε παντοδαποὶ λαοὶ, καὶ ἔθνεα φωνῆς,
Πᾶσά τε πάντων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων.
Ὑμῖν, ὅσοι κεκλήαθ', ἁπλέσιν ὥδ' ἐπέταλτο,
Ὡς, ἐπεὶ κέλαδον πολύφωνον ἐν ὕασ' ἀκοῦσαι,
Σάλπιγγος λιγυρῆς, σύριγγος ἐὐθρόου αὐδῆς,
Καὶ κιθάρης μολπῆς μελιηδέα μυστακόλοιο,
Θελκτήδα σαμβύκης, ψαλτήριον, ἁρμονίης τε
Εὐρυθμον, σύμφωνον, ὁμόθροον, ἄλλα τε πολλὰ
Ὀργανα παντοίης, ἔμπνοα καὶ ἔντατα, φθόγγῳ,
Πίπτοντες προπάροιθε χαμαιρρῆφέσι προσώποις,
Χρύσεον ἓν χθὶ μοῖραν ἀμησάμενοι ἄγαλμα,
Οἷον ἀνασήλωσε Ναβυχοδονόσορος ἑαυτῷ.
6 Εἰ τις ἀναίνηται, καί τε σφεῶς ὑποείπῃ,
Ἰσχω τῦθ', ὅτε οἱ ἑτεὸν μάλα ῥίγιον ἔσαι,
Πρόσθ' ὁρᾶν θάνατος, βάλλεσθ' αὐθωρὸν ἄρυρεν
Εἰς μέσσην μαλερῷ πυρὸς ἀναμάτοιο κάμινον.
7 Αὐτὰρ ἐπεὶ κέλαδον πολυηχέα λαὸς ἀκοῦσαι,
Σάλπιγγος λιγυρῆς, σύριγγος ἐὐθρόου αὐδῆς,
Καὶ κιθάρης μολπῆς μελιηδέα μυσπόλοιο,
Θελκτήδα σαμβύκης, ψαλτήριον, ἁρμονίης τε
Εὐρυθμον, σύμφωνον, ὁμόθροον, ἄλλα τε πολλὰ
Ὀργανα παντοίης, ἔμπνοα καὶ ἔντατα, φθόγγῳ.
Πίπτεσκον προπάροιθε χαμαιρρῆφέσι προσώποις,
Χρυσότοπον χθὶ μοῖραν ἀμησεύοντες ἄγαλμα,
Οἷον ἀνασήλωσε Ναβυχοδονόσορος ἑαυτῷ.
8 Τηνίκα ζηλωμανὴς, ὁλοφῶια μήδεα εἰδὼς,
Χαλδαίων πέλασέν τις ὁμήγυεις, οἳ ἦ δίωξαν
Ἔθνος Ἰουδαίων ξυνῷ φιλομεμφέϊ λαιμῷ;
9 Παφάμενοι δέ τ' ἄνακτα Φραβλήθλιν ἀγόρευον.
Ἐυζώειν Βασιλεῦ βασιλεύτατε γωλεμὲς αἰεί.

Audite omnigeni populi, & gentes virorum,
Et omnis omnium linguæ multùm-diſſeminatorum hominũ:
Vobis quotquot vocati eſtis congregatis edicitur,
Vt quamprimum ſonum multiplicem auribus audiveritis,
Tubæ ſtridulam, fiſtulæ ſonoram vocem,
Et citharæ dulcem modulationem ſacræ,
Delinitricem ſambucam, pſalterium, harmoniámq;,
Numeroſam, ſymphonam, concordem, aliáq; multa
Organa omnifarii, inflata & intenta, ſoni;
Procidatis coràm in terram proſtratis faciebus,
Auream ritè & decenter colentes imaginem,
Quam erexit Nabuchodonoſor rex:
Siquis denegaverit, & pertinaciter abnuerit,
Sciat hoc, quòd ſibi certè valdè durius erit,
Præſens eſt mors, injici eâdem-in-horâ decretum eſt
In mediam fervidam ignis indefeſſi fornacem.
Statim quamprimum ſonũ multifarium populus audiiſſet,
Tubæ ſtridulam, fiſtulæ canoram vocem,
Et citharæ modulationem ſuavem ſacræ,
Delinitricem ſambucam, pſalterium, harmoniámq;
Concinnam, conſonam, concordem, aliáq; multa
Organa omnigeni, inflata & intenta, ſoni:
Prociderunt coràm in terram dejectâ facie,
Auream ritè colentem imaginem,
Quam ſtatuit Nabuchodonoſor rex.
Tum invida, conſilia perniciosa ſciens,
Chaldæorum appropinquavit turba, hi autem profecuti ſunt
Gentem Judæorum communi accuſationum-amanti gutture:
Delinientes autem regem vafrè allocuti ſunt;
Vivas rex regaliſſime æternùm,

Firmiter

10 Ἀσεμφέως ἔγνωσο τεῇ κεκτερόφρονι βυλῇ,
Ὄφρ' ὅτε τις κέλαδον πολύφωνον ἐν ὦσι ἀκούσῃ,
Σάλπιγγ' λιγυρλῶ, σύριγγ' εὔθροον αὐλῶ,
Καὶ κιθάρης μολπλὼ μελιηδέα μυσιπόλοιο,
Θελκτίδα σαμβύκλω, ψαλτήριον, ἁρμονίλω τε,
Εὐρυθμον, σύμφωνον, ὁμόθροον, ἄλλα τε φθόγγα
Ὀργανα παντοίᾳ, θνητῶν μειλίγματα θυμῶ,
Θρησκεύῃ προπάροιθε πεσὼν χρύσεον ἄγαλμα.
11 Εἰ τις ἀναίνῃ φρεσὶν ἀνπτύπτοισι πιθήσας,
Μέσσος ὀπρίπροιτο πυρὸς φλογόεντι καμίνῳ.
12 Εἰσι τινὲς, Σεδράχης, Μισάχης δῆτ' Ἀβδεναγώ τε
Ἄνδρες Ἰεδαῖοι, ὁτέους ἀγανόφρονι βυλῇ
Ἔργα διϊδωίειν χώρης βαβυλῶν' ἔταξας.
Οὗτοι οἱ, βασιλεῦ, σέθεν ὐκ ἀλέγιζον ἐφετμέων
Σχέτλιοι, ὡς ὐκ ἔστι χάεις μετόπιθ' ἐυεργέων.
Οὐ τι τεὸς ἄζοντο θεὸς, ὅτ' εἰκόνα χρυσλῶ,
Ἣν τε τὺ ἐστήλωσας, ἄνα σκηπτοῦχε, σέβον),
Οὐδ' ἔς' ὃδε ἔοικε τεὸν ἔπ' ἀρνήσασθαι.
13 Ὡς ἄρα φώνης. δεινὴ δέ ἑ λύσατο δέδυκε,
Καὶ ἐπέτελλεν, ἀνηκέστῳ πεπλημένῳ ὀργῆς,
Εἰσαγάγειν Σεδράχλω, Μισάχλω, κὴ Ἀβδεναγῶνα,
Οὐδ' ἀπέθησαν, ἄφαρ δ' εἰσήαγον, οἱ δὴ παρέσαν.
14 Τὼς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη βαρύμηνις ἀνάκτως
Εἰπατέ μοι, ἄρα νημερτέα μῦθον ἀκούω
Οὐ νύ γ' ἐμὸς ἄζεσθε θεὸς, ὐδ' εἰκόνα χρυσλῶν,
Ἣν τιν' ἐγὼ σκηπτοῦχος ἄναξ στήλωσα, σέβεσθε;
15 Δεδ τε δὴ εἰ μέματ' ἂν, κὴ ἔνδοθι θυμὸς ἀνώγῃ,
Ἡνίκα σάλπιγγ' λιγυὸ ἤχον, εὔθροον αὐλῶ,
Καὶ κιθάρης μολπλὼ μελιηδέα μυσιπόλοιο,
Θελκτίδα σαμβύκλω, ψαλτήριον, ἁρμονίλω τε,

Εὐρυθ-

Firmiter decretum est tuo magnanimo consilio,
t quando quis sonum multiplicem auribus audiverit,
ubæ stridulam, fistulæ arguram vocem,
t citharæ cantum dulcem sacræ,
ollem sambucam, psalterium, harmoniámq;
oncinnam, consonam, concordem, aliáq; soni
rgana omnigeni, mortalium delinimenta animi;
doret coràm procidens auream imaginem:
Siquis recusârit animo refractario obtemperans,
edius injiciatur ignis flammeo camino.
Sunt quidam, Sedraches, Misaches videlicet, & Abdenago
iri Judæi, quos consilio benigno
egotia moderari provinciæ Babylonis statuisti;
i ipsi, rex, tua non morantur imperata.
mprobi, adeò non est gratia postea benefactorum,
aud quicquam tuos colunt deos, neq; imaginem auream,
uam tu erexisti, rex sceptriger, adorant,
on autem licet neq; decet tuum mandatum denegare.
Sic locuti sunt. gravis a. eum furor pervasit,
t mandavit, implacabili repletus iracundiâ,
troducere Sedrachem, Misachem, & Abdenagonem;
ec immorigeri erant, statim a. introduxêre, hi a. astitêre.
Eos verò torvè intuens allocutus est exeandescens Rex,
icite mihi, an verum verbum audio?
onne meos colitis deos, nec imaginem auream,
uam ego sceptriger rex statui, adoratis?
Agite verò si prompti estis, & intùs animus jubet,
uando tubæ stridulum sonum, argutum tibiæ,
t citharæ cantum suavis sacris-inservientis,
ollem sambucam, psalterium, harmoniámq;,

Nume-

Εὐρυθμον, σύμφωνον, ὁμοῦ θρόον, ἀλλά τε πολλὰ
Ὀργανα παντοίης, ἔμπνοα καὶ ἔντατα, φθόγγε,
Οὐασιν ὑμετέροις δέξασθ' ἅπερ, ὅπλι τάχιστα
Περπερχυλίνδεσθε, σπουδεύειν τ' εἰκόνα χρυσῆν,
Τέρμα τ' ὑπερβάλλεσθε, ἐπεὶ σφετεραὶ φρένες ἀν-
δρῶν.
Εἰ δ' ἀπαναίνεσθε σεσοφρονες, ἢδὲ πίθεσθε,
Βάλλεσθε, μόρῳ ὕμμι τεπυγμένῳ, ἠδ' ἀλίαστῳ,
Εἰς μέσσην μαλερὴν πυρὸς ἀκαμάτοιο κάμινον.
Καὶ τίς τε θεὸς ὄψιν ἐμεῦ βασιλεύτερος, ὅσις
Ὑμέας ἡμετέρων ἐκρύσει ἐκ παλαμάων,
Καὶ χειρωσάμενος ὄλεθρον ἐμῶν μενεάων ἀπερωεύς;
Τόσσον ἐγὼ θεός τ' εἰμὶ θεῶν, θεός τ' ἐμὶ ἀνδρώπων,
Δυσήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντόωσιν·
Ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὔμμες, ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμεινον.
16 Ὣς ἔφατ'. ὀι δ' ἄρα ὡς πεὶν ἔχον' ἀτρεμέα
βελῶν,
Τὸν δ' ἄψυπτε ἐπέεσσιν ἀδμήτοισι θεσπίσδων.
Ὦ ἄνα, μίθ' ἡμᾶς ἐπέεσί γε νηπυτίης ὣς
Ἔλπεο δόξειν, ἐκ ἡμῖν τῆτο μέμηλε
Μῦθον ἀμοιβαῖόν τοι ἀπολεγέως ἀποειπεῖν.
17 Οἴδαμεν ὡς δυνατὸς τελέθεις, ὡς χείρονες ἡμεῖς,
Ἀλλ' ἤτοι ἡμοῖο θεῦ ἐνὶ γύνασι κεῖνο,
Ὃν τ' αἰεὶ σεβόμεσθα θεσπέα θυμὸν ἔχοντες,
Ἡμέας ἐκ βαύνοιο πυρὸς πνείοντος ἔρυσθαι,
Ἄμμιν τε ζωοῖσιν ἀμωσέμεν αἴσιμον ἦμαρ,
Ὅθ' ἡμῖν ἐφύπερθε κάρη βαρὺ αἰωρεῖται.
Ἦ ῥα τεῶν, βασιλεῦ, ἐκρύσει ἐκ παλαμάων.
Τοῖο παντοκρατῶς ἡμῖν ἐπιτάρροθός ἐστι.
18 Εἰ δ' ὦ μὴ, ἀντικρὺ ὑποφήσομεν, ἴσθι δ' ὅτι

Numerosam, consonam, concordem, alioq; multa
Organa omnigeni, inflatu & intenta, soni,
Auribus vestris recipitis; quàm citissimè
Provolvi, ac adorare auream imaginem,
Tandémque animos convertere, quippe convertibiles sunt
mentes hominum:
Si verò recusaveritis refractarii, néq; obtemperatis,
Injici, mors vobis fatalis præparata, & inevitabilis est,
In mediam fervidam ignis indefessi fornacem;
Et quis uspiam deus est me regalior, qui
Vos nostris eripiet e manibus,
Et propulsabit exitium meas vires reprimens?
Tantum ego supéroq; deos supéroq; homines,
Infeliciumq; filii meæ iræ occurrunt.
Quare parete & vos, quoniam parere melius est.
Sic profatus est; illi verò, uti prius, retinuêre firmum
propositum,
Eúmq; contrà verbis intrepidis allocuti sunt:
O Rex, ne nos verbis pueros tanquam
Speres terrefacturum, non nobis hoc curæ est
Responsum tibi apertè proferre:
Novimus quàm potens sis, quàm imbecilliores nos,
Sed tamen nostri dei in genibus situm est,
Quem semper colimus religiosum animum habentes,
Nos e fornace ignivomâ eripere,
Nobisq; vivis abarcere fatalem diem,
Qui nobis super capita gravis impendet;
Etiam tuis, rex, liberabit nos e manibus.
Talis omnipotens nobis auxiliator est.
Sin minus; apertè profitemur, scias autem hoc:

Οὐ μὰ θεοῖσι σοῖς λαιψηρὸν σομεν, ἢ μὰ μόναρχα
Χρύσειον βρέτας ἀνθρώπων, ὅτιον ἔασας.
19 Ὣς ἄρα φωνήσ᾽· τῷ δ᾽ ἀμφιμέλαιναι
Πίμπλαντο μένεος φθισήνορος, ἐν δὲ οἱ ὄσσε
Δεινὸν ὑπὸ βλεφάρων, ὥστε σέλας, ἐξεφαάνθη,
Καὶ ὑπομνίσαντο μετώπια ἐκτέατο χρώς,
Ἔνθα κέ πις μείζων τε καὶ ἀργαλεώτερος ἄλλος
Πὰρ κείνῳ κύρεσκε χόλος καὶ μῆνις ἐπύχθη.
(Θυμὸς δ᾽ μέγας ὄτιν ὑπερμενέος βασιλῆος.)
Λυσσώδης δ᾽ ἔφατο, κρατερὸν τ᾽ ὀπὶ μῦθον ἔτελλε,
Πλεῖον ἔτ᾽ αἰθαλόεντα κάμινον ἐπειγόμεν ὕλῃ,
Παντοίῳ τ᾽ ἔυφρηνεν ἀϋτμιὼ ἐξανιεῖσι,
Μέχρ᾽ ἕως θερμότερος, ἢ πω πάρος, ἐπάκις εἴη.
20 Καὶ ἄνδρεσσ᾽ ἐπέτελλεν, ὅσοι οἱ ἀνὰ κρατὸν ἦσαν,
Δεινοί τε, κρατεροί τε, βίλῳ ὑπερφίαλον ἔχοντες,
Δεσμοὺς τεῖς πάσας καὶ ἀπείρονας ἀμφὶς ἔχοντι
Ἰθυόεσσ᾽ Σελήχιν, Μισάχιν, καὶ Ἀβδεναγῶνα,
Καὶ περιάπτειν φλογὶ πυριφλέκτοιο καμίνου.
21 Σιὼ δ᾽ πόδας χεῖράς τ᾽ ἔδησεν δυμαλγέϊ δεσμῷ,
Σιὼ χλαμύδεσσιν ὁμῶς, σιὼ δ᾽ αἰδαλέαις τε πάρῃσι,
Καὶ σφετέρῃσι τεκνύμησι, καὶ εἵμασιν ἄλλοις,
Οὐδέ τι κινῆσαι μελέων ἴσχε, δὲ ἀναεῖρεν.
Ἐς τε πυρὸς μένος ἦκαν ἀδέσφατον, ὄφρα νέμοιτο.
22 Ὡς δ᾽ ἄρ᾽ ἀναξ τερπῆφιν ἐποτρύνεσκεν ὁμοκλῇ,
Καὶ ζαπυρῶς πάφλαζε πυρεκβόλος ἀμφὶ κάμινος,
Ἔφθιτο φαίδιμα γυῖα ἀειρόντων τεραπωλῶν
Πορφυρέοις ἀσπιδῆρσι πυρὸς ἀπὸ τοῖο πελώρου.
23 Ἧειπε δ᾽ ἠϊθέων τειὰς ἄγλαα δυμολεόντων
Εἰς μέσσην μαλερὸν πυρὸς ἀκαμάτοιο κάμινον,
Ἀλλ᾽ ἀμήχανα δεσμὰ περὶ πλαυρῆσιν ἔχοντες.

Nequaquam diis tuis ſerviemus, nequaquam rex,
Auream ſtatuam colemus, qualem ſtatuiſti.
Sic dixerunt. huic autem mentes undiq; nigræ
Repletæ ſunt furore exitioſo, & intùs ei oculi
Terribiliter ſub palpebris, tanquam fulgor, emicuêre,
Et ſuccenſenti vultûs mutatus eſt color,
Tum major ac gravior quædam
Ab eo adoleſcentibus ira & vindicta parata eſt;
(Iracundia a. magna eſt præpotentis regis.)
Furioſus autem dixit, & duro verbo mandavit,
Magis adhuc ardentem fornacem urgere materiâ,
Omnigenúmq; facilè accendentem flatum emittere,
Uſq; dum fervidior, quàm unquam anteà, ſepties eſſet:
Et viris imperavit, qui ei per exercitum erant,
Formidabiléſq;, robuſtiq;, vires immenſas habentes,
Vinculis triplicibus, & immenſis conſtringere
Probum Sedrachem, Miſachem, & Abdenagona,
Et immittere flammis igni-ardentis fornacis.
Pedes autem manúſq; colligarunt triſtifico vinculo,
Unà cum Chlamydibus, & artificioſis tiaris,
Et ſuis tegumentis-tibialibus, & veſtimentis aliis,
Neq; movere membra potuêre, neq; attollere;
Inque ignis vires immisêre immenſas, ut abſumeret eos.
Quandoquidem verò duro rex urgebat mandato,
Et vehementer infervit ignem-evomens circùm caminus;
Abſumebantur præluſtria membra tollentium militum
Purpureis ſcintillis emiſſis igne ab illo ingenti.
Cecidit autem juvenum trias illuſtris magnanimorum
In mediam fervidam ignis indefeſſi fornacem,
Inſolubilia, dura, vincula circà latera habentes.

24 Αἶψα τέθηπεν ἄναξ, κὰι ἐπ᾽ ἀγχιβύθοιο θαλάσσης
Θυμὸς ἀλυκτάζεσκε, κὴ ἐν ἀθέμβει ἅλτο φαεινῇ
Ἐντροπὸς ἐκπάγλως, κὴ ἑὸς ἐρέεινε μέδοντας·
Ἆρ᾽ ἢ τρεῖς μάνες κρατερῆς ἔνι δέσμασιν ἀνδρας
Εἰς μέσον ἐμβαλόμεθα πυρεπείοντα κάμινον;
Τόνδ᾽ ἀπαμειβόμενοι βληφόρεοι ἄνδρες ἔνισσον,
25 Νημερτὲς βαλιλεῦ. Τὸς δ᾽ αὖτ᾽ ἠμείβετο μύθῳ,
Ὦ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι.
Ἠνίδε γὰρ τέτορας, ἀμβὸς μ᾽ ἔχει εἰσορόωντα,
Οὐδέ τι δέσματ᾽ ἔρυκε, λύοντο δ᾽ πέρατα πάντα,
Καὶ ἀδέτοισι πόδεσσιν ἑλαθρεοι ἀμμέσον ἠπὺ
Φλογὶ μὲ μαλερῇσί περ ἔνδοθι κὴ ἔνθα πατοῦσι,
Ζωοὶ, ἀρτεμέες, κὴ ὔπ καταφθιε κίκυς
Βακχιὰς ἀμφὶ θεὶ χρόα ἵνεσιν ἠδὲ μέλεσσι.
Τέτρατος ἀθανάτῳ ἐνδάλλεται, ὅ γὰρ ἔοικεν
Ἀνδρὸς γε θνητῦ παῖς ἔμμεναι, ἀλλὰ θεοῖο.
26 Ἐς δ᾽ δύεραν πέλασεν βαύνοιο δυσμβατον ἐσω,
Σπῆ δ᾽ παρεγγυς ἰὼν, τοίῳ δ᾽ ἀπαμύματο φωνῇ.
Κλῦτε κόεροι τειανοὶ Σεδρὰχ, Μισὰκ, Ἀβδεναγώτε,
Δμῶες ἀμώμητοι ὑψηλοτάτοιο θεοῖο,
Ἔξιτε δὴ φλογερῆς ἀπυείφθεροι ἐκτὸς ἀϋτμῆς,
Καὶ μοι δεῦτε φίλοι· ὡς κωπίλα ῥήματα φάσκεν.
Οἱ δ᾽ ἔκλυον, κὴ μεσσόθ᾽ ἴον θεοδινέϊ ταρσῷ.
27 Κυβάλιμοι δ᾽ ἄρχοντες, ἀειςέες, ἡγεμονῆες,
Καὶ βληφόρεοι, ὅσσοι ἀολλέες ἠγερέθοντο,
Τέτυς εἰσορόωντο, κόεον δ᾽ ἐκ ἔυεον ὀπωπῆς
(Ἦν γὰρ θαῦμα πέλωρον, ὅτε κλέος ἔπλ᾽ ὀλέεται)
Ὧν δέμας ἐκ ἀμάλαπτε πυρὸς μένος αἰθομένοιο,
Εἰσέτι δ᾽ ὡς τὸ πρὶν χρὼς ἔμπεδος, ἢ κὴ ἀρείων,
Οὐ καπυρὰ χαίτη, ὑδὲ τείχα ἀκεσθήνης ἶς

Καῦσ

Derepentè obſtupuit rex, & ei ſubitâ concuſſione
Animus conſternatus eſt, & e throno exſiliit ſplendido
Tremore correptus vehementer, & ſuos interrogavit magna-
Nonne tres ſolos firmis in vinculis viros (tes:
In mediam injecimus ignivomam fornacem?
Huic reſpondentes conſiliarii dixêre,
Revera rex. Illis a. iterum reſpondit verbo;
Papæ! certe magnum miraculum oculis video;
Ecce enim quatuor, ſtupor me occupat intuentem;
Neq; vincula retinnêre, ſolvuntur autem funes omnes;
Et non-ligatis pedibus liberi in medio fornacis
Flammas inter fervidas huc & illuc ambulant,
Vivi, incolumes, neq; prorſus labefactavit vis
Inſaniens illa circumcircà corpus nervis & membris:
Quartus immortali cuidam aſſimilis eſt, neq; enim videtur
Viri mortalis filius eſſe, ſed dei.

Ad oſtium verò appropinquavit fornacis difficile-aditu
Stetit autem propiuſculè, talémq; emiſit vocem. (rex,
Audite juvenes tres Sedrach, Miſach, & Abdenago,
Servi inculpabiles altiſſimi dei,
Egredimini flammeo igne-non-corrupti e vapore,
Et adeſte mihi amici; adeò blandis verbis allocutus eſt:
Ii autem audiêre, & egreſſi ſunt a-deo-moro pede.

Illuſtres autem principes, magnates, duces,
Et conſiliarii, quotquot confertim congregati ſunt,
Hos intuiti ſunt, ſatietatem autem non invenêre intuendi;
(Erat enim miraculũ ingens, cujus gloria nunquam peribit)
Quorum corpus non expugnaverat ignis vis ardentis,
Adhuc a., uti priùs, firmum erat corpus, ne dicam melius,
Nõ aduſtæ ſunt comæ, nec capillũ quidẽ extrema-invadẽs vis

Καῦσε πυρὸς, ὃς δὲ σφε κακὴ ἀναδέδρομεν ὁρμὴ,
Οὐδέ μιν ἀλλοειδέα φαινόσκετο εἵματα ἔχειν.
28 Ἐξαπίνης βασιλεὺς ἔμπληκτος ἀνήρυγε φωνὴν
Θέσκελον, ἀενάων ἐπέων ὠδῖνας ἀνοίξας.
Πολυφάτοις ὕμνοισιν ὁλύμπιος εὐλογέεσθω,
Δὴ Σεδράχαο θεὸς, Μισάχεο, καὶ Ἀβδεναγῶν,
Ὅς πες ἐὸν θεράπεσε βίοτον ἀγγελιώτην
Οὐρανόθεν, καὶ εἶο πανημερίοις θανάτοιο
Ἀμφιπόλες ἀπέλυσεν, οἳ οἱ θελιθάρσιοι ἦϊξ,
Καὶ ἔπος ἀλλοίης ἀνάκτορος, ὅιον ἔειπε,
Καὶ σφέα χιονόρρῳ λύματι φλογοειδέος ἰπνοῦ
Σώματα παρθένας πεφυβεύλασ' (ὡς γὰ ἄμεινον)
Ἤ πνα θρησκεύειν σφέτερον πάρος δαίμονα ἄλλον.
29 Τέυνεκεν αὐτοκρατὴς τόδε δόγμα πέθεμμι βέβαιον
Παντοδαπὸν λαὸν, φῦλον, καὶ γλῶσσαν ἁπάσην,
Ἤ τευτέων θεὸς δαίμον' ἀειπέα μυθήσαιτο,
Ἀποεπὴς, ὃς ἐν φρεσὶν εἰδυῖ ἄρπα βάζειν,
Τέμνεσθ μελεϊστὶ καὶ ἔντερα χαλκὸν ἀφύσσειν,
Καί οἱ ἀνάστατα δῶ συλεὸν κοπρῶνα γενέσθ.
Οὐπὶ γὰ θεὸς ἄλλος ἀγαυῶν ἐρανιώνων
Τόνδε τρόπον λύσειε καὶ ἐσομένοισι πυθέσθ.
Τόσσον φέρτατός ἐστι θεῶν, κάρτεί τε μέγιστος.
30 Τῆμος ἄναξ Βαβυλῶνος ἐπφρίσσε ἐνὶ χώρῃ
Καὶ Σεδράχῳ, Μισάχῳ τε, καὶ Ἀβδεναγῶνα γέραιρε,
Κ' ἐς πλεῖω πεφοβέσθη, ἀείζηλοί τε γένοντο,
Ἐρχομένους δ' ἀνὰ δῆμον, ὅπως θεὸν εἰσορόωσιν
Ἀιδοῖ μειλιχίῃ, μὴ ἦ πρέπον ἀγεμένοισι.

ΚΕΦ.

Aduſſit ignis, neq; eos malus pervaſit odor,
Neq; eorum alius-formæ viſæ ſunt veſtes eſſe.
Continuè rex ſtupore percuſſus emiſit vocem
Divinam, ſemper-fluentium verborum fontes aperiens.
Celebribus hymnis Olympius laudatus ſit
Scilicet Sedrachis deus, Miſachis, & Abdenagonis;
Qui ſuum miſit vitæ-ſervatorem angelum
Cœlitùs, & ſuos à longum-ſomnum-afferente morte
Servos liberavit, qui ei confiſi ſunt,
Et verbum mutarunt regis, quod dixit,
Et ſua membrivoræ rabiei flammei camini
Corpora objicere maluêre (ſic enim melius)
Quàm aliquem venerari, præter ſuum, deum alium.
Quamobrem pro meâ ſummâ poteſtate decretũ ſtatuo fir-
Omnigenum populum, gentem, & linguam omnem, (mum,
Quæ horum contra deum indecentia locuta fuerit,
Mordax, haud in animo ſciens conſentanea loqui,
Proſcindi membratim, & viſcera ferrum exhaurire,
Et ei everſas domos odioſum ſtercorarium fieri;
Nullus enim deus alius venerandorum cælicolarum
Ad hunc modum liberare poſſit vel poſteris audiendum,
Tanto præſtantiſſimus eſt deûm, & robore maximus.
Tum Rex Babylonis ſuperbæ in provinciâ
Et Sedrachem, & Miſachem, & Abdenagonẽ honoribus auxit,
Et ad decus evecti ſunt, & eximii facti ſunt,
Incedentéſq; per populum tanquam deum inſpiciunt
Reverentiâ blandâ, & excelluêre inter congregatos,

CAP.

ΚΕΦ. δ'.

1 Κλειτὸς ἀμαιμάκετ' Ναβυχοδονόσορ' ἐσιὴν
Παντοδαποῖς λαοῖς, φύλοις, γλώσσαισί τε πά-
Ὅσσαι τε ζώουσιν ἐπιζείδωρον ἄρουραν, (σας,
Τμέας εἰρήνην τεθαλυῖα πρείπλεον ἦκεν.
2 Τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἰδέτο εἶναι,
Πᾶσιν ἀπαγγέλλειν τέρατα κλυτὰ θαύματά θ', ὅσα
Ὀβριμόκρατ' ἔτυξεν ἐμὲ περὶ τ' ὀλύμπιος ἀρχὸς,
Τῶν δ' ἄντιον ἰδόμην, ἠδ' ἔκλυον αὐδήσαντος,
Οὐκ ἄρ' ἀναιδὴς κἀθέσπιμ' ἐνὶ φωλάδι σιγῇ.
3 Ὡς τέρατ' ἀξιάγας', ὡς ὄβριμα θαύματα φαίνει,
Ἄφραστ' ἠδ' ἀνόητα, πελώρια, ὅσα μάλα χερὶ
Ἔργ' ἔμεν' ἀθανάτοις, ἠδὲ βροτὸν ἄνδρα τελέσσαι!
Ἀφθίτου ὅσι βασιλεία, καὶ ὅσι ἀπερείσιος ἀρχὴ,
Τηλόθι κοιρανίῃ μεθέπει, καὶ σκῆπτρα φυλάσσει
Ἐκ γενεῆς γενεηΐδε μετ' ἀλλήκτοισι γενέθλης.
4 Αὐτὸς ἔγωγα Ναβυχοδονόσορος, αὐτὸς ἔγωγα
Ἡρεμίης ὀνάμην ἐνὶ δώμασιν, ἔκ τε κανίσης,
Ἔκ τ' ἀνδροκτασίης, ἔκ θ' αἵματος, ἔκ τε κυδοιμοῦ,
Πάμπαν ἀταρβὴς, καὶ ἔτι μοὶ ὄσσετο θυμὸς,
Εὐθήνην, σεῖό τ' ὄλβος ἀπείριτος ἐστεφάνωτο,
Καὶ συχνοῖς ἀγαθοῖσι περισσοναχίζετο αὐλή.
5 Ἦ μοι ἐναργὲς ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς ἀμολγῷ.
Ὡς ἴδον, ὡς ἄπη φρένας εἶλέ μοι, ἐν δέ μοι αὐτῷ
Στήθεσι πάλλετο ἦτορ ἀνὰ στόμα, νέρθε δὲ γένυα
Πήγνυτο, χ' ὅσα ὤρμηνα χὶ φρένας, ὅσσα τ' ὄπωπα,

Καὶ

Cap. IV.

ILLustris insuperabilis Nabuchodonosor rex
Universis populis, gentibus, & linguis omnibus,
Quotquot vivunt super almam terram;
Ad vos pax florida abundè perveniat.
Hoc mihi optimum in animo visum est esse,
Omnibus declarare signa celebria, miracula; qualia
Magna edens fecit erga me cælestis rex,
Quæq; coràm vidi, non audivi ab alio dicente,
Non itaq; mutus absconderem in alto silentio.
Quàm stupenda signa! quàm fortia miracula ostendit,
Ineffabilia, & incomprehensibilia, ingentia, qualia necesse est
Opera esse immortalis, neq; mortalem hominem perficere!
Æternum huic regnum, & huic interminatum imperium.
Altè dominatum exercet, & sceptra tenet
E generatione ad generationem per indefinentia secula.
Ipse ego Nabuchodonosorus, ipse ego
Tranquillitate fruitus sum domi meæ, extra pulverem,
Extra cædem, extra sanguinem, extráq; tumultum,
Prorsus securus, neque aliquid mihi præsagiit animus;
Prosperè egi, & fælicitas infinita circumiit me,
Et copiosis bonis undique repleta est aula.
Certè mihi evidens somniũ supervenit nocte intempesta
Ut vidi, ut stupor cepit animum meum, mihi autem ipsi
In pectoribus saliit ad os cor, infra autem genua
Hæsêre, & quæ volvi animo, quæq; vidi,

Καὶ λέκτρα μελεδήματ' ἐμῷ, καὶ φάσματα κραπὸς
Θυμὸν ἐμὸν τεθόλωκεν, ἀκοιμήτων τε μεριμνῶν
Ἐνδομύχῳ πόρφυρε σάλῳ ἀκατάστατον ἦτορ.
6 Ὡς δέταξ' ὅτιόν μοι ἔπος βασιλήϊόν ὅτιν,
Εἰσαγάγῃν ἐμεδ ἅπαντα σοφὲς Βαβυλῶνος ἅπαντας,
Σύγκειστν ὁπάσσης μαντώδιά μοι ἀναφάινειν.
7 Αἶψα μάγων τε, γενεθλιακῶν θ' ὑποσκόπος ἐσμὸς,
Χαλδαίων τε περιφραδέων, ὀιωνοπόλων τε
Ἀθρόοι ἠγερέθοντο ἐμὴν πόσιν χαλκοβατὲς δῶ.
Τοῖσιν ἐμὸν κατέλεξα παρεισαμένοισιν ὄνειρον,
Αὐτὰρ ὑποκρινασθ' ὐκ ἦσαν ἀγχίνοοί περ.
8 Τρίτιον Δανιὴλ πάντων ἀντάξιος ἄλλων
Ἦλυθεν εἴσω, ὃν μίνυσα καὶ ὄψιν,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων.
9 Βάλτασαρ ἀρχὲ μάγων, πολλὸν πυκινώτατε πυκνῶν,
Ὅσσεχεν ἦν σάφα ἴδμεν, θεῶν ὅτε πνεύματ' ἔχουσας
Ἐνδομύχῳ ἁγίων, δοκέει δέ σε θέσκελος ὀμφὴ,
Σοὶ δ' αὐτάγρετόν ὅτιν ἀπόκρυφα πάντα δαῆναι,
Ῥεῖα δ' ἀείγνωτον μυσήριον, ὐδέ σ' ἀπύζει.
Εἰπ' ἄρα μοι ἐτεὸν τὸ μὸ φαντάσματ' ὀνείρου,
Εἰπε, τί τεκμαίρῃ σιγῇ μέλλοντα προφωνεῖν.
10 Τοισδ' ἐμὶν κεφαλὴν περιδέρομε φάσματα νυκτός.
Κλινάμενος ῥωπῆν λεχέων ὕπερ ἐν θαλάμοισι,
Νύκτα δ' ὀρφναίην, ὅτε θ' ὕπνος βροτοὶ ἄλλοι,
Εἶδον ἐγὼ, καὶ ἦνί τ δένδρεον ὄξεφαάνθη
Αὐτόθ' ἀνερχόμενον, ὅθι γαίης ὀμφαλός ὅτι,
Καί ὕψισα πέφαινεν ἑὸς ταυυήκεας ὄζους.
11 Ἤυξετο, καὶ πορφέρεσκε βίηφί τε καὶ σθενέι ᾧ,
Ἀσεμφὲς,

Tum lecti cogitationes mei, tum visiones capitis
Animum meum perturbarunt, & insomnium curarum
Internâ fluctuabat agitatione instabile cor.
Igitur constitui, quale mihi verbum regium est,
Ut introducerent coram me Sophos Babylonis omnes
Interpretationem visionis fatidicam mihi ad explicandam.
Statim magorúmque genethliacorúmque natalitios-horas-considerans cœtus,
Chaldeorúmque consultorum, aruspicúmque
Confertim congregati sunt meum ad firmum palatium;
His meum narravi præsentibus somnium;
At interpretari haud norunt solertes licet.
Ultimò Daniel omnibus par aliis
Coram me introiit, cui indicavi item visionem,
Et eum compellans verba alata allocutus sum.
Baltasar Princeps magorum multũ prudentissimé prudentium,
Quoniam perprobè novi, deorum quòd spiritu gravidus es
Interno sanctorum, movétq; te divina vox,
Tibíque promptum est secreta omnia scire,
Faciléq; probè-notum fit mysterium, neq; te perturbat;
Dic igitur mihi mei visiones somnii,
Dic quid significet silenter futura prædicens [somnium.]
Talia meum caput percurrêre phasmata noctu:
Reclinatus stratis lectis in thalamis
Nocte tenebricosâ, quando dormiunt mortales alii,
Vidi ego, & ecce arbor apparuit
Ibi crescens, ubi terræ umbilicus est,
Et altè ostentavit suos protensos ramos.
Crevit, & præcelluit viribus, & robore suo

Firma

Ἀσεμφὲς ῥίζῃσι ἀλινεκέεσσιν ἀρηρὸς,
Οὐρανῷ ἐσκίεξε κάρη, νεφέεσσί τ' ἐμίχθη
Ἀκροτάτη κορυφῇ, πάντων δ' ὕπνησεν ὀπωπὰς
Τῆλε μάλα, μεχρ' εἰς πολυφόρβα πείρατα γαίης.
12 Παγχάλοις πεπάλοισι πέδηλεν ἐπ' ἀγλαΐῃσιν
Ἐιαεινῇσιν ἀγαλλόμενον, βέβειδέ τε καρπῷ,
Καὶ πάντεσσι μόνον βίοτον δυμηρέ' ὄπαζε.
Ἔνθα τε θῆρες, ὅσσα ἀγρὸς τρέφῃ, ἐνδιόωντο
Ἰλαδὸν ἐρχόμενοι σκιερῆς ὑπένερθε καλύπτρης,
Ἔνθα δέ τ' ὄρνιθες τανυσίπτεροι ἐυωάζοντο
Τῇ ῥ' ἔφεζόμενοι ἐιν ἐυπετάλοισι κορύμβοις,
Σκῶπές τ', ἱρηκάς τε, παυγλωσσοί τε κορῶναι
Ἐινάλιαι, τῇσίν τε θαλάσσια ἔργα μέμηλε,
Πᾶσα τε σαρξ βέβρωξεν ὀνείατα, ἄσσα πόειωεν,
Ἢ μὲ ὅσα χθόνα δῖαν ὑπέρχεται, ἠδ' ὅσα πόντον,
Ἠδ' ὅσα πωτῇ, πάν' ἐς ἐμ φέρβετο ὄλβῳ.
13 Εἶδον ὑπὸ λεχέων σφωΐν, ὅτε φαντασίμιλλα,
Καρπαλίμως δ' ἤϊξεν ἐγρήγορος εἰς πεδίονδε
Οὐρανόθεν καταβὰς, καὶ ἱερὸς ἀγγελιώτης,
14 Ὃς τόσον αὐδήσας ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα,
Τοῖη χαλκείφων ἀνεβρόντησεν ἰωῇ.
Δεῦτ' ἴτε υλοτόμοις πελεκέας ἐνὶ χερσὶ λαβόντες
Δένδρεον ἐκκόψαιτε, καὶ ἀστεροειέτους ὄζους
Ἀκροτάτους χθαμαλῆς νάτοις πλνᾶτε κονίης,
Τέμνετε πλναμένους, ἐκ φύλλα πνάξατε καλὰ,
Καὶ καρπὸν τερένα σκορπίζετε ἔνθα καὶ ἔνθα,
Χάζετε πόλλ' ἀπάνευθε, σειλιὸ τ' ἀπολείπετε θῆρες
Ἀγρότεροι, σκηλιὸ τε κλάδων γόνῳ ἠερόφοιτον.
15 Οὐκ ἔμπης αὐτῆσιν ὁλοχρὲς ἔλκετε ῥίζης,
Ἀλλὰ φυλὰ μεταλείψατ' ἀναβλάστημα γενέθλης.

Ἀμφὶ

Firma, radicibus perpetuis firmata,
Cælo firmavit caput, & nubibus commiſta eſt
Altiſſimo vertice, omnibúſque occurrit in viſum
Procul valdè, úſq; ad almæ fines terræ:
Præpulchris foliis germinavit ob gratias
Vernas exſultans, ac ingraveſcebat fructu,
Atque omnibus ſola victum jucundum præbuit:
Ibíq; beſtiæ, quotquot ager nutrit, meridiabantur
Gregatim venientes umbroſo ſub tegmine,
Ibíq; aves extenſas-alas-habentes nidulabantur
Altè inſidentes pulchrè-foliatis ramis,
Bubones, accipitréſq; & latas-linguas-habentes cornices
Marinæ, quibúſq; marina opera curæ ſunt;
Omníſque caro edit victum, quem miniſtravit,
Et quot terram divinam incedunt, & quot pontum,
Et quot volant, ea ex ejus nutriebantur divitiis.
Vidi ſuper ſtratis lectis, quando obverſabantur-viſiones;
Repentè autem ruebat vigil ad terram
Cælitùs deſcendens, & ſacer nuncius,
Qui tantum clamavit quantum alii quinquaginta,
Tali æream-habens-vocem intonuit voce;
Agite lignicidas ſecures in manibus prehendentes
Arborem exſcindite, & aſtris-vicinos ramos
Summos humilis planitiei admovete terræ,
Amputate admotos, folia excutite omnia,
Et fructum tenerum diſſeminate huc & illuc:
Recedite valdè procul, umbramq; deſerite beſtiæ
Agreſtes, & tentorium ramorum genus aerium.
Non tamen ipſis integrè evellite cum radicibus,
Sed ſtirpem relinquite ut regerminet

Circum

Ἀμφὶ σιδηρείῳ χαλκέῳ τε πίεσατε δεσμῷ,
Ἐν μαλακῇ χλοερῇ τε ποίῃ ἐεσθλέῳ ἀγρῷ.
Ταρφειαῖς ῥανίδεσσιν ἐϋρεθέμεν ἐέρσης
Οὐρανόθεν δ' ἄοιτο, μίλω τε θεόσδοτον αἶγ'
Ἀγεσνόμοις σιὼ θηρσὶν ἔχοι καθ' ὁμοχρόφον ἀγρόν.
16 Ἀνδρόμεα πραπίδες τ' ἀπολοίατο, κ' φρένες ἐθλαί,
Ἀντὶ δ' θηρείης ἀνθρώπινον ἦτορ ἀμείβη·
Τοῖα πάθῃ, μέχρ' ἑπτὰ καιρὸι ἔε ἐπὰ παρῆλθον.
17 Τοῦτό γε ψηφίσαντ' ἐγρήγορθοι, ὄφρα γένηται,
Σιὼ τε παρπτήσαγθ' ἅγιοι ὁμοφράδμονι μύθῳ,
Ὡς γνώωσιν, ὅσοισι περ ὑπανείσεται ἄρχειν,
Ὅτ]ι μεταχθονίῃσι μέγα κρατεῖ ἐν βασιλείης
Κοίρανος ὑψίθρονος, πάντων βασιλεύτερος ἄλλων,
Δῶκε δέ θ', ᾧ κ' ἐθέλῃ, ἐπεὶ ἔκ μιν κῦδος ὀπηδεῖ,
Καὶ ἀνδρεσσιν ἀεικελίοις γέρας ἐν χερὶ θῆκεν,
Οὐπδανοῖς, οἵ τ' εἰσὶν ἐλέγχιστοι ἀνθρώπων.
18 Τοῖον ἐγὼ βασιλεὺς ὦσει ὕπαρ ἔιδον ὄνειρον.
Νῦν μοι ἐμὶν κείνᾳ, Βαλτάσαρε, δέπκελον ὄψιν,
Οὐδὲ γὸ ἠπίσαντο σοφοὶ τοῖόι περ ἐόντες,
Ἀλλὰ τὺ ἠπίσαο, θεῶν ὅτι πάνσοφος ἰρῶν
Πνοιὴ ἐνέσακται ἰδμήσι φραπίδεσσιν.
19 Ἦ ῥα, καὶ (ἀρτίδοτον Βαλτάσαρ ἔνομα) μάνπς
Ὡς κλύεν, οἷον ἔειπεν, ἰῇ ἐκπλήσετ' ἐφ' ὥρῃ,
Δὶὼ δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, σῇ δ' τεθηπὼς,
Ὄμμα] ἀτρέπτοιο βολὶὼ δὴ γαῖαν ἐρείσας,
Πολλά τε μερμήριξε χ' φρένα κ' χ' θυμὸν
Ὕστατα κ' πρῶτα, κραδίη δέ οἱ ἔνδον ἀτύχθη.
Τόν δ' ἄρα δὴ πρόσειπε Ναβυχοδονόσορ ἑὸν,
Βάλτασαρ ἦ ἄγε μὴ φρονπίζεο, μέρμερ αὔτως,
Οὐτί

Circum ferreo æreóq; ſtringite vinculo,
In molli viridíq; herbâ germinantis agri:
Crebris ſtillicidiis benè-irrorantis roris
De cælo irrigetur, unámque a-deo-datam ſortem
Agreſtibus cum beſtiis habeat per ſimul-eos-nutrientẽ agrũ.
Humana præcordia pereant, & mentes bonæ,
Et ferino humanum cor mutet;
Taliter affectus ſit, dum ſeptem illum tempora tranſierunt.
Hoc decrevêre vigiles, ut fieret,
Unáq; poſcebant ſancti concordi verbo:
Ut cognoſcant, quotquot ſpirant ſuper terram,
Quòd terrenis magnificè imperat in regnis
Rex altè-ſedens, omnibus regalior aliis,
Dedit autem illa, cuicúnque voluerit, quippe ab illo potentia fluit,
Et viris indignis regni-adminiſtrationem in manus tradit,
Vilibus, quíque ſunt probroſiſſimi hominum.
Hujuſcemodi ego rex quaſi rem evidentem vidi ſomnium:
Nunc mihi interpretare meam, Baltaſare, divinam viſionem,
Neq; enim norunt Sophi tales ut ut ſint;
At tu nôſti, deorum quia omnia-ſapiens ſanctorum
Spiritus inſtillatus eſt in ſcientia præcordia.
Dixit: & (nuper-impoſito Baltaſarus nomine) vates
Poſtquã audiverat quale dixerat, unã conſternatus eſt ad ho-
Diu autẽ eũ ſilentium verborũ cepit, ſtetítq; attonitus, (ram,
Oculi immoti jactum ſuper terram figens,
Multáq; volvebat animo & mente
Ultima, & prima, cor autem ei intus perturbatum eſt.
Hunc igitur allocutus eſt Nabuchodonoſorus rex;
Baltaſar eia age, ne mediteris ſollicitus fruſtrà,

Nihil

Οὐπί τοι ὀπάσιν, καὶ σύγκρισις ὕπν μεμίλη.
Ὅλε ἦ δὴ μετέπειτα θεοκλύμενος θεοειδὴς
Μακροτάτης μάντις λύσας σφρηγῖδα σιωπῆς
Ἐξέχεεν μέγα νᾶμα θεσφατόφιν ἀγορέων.
Ὦ ἄνα, ὦ βασιλεῦ, ἐχθροῖσι κακάγγελος ὄψις,
Καὶ ταύτης τέκμαρσις ἀπαίσια σῶσι γένοιτο
Λυγροῖς δυσμενέεσσι, θεὸς δέ τοι ὄλβια δοίη.
Δένδρεον ἦεν, ὄπωπας, ὅτι μεγαλωστὶ βέβηκε,
Καὶ δένεϊ βειαρῷ ὑψόθυσεν, ὐρανόμηκες,
Τῆλε μάλα πεφανὲς πάσης εἰς ἔσχατα γαίης,
Οὗ καλὰ φύλλα πέλεν, καρπὸς δέ τε ἦλιθα πολλὸς,
Καὶ πᾶσι ζωοῖσι πόρεν βιοθρέμμον᾽ ἐδωδὴν,
Οὗ κάπω ἄγεια πάντα κατ᾽ ἴλας ἐνδιόωντο,
Οἰό τε συσκήνησαν ἐνὶ κλιβαρεῖσι κορύμβοις
Ἠελίης ὄρνιθες ἐϋπτερα τέκνα γενέθλης.
Τῶν εἴ τό δε δένδρον, ἄναξ, ὃς πολλὸν ὀφέλλει,
Δεινὸς, καὶ κρατερὸς, τοὶ δὲ δένδρ᾽ ἄκ ἀλαπαδνὸν,
Ἤυξετό τοι μέγεθος, καὶ ἐς ὐρανὸν εὐρὺ ἵκανεν,
Ἠδὲ τεὴ γαίης ἐπὶ πείρατ᾽ ἀπείειτο ἀρχή.
Ὁπ᾽ ἴδες εἶθ᾽ ὅσιον, καὶ ἐξήκοον, εἰς πεδίον δὲ
Οὐρανόθεν καταβάντα δι᾽ αἰθέρος ἀγγελίητον,
Σμερδαλέα τε βοᾷν τοίη βαρυηχέϊ φωνῇ,
Δένδρ᾽ ἴτε, συγκόπτοιτε χαμαὶ, καὶ ἀπόλλυτε δένδρον,
Ἀλλ᾽ ἔμπης γαίηφι φυὴν ἐλεείφατε ῥιζῶν,
Ὄφρ᾽ ἀναθηλήσησι παλινζώῳ τινὶ φύσει,
Ἀμφὶ σιδηρείῳ χαλκέῳ τε πέσσατε δεσμῷ,
Ἀρρήκτῳ, ἀλύτῳ, χλοερῇς βοτάνῃσιν ἔπ᾽ ἀγρῇ,
Ταρφειαῖς ῥανίδεσσιν ἐϋρραδάμνῳ θ᾽ ἑέρσης
Οὐρανόθεν δεύοιτο, μίλῳ ξυνήονα μοῖραν

Ἀγεν-

Nihil tibi visio, nihil interpretatio curæ sit.
Serò verò deindè a-deo-inspiratus divinus
Diutini vates solvens sigillum silentii,
Effudit magnum fluentum prudentium sermonum.
O domine, ô rex, hostibus mali-nuncia visio,
Et ejus interpretatio infausta tuis contingat
Pernicioſis inimicis, deus a. tibi felicia det.
Arbor, quam vidisti, quòd valdè crevit,
Et viribus robustis invaluit, cælum-pertingens-altitudine,
Procul valdè conspicua totæ ad fines terræ;
Cujus pulchra erant folia, & fructus valdè copioſus,
Et omnibus viventibus administravit almum victum;
Sub quâ bestiæ omnes gregatim habitarunt,
Cujúsq; simul-domicilia-fixêre in robustis ramis
Aerii volucres alata proles generis:
Tu es illa arbor, rex, qui multùm amplificaris.
Gravis, & fortis, tibíq; robur non imbecillum;
Aucta tibi est majestas, & ad cælum amplum pervenit,
Et tuum terræ ad fines immensum imperium.
Quòd vidisti deinde sanctum & vigilem ad terram
Cælitùs descendentem per æthera iufrugiferum,
Et altè clamare tali gravisonâ voce;
Agite, excidite ad terram, & perdite arborem,
Sed tamen in terrâ stirpem relinquite radicum,
Ut regerminet redivivâ quâdam naturâ;
Circum ferreo æreóq; stringite vinculo,
Infracto, insolubili, in viridi herbâ agri;
Crebris stillicidiis irrorantis roris
Cœlitùs irrigetur, unam communem sortem

Agresti-

Ἀγερωνόμοις σῶν θηρσὶν ἔχοι καθ' ὁμοτέφρον
ἀγέλην.
Τόιη σύγκεισίς ἔστιν ἄναξ, καὶ τοῖον ἀρεσθὲν
Ὑψίζοϊο θεοῖ ὅ, τ' ἐπίρρεπε δεινὸν ἄναντι.
Τῆλε γὰρ ἀνδρομέοιο φόως πλαγχθέντα πάτοιο
Πάνδοκος εὐρυχόρεις ἔνι τέρμασι δέξεται ἀγρούς,
Καὶ κλισίῃσι θηρσὶν ὁμέστιος ἐνθάδε πήξεις,
Καὶ βρώξεις ἄγρωσιν, ἐπεὶ ἐπικείσετ' ἀναγκὴ,
Ὡς βόες, ὅτ' ὄπιβόσκονται μελιηδέϊ ποίῃ,
Ἣν τ' ἀγελαῖ τε φέρεσσιν ὑπόδρομοι, ἐιαμεναί τε,
Καὶ ἄλις ἠρανίης σε διαβρέξεσιν ἐέρσαις,
Καὶ παρελθόντος ὅπῃ σ' ἐπὶ διαμπερὲς ὥραι.
Εἰσόκε μιγνώσκῃς, ὅθ' ὑπέρτατος ἐν βασιλείᾳ
Ἀνθρώπων μέδεται, πάντων βασιλεύτερος ἄλλων,
Δῶκέ τε σημαίνειν, ᾧ κεν ἐθέλῃ, δώσαται δέ,
Ῥεῖα μὲν δὴ βειάει, ῥέα τ' ἠβειάοντα χαλέπτει.
Ὅτι ἐκέλοντο φυλὴ ῥιζῶν πολὺ λοιπὸν ἐάσαι,
Πρεσβίπος βασιλεία μένει τε ἔμπεδος αἰεί,
Καὶ τέλος ἄφορρον κοδρῆς ὑπιβήσεαι ἀρχῆς,
Ὡς γνώῃς κατὰ θυμὸν, ὅτ' ἠρανὸς εὐρὺς ὑπέρθε
Κοιρανέει, λέπτά τε βροτοὺς βυλάς τε καὶ ἔργα.
Τὔνεκεν, ὦ βασιλεῦ, τὺ ἐμοὶ ἐμπάζεο μύθων.
Σοὶ αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, αἴκε πίθηαι.
Οὐ γάρ πως νόον ἄλλον ἀμείνονα τῶδε νοήσεις
Οἷον ἐγὼ νοέω, ἢ μὲ πάλαι, ἠδ' ἔτι καὶ νῦν.
Μὴ ἔτι νῦν πάρκλινε δίκας, μηδ' ὕβριν ὄφελλε,
Ὕβρις γάρ τε κακὴ δηλοῖ βροτῷ· ὐδὲ μὲν ἐθλὸς
Ῥηϊδίως φερέμεν δύναται, βαρύνεται δέ θ' ὑπ' αὐτῆς.
Λῆγε σὺ ἀμπλακιῶν, καὶ ἔργα δίκαια μελέτα,
Λῆγε κακορραφιῶν, ἀνδρῶν δ' ἐλέαιρε πενιχρῶν.

Agreſtibus cum beſtiis habeat per ſimul-eos-nutrientem
agrum:
Talis eſt interpretatio, rex, & tale decretum
Altiſſimi dei, quod impendet grave regi.
Procul námq; ab humano errare-coactum commercio
Omnium-capax ſpatioſos intra terminos te recipiet ager,
Et tentorium beſtiis contubernalis ibi pones,
Et depaſceris gramine, quippe incumbet neceſſitas,
Sicut boves, qui paſcuntur duloi herbâ,
Quam agri ferunt roſcidi, & loca irrigua,
Et affatim cæleſti te perfundent rore,
Et tranſibunt ſuper te ſeptem continuè horæ:
Uſq; dum noveris, quòd celſiſſimus in regno
Hominum imperat, magis-rex quàm omnes alii,
Dátq; præeſſe, cuicunq; voluerit, poteſt enim;
Facilè enim extollit, facilè autem elatum deprímit.
Quòd mandarunt ſtirpem radicum ſuperſtitem ſinere;
Antiquum regnum manet tibi firmum ſemper,
Et tandem de integro glorioſum aſcendes imperium;
Poſtquam noveris animo, quòd cælum latum ſuprà
Dominatur, & ordinat mortalium conſilia & opera.
Quamobrem, ô Rex, tu meos cura ſermones;
Tibi ipſi prudenter conſulam, ſi modò parueris;
Neq; enim ſententiam alius aliquis meliorem cogitabit
Quàm ego cogito, tum olim, tum nunc temporis etiam;
Ne ampliùs jam pervertas judicia, ne injuriam fove,
Injuria enim pernicioſa eſt, miſero viro; neq; bonus quidem
Facilè ferre poteſt, gravatúrq; ab ipſâ.
Deſine tuorum peccatorum, & opera juſtâ curæ ſint;
Deſine ſcelerum, & hominum miſerere pauperum:

Εἰ μέγα μηκώσης ἔτ' ἀπείλεον ἰφθιμέεσσιν
Ἠρεμίλω, καί σοι ἀπαμυνίης αἴσιμον ἦμαρ.
28 Τοῖα κακὰ χρείουτι Ναβυχοδονόσορ ἐπίλδεν.
29 Ὡς τετέλεσο χρόνος κύκλῳ ἠδ' ἐνιαυτὸς
μηνός.
Τῷ μὲ φθίνοντος μηνὸς, τῷ δ' ἰσαμένοιο,
Εἰν αὐλῇ βασιλήϊδ' ἐφοιτάλε Βαβυλῶνος
Μακρὰ βίβαδεν ἄναξ, κενεῷ τετυφωμένος ὄγκῳ,
30 Καὶ τοῖόν πνα πομφολυγηρὸν ἐκόμπασε μῦθον.
Εἰπατέ μοι, ἄνδρες, τὸ κρήγυον, ἃ μέγας ἐμμί;
Ηνίδ' ἀερσιλόφους πύργους, κὴ τείχεα μακρά!
Οὐχ' ἥδ' αὐτοτάτη Βαβυλὼν, μεγάλη, ζαδέη τε,
Ηνπν' ἐγὼ δυναμῇος ἐμῆς δένεϊ ὀβεμοέργῳ
Τιμήλιν δέδμηκα κατηρυγέεσι λίθοισι,
Μακρῇσίν τε πίτυσι, δόμον βασιλήϊον εἶδ',
Ἀγλαὸν ἠμετέρης δόξης φείπυσον ἄγαλμα;
31 Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος κενεαχὲς ἄνακτος,
Ὅτε κὴ ἐρανόθεν βρόντησε θεόυτος ὀμφή·
Τοὶ βασιλεῦ τόδ' ἔπος βαρύδακρυ πεφασμένον ὄρσι,
Τοὶ βασιλεῦ τόδ' ἔπος, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
Κυδαλίμη κυυδρὴ ἄπο σείο παρήλυθεν ἀρχή.
32 Τῆλε δέ σ' ἐξελάσσουσιν ἀποπλάζοντες ὁμίλε
Ἀνδρομέε ἀπονόσφι, κὴ ἐκ ἐτιμήξεαι ἄλλοις·
Αἰθειοκοιτήσεις ἀγέλοις θήρεσι σιώοις,
Καὶ βρώξεις ἄχωσιν, ἐπεὶ ἐπικείσετ' ἀναγκὴ,
Ἕυτε βόες χλοερῆς κεκορηότες ὑψόθι ποίης,
Καὶ παρελθόσονθ' ὅτί σ' ἐπὰ λαμπρὲς ὄφρα·
Εἰσόκε γνώσκης, ὅθ' ὑπέρτατος ἐν βασιλείᾳ
Ἀνθρώπων κρατέει, πάντων βασιλεύτερος ἄλλων,

Δῶκε

Si forte prolongare possis adhuc ulterius desiderabilem
Tranquillitatem, & a te propulsare fatalem diem.
Istiusmodi mala regi Nabuchodonosoro supervenêre.
Postquam consumptum est tempus circulo solito duodecim mensium,
Hoc quidem desinente mense, illo a. incipiente,
In regiâ superbæ Babylonis
Grandi passu incedebat rex, vano inflatus fastu,
Et hujusmodi turgidum jactabundè edidit verbum.
Dicite mihi, viri, verum, nonne magnus sum?
Ecce altos turres, & mœnia longa!
Nonne hæc ipsissima est Babylon, magna, & divina,
Quam ego potentiæ meæ robore ardua-perficienti
Sublimem exstruxi defossis lapidibus,
Longisq; pinis, domus regni ut esset,
Splendidus nostræ majestatis illustris decor?
Nondum totus dictus est sermo vana-jactans regis,
Quando & de cælo intonuit a-deo-immissa vox;
Tibi, rex, hoc verbum lachrymosum dictum est,
Tibi rex hoc verbum, tu a. animo perpende tuo:
Illustre illustri a te transiit imperium.
Procul autem te abigent errare-cogentes a cœtu
Humano scorsim, nec commercium habebis cum aliis;
Sub-dio-recumbes agrestibus feris cohabitans,
Et comedes gramen, quandoquidem incumbet necessitas,
Sicuti boves viridis saturati summitate herbæ,
Et præteribunt super te septem continuè horæ:
Donec noveris, quòd altissimus in regno
Hominum dominatur omnibus regalior aliis,

Δῶκα δὲ θ' ᾧ κ' ἐθέλησιν, ὁ γὰρ χάρις ἐστὶ πάντων.

33 Αὐδωρὴν δ' ἐπ' ἄναχτι θεὸς ἐτελείετο βυλὴ'
Τηλόθι δ' ἀνθρώπων μερόπων ἀποσείεθ' ὁμίλυ,
Καὶ χλοερὴν ἄγρωσιν ἐδήδοκεν, ὡς τὸ πάρος βῦς,
Καὶ ἀδινὰς ψεκάδεσσιν ἐπουρανίοιο δρόσοιο
Χρῶτα φερίβραντίζετ' ἐναίσιμον ἀμφὶ μέλεσσιν,
Ὡς τείχες ἠυξήσανθ', ὡς αἰετῶ ὠκυπετάο,
Μακροὶ δ' ὡς ὀρνέων ὄνυχες χείρεσσιν ὑπῆρξ.

34 Ὀφὲ ὅ δὴ ὅτε τέρμα κυλινδομένοιο χρόνοιο,
Αὐτὸς ἐγὼ βασιλῆς εἰς ὐρανὸν ἐυρὺν ὕπερθεν
Ἀστερόνωτον ὄλυμπον ἐμεῦ βάλον ὅτε φαεινὼ,
Καὶ νόῳ ἐν σπιδέσσιν ἐμοὶ παλινάγρετο ἦλθε,
Καὶ φρένες ἄφροσσοι, ἅτι μοι πάρος ἐκπεπόταν,
Ὑμνοπόλευσα καλῆσιν ὑφέρτατον ἀρχὴν ἀοιδαῖς,
Καὶ αἶνον κῦδος ἀειζώοντι δέδωκα.
Ὅτ' ἐτέρμαντον, καὶ ἀκήρατον ἔπλετο κάρτος,
Καὶ ἀρχὴ σπείξε διηνεκέεσσι γενέθλαις.

35 Καὶ ὅσσοι βροτοί εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες,
Αὐτῷ ἄντα ἰδεῖν, τόσσοι κὲν ὦσι, δύαντο
Οὐδενόσωροι, εἰκολόνειροι, ὅτι τι μηδὲν·
Ἔρδ' ὅπως ἐθέλει, καὶ οἱ φίλον ἔπλετο, θυμῷ
Ἀν κρατὸν ὑράνιον, μετ' ὄπι χθονίοισί τε φύλοις.
Οὐδέ πς δύναι τοι χεῖρ' ἀδάμασον ἐπισχεῖν,
Οὐδέ τις οἱ εἰπεῖν, τί νυ τοῖον, ὑφέρτατε, ῥέζεις;
Οὐκ ἔς' ὅδ' ἔπειτ' ἀποτιβάλλειν, ὅδε τι ἔργῳ.

36 Ἐν τότε μοι σπιδέσσι λόγος παλίνορσος ἐγήρθη,
Καὶ ἐς ἀνακτορίης ἀρχῆς παλιναυξέα τιμὴν,
Κῦδος ἐμὸν, καὶ κλέος ἀνασρέψαντο περισσῶς,
Ἀιδοῖός τ' ἠμὲν, δεινή τ' ὀπιδέδεγμην ἀγλη,

Στίλ-

Dátque illud, cuicunque voluerit, ille enim potentiſſimus omnium.

Eâdem horâ ſuper regem dei effectum eſt conſilium:
Et procul ab hominum diverſilinguium arcebatur cætu,
Et herbaceum gramen edit, ſicut cornutus bos,
Et denſis guttis cæleſtis roris
Cute circum-irrigatus eſt ſubdiali circa membra;
Adeò ut pili croverint, ſicut aquilæ celeris,
Longíq; ſicut avium ungues manibus ſuberant.
Serò autem ad finem exacti temporis
Ipſe ego rex ad cælum latum ſuprà
Olympum ſtelliferum meos verti oculos ſplendidos
Et intelligentia in pectoribus mihi reverſa eſt,
Et mentes reduces factæ ſunt, quæ priùs mihi evolârant.
Celebravi pulchris ſummum principem cantibus,
Et laudem, & gloriam ſemper-viventi dedi:
Cujus interminatum, & immortale eſt dominium,
Et regnum ſtat perpetuis ſeculis.
Et quotquot mortales ſunt ſuper terram comedentes cil
Illi coram videre, tot licet ſint, videntur
Nullius-momenti, ſomnio-ſimiles, ſicut nihil:
Facit quomodo voluerit, & ei gratum eſt animo,
Per exercitum cæleſtem, & inter terreſtres gentes;
Nec quiſquam ei poteſt manum indomitam inhibere,
Neq; ei dicere, ecquid tale, ſupreme, facis?
Non licet verbo coercere, neq; facto.
Eo tempore meis pectoribus ratio redux collecta eſt,
Et ad regii imperii recreſcentem honorem,
Gloria mea, & ſpecies redière vultûs,
Et venerandus eram, & gravis circumfulſit ſplendor,

Στίλβον δ' ἀγλαΐηφι, νέβας δ' ἔχεν οἰοπόδοντας.
Καὶ ἔμ' ἐπιζήτης ἀεισέες, ἦδὲ μίδοντες.
Πολλά τε ἤρα φέρων, καί μοι χρέος ἀντιπόδωσαν.
5 Αὐδὴ κυβερνώμιον, ἐχόμην τ' οἰήϊον ἀρχῆς,
Ἀσεμφέως τε βέβηκα μοναρχικῷ εἰνὶ δοφίκῳ,
Ὥστε φερεσοτέρης, ἥτις πάρ Θ', ἔμμορε τιμῆς.
37 Τῷ πάντως ὕμνῳ, πάντως εὔυμνον ἔοντα,
Θεσπεσίης δ' ὑφὴ μαλπῆς, αἰνοῖσί τε κλείαι
Δοξολόγοισι θεὸν πανυπέρτατον ἀρχὸν ὀλύμπου,
Οὐ πανεπιτυμίη πέλεν ἔργα, δίκη τε κέλευθοι·
Ῥεῖά τε μιμήζειν δυνάμην ὑπέροπλα κέρηνα
Βαινόντων μεγάλως, καὶ ἀγώνορα θυμὸν ἐχόντων,

ΚΕΦ. ε'.

1. Ἐλαπίνην τε θαλίην ἐρώπλισε Βαλτασαρ ἀρχὸς
Φαιδεσίς ἐν μεγάροισιν ἐΰξεστοι ἠ τε ἔκπεζαι
Σίτε, καὶ κρειῶν, ἠδ' οἴνε βεβειδασι·
Καὶ χίλιε δὴ κῶμον ἐὼν καλέεσκε μεδόντων,
Οἱ συμπαγιεόμενοι δαίνιωτ' ἐεικυδέα δαῖτα·
Καὶ χίλιον πρεπάεσιδεν ἐϋφρεσυνῃσι πιθήσας
Ζωρότερον λιπαίνεν ἄναξ λαδικηδέα οἶνον.
2 Ὄφρα μελιφρόντην οἶνον ἐγεύετο, δμωσὶν ἔτελλε
Σκεύεα καὶ χρύσεια καὶ ἀργυρόταυκλα κομίζειν,
Ἅτλα πατὴρ ἐὸς ἄρτι κατήγαγεν ὄνδε δόμονδε
Ἐξ Ἱερυσαλὴμ ζαδέκ συλεύμενα νηῶ·
Ὡς ἐνὶ τοῖσι μύναρχΘ, ἀλαπαδνοί τε μέδοντες,
Κνεισῆαι τ' ἄλοχοι, καὶ παλλακαὶ ἀβρογέπωνες.

Οἶνον

Et renidebam gratiis, veneratio autem tenuit intuentes;
Et me requisierunt nobiles, & magnates,
Multùmque gratificati sunt, & gratiam meam vicissim-desiderarunt:
De integro regnabam, & tenui gubernaculum imperii,
Et immobiliter firmatus sum monarchico in solio,
Adeò ut ampliorem majestatem, quàm prius, obtinuerim.
Quamobrem omninò celebro omninò celebratu dignum,
Divinisq; exalto cantibus, & laudibus prosequor
Glorificis, deum supremum imperatorem olympi,
Cujus veritas sunt opera, & justitia viæ:
Faciléq; deturbare potest superba capita
Fastuosè incedentium, & elatum animum habentium.

CAP. V.

COnvivium splendidum apparavit Baltasar rex
Fulgidis in palatiis, bene-politæ autem mensæ
Pane, & carnibus, & vino onustæ sunt:
Et mille ad commessationem suorum vocavit magnatum;
Qui congregati epulabantur splendidas epulas:
Et coram mille lætitiæ obtemperans
Meracius bibit rex curarum-oblivionem-inducens vinum.
Dum mellifluum vinum gustabat, servis imperabat
Vasa cùm aurea, tùm argentea afferre,
Quæ pater suus nuper duxerat suam domum,
Ex Hierosolymorum divino direpta templo:
Ut in illis monarcha, celebréq; magnates,
Et juvenculæ uxores, & concubinæ molles,

Οἶνον συμπίνω᾽, ἡ γὰρ ἄκη δεῖ θαλεῶντ᾽.
Εἶπε, καὶ ὀτρηρὸὶ ἔνδον θεράποντες ἔνεγκαν
Σκίνε᾽ ἀπ᾽ ἐν νηῒ συλλίμενα καλλιδεμέθλω
Δώματ᾽ ἀθανάτοι᾽, ὅ,τ᾽ ἐν Σολύμοισι βέβηκεν.
Ἐν δ᾽ ἔπον, καὶ λαμπρὸς ἄναξ, καὶ δοῦποι ἀοιδοί,
Κιθαρίσται τ᾽ ἄλλοχοι, καὶ παλλακαὶ ἀβρογλῶσσαι.
Ἡδὺ ἀκηράσιόν τ᾽ ἔπον μέθυ, χανδὸν ἐλόντες,
Χρυσείους τε θεοὺς, οἷς τις πολυΐδρεις ἔτευξεν,
Ἀργυρέους, χαλκέους τε, σιδηρείους, ξυλίνους τε,
Καὶ λιθίνους ἱερῇσιν εὐκλήϊζον ἐπαοιδαῖς.
Αὐθωρὸν δ᾽ ὅτε δαιτὸς ἐπηρτύθη ἔργα μεμηλὼς,
(Σχέτλιον ἀφραδέων μερόπων γένος, οἷσιν ὁμιχλὴ
Ἀσκοπος ἐνομένων, κενεῷ δ᾽ ὑπὸ χάρματα πολλῷ,
Πολλάκι δ᾽ ἀγνώσσουσι παραινοῦντες ὀλέθρῳ.)
Ἀνδρομέης παλάμης ὡς δάκτυλοι ἔξεφάνθεν,
Λυχνείης τ᾽ ἀπέναντι, χαράγμασιν ἐν αἰθάλοις
Ἔγραφεν ἐν τείχεος κονίῃ βασιληΐδος αὐλῆς,
Καὶ χερὸς ἀραγάλους, ἥτ᾽ ἔγραφεν, εἶδε μονάρχης.
Εἶδαρ ἀναιτορέης ἀλλοιήθησαν ὀπωπῆς
Αἰγλαὶ θεσπεσίαι, ὥχετο δέ μιν εἶλε παρειὰς,
Καὶ πολλ᾽ ἐξετάραξεν ἐῢ μελεδήματα θυμῷ
Κῆρας ὀιομένῳ, καὶ ἰξύος ἄφεα λωίτο,
Γοῦνά τε συγκεροτίει, ἐδ᾽ ἥδη ἀπρέμας ἔτλη.
Σμερδαλέα ἴ βόησε, μάλα κρατερῶς τ᾽ ἐπέτελλεν,
Ἀστρολόγους ἀγάγειν, χαλδαίους, μαντιπόλους τε·
Αὐτίκ᾽ ἐκήρυσσον, τοὶ δ᾽ ἠγίνοντο μάλ᾽ ὦκα.
Καί σφιν ὁμηγερέεσσιν ἄναξ τόνδ᾽ ἔννεπε μῦθον·
Ὧδε μὲ ἔξερέω, τόδε καὶ τετελεσμένον ἔσαι,
Εἴ τις ἀνὴρ πραπίδων ἓν εἰδὼς ῥαπτὸν ἀνεγνῷ,

Καὶ

Vinum compotent; hic enim mos eſt feſtivitatum.
Imperavit; & ſervi feſtini introduxêre
Vaſa e templo direpta pulchrè-fundato
Domûs immortalis, quæ in Hieroſolymis ſita eſt:
Inq; iis biberunt, & ſplendidus rex, & magnates omnes,
Et juvenculæ uxores, & concubinæ molliter-veſtitæ.
Dulce purum biberunt vinum, largè ſumentes;
Et deos aureos, quos multiſcius aliquis fabricaverat,
Argenteos, æreóſq; , ferreos, ligneóſq; ,
Et lapideos, ſacris celebrarunt laudibus. (erant
In ipſâ autem horâ, quando convivii amabilis opera curæ
(Miſerum eſt genus ſtultorum hominum, quibus caligo
Inconſiderata futurorum eſt, & cum vanitate gaudia multâ,
Sæpéq; ignorant incidentes periculo,).
Humanæ manus quaſi digiti apparuêre,
Et candelabri e regione characteribus in obſcuris
Scripſit in parietis tectorio regii palatii;
Et manus articulos, quæ ſcripſit, vidit rex.
Statim regii mutati ſunt vultûs
Splendores divini, & pallor ejus invaſit genas,
Ac multum perturbarunt ſui cogitata animi
Fata ſuſpicantis, & lumborum ſoluta ſunt cingula,
Genuáque colliſêre-alterum-alteri , néque ſedere quietè
ſuſtinuit.
Horribiliter a. inclamavit, & ſtrenuè valde imperavit
Aſtrologos adducere, Chaldæos, & aruſpices:
Statim citarunt, hi autem congregati ſunt ocyſſimè.
Atq; iis congregatis hunc allocutus eſt ſermonem;
Sic quidem dico, quod & perfectum erit;
Si vir quiſquam ſolertiâ præditus ſcriptum legerit,

Et

Καὶ τίνυ ἐπικαίνησι θεὸς φρεσὶν ἀφραδέωσι κατελέξῃ·
Τιμήσω θεὸν ὥς, δώσω τ' ἀπερείσια δῶρα,
Ὑμῖν τ' ἐν πάντεσσι θεοπλυτὰ δῶρ' ὀνομήνω·
Πορφυρέῃσι ἐδῆτα θοὶ χρόϊ ἔσσεν ἔσαι,
Ὅρμον τε χρύσιον εἰὼ θεὶ τ' ἀμφὶ τε δειρῇ,
Χρυσείοισι λίνοισιν ἐοργμένον, ἐννεάπηχυν,
Καὶ τείτῳ ἡμετέρῃ βυλεύσεϊ ἐν βασιλείᾳ.
8 Καρπαλίμως ἄρα τῶν ἀδὴν ἐβήσατο δώματ' ἔισω
Πᾶσα σοφῶν ἀγυιὰς· χαπὶς δ' ἀλαλήμονες ἦξ.
9 Τηνίκα Βαλτασσάρῃσι κατεκλάδη φίλον ἦτορ,
Ὡείνδη δ' ὑμαὶς ἡ ἐνυπέρθετ' ἔνδοθι χὴ ἔνθα,
Καὶ βασιλῆϊ ὅλμιλε πάϊς· σίλβη τε μεσόνδη,
Καὶ χρέπετο χρὼς ἀλλυδὶς ἄλλη· σιὼ τε μέδοντας
Εἶλε τάρβ', σάρμες πεφοβημένα μέλεσσι.
10 Δὴ τότε δὴ βασίλειαι ἐὼς ἔκλυεν, ἦδε θέσπε
Κρείων, ἠδὲ μέδοντες, ἔπι δόμον εἰλήλαθε,
Καὶ ἐπέεσσιν ἀνώγει θεοσίνωε μειλιχίοισιν·
Εὐζώειν βασιλεῦ βασιλεύσατε μηλεμὲς αἰεί·
Θάρσει εἶα, φέεσε, τίη δειδίσσεαι ὦτω;
Μή σε διαχλονέοι δνοφερσῖο νοήματα δυμῷ,
Μηδ' αἴγλαι ἀπόλοιντο θεογλήνοιο φερσώπε,
Μηδ' ἀλλοῖος ἔσαντα πεφαίνεο· ἠὲ πάρειθεν.
11 Ἔστιν ἀφ' σκήπτρῳ, βασιλεῦ, σέο θέσπελος ἀνὴρ,
Ὅστέο πνεῦμα θεῶν ἁγίων πεπάφηασιν ἔνεσιν·
Ἤμασι τοῖς δ' ὅτε σεῖο πατὴρ ζωοῖσιν ἐμίχθη,
Ἐν τήνῳ πινυτῇτῳ ἐφεύρη νοερὸν φῶς,
Καὶ πολυϊδρείης ἐν σήθεσι μέγρον ἄμπεον,
Παντοδαπῶν τε θεῶν ἰσόρροπα μήδεα δίδεν·
Ὄντε τεὸς γενετὴς Ναβυχοδονόσορ ἑωυτῷ
Συμπάντων ἀρχοντα μάγων ἐκικλήσκε θῆκεν,

Ἀστρολ-

Et quid significet rite explicaverit:
Honorabo eum deum ac si, dabóq; infinita dona,
Vobisque coram omnibus splendida dona nominabo;
Purpureâ veste circa corpus indutus erit,
Et monili aureo circumcirca collum,
Aureis filis contextum, novem-cubitorum,
Et tertius nostro imperabit in regno.
Statim super limen gressus est in domum
Totus Sophorum cætus; scripti a. ignari erant.
Tum Baltasari fractum est charum cor,
Perturbatus est animus, & versus est huc, & illuc,
Et regia periit gratia, splendórq; emarcuit,
Et mutatus est color subinde aliò, unáq; magnates
Cepit stupor, & caro tremuit circa membra.
Tum Regina, quam primum audiisset quale dixerat
Rex, & magnates, domum intravit,
Et verbis regem allocuta est mollibus;
Benè-vivas rex regalissime in æternum:
Age bono-sis-animo, optime, quid metuis adeo?
Ne te perturbent profundi cogitata animi,
Neq; splendores pereant divini vultus,
Neq; diversus visu appareas, quàm antea.
Est sub sceptro, rex, tuo, divinus vir,
Cujus spiritus deorum sanctorum pectoribus inest;
Diebus a. illis, quando tuus pater vivis interfuit,
In illo sapientiæ inventum est intellectuale lumen,
Et multiscientiæ in pectore mensura immensa,
Et omniscíorum deûm paria consilia novit:
Quem tuus genitor Nabuchodonosorus rex
Omnium principem magorum præclustrem fecit,

Astrolo-

Ἀστρολόγων πάντων, χαλδαίων, μαντιπόλων τε,
Θῆκε τεὰς γενετὴρ Ναβυχοδονόσορ ἐσθλήν.
12 Ὡς νόος ἀκέρατος, περὶ πάντων ἔξοχος ἄλλων,
Καὶ πολυϊδρείη, ἠὲ ἐν φρεσὶ κέρδεα πολλὰ,
Καὶ δώματος εἰναλὶς ἐνύπνια, ἔν καταλέξαι
Κρυπταδίως ἀνδρῶν χίφως, ἠὲ ἄκεα λύειν.
Τύτῳ εἰνὶ πέφνην, ὃν ἐπίκλησιν καλέεσκε
Βαλτάσαρον βασιλῆος· ἢ δεῦρ' ἐπίτελλε καλεῖσθαι,
Καὶ δὲ ἀναγγελέει, τί νυ χρήματα ταῦτα πεφαίνη,
Ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει, μάλα δὲ πεπνυμένος ἐστίν.
13 Αὐτίκα δ' εἰσήχθη Δανιὴλος παῖδα μοναρχῆ,
Ὃς μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Νῦν ἄγε, τῆτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὅππρ' ἔν ἐσθλῷ·
Ἆρα δοκεῖτον ἐν κόρων ἔυχεαι εἶ),
Ὃυς περ ἐμὸς γενετὴρ Ναβυχοδονόσορος ἐσθλὴν
Ἐκτὸς Ἰουδαίης ζωχρήσας ἦγαγ' ἀρήρης;
14 Πρόκλυτ' ἀκούων πολλὰ ἔπεα θνητῶν ἀνθρώπων,
Θαυμασίως περὶ σεῖο νεήφατον ὄφρα ἄκουσα,
Ὅτι τοι ἀγνότατοι θεοὶ ἐμφύσηξ ἀϋτμὴν
Θέσκελον, ἐν ᾧ παῖς φρεσὶν ἔνθεος ἔπνεε δαίμων,
Κἄν τοι φῶς νοερὸν, σωφίσις, σοφίη τε περισή.
15 Νῦν σοφοὶ, ἀστρόλογοι ἐμέο περιπάροιθε παρέσαν
Σήματ' ἀναγνῶναι τάδ' ἄσημα, ἠὲ ἐυ καταλέξαι.
Ποῖον ἔχησι νόον· γραπτῶν δ' ἀδαήμονες ἦσ.
16 Κἄπ ἠὲ εἰς ἐμὲ σὰ περίπυστος ἐλήλυθ' ἀκοὴ,
Ὡς δώσειε κεἰναλὶς ἐνύπνια, ἠὲ ἀναφαίνειν.
Πυκνοπλόκους αἴνυς, εἰδήσι πραπίδεσσιν.
Εἰ δ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φανέμεν, ἢ τοι ὀπηδεῖ,
Νῦν δεῦρ', εἰ παλάμη τετυπωμένον ἀμφοτίοπῳ
Οἶδας ἀναγνῶναι, ἠὲ σύγκεισιν ἔυ καταλέξαι,

Πορ

Astrologorum omnium, Chaldæorum, & aruspicum,
Fecit tuus genitor Nabuchodonosorus rex.
Quippe quòd mens summa, præ omnibus excellens aliis,
Et multiscientia, & in animo solertia multa,
Et facultas interpretandi somnia, rectè explicandi
Occultos hominum griphos, & dubia solvendi,
In illo comperta est, quem nomine vocavit
Baltasarum rex, hunc manda huc accersi,
Etenim indicabit, quid hæ literæ significent,
Mendacium a. non dicet, valdè enim prudens est.
Statim introductus est Daniel coram rege,
Qui illum compellans verbis alatis allocutus est;
Nunc age hoc dicas verum, ut benè sciam.
Nunquid captivis e pueris profiteris esse,
Quos meus genitor Nabuchodonosorus rex
E Judæâ vivos-servans exportavit terrâ?
Passim-divulgata audiens multa verba mortaliũ hominũ,
Mirandam de te nuper-denunciatam famam accepi,
Quòd tibi purissimi dii inspirarunt halitum
Divinum, & in mente tuâ entheus spirat genius,
Et tibi lumen intellectuale, intelligentia, sapientiáq; eximia.
Nunc Sophi astrologi coram me comparuêre,
Literas ut legerent has obscuras, & ritè explicarent,
Qualem habere possint sententiam; scriptorum a. inscii erant.
Quinetiam ad me tui celebris venit fama,
Quod potes interpretari somnia, & explicare
Implexa ænigmata scienti mente:
Si a. volueris virtutem tuam ostendere, quæ tibi adest,
Jam age; si manu exaratum improvisâ
Nosti legere, & interpretationem rectè declarare;

Pur-

Πορφυρέῳ ἐδάπτα περὶ χρόα εἵματι ἕσσεν,
Ὄρμον τε χρύσειον εἴλετο περὶ τ' ἀμφὶ τε μίτρῃ,
Καὶ τείτῳ ἤμετέρῃ βλήδισται ἐν βασιλείῃ.
17 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος Δανιὴλος ἐναντίον ηὔδα·
Μή μ' ἄνα δωτίνησι χαείζεο, αὐτὸς ἔχηαι,
Καί πινι, ᾧ κ' ἐθέλῃς, ἄλλῳ δὸς κάλλιμ' ἄποινα,
Ἐχθρὰ δέ μοι πέλε δῶρα, χὴ ἔκ ἄν ἔγωγα λάβοιμι,
Οὐδ' ἔι μοι δεκάκις, χὴ εἰκοσάκις τόσα δοίης
Ὅσσα τί τοι νῦν ἔστι, χὴ εἴ ποθεν ἄλλα γένοιτο,
Οὐδ' εἰ τόσσα δοίης, ὅσσα ψάμαθός τε κόνις τε·
Γράμματα γε ἀναγνώσω λέξας ἀλλύσῳ ἔν χ' μοῖραν.
18 Κέκλυθί μοι, βασιλεῦ, χὴ ἐμὴν ἐμπάζεο μύθων.
Δῶκε τεῷ προγόνῳ ὑψίθρονος ἀρχὰς ὀλύμπου
Σκηπτρόν τ', ἦδε δέμιτας, ἵνα λαοῖσιν ἀνάσσῃ,
Καὶ μέγεθος κατέχθεν ὁμῶς κεφαλῇ τε χὴ ὤμοις,
Καὶ κλέος ἀμφιβόητον, ἰδ' ἄσπετον ὤπασε πιμπλὺ.
19 Ὡς ἐπεὶ περὶ δόξα θεόσδοτος ἐστεφάνωτο,
Παντοδαποὶ λαοὶ, χὴ ἔθνεα μυρία φωνῶν,
Πᾶσά τε πάντων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων
Τρέσσαν ἄνακτος ὕπαιθα, σέβας δ' ἔχεν εἰσορόωντας·
Ὅν τ' ἐθέλησεν ἔπεφνε, χὴ ὅν τ' ἐθέλησε σάωσεν,
Ὅν τ' ἐθέλησεν ἄειρεν, ὃν αὖτ' ἐθέλησεν ἔ-
ρεικε.
Τόνδε διὰ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε.
20 Ὡς φρένες ἠερέθοντο, χὴ οὐκ ὀλοφύρετο ἔμπης
Αἰσυλα ῥέξαι ἔργ' ὑπερφιάλῃσι νόοισι,
Ἀσπερχὴς, ἀδάμαντος ἔχων στερεόφρονα θυμὸν
Πρόχνυ κακῶς κατάσιετ' ἀφ' ὑψηλοῖο θρόνοιο,
Τιμὴς δ' ἐξέλασε, χὴ ἀπὸ κλυτὸν ἔντος ἄμερσε,
21 Καὶ μερόπων γενεῆς ἀπεπλώδην ἐσυφελίχθη,

Purpureâ veſte circa corpus indutus eris,
Et monili aureo tuum circumcirca collum,
Et tertius noſtro imperabis in regno.
Huic reſpondens Daniel coram locutus eſt;
Ne me, rex, donis gratificeris, ipſe ſerves,
Et cuicunque volueris alii des pulchra præmia,
Inviſa a. ſunt mihi dona, nec recipere velim,
Non, ſi decies & vicies tot dares,
Quot tibi nunc adſunt, & ſi alicunde alia accederent,
Non, ſi tot dares, quantum eſt arenæ & pulveris:
Gratis ſcripturam legam, & reſolvam rectè, uti decet.
Auſculta mihi, Rex, & meos attende ſermones.
Dedit tuo avo altè-ſedens imperator cæli
Sceptrum, & jura, ut populis imperaret,
Et majeſtatem effudit ſimul capiti & humeris,
Et gloriam celebrem, & immenſam contulit honorem;
Adeò quoniam gloria a-deo-data circumambiit eum,
Omnigeni populi, & gentes infinitæ virorum,
Omniſq; omnium lingua multùm-diſperſorum hominum
Tremuerunt coram rege, veneratióq; tenuit intuentes:
Quemcunq; voluit, occîdit, & quemcunq; voluit, ſervavit,
Quemcunque voluit evexit, quemcunque contrà voluit,
deturbavit.
Per eum mortales viri facti ſunt pariter obſcuriq; clariq;.
Poſtquam mentes elevatæ ſunt, nec deſtitit prorſus
Nefaria perpetrare facinora ſuperbiâ animi
Immotus, adamantis habens rigidum animum,
Fundituſ malè deturbatus eſt e throno ſublimi,
Et ab honore expulêre, & celebri gloriâ ſpoliarunt,
Et hominum a genere procul exturbatus eſt,
Et

Καὶ οἱ ἐν πραπίδεσσ' ὡς δεινὸν ἦτορ ἐπύχθη,
Ναίεσκ' ἀμπυίον κραιπνῶν σωέταιρ' ὀνάγρων,
Καὶ βᾶσ', βόας ὡς ἀγελήκομοι, ἄνδεσι πίσης,
Καὶ ἀδινᾶῖς φεκάδεσσιν ἐπερχνίοιο δρόσοιο
Χρῶτα φειρραντίζετ' ἐναίσιμον, εἰσόκεν ἔγνω,
Ὅπι μετ' ἀχθονίων μεγάλας κρατεῖ ἐν βασιλείᾳ
Κρειόντων ὕπατ', ἠδ' ὃ γ' ἐθέλησιν ἔδωκε,
Καὶ πρὶν ἐπέβησε μονοσκήπτροιο θρόνοιο.
22 Καὶ σὺ, ὃς ὦν κείνῳ λαμπρὸν γόνῳ ἔυχαι εἶναι,
Οὐ χρὴ θυμὸν ὑφῆκας ἀγήνορα, ταῦτά περ εἰδώς.
23 Αὐτὰρ ἐπερχνίῃ κάτα ποιμένι αὐτὸν ἄειρες,
Θάρσει ἄκοντον ἔχων, ὀλοὸς δέ σε θυμὸς ἀνῆκε,
Καὶ χρυσείᾳ δόμῳ θεοδέγμονι εἷς σε κόμισαν,
Ἐν δ' οἴνοιο πεπόκᾳ] ἐϋρρεϊδάμυγι ὑπορρίῳ,
Καὶ τυίῃ, καί τε βυληφόρει, ἠδὲ μέδοντες
Κυειδίαι τ' ἄλοχοι, ἠὲ παλλακαὶ ἀβρογίτωνες·
Χρυσείης τε θεὰς, τύς πε βροτὸς ἵδρις ἔτυξεν,
Οἵ πνες ἠχ ὀρόωσ', ὅτ' ἤκουε, ὅτε ἴσασιν,
Ἀργυρέης, χαλκῆς τε, σιδηρείης, ξυλινῆς τε,
Καὶ λιθίνης, πυκινῇσιν ἐφυμνήσασκες ἀοιδῇς·
Καὶ θεὸν ἄφθαρτον, σεσιχόνα, καρτερόθυμον,
Οὐ ἐνὶ χερσὶ τεὴ φυσίζοος ὄζιν ἀϋτμὴ,
Ἢ τάχα τοι ἀφελεῖν, ἢ δῆν' ἔπι δηρὸν ἐπαυρεῖν,
Ὅς τέ σ' ἀτρεκέως ἴδωε, καὶ ἴχνια πάντα,
Οὐποτε κιδνάσῃ, μήτ' ἔργῳ, μήτέ πι μύθῳ.
24 Τῷ μοίρῃ παλάμης τρομέπι' ἐυανύμῃ, ἧτε
Σήμασ' ἀτεκμάρτοισι γεραιῷ ἐκάραξεν ἀμυδράν.
25 Ἦδη γεραὴ θέσπις, τά τ' ἐναίσιμα ῥήματα χειρὸς
26 Πρῶτα ΜΑΝΗ, ΘΕΚΕΛ ἔπα, ΦΑΡΕΣ.

Σήμηνε δὴ τοῖον·

Et ei in pectoribus ſicut ferrum cor factum eſt;
Habitabat per campum velocium ſocius onagrorum,
Et paſcuerunt, boves uti bubulci, floribus herbæ,
Et crebris ſtillicidiis cæleſtis roris
Corpore circum aſperſus eſt cœlo-expoſito: donec novit
Quòd terreſtrium magnificè dominatur in regno
Regum ſummus, & cuicunq; voluerit, dat illud,
Et honoris aſcendere-facit monarchicum ſolium.
Et tu, qui ex illo ſplendidum genus gloriaris eſſe,
Animum non ſummiſiſti ſuperbum, utut hæc noveris:
Sed cæleſtem contra regem ipſum extuliſti,
Audaciam immenſam habens, exitioſus a. te animus impulit;
Et vaſa-aurea domûs divinæ ad te tulêre,
Et in iis vini bibiſtis pulchriſluui laticem;
Et tu, & tui conſiliarii, & magnates,
Et juvenculæ uxores, & concubinæ molles;
Et aureos deos, quos aliquis mortalis peritus finxit;
Qui non vident, neq; audiunt, neq;, ſciunt,
Argenteos, æreóſq;, ferreos, ligneóſq;,
Et lapideos crebris celebrâſti cantibus:
Et deum immortalem, terræ-motorem, magnanimum;
Cujus in manibus tuus vitalis eſt ſpiritus,
Aut citò tibi auferre, aut dare ut adhuc diu fruaris,
Quíque tuas vias dirigit, & veſtigia omnia,
Nunquam glorificâſti, neq; opere, neq; verbo.
Quapropter particulam manûs miſit inauſpicatæ, quæ
Literis obſcuris ſcripturam exaravit obſcuram.
Hæc ſcriptura eſt vaticina, hæc inauſpicata verba manûs:
Primò MANE, THECEL deinde, PHARES;
ſignificant autem hoc;

Ψήφοις ἀκριβέσιν τελῶ πανυπέρτατος ἀρχῶν
Κοίρανος ἠείδημεν, καὶ ἄρδην ἐξετέλεσεν.
27 Ἴσις σε σάθμαν ὑψίζυγος εἶνι παλάντοις,
Καὶ βάρεος εἰς ἀρχὼ ἰσόῤῥοπον ἔσσ' ὀπάδυής.
28 Σὴ κλάδη βασιλεία, καὶ ἄνδιχα πᾶσα μερισθῇ,
Καὶ νέμεται Μήδοις, Πέρσαισί τε πυρσολάταισιν.
29 Ὡς φάτο· καὶ μετέπειτ' ὀπτελλομένοιο μοναρχοῦ,
Χλαῖναν πορφυρέην χρὶ μάνην ὀπλυτὸν ἔσσαν,
Καὶ σειρῷ περὶ τ' ἀμφὶ θ' ἑῷ χρυσίλατον ὅρμον,
Χρυσείοισι λίνοισιν ἐργμένον, ἐννεάπηχυν,
Καὶ ἀνεκηρύχθη τέλεσμος ἐν βασιλείᾳ.
30 Αὐτονυχεὶ πίσε Βαλτάσαρος χαλδίων ἀρχὸς
Λάθρα, ἀνωϊστὶ, ἡ ἧς σκότος ὄσσε κάλυψε.
31 Τὸν διαδεξάμενος μετεμάγνετ' ἐπίβολος ἀρχῆς
Σκηπτοφόρος γενεῷ Μῆδος καὶ αἷμα Δαρείου,
Ἑξήκοντα δύω ἐτέων μάλα παῦρ' ἀπολείπων.

ΚΕΦ. ε.

1. Ὅτε δὴ βασιλῆι δόσαστο κάλλιον εἶδος,
Καὶ ἑκατὸν Σατράπας, καὶ ἴκοσιν, οἷς ἐπεποίθει
Σημαίνειν· (αὐτὸς γὰρ μέγα κρατέων ἤνασσε)
2 Τρεῖς τ' ἄλλους, ὧν πρῶτος ἦεν Δανιήλος, ἔταξεν,
(Οἱ δέ τε φέρτεροι ἦσαν, ἐπεὶ πλεόνεσσιν ἄνασσον.)
Εὐδώσειν Σατράπας, βασιλεὺς μὴ πῆμα πάθῃσι.
3 Δὴ τότε δὴ μάντις τιμῇ περιβέβηκεν ἁπάντων,

Ἠγεμό-

Calculis exactis tuum supremus imperium
Dominus numeravit, & prorsus consummavit.
Æquis te appendit altò-res-ponderans in lancibus,
Et pondere ad imperium pari es deficiens.
Tuum fractum est regnum, & in-duas-partes totum divisum est,
Et distribuitur Medis, & Persis ignem-adorantibus.
Sic dixit; ac deinde mandante rege
Lænam purpuream vati celebri induerunt,
Et circumcirca collum suum aureum monile,
Aureis filis contextum, novem-cubitorum,
Et proclamatus est tertius dominator in regno.
Ipsâ illâ nocte interfectus est Baltasarus Chaldæorum princeps,
Clam, improvisò, caligo a. oculos obtexit.
Cui succedens compos posteà factus est imperii
Sceptriferi genere Medus & sanguine Darius,
Qui a sexaginta duobus annis non multùm abfuit.

CAP. VI.

SIc utiq; regi [Dario] visum est melius,
Et centum Satrapas, & viginti, quibus demandavit
Imperium: (ipse autem magnificè imperans regnavit.)
Et tres alios, quorum primus erat Daniel, constituit,
(Hi autem potentiores erant quippe pluribus imperarunt)
Qui ad-rationē-redigerēt Satrapas, ne damnū rex pateretur.
Tum vates [Daniel] honore provectus est supra omnes;

Ἡγεμόνων προβέβηκεν ἀειπρεπέων τε μεδόντων·
Οὐνεκά μιν πέρι μὲν παπτήνες, πέρι τ' ἔπε νόημα·
Καὶ ἔτι μᾶλλον ἄνακτ' ἀνέρι φρενὶ πομπεύεις,
Ἡγεμονῆς τ' ὄτρηρα διαμπὰξ ἐν χερὶ θήσεις.
4 Οὐκ ἔτι τῷ φρένες ἦσαν ἐναίσιμοι, οὐδὲ νόημα
Ὀρθὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἐπάρχοις καὶ σατραπαίσιν·
Αἰεὶ γάρ σφισι θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
Καὶ μέμαθ' μάντεις ἀρχῆς πέρι μῶμον ἀνάπτειν·
Οὐκ ἔμπης μορφῆς προφάσιν μίαν, οὐδέ τι μῆχος
Εὑρέμεναι ἐδύναντ', ἄνυσις δ' οὐκ ἔπλετο βουλῆς·
Ἀρχὴν γὰρ πολίταισιν ὀπηδότιν ἐν χθὶ μοῖραν,
Ἐκ δ' ἐυεργεσίης λαοὶ ἀρέσθαι ὤπασε αὐτῷ,
Ὅς κε ἀμύμονα αὐτὸς ἕλῃ, καὶ ἀμύμονα εἰδῇ.
Οὔτις ἔνι πραπίδεσσι τοῦ ἐυρετὸς ἀμείνων·
5 Τοὔνεκεν ἀλλήλους ἐπαμοιβαδὶς ὧδε προσεῖπον·
Ἡνίδε πὰρ φόνον αἰπὺν ἐρεπόμεθα, οὐδ' ἐπίσημεν,
Δεῦτε δὴ καὶ ἄλλῃσι τάχα συμφραζώμεθα βουλήν·
Οὔτινι ὀπηδείῃ μορφῆς ἴαν ὅτι ποθ' ἐυρεῖν,
Εἰ μὴ ἐν θεσμοῖσιν ἑῷ θεῷ, ἔν τε σεβασμῷ.
6 Τῷ ὕβρει εἴξαντες, ὀπαόμενοι μένει σφῷ,
Πάντες ὁμῶς πρὸς ἄνακτα ὁμήλυδες ἠγερέθοντο,
Καὶ ἄντιον ἐπέεσσι δολοφραδέεσσιν ἔειπον·
Νωλεμὲς ἐυζώειν, βασιλεῦ κάρτιστε Δαρεῖε,
Νωλεμὲς ἐυζώειν, καὶ ἐρᾶν φάος ἠελίοιο.
7 Πάντες ἀναπτοίης δῖοποι, πάντες τε μέδοντες,
Ὄρχαμοι ἀντίθεοι, βουληφόροι, ἡγήμονές τε,
Βουλῇ βουλεύσαντ', ἣ πᾶσιν φαίνετ' ἀρίστη,
Βασιλικὴν πάξαι γνώμην, καὶ δόγμα βεβαιῶσαι·
Εἴ τις ἄρ', ὄφρα τεινάσσῃ παρελήλυθεν ἦμαρ,
Αἰτήσειεν ἀπ' ἄρπ τί, ἢ θεὸν, ἢ βροτὸν ἄλλον,

Supra præſides provectus eſt, & eximios principes;
Quoniam ejus excelluêre mentes, excelluítq; cogitatio:
Et adhuc magis rex cogitabat animo honorare,
Et imperii clavum in totum ei in manus tradere.
Non amplius igitur mentes æquæ erant, neq; cogitatio
Recta in pectoribus eparchis, & ſatrapis;
Semper enim iis animus in mente cogitabit
Et ſtudio erat vati circa imperium maculam inurere:
Non tamen accuſationis prætextū, ne unum quidē nec dolū
Invenire potuerunt, effectus a. non erat conſiliorum;
Imperium enim adminiſtravit commiſſum rectè ex officio,
Et ex rectâ adminiſtratione populus proſperè egit ſub illo,
Qui & inculpatus ipſe erat, & inculpata novit.
Nullus error aut macula inveniri poſſet in illo.
Quamobrem inter ſe viciſſim ſic locuti ſunt;
Ecce iſti cædem gravem ſtruximus, neq; aſſecuti ſumus;
Agite a. & aliud ſubitò conſultemus conſilium;
Nullum prærextum accuſationis invenire poſſimus unquam
Niſi de lege dei ſui, déq; cultu.
Quare injuriæ cedentes, ſequentes animum ſuum,
Omnes unà ad regem convenæ congregati ſunt,
Et coram verbis doloſis locuti ſunt;
Æternum benè-vivas, rex præſtantiſſime Darîe,
Æternum benè-vivas, & videas lumen ſolis.
Omnes regni præſides, omnéſq; principes,
Gubernatores divini, conſiliarii, ducéſq;,
Conſilium conſultarunt, quod omnibus videtur optimum,
Regium ſtatuere decretum, & edictum confirmare:
Siquis, quoad trigeſimus præterierit dies,
Petierit ex hoc tempore aliquid, aut a deo, aut mortali allo

Ἦ σε μάγον, βασιλεῦ, πατέων μόνον ἄξιον ἐσθλῶν,
Βάλλοιτ' εἰς μεγαλοβρύχων ἀπείρονα λέοντα.
8 Δεῦρ' ἄγε νῦν, βασιλεῦ, πόδ' ὀπίσσειξον ἀρεσθείς,
Τιμὴν γεραιὴν σφρήγισον, ὅπως ἀμετάτροπος ἦσι·
Μήδων τε κλειστὸν τε νόμον κατ' ἀκαμπέα πρόσσω,
Αἰὲν ἀναλλοίωτον, ὅτ' ἂν παλινάγρετός ᾖσι.
9 Τέκνε· ὀπισφρήγισε γεραιὸν, καὶ δόγμα Δαρεῖος.
10 Ὡς ἐνόησεν, ἀπῆλθεν ἐὰ πρὸς δώματα μάντις,
Καὶ ἶεν ἐς θάλαμον ὅθι οἱ φίλα δείελ' ἔκειτο,
Πεπταμένων θυρέων κατεναντίον Ἱεροσολύμων
Πέσχυ πασῶν, λιτάνευεν, ἐπὶ γόνυ ἧς δεκάδος,
Καὶ χθιζὸν δὶς δεκὰς τεὶς ὁσημέραι, ὥς πάρος δέ.
11 Τοὶ δ' κακόφρονες ἄνδρες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος,
Καί μιν ἐκίχησαν γονυπετέοντα
Ἰκεσίῳ κατέναντι θεῷ ἑὸ καίριον εὐχωλή.
12 Τῆμος ἔνεγγυς ἴον, βασιλῆά τε θυμὸν ἔθελγον
Μειλιχίοις ἐπέεσι, νόος δέ σφιν ἄλλα μενοίνα,
Καὶ τοῖόν τι ἔπος πολυμήχανον ἀντία βυσσῶν·
Οὐχ ἅρα σφρήγισας, βασιλεῦ βασιλῆα, ἀρεσθείς
Ἄλλυτον, ἐμπεδόμυθον, ὃ κ' τετελεσμένον ἔσαι,
Εἴ τί τις, ὄφρα τεικοσὸν παρελήλυθεν ἦμαρ,
Ἢ θεὸν αἰτήσῃ ἢ ἀνέρα σεῖο παρεκτὸς,
Ἄντρον ἐς ἠλίβατον ζαθέης ὑπὸ κεύθεσι γαίης
Ῥιφθείη, λείοισιν ἔλως κ' χέρμα γενέσθαι.
Τέσσαρ' ἀπαμειβόμενος θεσπέσιον βασιλεὺς μεγάθυμος
Σφρήγισα νημερτὲς ἐγὼ κατ' ἐθήμονα δεσμὸν
Περσῶν τε Μήδων θ', ὅτις ἂ παλινάγρετός ἐστιν,
Οὐδ' ἀτελεύτητος σάσιμος, ἢ διαμπερὲς αἰεί.
13 Τὸν δ' αὖτις στρατέουσιν ὁμοφρόνως ἐσσήμενοι.

Οὗτος

Quàm a te ſolo, rex, ſolo omnium digno votorum,
Injiciatur in valdè rugientium ſpeluncam leonum.
Age nunc rex, hoc confirma decretum,
Hanc ſcripturam configna, ut immutabilis ſis, (ſarum,
Secundum Medorum & illuſtrium legem inflexibilem Perſa-
Semper invariabilem, quæ non revocabilis eſt:
Quamobrem ſignavit ſcriptum, & decretum Darius.
Quamprimum intellexiſſet, diſceſſit ſuam domum vates,
Et intravit cubiculum, ubi ei gratus lectus ſitus eſt,
Apertis feneſtris ex adverſo Hieroſolymis
In genua procidens ſupplex oravit, quippe cui animus e-
rat religioſus,
Et gratias dedit deo ter quotidiè, uti priùs.
Illi a. infeſti viri accurrebant aliunde alius,
Et eum deprehenderunt precantem, & effundentem
Supplicem coram deo ſuo tempeſtivam orationem.
Tum propè ibant, & regis animum demulsêre
Mollibus verbis, mens a. aliud cogitabat,
Et hujuſmodi verbum ſubdolum coram locuti ſunt,
An non conſignâſti, rex regaliſſime, decretum
Inſolubile, firmum, quod & perfectum erit,
Siquid quiſquam, donec trigeſimus tranſierit dies,
Aut deum petierit, aut virum, præter te
Antrum in profundum divinæ ſub penetralibus terræ
Conjiciatur, leonibus eſca & præda ut fiat?
Hos reſpondens alloeutus eſt Rex magnanimus;
Signavi revera ego juxta ſolitum jus
Perſarúmq;, Medorúmq;, quod non revocabile eſt,
Neq; irritum, firmum a. continuè ſemper.
Hunc a. rurſus ore juncto alloeuti ſunt,

Οὐ γὰρ, ἄναξ, δαιτὶ λῆγε, ἀνὴρ ἀθέμιστα τοιὰδε,
Σχέτλιος αἰχμαλέτων ἐκ κύρων κῦρος Ἰάσιμα,
Οὐδ' ἀλέγιζε σίδεν, σὲ δ' ἀτιμᾷ τεῖον ἐόντα,
Οὐδ' ἐμπάζετο τυτθὸν, ἅ, τε σφέ ἠνίασας, ἀρεσσέ·
Ἀλλὰ τεὶς ἀρὰς ἀρὰς ἔπ' ἔπ' ἤμαρ ἔκασεν.
14 Ὣς ἔφαν· αὐτὰρ ἐπεὶ ἢ μῦθον ἐκ ἔασε ἀκῆσαι,
Καὶ ὥρμην' ἀνὰ δυμὸν, ἅπερ τελέεσθ ἔμελλον,
Ὠείνδη βασιλεὺς, κὴ ὧ πεπλήγετο μηρὸν
Χερσὶ καταφλωέσι, χόον δ' ὠΐετο δυμὸς,
Πολλά τε μερμήριξε, κὴ ἐν φρεσὶ βάλλεν ἕῆσι,
Λυγρῆ ἐκ θανάτοιο ἀμύμονα μάντιν ἐλέσθ.
Τῆτο πόνει, τῆτ' ἐκμελέτα, ἐν τῷ δ' ὅλος ἦε,
Νωλεμέως, περάαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα,
Λυγρῆ ἐκ θανάτοιο ἀμύμονα μάντιν ἐλέσθ,
Ἀλλ' ὅδ' ὡς βασιλεὺς ἐρρύσατο ἑμενός περ.
15 Οἱ δ' ἐς ἀγακλ' ἦγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Καὶ φθονερῆς σωματεσσιν ὁμόθροον ἴαχον αὐδήν·
Ὑμέτερον, βασιλεῦ, ξυνίει ἔπος, ἴδη δ τῆτο,
Μήδεις κὴ Πέρσαισι νόμον πατρωΐον ἐῆ,
Ὡς γνώμην κὴ ἀρεσσον, ὅ, τε σφέιξε μοναρχης,
Μήτε μεταφρέναι δέμις εἶη, μήδ' ἀλιῶσαι.
16 Τῆμος ἄναξ ἐκέλευσεν ἐκὼν ἀέκοντι ἢ δυμῷ·
Τοὶ δ' ἕπος ἀασσίως μάλα μὲ κλύον, ἠδ' ὑπέθοντο·
Τὸν δ' ἄρ ἐπαίξαντες ἕλον κρατερῇ τε βίῃφι
Κεύθεσί μιν περίαλλα ἀμειδήτοισι λεόντων·
Οἱ δ' ἄρ ἄναξ μετέπειτα παρήορον ἔγγεπε μῦθον,
Θάρσει, μήτε τί τοι θάνατος καταδυμος ἔσω,
Θάρσει δυμολέων, σὲ δ' ἀπὸ κήδεα δυμὸς·
Σὸς γὸ, ὃν ἐνδελεχὴς ὅσίης τελετῆσι σεβάζεις,
Παντοκράτως δαίμων, ῥυσακτὺς ἐξ ἀλεγφνῆς

Μάντ.

Iſte, rex, Daniel, vir nefaria ſciens,
Improbus captivis e pueris puer Judæ,
Neq; te curat, te autem inhonorat talem exſiſtentem,
Neq; tanti facit, quod ſignâſti, edictum:
Sed ter preces precatur adhuc quotidiè.
Sic dixêre; poſtquam verò hoc verbum auribus audiiſſet,
Et verſâſſet animo, quid facturi erant,
Commotus eſt rex, & ſua percuſſit femora,
Manibus pronis, & luctum oſtendebat animus,
Multúmq; cogitavit, & animum applicuit ſuum,
Funeſtâ e morte innocentem vatem eripere:
Hoc elaboravit, hæc meditatus eſt, in hoc a. totus erat
Indeſinenter toto die ad ſolem occidentem
Funeſta e morte innocentem vatem eripere;
Non tamen ſic rex liberavit, cupiens etiam.
Illi a. ad regem congregati ſunt, & convenêre,
Et invido ore concordem emiſêre vocem;
Noſtrum, rex, intellige ſermonem, & ſcias hoc
Medis & Perſis legem patriam eſſe,
Ut ſtatutum & edictum, quod ſtabilivit rex,
Neq; mutare fas ſit, neq; abrogare.
Tum rex juſſit volens nolenti autem animo;
Illi a. mandatum lubenter audierunt, & paruerunt,
Illumq; invadentes deprehenderunt, & forti neceſſitate
Receſſibus eum injecêre triſtificis Leonum:
Illi a. rex deinde conſolatorium dixit verbum,
Confide, neq; tibi mors animo obverſetur,
Confide animo præditus leonino, diſſipa a. curas ab animo;
Tuus enim, quem aſſiduus ſacris ritibus colis,
Omnipotens deus, ærumnâ e difficili,

Vates,

Μάντι, σε ἐπλύσει, καὶ σὸν βίον ἀμφιπολεύσει,
Οὔτέ τι πημανθῆναι ἔπ' ἔσθ', ὃς δ' ὑπολίζῃ.
17 Χερσὶ δ' ἀείραντες λίθον ὄβριμον, ἄχθος ἀρούρης,
Ἔγχειμψαν κενεῶνι πύλης πολυβενθέος ἄναξ·
Βόμβησεν δὲ λίθος, καὶ δ' ἔπιπτεν ποτὶ γαίῃ.
Δακτυλίῳ δ' ἐπίπρωσεν ἑῷ, καὶ εἴο μεδόντων
Μνάρχης δειλαίος, ὅπως ἀμεταίτροφος ἦσιν,
Ἄλλυτος, ἣ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤρκαρε, βυλή.
18 Βῆ δ' ἴμεν ἄνδε δόμονδε φίλον τεπυμένος ἦτορ,
Νύκτα δ' ὅλην βασιλεὺς δυσκηδέα νῆϊς ἴαυε,
Κεῖτο δ' ἄσιτος, ἄπαστος ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος·
Οὐ κιθαρίζεν ἀοιδὸς ἐναντίον, οὐδὲ μέμηλε
Μολπῆς τε γλυκερῆς, καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο,
Καὶ ἐρατῆς φόρμιγγος, ἐπεὶ τὰ χερείονα νίκα·
Καί οἱ ἀπὸ βλεφάρων ἔξεσυτο νήδυμος ὕπνος.
Ἄλλοτ' ὀπὶ πλαγιῆς κατακείμενος, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ὕπτιος, ἄλλοτε δ' ἁψινὴς, τότε δ' ὀρθὸς ἀνασσὰς
Δινεύεσκ' ἀλύων, καὶ ἐπιστρέφετ' ἔνδα καὶ ἔνδα,
Κεῖτο δ' ἐγρηγορέων, ἀνεμώνετ' ἐΰδρεσσον ἠῶ.
19 Ἔρχετο δ' ἐξ ἐωῆς, ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένῃφι
Πρωὶ μάλα σπουδῇσκε λεόντιον ἄντρον ἰκάνειν,
Καὶ χραισμήσῃ πόδεσσι δίηνυσε πᾶν τὸ μεσηγύ.
20 Ὡς δ' ἶξεν, φιλόφρονον ἰαχὴ ἔσκεν ἰωλὴ,
Σμερδαλέον δ' ὤμωξεν, ἔπος τ' ἔφατ',
ἔκτ' ὀρόμαζεν.
Αἰνοπαθὴς Δανιῆλε, θεῷ ζώοντος ἐριδι,
Ἦ ῥα τεὸς δαίμων, ὅνθ' ἅζεαι ἀσκελὲς αἰεί,
Τοῖος ἀμύνεσκεν δήνος ὄβριμον αἰνολεόντων,
Σεῦεσκε δέ τε κῆρας πικρὰς ἀπὸ σεῖο καρήνου;

Vates, te eripiet, & tuam vitam curabit,
Neq; damno-affici est timor neq; perire.
Manibus autem tollentes lapidem ingentẽ, pondus terræ,
Admovêre spatio-vacuo oris profundi antri;
Sonuit a. lapis, & inclinatus est super terram:
Annulo a. signavit suo, & suorum magnatum
Monarcha infelix, ut immutabile esset
Insolubile, quod & omnibus animo placuit, decretum.
Perrexit a. ire suam domum charo afflictus corde,
Et noctem totam rex tristem jejunus transegit,
Jacuit a. jejunus, impastus potu & victu;
Non citharizabat cantor coràm, nec curæ erat
Cantus dulcis, & laudabilis saltatio,
Et amabilis lyra, quoniam pejora vincebant;
Et ei a palpebris excussus est dulcis somnus.
Aliquando in latera inclinatus, aliquando autem rursus
Supinus, aliquando pronus, interdum autem rectus surgens
Volutabat sese mærens, & vertabatur huc & illuc,
Jacuit autem vigilans, & exspectavit pulchram auroram.
Surrexit autem e lecto, & unà cum aurorâ apparente,
Diluculò valdè festinabat leoninum antrum advenire,
Et velocibus pedibus confecit omne medium spatium.
Quamprimum autem perveniisset, lamentabilem edidit
vocem,
Et horribiliter ejulavit, verbúmque dixit, & compellavit
[viz: Danielem.]
Gravia passe Daniel, dei viventis serve,
Numne tuus deus, quem colis continuè semper,
Potuerit populsare robur ingens gravium-leonum,
Et amovere fatum amarum tuo a capite?

Num

Ἢ τελέσαι δ' ὠΐεται μι, καὶ ἢ τετελεσμένον ἔσται;
21 Ὡς ἐσάκουσε βοᾶς ἠμείβετο μάντις ἀμύμων;
Ἐυζώειν, βασιλεῦ κραείεσσε, νωλεμὲς αἰεὶ,
Ἀθάνατος δ' εἶπες, καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.
22 Οὐρανόθεν τα κῶπειδὲ ἐμὸς θεὸς ἄγγελον ἧκε,
Μάσακα δ' ἀρρήκτοισιν ἀλυκτοπέδῃσι λεόντων
Ἀμφιπεσὼν ὀπίεζεν, ἐπειγόμενος σόμα λῦσαι,
Εἶχε δ' ὑπερκρατέως, ὡς μὴ ἐμὲ πυθὸν ἄδασαν.
Ὀπλι μετ' ὀφθαλμῶ θεῖε ῥοιζηδὸν ἐπασμὸν
Εὑρημαι ἄγκλον, καὶ κεῖν' ἐμὲ πάμπαν ἀθῶον.
Καὶ σὺ κείνοντος, βασιλεῦ, κακὸν ἤδεν ἔοργα.
Νηλιτὴς ζαθέης καὶ σῆς περιπάροιθεν ὀπωπῆς.
23 Τῶ ἕνεκ' ἐυφροσύνῃ νεοθηλέϊ πολλὸν ἰάνθη
Νειόθι θυμὸν ἄναξ, καὶ ἀμειδέος ἔνδοθεν ἄντρου
Δυσφόροις ἐκέλευσεν ἀμύμονα μάντιν ἀναίρειν.
Οἱ δ' ἄρα μὴ ἐσῆνος ἀνικήτοιο φερετμῆς,
Ἀφροῦ δ' ἐξαῦτις ἀνέσῃ, πότμον ἀλύξας,
Τὸν δ' ἔπιδον ζωὸν τε καὶ ἀρτεμέα περσιόντα,
Καὶ χρὼς ἔμπεδος ἦε περὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
Οὕνεκα πίστιν ἔρεισεν ἐῷ θεῷ ἀσυφέλικτον.
24 Τῆμος ἀνακτορέῃσιν ἐφημοσύνῃσι πιθεῖτες
Ἤιαλον ἀνδρώπυς, ὃι ἀναίτιον αἰτιόωντο,
Καί μιν, καὶ φίλα τέκνα, καὶ αἰνοτόκυς ἄλοχοι τὰς,
Ἄγκυρ ἀγοσήτοισιν ἐπερρίψαντο μύχοισιν
Ὠμοφάγοις λείυσιν ἕλως καὶ κύρμα γενέσθαι.
Οἱ δ' ἄρ ἀποπροθὶ πάντες ἰὴ πόθῃ ὑφ' ὁρμὴν,
Ἦλε μάλ' ἐνδυκέως ῥινὸν κρατερῆς ὀνύχεσσι
Σχίσαν, ἴδ' ὅτι τάχιστα μελίφρονα θυμὸν ἀπύρων,
Ῥῆξαν δ' ὀστέα πάντα, πάρος ποσὶν ἕδας ἰκέσθαι.

Ὡς

Num perficere poteſt, & nunc perfectum eſt?
Poſtquam audierat clamorem, reſpondit vates innocens:
Benè-vivas, rex gratioſiſſime, in perpetuum,
Immortaliſq; ſis, & ſenio-expers diebus omnibus.
De cælo citò-parentem meus deus angelum miſit,
Os autem firmis vinculis leonum
Invadens preſſit, impediens oris ſolutionem;
Et tenuit fortiter, adeò ut me ne tantillum quidem
læſerint:
Quoniam oculi divini poſt curioſam inquiſitionem
Inventus ſum innocens, & judicavit me prorſus inſontem;
Etiam te judice, ô rex, nihil mali admiſi;
Culpâ-vacuus [fui] divino & tuo coram oculo.
Quapropter lætitiâ recens-ortâ multùm perfuſus eſt
Imo in animo rex, & triſtifico ex antro
Satellitibus mandavit innocentem vatem tollere:
Illi regis non immorigeri erant mandato,
Retróq; iterum ſurrexit, evitato fato,
Hunc autem viderunt vivum & incolumem reducem,
Et cutis firma erat circa flexibilia membra;
Quoniam fidem fixit ſuo deo immotam.
Tum regio mandato obtemperantes
Duxerunt viros, qui innocentem accuſaverant,
Et ſe & dilectos filios, & infeliciter-natas conjuges
Antri vnde-redire-non-datur conjecere in penetralia
Crudivoris leonibus præda & eſca ut fiant:
Illi autem eminùs omnes uno inſiliêre impetu,
Et valdè accuratè cutem robuſtis unguibus
Dilacerarunt, & quàm citiſſimè dulcem vitam abſtulêre,
Et fregêre oſſa omnia, priuſquam pedibus ſolum attigerint.
Adeò

Ὡς αὐτῷ καλὰ τεύχῃ ἄνδρι ἄλλῳ καλὰ τεύχων,
Ἢ ᾧ κακὰ βυλὴ πρὸ βυλεύσαντι κακίστη.
25 Τιμῆτορ Μέναρχος ἀνήγαγεν ὃν δὲ Δαρεῖος,
Παντοδαποῖς λαοῖς, φύλοις, γλώσσαισί τε πᾶσαις,
Ὅσσαι τε ζώουσιν ὀπὶ ζείδωρον ἄρουραν,
Εἰρήνην τεθαλυῖα ῥυηφενὲς ὔμμιν ὀπάσσοι,
Ῥηϊδίως διάγοιτε κακῶν ἀπάνευθε κυδοιμοῦ.
26 Ὡς ἐπέτελλον ἐγὼ, καὶ ἐμεῦ ἱότητι πίθοιτο,
Ὡς πάσῃ χθὶ χῶραν ἐμῆς βασιληΐδος ἀρχῆς,
Παντοδαποὶ ξυμέουσιν, ἐπιπρεπέα δώσουσί τε φῶτες
Ἄντα θεῷ Δανιήλῳ, ἄγος δέ τε θυμὸν ἴκοιτο·
Ζώων γὰρ θεός ἐστι, βέβαιος κοιρανέων αἰεὶ,
Ἀφθιτος ὃς βασιλεῖ· ἣ τ' ὔπατε πάμπαν ὀλεῖται,
Καὶ ὁ κοιρανίη μένει ἔμπεδος ἄχρι τέλος δὲ,
Ἐς' ἂν ὕδωρ τε ῥέοι καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλοι,
Ἥλιός τ' ἀνιὼν λάμποι, λαμπρά τε σελήνη.
27 Λῦσεν ἀμηχανίης, καὶ ἀεικέα πότμον ἄμυνε,
Σήματα πολλ' ἀκίχητα, τέλωρά τε θαύματ' ἔοργεν
Οὐρανὸν ἐν γαίῃ ὑπερθεν, ἔνερθε τ' ἀπείρονα γαῖαν·
Καὶ μάντιν θανάτοιο δυσηχέος ἐξανέλυσε,
Λειόντων πολίων ὑποκυάμφας φρεσὶν ὁρμάς.
28 Τούτῳ δὴ Δανιήλῳ εὐῤῥοέοντα πάρεσκε
Ζωὴ, καὶ θαλίη μεγαλώνυμος, ὅφρα Δαρεῖος
Ἦρξε, καὶ ὄφρα Κύρος πρασιῶν κλυτὸς ὄρχαμος
ἦρξεν.

Adeò sibi mala fabricatur vir alii mala fabricans,
Malum verò consilium consulenti pessimum.
Tum Monarcha scripsit sic Darius
Omnibus populis, gentibus, & linguis universis,
Quotquot vivunt super almam terram,
Pax florida abundanter vobis adsit,
Facilitèr vitam transigatis malis sine turbamentis.
Sic impero ego, & meâ voluntate decretum est,
Ut omnem per provinciam mei regni
Omnigeni tremant, pertimescántq; viri
Coram deo Danielis, & veneratio animum invadat:
Vivens enim est deus, stabilis in æternum,
Incorruptum ei regnum, quódq; nunquam destruetur,
Et ei dominium manet firmum usq; ad finem,
Usq; dum aqua fluat, & arbores altæ germinent,
Et sol eoriens refulgeat, & splendida luna.
Liberat ex æruminâ, & indignum fatum arcet,
Signa multa incomprehensibilia, ingentia miracula
operatur,
Per cælum spatiosum suprà, infráq; immensam terram;
Et vatem suum a morte gravi liberavit,
Leonum impetuosam sublectens pectoribus vim.
Huic proinde Danieli prospera adfuit
Vita, & florens status celeberrimus, quamdiu Darius
Imperavit, & quamdiu Cyrus Persarum insignis princeps
imperavit.

CAP.

ΚΕΦ. ξ.

1 Ὄφρα μὲν οὖν θαλάσσης ἔπος ἐκτὸς ἐπέβαινεν ἀρχῆς
Βαλτασάρεω κύλιεν, ὅ, τ' Ἀσυρίοισιν ἄνασσεν.
Ὑπὸ ὅτε γλυκίων μέλιτος βλεφάροισιν ὀφίζων
Λυσιμελὴς πέδαι μαλακῷ χαλάσθη φάεα δεσμῷ,
Εὖτε κὴ ἀγρεκέων ποιμάνες ἔδυνον ὀνείρων
Θεσπέσιον Δανιῆλα θεόσυτοι ἀμφέχυτ' ὀμφή,
Καὶ κεφαλῆς φαντάσματ' ἐνὶ λέκτροισιν ἐοῖσιν
Αὐτὸν ὄναρ τόδ' ἔγραψε, τέλος καταλέξέ τε μύθων·
2 Φθεγξάμενος δ' ἄρ ἔειπε θεοκλύμενος, θεσπεσίης
Νύκτα δ' ἀμβροσίῃ χαίτῃ δέσκελον ὄψιν ὅπασα,
Ἠνίδε δ' οἱ ἄνεμοι τέτορες ταχυπειθεῖ ῥιπῇ,
Σὼ βορέας, Ζέφυρός τ', ἔυρός τε, νότος τε δυσαὴς,
Ἀντιβίας ἀφέηκαν ἐπ' ἀλλήλοιϊν ἀπήλας,
Βένθεα δ' ἀσπείροντα κὴ ὑγρὰ δέμεθλα θαλάσσης
Χειμέριοι πνείοντες ἀεὶ συφέλιξαν ἀῆναι,
Καὶ κύματος ὑψὶ ἀλίαστος ἀναχεύατο πάντοι,
3 Καὶ τέτορες θῆρες πολιῆς ἀνέβησαν ἀφ' ἅλμης
Δεινοί τε, μεγάλοί τ'· εἶδος δὲ σφιν ἄλλο κὴ ἄλλοι.
4 Πρῶτος ἀμαιμακέτῳ ἐναλίγκιος ἔσκε λέοντι,
Οἱ δ' ἀετοῦ ἐπάμυνε πτερύγεσσι ὠκυπέτοιο·
Ἔβρασσον ἕως τίλθη, κὴ ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀέρθη,
Οἷά τ' ἀνὴρ ποσὶν ἴσατ' ἐπεὶ χείρεσσιν τόσον ἶσχεν,
Ἀνδρόμεον δ' ἀλόγοις ἐμβάλλετο φρένεσσιν ἦτορ.
5 Ἠνὶ δὴ δεύτερος ἄλλος, ἕϊκτο δὲ δέσκελον ἄρκτῳ,
Καὶ πλευρῇ ἑτέρῃ πεδανὸν πάρος αὐτὸν ἔειρε,
Καὶ τρία πλευρὰ φάγεσιν ὀδοῖξ ἔχεν ἐν στόμασι τοῖ

Cap. VII.

Dum tempus velox annum primum imperii
Baltasari volvebat, qui Assyriis imperavit,
Cùm somnus melle dulcior in palpebris sedens,
Membra resolvens, oculos molli vinculo ligat,
Cùm & veracium pascitur-turba somniorum,
Divinum Danielem a-deo-immissa circumfusa est visio,
Et capitis phantasmata in lecto suo:
Statim somnium hoc scripsit, & summam narravit rerum.
Locutus autem dixit a-deo-inspiratus, divinus;
Nocte divinâ per divinam visionem vidi;
Ecce autem quatuor venti subito impetu,
Unà boreas, zephyrúsq; eurúsq;, notúsq; male-spirantes,
Contrarias emisêre contra-se-invicem minas,
Profunditatésq; infirmas, & madida fundamenta maris
Procellosi spirantes verberarunt venti,
Et fragor erat inevitabilis impetuosi Oceani:
Et quatuor bestiæ, spumeo emersêre e mari
Terribilésq; magnæq;, forma a. alia & alia.
Prima inexpugnabili similis erat leoni,
Eiq; aquilæ adpratæ sunt alæ celeriter-volantis;
Vidi, usq; dum evulsæ sunt, & a terrâ altè elevata est,
Et sicuti vir pedibus stetit, quandoquidē necessitas urgebat,
Et humanum irrationalibus inditum est pectoribus cor.
Ecce & secūda alia, similis autem erat mirū-in-modū ursō,
Et latere uno humilem priùs se erexit,
Et tres costas voraci mordicùs tenuit ore:

Ὣς ἓ προσλέξαντο μένος καὶ θυμὸν ὄρνυντες·
Ὄρσεο, ἄτε φόνων, καὶ ἐπὶ χρέα πάντα δαΐζαι,
Μήτε τί τοι πφιδέσθω ἐνὶ φρεσὶ φίλτερον εἶπε.
6 Θηείον ἄλλο τ' ὄπωπα ϖεριγληνώμενον ὄσσοις,
Παρδάλεϊ σικτῇ ἐνδάλλετο εἰσορόωντι,
Τέσσαρα δὲ νώτοις ὠκόπτερ' ἄρηρε πετεινᾶ·
Τέσσαρές οἱ κεφαλαὶ, ἑνὸς αὐχένος ἀμπεφυῖαι·
Ἄστατον ἀσπερχὲς τ' ὄπα ἠερίῃ ἔλλαχεν ἀρχίλῳ,
Πολλῆς δὲ κρατέει γαίης, πολλῆς τε θαλάσσης.
7 Ἄθρησα μετέπειτ' ἐνὶ φάσμασι νυκτερινοῖσιν,
Ἠνίδε καὶ κεφαλὴ ἔξοχά π πέτρηεν
ἄλλο.
Σμερδαλέον δὲ δέδορκε, τὸ δ' ὐδ' ἂν πλόδη λεύσσων
Θαρσαλέως πε ἔμεινε, φόνον καὶ ὄμμα δ' ὄπωπε,
Τοῖον ὀπιπκιώιον βλοσυρῷ ἐπέκειτο περσώπῳ·
Ἰσχὺς δ' ἄπλητος, κρατερὴ μεγάλῳ ἔπ εἴδϊ,
Καὶ γναθμοῖς ὀλοοῖσι σιδηρείων μεγάλων τε
Ἐρρίζωδ' ὑπένερθέ τι κάρχαρον ἔρκος ὀδόντων·
Βέχθιζε σοματεσσιν ἀπληρώτοισι. σεσηρὸς,
Λοιπά τ' ἀλοίησεν, καὶ ὑπὸ σίβε ποσὶν ἑοῖσι,
Πᾶσί τε θηρσὶν ἔλω ἀνομοίϊον, οἳ περγένοντο,
Καὶ ἀλλοῖον ἔσαντα ἰδεῖν· δὶς πέντε κεραῖαι
Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὑπὲ σιβαρῇσι μέλεσσιν.
8 Ὡς κέρασ' ἐφεσάμιλλα, κατὰ τε φρένας ἔθυ ἐνόησα·
Ἠνίδε μεσάπτου λεπτὸν κέρας ἄλλο τεθήλει,
Τοῖο πάρεξ δὲ τεῖα περτέρων πεθρίζατετίλθη·
Φάεα φωτὶ ἔοικτο, καὶ ἐγκέατ' ὄσσε φαεινὼ,
Οἷά τε ἀνθρώπων κεφαλῆς ὑπὲρκεῖ ὄσσε·
Κὰν στόμα δεινὸν, ὅπερ κόρθωσε μεμηνότι λαιμῷ
Κύματα παφλάζοντα πολυφλοίσβων ἀγορέων.

Sic autem allocuti sunt robur & animum excitantes;
Surge, insatiabilis cædibus, & carnes immensas devora,
Neq; tibi parcere in animo gratum sit.
Bestiam aliam vidi circumspiciens oculis,
Pardali punctis distinctæ similis visa est aspectu,
Quatuor autem dorso alæ adaptatæ sunt volucris;
Quatuor ei capita unâ enatæ cervice:
Immensum stellato a cælo obtinuit imperium,
Multam autem tenuit terram, multumq; mare.
Vidi deinde in visionibus nocturnis,
Ecce autem caput exseruit quarta altera;
Terribiliter autem vidit, ejus autem ne procul quidem conspectum
Facilè quis sustinuit, cædem vel oculo minata est,
Tale supercilium torvæ incumbebat faciei;
Robur autem immensum validum magnâ in formâ,
Et in maxillis pernitiosis ferreorum magnorumq;
Radicatum est altè asperum sepeum dentium:
Devoravit ore inexplebili hians,
Et reliquas bestias comminuit, & pedibus suis conculcavit,
Et omnibus bestiis erat impar, quæ anteà fuêre,
Et diversa aspectu; decem cornua
Ex humeris orta sunt super robustis membris.
Ut cornua considerabam, & in animo perpendi;
Ecce in medio exile aliud cornu germinabat,
Coram quo tria priorum radicitùs evulsa sunt:
Oculi s viro assimile erat, & inerant oculi splendidi,
Quales humano e capite aspiciunt oculi;
Et in eo os grave, quod elevavit insano gutture:
Fluctus æstuantes multiformeporum sermonum.

9 Ἔβλεπον, ὅπου καθίζε καταρρίπτοντο θρόνοι,
Καὶ ὁ πολυχρόνιος κατ' ἀρχὰς ἔζετ' εὐῶν τε μέγας τε
Ὕψι· καὶ ἀμβρόσιος πέπλος λάμπαινε, χιὼν ὡς
Ἐκ νεφελῶν πεσχυθεῖσα νεώς· ἀσειπὸς ἔσσα·
Καὶ ἀμφισταφέες πολιαὶ κατέχωντο ἔθειραι
Καλῆς ἐκ κεφαλῆς ἐείσω ὑπείκελαι ἄντλω
Ἀχεράντῳ, καθαρῷ· καὶ μὴν θρόνος ἀργυρόπλος
Πορφυρέας ἀπενθῆρας ἀκόντισεν, ὡς ζάπυρος φλὸξ,
Κύκλα τε μαρμαίρεσκε, πυρὸς δέμας αἰθομένοιο.
10 Τοῖο πάρος μέγα ῥεῖθρον ἀναβλύζεσκε πύρωθες,
Καὶ φλὸξ ἂν ῥῖνας ποταμηδὸν ἐκήκιε πολλή·
Χίλιαι χιλιάδων, κρατὸς ἄσπετος ὑρανιώνων
Ἀκμὴν ἀμφιπόλευς εἱὴ ποτιδέγμενοι ὁρμὴν,
Μυριάδων δέ τε μύριοι ἕστασαν θρόνοισι σωέσαν·
Εἵτο δικασπολίη, καὶ ἢ κλισμοί τε θρόνοι τε
Ἔζονθ' ἑρόμενοι καὶ ἀτέρμονος ὑψόθεν ἕδρης
Ἀρχέδικος, βίβλοι τε θεόγραφοι ἄμφαδ' ἀνώχθαν.
11 Εἶδον, ἐπεὶ πλατύγλε κέρας μεγαλαυχέϊ
λαμπῷ,
Καὶ ἐλασιβρόντας μύθους ῥοιζηδὸν ἔχαυεν·
Εἶδον, ἕως ὅτε θὴρ ἱερὴ κατέπεφνε μάχαιρα,
Δύπησεν ἢ πεσὼν, καὶ φαίδιμα γυῖα λέλωπτο,
Καὶ δέμας ἐῤῥαίσθη, κατέδαψε ἢ θεσπεσίης
φλόξ.
12 Λοιπὰ ἢ κοιρανίης ἀπαμείρετο θηρία πάσης,
Σὼς βίος, ὕπ βίη, θεόθεν δέ τε πᾶσ' ἐνεχώρει
Παῦρον ἔπ ζώειν, καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο,
Εἰς καιρόν τε, χρόνον θ', ὃν ἐπέκλωσεν σφισι δαίμων.
13 Πάσσηνα μετόπισθ' ἐν φάσμασι νυκτερινοῖσιν,
Ἠνίδε δ' ἀνθρώπε πε θέσκελον ἴκελος υἱῷ

ibi 7 Ὅμμα-

Vidi úſq; dum ad terram deturbati ſunt throni,
Et ille antiquus-dierum ſedit magnúſq; bonúſq;
In ſublimi: & divina veſtis exalbuit, inſtar nivis
E nubibus effuſæ nuper, non calcatæ;
Et coronatæ canæ effuſæ ſunt comæ
Pulchro a capite lanæ aſſimiles viſu (ctus
Non-imbutæ, puræ; & ejus thronus argenteis-clavis-diſtin-
Purpureas ſcintillas ejaculatus eſt, ſicut ignea flamma,
Et rotæ rutilarunt, ignis inſtar ardentis.
Coram eo magnus fluvius emanavit igneus,
Et flamma per nares more-fluvii prorupit multa:
Mille millium, exercitus immenſus cælicolarum
Miniſtrarunt ſedulò ſuum obſervantes nutum,
Et myriadum decies-mille coram throno ejus conſtitêre:
Sedit judicium, per ſedilia autem, & thronos
Sedêre cæleſtes, & interminato ſuper ſolio (ſunt
Judiciorum-præſes, libri a. a-deo-ſcripti propalam aperti
Vidi, quandoquidem ampullis-verborum-ſtrepitavit cornu magna-jactanti gutture,
Et tonitruales ſermones obſtreperè effudit;
Vidi, quoad beſtiam ſacra interemit machæra,
Inſonuit a. cadens, & illuſtres artus ſoluti ſunt,
Et corpus deperditum erat, abſumpſit a. vehementiſſima flamma.
Reliquæ autem dominio privatæ-ſunt beſtiæ omni,
Salva erat iis vita, non vis, a-deóq; omnibus conceſſum eſt
Brevi adhuc vivere, & videre lumen ſolis
Ad tempus-conſtitutum, & tempus, quod deſtinavit iis deus
Circumſpexi deinde in viſionibus nocturnis;
Ecce autem hominis quidam mirum, in-modum ſimilis fili

Ὄμματα δ' ἀνέφελα, νεφέλην μὴ δ' ἀείρειν
Οὐρανόθεν κατέβην, ἤχευσι δ' ὅλυμπος ἅπας αὐτῷ.
Καὶ θέρον εἰσαφίκανε πολυχρονίῃ χρειοντι,
Καὶ πέλας ἠγερόνδουν, ἕως ἤντησεν ὁπωπῇς.
14 Οἱ δέ τε κοιρανίην δ' ἀπόσκοπον ἔγχος ἀπάλλῃ,
Καὶ σκῆπτρον δωρητόν, ἵν' ὃς πιδοίατο λαοὶ
Ἂν χθόνα παντοδαπὴν, δ' ἔθνεα μυρία φωτῶν,
Πᾶσά τε φῦλα γλῶσσα πολυπστρέων ἀνθρώπων·
Ἀρχὴ ὁι αἰνάος γ' ἦ τ' ἐ μεταπίσεσθ' ἀρχὴ,
Καὶ τοίη βασιλεί', ὃς ἅπαντε πάμπαν ὀλεῖ.
15 Θυμῷ δὲ βεβόλητο ἐμὸς κραδὸς ἐν σωτεσχμῷ
Ὀξυτάτοις κεύθεσι παναχρύπτοιο μεείμνης,
Σύγχυτο δ' ὀπάσσης κεφαλῆς, πόρφυρά τε πολλά.
16 Θαρσαλέ' ἄγχι τινὸς μετακίαθον, ὅστε παρέστη
Πᾶς ἀληθείαν δηρίμενος εἰσεμενός τε·
Πᾶν δ' ἔλεγον μήνυσεν ἐμοὶ ἔπος, ἐδ' ὀπίπυσε,
Τί πρῶτον, τί δ' ἔσεται, τί δ' ὑστάτιον, κατέλεξε,
Κἠμὲ περ' ὀπάσσης ἐδίδαξε, κ' ὡς φέρτο μῦθον.
17 Θηεία ταῦτα τὰ δηνάτα τέσσερα, τέσσαρές εἰσι
Σκῆπτρ' ἔχοι βασιλεῖς, οἳ ἀπὸ χθονὸς ἀντελέουσι.
18 Λήψονται δ' ἕρεας παναπερτάτε ἄγνὸς ὅμιλος,
Καὶ κατέχειν μέλλουσιν ἀτερμάντοισι χρόνοισιν
Εἰς ἄλλον τ' αἰῶνα κ' ἄλλον, νωλεμὲς αἰεί.
19 Εἰπέ μοι δυμὸς ἄνωγε μεταλλῆσαι κ' ἔρεσθαι
Θῆρα τέταρτον, ὅ, τ' ἰδ' πάντων ἑτεροίῃ ἄλλων,
Σμερδαλέον δ' ἔδορκε, φόνου κ' ὄμματι λάμπων,
Καὶ γναμπτοῖσι πέπλῳ σιδήρεον ἕρκος ὀδόντων
Πυκνῶν, κ' δαμέων, πλείων μέλαν δανάτοιο,
Καὶ ποσὶ χαλκείοι ὄνυχες τιβαρεῖσιν ὑπῆεν,

Ἀμφ-

Oculos & caput, nubibus cum aeriis
Cælitùs descendit, obscuratus est a. Olympus sub eo;
Et thronum usq; pervenit antiqui regis,
Et propè duxêre, usq; dum in conspectum venit.
Ei autem dominium, & divina gloria adfuit,
Et sceptrum dono-datum, ut ei obedirent populi
Per terram omnigeni, & gentes infinitæ virorum,
Omnisq; omnium lingua multum-dispersorum nominum:
Dominium ei est æternum, quod non præteribit dominium,
Et tale regnum, quale nunquam prorsus peribit.
Spiritus quidem transfixus est meus corporis in compage
Acutissimis stimulis insomnis curæ,
Et confusus est visionibus capitis, & fluctuavit multùm.
Audacter prope quendam adibam, qui astitit,
Omnem veritatem inquirens, & scisitans:
Omne autem loquens narravit mihi verbum, neq; occultavit,
Quid primum, quid deinde, quid ultimum [eveniret]
indicavit,
Et me visionem docuit, & sic verbum dixit.
Bestiæ illæ terribiles, illæ quatuor, quatuor sunt
Sceptrigeri reges qui e terrâ orientur.
Accipient a. regni administratione altissimi purus cætus,
Et possidebunt interminatis seculis,
In ævum aliud & aliud in æternum.
Deinde me jussit animus scrutari, & inquirere
De bestiâ quartâ, quæ erat omnibus dissimilis aliis,
Terribiliter a. aspexit, cædem vel vultu minans,
Et maxillis infixum est ferreum septum dentium,
Densorum, & frequentium, plenorum nigrâ morte,
Et pedibus ærei ungues solidis suberant,

Ἀμφιχανόν τ' ἀνέκαψεν, ἔδρεψεν, πάπησέ τε λοιπάς.
20 Καὶ δεκάδ' Θ πυθόμην κεράτων πέρι, ἅπλα πέφυκεν
Ἐν κεφαλῇ, ἄλλα τε πυὸς πέρι, ὅ, τ' ἐτέθηλεν,
Καὶ πρότερων τειὰς ἄντα τεθηλότ Θ ἔξετινάχθη·
Ὅ, τ' ἐν ὀφθάλμοις, καὶ κομπορρήμονα λαιμὸν
(Θαῦμα μέγ') ἔμφυτον εἶχε, καὶ ἄλλων μείζον' ὁπωπῇ.
21 Ἔβρακον, ἐς δ' ἀγίας πόλεμον πολέμιζε θαφαινὸν
Ἀπονδόν τε κεραία, καὶ αὐτῆς ἥπονες ἦσαν,
Ἁψ δ' ἀναχώρησαν, τείρετο δ' ὑπλέϊ χαλκῷ,
Καὶ νικὴ κράτ Θ, καὶ πύκν' ἔδησε τρόπαΐα·
22 Εἰσόκε πτολυετὴς βασιλεὺς ὁπιπάρροθ Θ ἦλθεν,
(Αἰεὶ γάρ τε θεῦ κρείσσων νόΘ, ἠέ περ ἀνδρῶν,
Ὅσε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκλω
Ῥηϊδίως, ὅτε τ' αὐτὸς ἐποτρύνῃσι μάχεσθ.)
Καὶ ἁγίοις ὁπέτεκραπαι Νέμεσίς τε δίκη τε·
Ἠνίδε δ' πρίλλισον ὄρορε θείλατον ἦμαρ,
Ἰδύνοσι ὅτ' ἔμελλον ἔσεσθ κάρτεσσι ἀρχῆς,
Καὶ πάντων μῆνοι φρυμνήσιον ἠνιοχεύειν.
23 Ὡς ἄρα φώνησεν, τόδε τοι σήμηνε τέταρτον,
Ὅτ, τι καὶ ἄλλο τέταρτον ὁπὶ χθονὶ πτολυβοτείρη
Κάρτ Θ ἐπαντελέει πάσαις ἑτερόϊον ἀρχαῖς·
Γαῖαν ὅλην δάψ, τείψ ποσὶ, καὶ λοήσ.
24 Τοῖο πανυπέρθεν κεράτων δεκὰς ὀκτεφυώτων,
Κρείοντες δέκ' ἔασιν ὑπείροχοι, οἵ πο' ἔμελλον
Ἐξανιήσεσθ καὶ ἔπειτ' ἀνιήσετ) ἄλλ Θ
Ὅ, μ Θ, ὁμιέσθων, πρότερων δ' ἑτερόϊ Θ ἔσαι·
Καὶ τειαὺς βασιλῆας ἀγηνορίῃφι χαλέψει,
Ἀνδρας ἀρηϊφίλους πόλεμον, καὶ τό κε δάμασας.
25 Καὶ ὑψιπόλοιο, καὶ ἁμαρτοπόλοιο νόοιο
Ἴσα θεῷ βρεμέει, κεφαλὴ ὑπὸ αὐχένα εἰρων,

Καὶ

Circumhiánſq; devoravit, contrivit, conculcavítq; cæteras.
Etiam de decade cornuum interrogavi, quæ orta ſunt
In capite, & de alio quodam, quod pullulavit,
Et priorum trias coram pullulante amolita eſt.
Quod, & oculos, & ampullas-verborum-jactans os,
(Magnum mirum) inſitum habuit, & aliis majorem ſpeciem.
Vidi, contra ſanctos aut: bellum geſſit cruentum,
Implacabiléq; cornu; & ab eo ſuperabantur,
Et retrò fugêre, afflictíq; ſunt crudeli enſe,
Et victoria erat cornu, & multa ſtatuit trophæa.
Donec antiquus rex auxiliator venit,
(Semper enim dei potentior mens, quàm virûm,
Qui vel fortem virum in fugam vertit, & tollit victoriam
Facilè, quando ipſe impellit ad pugnandum)
Et ſanctis commiſſa eſt vindicta, & judicium;
Ecce a. ter-deſideratus venit a-deo-immiſſus dies,
Juſti quando poſſeſſuri erant regnum,
Et omnium ſoli gubernaculum tenerent.
Sic locutus eſt, hoc tibi ſignificat quarta [beſtia]
Quòd & aliud quartum ſuper terrâ almâ
Regnum orietur, omnibus diverſum regnis:
Terram totam devorabit, conteret pedibus, & comminuet.
Cujus ramoſorum cornuum decas exortorum
Reges decem ſunt eminentes qui ſunt futuri.
Exſurgere; & deinde exſurget alius
Serior, ſerò-regnans, & prioribus diverſus erit;
Et tres reges ſtrenuitate ſuâ debellabit
Viris occiſis bello, & ſpoliatis armis.
Et ſuperbiâ, & iniquitate animi
Pari modo quo deus tonabit, caput ſuper cervicẽ attollens,

Καὶ μέγαλα σεμάτεσσιν ἐειαμενάγεισιν ἐρᾶξεῖ,
Κερτομέων ὕπατον δ', ἀγίης τέ μιν ἐνδελέχεως
Θλίψεσι θρυλλίζων, καὶ ἀλοιητῆρει δωσμῷ·
Καὶ μερμηρίξει, πὰρ δ' ἄρ ὁἰήσει ἔτι
Ἀλλοιῶν καιρῶν τε καὶ τάξασιν ἠδὲ θεμίστων
Ὠγυγίων, ἔυτακτον· ἀτὰρ καὶ ἔσσετ' ἐν αὐτῷ
Εἰς καιρὸν τάξαι, καιρόν τε, καὶ ἥμισυ καιροῦ.
26 Ἀλλὰ θεμισοπόλος, κύκλος τε σωέδρεος ἐδέθη·
Ἐκ δ' ἀρχῆς ἐλάσσουσιν ὑπέρβιον ὕβριν ἥρεα
Ῥιζόθεν ἐξολέσαντες ἐὸν κράτος, ὥστε γενέθλ
Νώνυμος, ἀκλεὴς, δυώδεκα δ' ἐκ ἓς ἐνὶ λαῷ.
27 Πᾶν σκῆπτρον, ζάθεον δώρημα, καὶ ἄσσετος ἀρχὴ,
Καὶ σκήπτρου μέγεθος μεγάλου ὑπὸ κύκλον ὀλύμπου,
Οἷον ἓν ὅσσον δ', ἀγίοις ὑποχείριον ἔσαι,
Ὑψιστῆ ἁγίοις, ἧ κράτος ἀγήρεκόν ἐστιν,
Οὔτε μινυνθαδίῳ κύκλῳ πεπερασμένον ὥρης,
Καί οἱ δυωδέσσιν ἐπεὶ βασιλεύτατος ἔσαι,
Οσσοι εἰσὶν ἄνακτες ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
Καὶ δή οἱ πᾶν ἔργον ὑπείξουδ' ὅ, τ]ι κεν εἴποι.
20 Ὧδε πλος μύθων, ὧδ' ἱερὰ θέσφατα λέξας
Ἀφθόγγῳ σφρήγισε θεηπόρα χείλεα σιγῇ·
Αὐτὰρ ἐμὸς θολερῆσιν νόος δεδόνητο λογισμοῖς,
Καὶ μελεδήματα πυκνὰ διὰ στέρνοισι πέρησεν·
Ἐτράπε] ἄλλη χρὼς, τὸ πρὶν δέ μοι ἐκ ἔτ' ἔρυθος
Σῴζετ' ἐνὶ ῥεθέεσσ' ὦχρος δέ μιν εἷλε παρειάς·
Εἰς ἓ λόγον θεῖον βλέψας ἐφύλαξα βέβαιον,
Κατθέμενος καρδίης εἰν ἐνδοτάτοισι μύχοισιν.

ΚΕΦ.

Et magna ore multiſtrepo eructabit,
Convitians ſupremum, & ſanctos ejus continuis
Compreſſionibus comminuens, & cõtundente perſecutione:
Et cogitabit, & penes eum eſſe putabit,
Alterare temporúmq; ſtatum & legum
Antiquum, benè-ordinatum; imò penes eum erit
Ad tempus ordinare, & tempus, & dimidium temporis.
Sed judex, & corona confeſſorum ſedebunt;
Expellent a. ab imperio inſolentem oppreſſorem,
Radicitùs deperdito ejus dominio, adeò ut fiat (pulum.
Nullius-nominis, inglorius, potentia a. non erit ei ſupra po-
Omne ſceptrum, divinum donum, & largus dominatus,
Et ſcepti amplitudo, magni ſub ambitu olympi,
Qualis fuerit & quanta, ſanctorum in poteſtate erit,
Altiſſimi ſanctorum: cujus dominium immortale eſt,
Neq; brevis circulo terminatum temporis,
Et ei ſervient, quandoquidem regaliſſimus erit,
Quotquot ſunt reges ſub ſplendores ſolis,
Et ei omni in re parebunt, quamcunq; dixerit.
Hìc finis eſt ſermonum, hìc ſacris oraculis explicatis
Muto ſignavit divina labia ſilentio:
Sed meus turbidis animus agitatus eſt cogitationibus,
Et curæ frequentes pectus meum percurrêre;
Mutatus eſt aliò color, & priſtinus mihi non amplius rubor
Servatus eſt in genis, pallor a. cepit genas:
Ad verbum aut: divinum reſpiciens cuſtodivi firmum,
Recondens cordis intimis penetralibus.

CAP.

ΚΕΦ. ή.

1 Ἠνίκα Βαλτασάρῳο ἔτος τείτον ἔδραμεν ἀρχῆς·
Τηνικάδ' ὀπάσιν Δανιῆλί μοι, ὑστερα ταύτης
Ἤ μοι θεῖα πέφνε, πέφνε δεόντος ἄλλη.
2 Θεσπεσίῳ ἧ κατ' ὄψιν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα,
Ἠνίδε δ' ὡς ἴδον, ἐν Σούσοισιν ἐπύγχανεν εἶη
Θείοις ἐν μεγάροισιν, ἄ, τ' εἰν Ἐλαμίτιδι χώρῃ.
Θεσπεσίῳ ἧ κατ' ὄψιν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα,
Καὶ ςῆναι ὥϊσα παρ' Οὐλαίοιο ῥέεθρον.
3 Ὀφθαλμὸς ἐπάναιρον ἐμὸς, ἵν' ἐϋκείνης εἰδῶ,
Ἠνὶ δέ πης κειὸς ποταμὸς πάρος ἀενάοιο
Ἐφάνη· δυδύμοισι κάρη κεράεσσιν ἀρηρώς·
Μακρὸν πέφυκεν, ἀτὰρ δ' ἕτερον μεμβέβηχ' ἑτέρῳο,
Καὶ κέρας ὁ μεμβέβηκε πανύστατον ἐξανάτειλε.
4 Κειὸν ἴδον δύσεως κατεναντίον ἴφι κα-
ῤύπτειν,
Καὶ ξυρῆς ἄρκτοιο, νότοιό τε Αἰθιοπῆος.
Οὐχ ἑνὶ θηείκ πάντ' ἂν ἔτλη ἀντίον ἐλθεῖν,
Οὐδέ τι χερσὶ πέποιθεν ἑῆς ἐκ χειρὸς ἐλέσθαι,
Τόσσον φέρτατος ἦεν ἀνὴρ ἀδέκητε μάχεσθαι·
Ἔρξεν ὅπως ἐθέλησε, καί οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ,
Εἰς μέγεθος ῥώσκοντε, καὶ οἱ σθένος ὄρνυτο αἰεί.
5 Ὄφρα τάδ' ἐφρασάμην, τάτ' ἐνωπαδίως ἐσίδεσκον,
Ἠνί πς ὠκύμολος δυσμῆς ἐξ ἀχλυοπέζης,

Ἦλθεν

CAP. VIII.

Quando Baltasari annus tertius in-cursu- erat imperii ;
Tum visio mihi Danieli, post eam
Quæ mihi prima apparuit, apparuit a-deo-immissa alia.
Divinam a. per visionem oculis vidi,
Ecce autem, ut vidi, Susis accidit me esse,
Divinis in palatiis, quæ in provinciâ Elami sunt;
Divinam per visionem oculis vidi,
Et stare visus sum juxta Eulæi fluentum.
Oculos sustuli meos ut distinctè viderem,
Ecce aut: aries fluvium ante perennem
Stetit, habens caput suum duobus cornibus munitum:
Altè crevêre, sed unum supra aliud eminuit,
Et cornu quod eminuit, ultimum assurrexit.
Arietem vidi contra occidentem strenuè cornu petere,
Et siccum septentrionem, & notum Æthiopicum:
Uni isti non omnes bestiæ sustinuêre occurrere,
Neq; aliqua manibus confisa est ejus e manibus eripere,
Tanto præstantissimus erat, & fortissimus ad dimicandum:
Fecit quomodo voluerit, & ei gratum erat animo;
Ad magnitudinem provectus est, & ei vires crescebant semper.
Dum hæc consideravi, quæ palam intuitus sum,
Ecce quidam festinus occidente a caligineso

Venit

Ἦλθεν ἀνὴρ αἰγῶν κεραὸς τράγος, ὅστις ἀπάσω
Ἀκραλίω λίγδην ἐπιδέδρομεν ἄμβατον αἶαν,
Οὐ χθόνα μάρπτε ποδοῖιν· ὁ δ' τράγος ἰξαλὸς αὐτὸς,
Εἶχε κέρας θείοπον ὑπείροχον ἄμμεσον ὄντων.
6 Καὶ μὲν ὅγε ἀντίπαλον κόρθυνεν ἀπόρουθι δύων,
Δίκραιόν τ' ἐς κεῖνον ἐπευθύνετ' ἰδυκέλευθος,
Ὃς ἔσχε ποτάμοιο παρ' ἀενάοιο ῥέεθρον·
Τῷ δ' ἐπόρουσεν ἀταρμύκτῳ βεβιημένος ὄιστρῳ,
Ἀμφότερον κὴ θυμὸν ἔχων κὴ ἀάπτερον ἀλκήν.
7 Τὸν δ' ἴδον ἐμπελάσσαι ἰόντα, πᾶς δ' ἐλομένοιο
Θυμῷ ἀνεπλήσθη, κρατερὴ δέ ἑ λύσατο δῦσις·
Πλῆξεν ἄρα κριὸν, δισσὼ δ' ἔρρηξε κεραίω,
Οὐδὲ μένειν κρατερός περ ἐὼν ἐπόντα πέλασσεν,
Ὃς περφέρεσκε βίην, κὴ φέρτερος ἦκ ὀλίγον περ·
Τὸν δ' αὐτὸν ῥίπασκε χαμαὶ, πάτησεν δ' ὀπὴ γαίη,
Λᾶξ δ' ἐν σθένεσι βαΐνε, κὴ ἔσιβε ποσσὶν ἑοῖσιν·
Οὐδέ κέ πις τοίοσδε κραταιῶν ἐκ παλαμάων
Ῥύσαιτ' ἀμηθέντα, μίλω δ' ἦκ ἔμελεν ἀρωγῆς.
8 Ὣς τὸ περχωρήσας ἀπέβη κρατερός τε μέγας τε
Ὡς δ' ἄκριον ἀρετῇ τε βίῃ τ' ἀκμαῖον ἵκανεν,
Ἠνὶ κατεκλάσθη κέρας ὄβριμον, ἐκ δὲ πέφυκε
Τέτρατος ἀειζήλων περτέρω ὀπὶ πάξιν ἐχόντων,
Καὶ ἀνέμοις τετάρεσσ' ἀντίβλεπεν ἠρανίοισιν.
9 Ἐκ δ' ἑνὸς ἐκ πασσύρων πιτνᾶν κέρας ἄλλο τέθηλεν
Ὀλίγονον βλάστημα, τὸ ἦ μέγα χάρτος ἄεξε
Πρὸς νότον, ἀντολίην τε, κὴ ἠμερόεσσαν ἄρουραν.
10 Κάρτεϊ ἧ πάσσων δύνεί τε μετήορον ἴρδην
Καὶ θυμὸν μεγάλωσε κτὶ στρατὸς ἠρανίοιο
Καί τι μέρος στάπῆς, ἄστρων μέρος ἠρανοπίπτων
Ἐκ σφαιρῶν συφέλιξεν, ἐν αἷς δέεμον ἐκπολύπαθες.

Ωι

Venit vir captarum cornutus hircus, qui omnem
Superficiem ſtrictim percurrit perviæ terræ,
Solum non attigit pedibus: hic autem ſaltator ipſe caper
Habuit cornu conſpicuum eminens inter oculos.
Et robur adverſarium accumulavit eminus invadens,
Et bicornem ad caprum ruit rectà tendens,
Qui ſtetit fluvii juxta perennis fluentem;
Huic autem ingruit impetuoſo adactus oeſtro,
Utrumq; & iram habens, & intolerabiles vires.
Hunc vidi propè ire, totus a. exitioſo
Furore repletus eſt, & fortis eum rabies ſubiit;
Percuſſit arietem, & duo fregit cornua,
Neq; excipere, fortis licet eſſet, irruentem ſuſtinuit,
Qui præſtitit viribus, & fortior erat haud parum:
Hunc a. dejecit in terram, & extendit ſuper terram,
Et calce pectoribus inſiſtebat, & conculcavit pedibus;
Neq; quiſquam potuit validis e manibus
Liberare domitum, nec unum invenit auxiliatorem.
Provectus igitur evaſit fortiſq; magnúſq; :
Ut verò ſummam potentiam viréſq; vegetas attigit,
Ecce effractum eſt cornu robuſtum, exortáq; eſt
Tetras conſpicuorum prioris locum obtinentium,
Et quatuor ventos contra aſpexêre cæli.
Ex uno autem e quatuor parvulum cornu aliud crevit
Serò ortum germen; hoc a. magnas vires auxit
Verſus notum, orientem, & deſiderabilem terram.
Strenuitate a. & robore fretum ſublime evectum eſt,
Et animum magnificavit contra exercitum cæleſtem;
Et partem exercitûs, aſtrorum partem cælo infixorum,
E ſpharis deturbavit in quibus curſum perfecêre;

Adeò

Ὡς ὄφρα μὲν ἄμβροτα φαεσφόρα εἵατο δαῖτα,
Καὶ χαμάδις κατέβαλλεν ὑπερβεβαῶτα κέρηνα·
Εἶπε, καὶ ἐδέδυπτο μίτην ἠερανὸς εὐρὺς ὕπερθε
Τῶν μὲν ἐρειπομένων τῆς δ' ὑψόθεν ἔξεσιπόντος,
Καὶ κονίης μιχθέντα διέσιβε τείρεα ποσσί.
11 Καὶ περτέρω περποίδιτε, μέγας δὲ ἐ θυμὸς ἀνῆκεν
Οὐκ ἔτ' ἀνεκτὰ βρέμειν καθ' ὑπερτάτης ἀρχ"
γρατηγῆς.
Ἐνδελεχῆ θυσίην ἀφελὼν μαύρωσε, καὶ ἀρχὸς
Λοιβῆς καὶ κνίσσης ἐπιμέμφετο καὶ ἑκατόμβης·
Κάββαλε καὶ τέμενος, τὸ δὲ πᾶν ἤμυσε κατάκρας.
12 Εἶν ἀπῷ ἣ πολιὴν θυσίην κάτα λαὸν ἀγείρειν,
Καὶ κάρτιτε φάλαγγας ἰδὲ ἴχας ἀπιτάων
Φραξάντως δόρυ δῆρι, σάκος σάκεϊ περθελύμενος,
Ἔιασε δ' ἀρχὸς, ἐπεὶ θείας ἀλίτοντο ἐφετμάς.
Σπεῦσεν ἀληθείαν, καὶ ἀήσυλα ἔργα τέλεσσε,
Τῶν δ' ἔξαιρεῖτο μενοεικέα πύγχανε πάντα,
Ῥηϊδίως δ' ὥσείτε χθὶ ῥόον ἔπλεε σίντης.
13 Τημῦτος δ' ἀγλαὸς πυὸς αὐδήσαντος ἄκουσε,
Τὸν δέ πιν' ἀγνωσόν πς δαΐτερος ὡς ἐρέεινεν.
Ἕως πότε ἔσται ὄψις ἐφημερίοιο θυηλῆς,
Μύσας τ' ἀρχεκάκου, ὅ, τε δὴ χήρωσεν ὀλέσσας
Λαὸν πολλὸν ἰδ' ἐθλόν; ἕως πότ' ἔμελλε πατεῖσθαι
Ἀχλυὲς ἠερίῃ σρατιὴ καὶ ἱερὸν ἀγνόν;
14 Καί μοι τοῖον ἔειπεν ἔπος χρόνον ἓν καταλέξας·
Μέχρις ἕως δίκλα τειχόσ' ἐξετελέσθη
Ἥματα· τῆμος γὰρ νηοῖο καθαίρσιον ἔσαι.

Adeò oculis privavit luciferam faciem Olympi;
Et ad terram dejecit supereminentia capita;
Cecidêre, & commotum est valdè cælum amplum supernè
His quidem collabentibus, illo autem ab alto deturbante,
Et pulvere immista conculcavit sidera pedibus.
Et ulteriùs progressus est, magnus a. se animus immisit
Non amplius tolerabiliter fremere contra summum ducem-exercitûs
Juge sacrificium sustulit, & abolevit, princeps autem
Ob libationem [ereptam] & nidorem quæstus est; & hecatomben;
Diruit etiam templum, id aut: totum collapsum est funditùs.
Penes eum autem erat magnum contra sacrificium exercitum congregare;
Et firmavit phalanges, & ordines clypeatorum
Munientium hastam hastâ, clypeum clypeo denso;
Permisitque dux exercitûs, quandoquidem divinas transgressi sunt imperata [Sancti]:
Humi stravit veritatem, & facinorosa opera perfecit,
Et quæ optavit animo-grata contigêre omnia,
Facilitérq; & tanquam secũdo flumine navigavit iste Prædo.
Tum verò sanctum quendam loquentem audivi,
Hunc autem quendam ignotũ alter quidam sic interrogavit:
Quamdiu erit visio quotidiani sacrificii,
Et sceleris malorúm-causæ, quod desolat perditis
Populis multis & bonis? quamdiu proculcabitur
Indignè cælestis exercitus & templum sacrum?
Et mihi hujusmodi dixit verbum tempus benè recensens;
Usq; dum bis-mille triginta consummantur
Dies: tum enim templi expiatio erit.

15 Ὡς ἴδον ὀπασίλιω καὶ μερμήριξα νοῆσαι·
Ἠνίδε τίς με ἰδὼν ἐξ ἀγχιμόλοιο παρέστη,
Ἀνέρι ἢ θνητῷ δέμας ἠδὲ καὶ εἶδος ἔικτο,
Οὐρήνιοι τοιοίδε μὴ θνητοῖσιν ἔασι.
16 Καὶ φωτὸς φωνὴν τινα λαὸς ἐν ἔασ' ἄκουσα
Οὐλαίης ποταμοῖο μὴ χοιδώνεσιν ὄχθης,
Ἢ μὴ φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Κέκλυθί μοι, Γαβριὴλ, καὶ ἐμπρὴν ἐμπάλεο μύθων,
Δεῦρ' ἄγε τούτῳ ὄφιν ἐνὶ φρεσὶ βάλλε νοῆσαι,
Πᾶσαν ἀληθείην ἀγορεύων, ὥς σε κελεύω,
Οὐδὲ γὸ ὀπασίης ἀδαήμονα ἤθελον εἶη).
17 Ἐννεπεν· ὦδ' ἀπίθησεν ὁ ἄγγελος, ἰδὺ δὲ βαῖνε,
Καί μοι ἐγγύθεν ἦλθ', ἄχρ' εἰς τόπον ἔνθα τότ' ἔσην.
Ὡς δ' ἦλθεν, δείδιεν, ὑπὸ ἢ δμὸς ἔλλαβε γυῖα,
Οὐτέ τι προσφάδς δωάμην ἔπος, ὦδ' ἐρέεσθαι,
Οὐδ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι ἐναντίον, εἷλε γὸ αἰδὼς,
Πρηνὴς δ' ἐν κονίῃσι πέσον προπάροιθε ποδοῖιν·
Ἀλλ' ἐπέεσσιν ἐμὲ προσελέξατο μειλιχίοισι·
Δεῖδε ἔπος ξυνέμεν γενεῆς μεροπηΐδος ἔρνος,
Φάσμα γὸ ἐν πρατὸς καιρῷ τετελεσμένον ἔσαι.
18 Ὄφρα τάδ' εἶπεν ἐμοὶ, καὶ χεῦσε θεήλρεον ὀμφὴν,
Αὐτοκασίγνητον θανάτῳ βαθυῶπον ἀώτην
Πρηνὴς ἐν δαπέδῳ· λίγδην δ' ἐμὲ χειρὶ θεείῃ
Ἀπόμενος ποσὶν ὀρθὸν ἔγειρε, καὶ ἔκφατο μῦθον.
19 Κλῦθί μοι, αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι ὡς ἐνὶ θυμῷ
Ἀθανάτος μοι ἔβαλλε, καὶ ὡς τελέεσθ ἔμελλε
Μήνιδος ἑκατίῳ ἔνι πείρατι θεσπεσίοιο·
Πεῖρας γὸ καιρῷ ἔνι ἔστε), ὅτε πέπηγε.
20 Κεινὸς μὲ διχόμοιρος, ὅτε ἤντησας ὁπωπῆς·
Μήδων καὶ Περσῶν ἐειχυσίες εἰσὶν ἄνακτες.

21

Ut vidi visionem, & animo versavi ut intelligerem;
Ecce quidam me e propinquo intuens astitit,
Mortali a. viro corpore & formâ simílis erat;
Tales sunt celestes, quando inter mortales versantur.
Et viri vocem quandam claram audivi auribus
Ulæi fluvii inter juncosas ripas,
Quæ quidem compellans verba alata locuta est;
Audi me Gabriel, & meos cura sermones,
Age huic visionem animo injice ut intelligat,
Omnem veritatem narrans, uti te jubeo;
Neq; enim visionis hunc inscium volui esse. (rexit,
Sic locutus est; necnon obedivit ei angelus, recta a. per-
Et prope me venit usq; ad locum ubi tunc steti;
Ut autem venit, metui, tremor a. occupavit membra,
Neq; verbum profari potui, neq; interrogare,
Neq; in faciem intueri coràm, cepit enim timor,
Pronus autem in pulvere cecidi ante pedes:
Sed verbis me allocutus est mollibus;
Age; verbum intellige generis humani germen,
Visio enim in tempore finis perfecta erit.
Dum hæc dixit mihi, & effudit diviniloquam vocem,
Germanum mortis profundum somnum carpsi
Pronus in terrâ; strictim autem me manu divinâ
Tangens super pedes erexit, & effatus est verbum.
Audi me, ego autem loquar, uti in animum
Immortalis meum injecit, & uti perfici futurum est
Iræ ultimo in fine divinæ;
Finis namq; in tempore erit, quod fixum est.
Aries quidem bicornis, cujus nactus es aspectum;
Medorum & Persarum illustres sunt reges.

21 Ἄγχι θ' Ἑλλήνων βασιλεὺς τρέγ θ' ὃς δὴ δουρὶ δεξ'
Καὶ τὸ κέρας τὸ πίλωρον ὅ,τε μεσηγὺ πέφυκεν
Ὀφθαλμοῦ, βασιλῆα πυκὰ προτόθρονον ἀρχῆς.
22 Ὡς δέ τε ῥηγνυμένης χειρὶ βλάσησε κὴ ἄλλων
Τειχέων ἐμφυέων· ὣς τέσσαρες ἀντελέουσιν
Ἐκ χώρης, μάχης τε βίλη τε χερείονες ἀρχοί.
23 Ὡς δὲ φαλαγμάζῃ βασιλεύ, ἐπὶ τέρμα μιν ἐλθεῖν
Τυτθὸν ὑπολειφθῆ, νηλιδὲς τ' ἔργα περαν θῆ·
Αὐτόθ' ἀναχήσει παναμειδήτοισι προσώποις
Δεινὸν ὁρῶν βασιλεύς, ξωιών τ' αἰνίγματα φωτῶν.
24 Κοίρανος ἐν πολλοῖσι, κὴ ἰφθίμοισιν ἀνάξει·
Ἰχύσει, ὐχ ἥρι βίηφι κὴ ἀλκὴ πεποιθώς·
Θέσκελον ὀξολέσῃ, ἀρετήσῃ δ' ὁι κακὰ ἔργα·
Ἔρξει, ἰφθίμους ψυχὰς ἀϊδι προϊάψῃ,
Καὶ κρατερῶν ἀνδρῶν σβέσει μένος, ὅσε μιν ἄντα
Ἔλθῃ ἀμυνόμενος, δώσῃ δέ οἱ ἄσετον ἦχος
Παν δήμου λαὸς δεδαϊγμένος ὀξέϊ χαλκῷ.
25 Ἔργα κατορθώσῃ διὰ κέρδεα πυκνὰ νόον τε
Καὶ δολόεντα περ ὄντα, κὴ ἤπυνα μῆτιν ὑφαίνει
Τεύξῃ ἐυοδίης, ἄνυσις δέ οἱ ἔσται αὐτῆς·
Καὶ ἑῶ εὐοχθήσι, θεὸς δ' ἐπὶ ὄλβον ὀπάζῃ,
Καὶ πολυχοιρανίλῃ, ἐπιλήσῃ ἕνεκα γαῖαν
Ποσὶν ἐπιστείβῃ, ἀνηνοὶ δέ οἱ εἰσὶ τοκῆες,
Καὶ φρένας οἰδήσῃ μεγαλοφροσύνῃσιν ἀρηθείς·
Εἰρήνης τε φίλης προμάμπ ἠπεροπεύσας
Ἄνδρας ἀποφθίσῃ κὴ οἰομένους φίλον ἔμ),
Νήποι, ἃ γὰρ ἔμελλον ἐνηέϊ ἀνδρὶ μιγῆναι,
Ξείνια δ' ἐχθρὸ κόμαται· ὣ δορὶ ἴφι δαμέντες·
Ἀρχόντων δ' ἄρχοντι μέγα φρονέων ἐνορώσῃ,

Ἀλλὰ

Ferox Græcorum rex hircus est hirsutus:
Et cornu illud ingens, quod in medio crevit
Oculorum, regem figurat primum imperii.
Sicut a. effracti loco exortus est & aliorum
Quaternio eximiorum: ita quatuor surgent
E terrâ ejus magnitudine & robore inferiores reges.
Postquam verò inclinaverit regnum, & ad finem quin
perveniat
Parũ abfuerit, & transgressorũ facinora consummata fuerint;
Jam inde exorietur severo vultu
Terribiliter videns rex, & intelligens ænigmata virûm.
Imperator multis, & fortibus regnabit;
Invalescet, non a. suis viribus & robore fretus;
Mirè deperdet, & prosperè-cedent ei mala opera;
Faciet, fortes animas inferis demittet, (tra eum
Etiam strenuorum virorum extinguet robur, quicunq; con-
Venerit pugnans, dabitq; ei immensam gloriam
Sanctissimus populus confossus acuto ferro.
Facta prosperè-geret per solertiam prudentiámq;
Dolosa etiam, & quodcunq; consilium texit
Felicem-successum obtinebit, & effectus erit ejus;
Et quandoquidem feliciter egerit, & deus opes tribuerit,
Et in-multos-imperium, oblivisc etur, quòd telluri
Pedibus insistat, & mortales ei sint parentes,
Et animo intumescet superbiâ elatus;
Et pacis amicæ specie circumventos
Viros occidet vel putantes amicum esse,
Stulti autem erunt, neq; enim amico cum viro versabuntur,
Zenia a. inimica reportabunt ense violenter domiti:
Principum verò principi superbiens insurget,

Ἀλλά μιν ἠρανίη πρίλεν τιμώρος ὀργή,
Ἀνδρομέης παλάμης Νέμεσιν νήπενα φυζόντα.
26 Φάσμα δέ θ' ἑσπερινῆς ὥρης καὶ ἠεγενείας
Ὅ, τι τοι ἔρρηδ', ῥηπτῶς πανετήτυμόν ἐστι·
Τὔνεκα κεῦθε νόῳ, ἐπὶ μάσσακα χερσὶ πέζων
Εὖ μάλ' ἐπικρατέων, σέρνοισι δὲ ἔνθεο μῦθον,
Καὶ σίγα πυυτῇ εἰλύμενον ἀμφασίηφι·
Πολλὸς γὰρ χρόνος ἔσται, πάρος τάδε θέσφατ' ἐσεσθαι.
27 Ὡς ἐμὸς ἔλλιπε θυμός, ἀφαυρότατός τ' ἐτετύγμην,
Οὐδέ μοι ἐκέτ' ἔλω ἰς ἔμφρεσι, οὐδέ τι κίκυς,
Οἷπερ πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
Καὶ ἀχέων κείμην εἰς ἤματα παῦρα νοσήσας·
(Νῶσον δ' ὅπως ὅτι θεῦ μεγάλα ἀλέασθαι)
Εἶτα δ' ἀνισάμενος, ἐπεὶ ἐν φρεσὶ θυμὸς ἀγέρθη,
Σπεύδω, καὶ κατ' ἐμαυτὸν ἀνάκτορος ἔργα κάμνων,
Καὶ ὅσα μοι ἐτέταλτο, μέμηλε τάδ' ὄφρα τελείω·
Φάσμα δ' ἀναπτοίησε νόον, καὶ ἐθάμβεον αὐτὸ,
Πᾶσι δ' ἄδηλον ἔφυ, ἔτις ὧδε τ' ὀίδε νοῆσαι.

ΚΕΦ. θ'.

1 Πρῶτον ἔβαινεν ἔτος, καὶ ἐδίνεον ἔυφρονες ὧραι
Παιδὸς ἀμαιμακέτυ Ἀσυήρεω Δαρείυ,
Ἐκ γενεῆς Μήδων καὶ σπέρματος, ὅς τε τέτακτο
Σκηπτοῦχός τ' ἔμεναι καὶ χαλδαίοισιν ἀνάσσειν.
2 Πρῶτον ἔβαινεν ἔτος τότε βασιληίδος ἀρχῆς,
Ἥμος ἐγὼ Δανιὴλ δεδάηκα βαθύφρονι θασμῷ,

Ἰε-

Sed eum divina comminuet ultrix ira
Humanæ manus vindictam impunè evitantem.
Visio autem temporis vespertini & matutini
Quæ tibi dicta est, ad verbum vera est:
Quare occultes animo, os manibus comprimens,
Benè cohibens, pectoribus a. recondas sermonem,
Et taceas prudenti involutum silentio;
Longum enim tempus erit, priusquam hæc oracula [perfecta] fuerint.
Itaq; meus defecit animus, & prædebilis factus sum,
Nec amplius mihi erat robur firmum, néq; vires,
Quales anteà erant in flexibilibus membris,
Et languidus jacui dies ad paucos malè-affectus:
(Ægritudo autem a deo immissa non potest vitari)
Postea verò resurgens, postquam in præcordiis animus collectus est,
Sedulò & pro viribus regis negotia curavi,
Et quotquot mihi demandata erant, curæ erat, ut perficerē
Visio autem animum percelluit, & stupebam eam,
Omnes verò latuit, nemóq; potuit intelligere.

CAP. IX.

PRimus ibat annus & versabantur lætæ horæ
Filii inexpugnabilis Assueri Darii,
E genere Medorum & semine, qui constitutus est
Sceptriger ut esset, & Chaldæis imperaret.
Primus ibat annus hujus regni,
Quando ego Daniel intellexi & profundâ inquisitione

Ἱερὰ θεοπνεύστων ἀνελίσσων θέσφατα βίβλων
Ὀφθὲ κυλινδομένων ἐνιαυτὸν πάντον ἀείθμον,
Ὧν πέρι θαπτοῖσιν εἰς μάντιν ἐλήλυθεν ὀμφὴ
Ἱερεμίαν, μύθοισιν ἀπειλήσασα βεβαίοις,
Οὐ μὰ ἐρημώσεις παύσεσθαι Ἱεροσολύμων
Πρὶν δεκάχις κύκλον τελέεσθαι ἔπ' ἐνιαυτῷ.
3 Καὶ ἀτενὲς πρὸς ἄνακτα θεὸν μὰ ἔπρεπα πρόσωπον
Ζητεῖν ἐυχωλῇσι καὶ ἐυαγέεσι λιτῇσιν·
Οὐδὲ φίλα σίτου πασάμην, ἠδ' αἴθοπα οἶνον
Λαμπαγίης καθέπεκα, πρὶ χερὶ πένθιμον εἶμα
Εἰνυον ἐν κονίῃ εἱλυμένος ἠδ' ἐνὶ τέφρῃ.
4 Κρειόντων ὑψιδὰν ἐμὸν θεὸν ἐλλιτάνευον,
Ἐκχεα δ' αὐτοπαδὸς ἀνυπόκειτον ἐξαγόρευσιν,
Εἰπά τε· παμμεγέθης βασιλεὺ, φοβερώτατε πάντων,
Δαίμονες ὃν φείσασι, θεῶν ὃ δέδοικεν ὅμιλος,
Ὃς καὶ σωθεσίλω, καὶ ὅρκια πρὰ φυλάσσει
Ἆσσ' ἔταμεν, καὶ ὅρκιον ὑπείρεχον, ὅππερ ἀνέστη
Πᾶσι θεοφόρτοις, οἳ μιν πρὶ κῆρι φίλησαν,
Καὶ φρέσ' ἀμωμήτοισιν ἑὰς τηρῆσιν ἐφετμάς.
5 Ἠλίτομεν δ' ἦλοι, ἀθεμίσταμεν ἄφρονι βουλῇ,
Αἰσυλ' ἐρέξαμεν ἔργα, καὶ ἃ πεπόμεθα πρόπαντες
Λοξοβάμων τρεβλοί τε, τεῶν ἐπέων τε δικῶν τε
Ἰδυπόρων ὑπονόσφι παραλλίνοντες ἀταρπῶν.
6 Θέσφατά σευ μαντέων ἀπαννημένος ὅσιά τ' ἔειπον
Χρήσαντες πάντεσσι τελὼ νημερτέα βουλῇ,
Ἡμετέροις βασιλεῦσι φιλοσκήπτροισι, καὶ ἀρχοῖς,
Καὶ πατέρεσσιν ὁμῶς, καὶ ἄλλης λαοῖσιν ἅπασι.
7 Κόιρανε, σεῦ δίκη ἐσσ', ἡμεῖς δ', ὡς τήμερον, αἰδῶς,
Οὐδεὶ ἐνισκήπτειν τὰ καρήατα ἄμμιν ἔοικεν,
Ἀνδράσι Ἰουδαίοις, οἳ θ' Ἱεροσόλυμα νέμοντο,

Καὶ

Sacra a-deo-inſpiratorum revoluens oracula librorum
Serò volutorum annorum definitum numerum,
De quibus divina ad vatem venit vox
Jeremiam, verbis comminata firmis,
Nequaquam deſolationes ceſſaturas Hieroſolymorum,
Antequam decies circulus perficeretur ſeptem annorum.
Et intentam ad Dominum Deum meum converti faciem
Ad quærendum precibus & devotis ſupplicationibus,
Neq; gratum cibum guſtavi, neq; nigrum vinum
Per guttur dimiſi, circa corpus lugubrem veſtitum
Indui in pulvere volutus & cinere.
Regum ſummum deum meum ſupplex-oravi,
Et effudi ingenuè ſinceram confeſſionem,
Dixíq; omninò-maxime rex, tremendiſſime omnium,
Dæmones quem horrent, deorúmq; timent cætus,
Qui & pactum & fœdera fida ſervat
Quæ feriit, & miſericordiam ſummam quam promiſit
Omnibus deum-amantibus, qui eum ex animo diligunt,
Et mentibus inculpatis ejus cuſtodiunt mandata.
Peccavimus improbi, injuſtè-egimus inſipienti conſilio,
Scelerata commiſimus opera, nec obedivimus omnes
Curvè-incedentes, perverſiq; tuorũ mandatorũ & judiciorũ
A rectis declinantes ſemitis.
Vaticinia tuorum prophetarum reſpuimus, quæ dixêre
Prædicentes omnibus dei verum conſilium
Noſtris regibus ſceptri-amantibus, & principibus,
Et patribus unà, & terræ populis omnibus.
Domine tui juſtitia eſt, noſtrî verò, uti hodiè, pudor;
Terræ inclinare capita nos decet,
Viros Judæos, qui Hieroſolyma colunt,

Καὶ σιώλον γενεὴν Ἰσραήλοιο κακήρεγε,
Οἱ χθδὴν, οἳ δέ τε πολλὸν ἀπόπεφθι δώματα ναῖον
Ἔνθα κ) ἔνθα πολυσπερέες κτὶ χῶρον ἀπάσω,
Ὅππη μιν πλάγξας κακομήχανα ἔργ' ἀποπίσας.
8 Ἄμμι δυσωπεῖσς, πανυπέρπατε, πολλὸν ἔοικεν,
Ἄμμι, κ) ἡμετέρους βασιλεῦσι, κ) ἡγεμόνεσι,
Καὶ πατέρεσσιν ὁμῶς, ὅτ' ἀπάλαλοι ἄκειτον ἦμεν,
Ἀχρεάντων σὸ θεσμὸν ὑπερβήσαντες ἐφεσμέων.
9 Κοιρανίδαο, θεῦ ἀγανόφρονος ἡμετέρου,
Καὶ ἄδδιλον ἐλέειν, κ) ἀπειρέσιος ὄζοι φιλέοντος,
Εἰ κ) ἀφισάμεθα φρεσὶ λαϊγαλέῃσι πιθεῶντες.
10 Οὐδὲ νόοις ἀμοῖσι θεῦ ἐπελάσαμεν αὐδῇ,
Ὅππως ἔυ κτὶ μοῖραν ὀπιτείβωμεν ἀταρπὸς
Οὐρανίων θεσμῶν, ὃς ἀμφαδὸν ἄμμιν ἔθηκε
Πεζὸς βαλέ τ' ἀγγελίῃφι φερομένῳ, ὅι οἱ ἔασιν
Ὀπηδοὶ θεράποντες, ἑῆς ἐγκύμονες ὀμφῆς.
11 Ἤλιτε σεῖο νόμον πᾶν Ἰσραήλοιο γένεθλον,
Καὶ φρέν' ὑποτρέψαντ', ἵνα μὴ πειθόιατ' ἐφετμαῖς,
Καὶ ζαθέοις ἐπέεσι τεῆς ζωφερέος αὐδῆς·
Τεῦ ἕνεκ' ἤμειων καθύπερθεν ὀπῤῥέεν ἀρὴ,
Οὐρανόθεν προχυθεῖσα κ) ὅρκιον ὅ,τι γέγραπται
Μωσῆος νομικῇ ἔνι βίβλῳ θεσμοθέταο,
Μωσῆος θεράποντος ἀμωμήτοιο θεοῖο
Ὅππεκ' ἐρέξαμεν ἄμμες ὑπερβασίλιον ἀλεγεινήν.
12 Ἀπέεργον ἔπλετ' ἔπος, τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται,
Ὅια πάλαι ποτὲ ἄμμιν ἀπειλήσας ἀγόρευεν,
Ὅια κειταῖς, ὅτ' ἄμμι διακείναντο θέμισας,
Ἤδη νῦν τετύλεσται, ἐπεὶ τόσα κήδε' ἔθηκεν·
Οὐ γὰρ ὑπ' ἠελίῳ τε κ) οὐρανῷ ἀσερόεντι
Τόσσον, ὅσον Σολύμοισι, κακὸν κ) πῆμα τέτυκτο,

Οὐς

Et universè generationem Israelis scelerati,
Qui propè, quíq; valdè remotè habitant,
Hìc & illìc disperſi per regionem omnem,
Quò eos errare coegisti scelesta opera puniens.
Nobis pudore confundi, supreme, valdè convenit,
Nobis, & nostris regibus, & principibus,
Et patribus unà; quoniam improbi indiscriminatim fuimus,
Legem puram tuorum transgressi mandatorum.
Domini dei mitis nostri
Et abundanter misereri, & infinities ignoscere est,
Etsi defecerimus animis perniciosis obtemperantes.
Neq; animos nostros dei adhibuimus voci,
Ut rectè & decenter calcaremus semitas
Cælestium mandatorum, quæ palam nobis declaravit,
Et proposuit nuncio prophetarum, qui ei sunt
Seduli servi ejus pleni divinâ voce.
Transgressa est tuam legem tota Israelis progenies,
Et animum avertêre, ne parerent mandatis,
Et divinis verbis tuæ vivificæ vocis:
Quapropter super nos influit maledictio,
De cælo effusa, & juramentum, quod scriptum est
Mosis legali in libro legislatoris,
Mosis serui inculpabilis dei,
Quoniam commisimus nos transgressionem gravem.
Firmum erat verbum, illa a. nunc omnia perficiuntur,
Quæ olim aliquando nobis minatus dixit,
Quæ judicibus, qui nobis dijudicant jura;
Jam nunc perfecta sunt, quandoquidem tot dolores immisit
Neq; enim sub sole, & cælo stellato,
Tantum, quantum Solymis, malum & damnum factum est,

Οὓς πινας, ἢ πῆς ἴδεσεν, ἢ ἔκλυεν αὐδήσαντος,
Αἰνά τε καὶ πολύπικρα μάλιστ' ὀλέοντας ὀΐζων
Λαῶν, καὶ τοῖσίν κεν ἐν ἄλγεσιν ἰσοφαείζοι,
Καὶ δ' ἔπι πλείονα πολλὰ πόλις κακὰ μυθήσαιτο.
13 Οἱά τε θεσπεσίη παλάμη κεχαραγμένον ὄξι
Μωσῆος νομικῇ ἔνι βίβλῳ δεσμοδέταο,
Τοίη πις τόκα τε δυσώνυμος ἔχεσεν ἄτη·
Οὐκ ἔμπης ἐυχὰς ἀναπέμψαμεν, οὐδὲ σὰ γοῦνα,
Παμβασιλεῦ, ἱκόμεθα, ὅπως φρεσὶ μείομεθα θυμὸν
Ἰχνια κλίναντες θεομισέος ἐκτὸς ἀταρπῶν,
Καί σφι ἀληθείῃ φρεσὶ πεπαλιμβήσι δαῶμεν
Ἡμετέρης κοσμίης νοερὴν κύτος ἰθύοντες.
14 Τοὔνεκα τῷ ἑνὶ μίμνε, καὶ ἀγρύπνος πρόσφρασεν,
Ὁππότ' ἐφαπλώσαι βασιλῆς, καὶ ἐπ' ἄμμι κυλίνδεται·
Ἴσα γὰρ ἔργα νέμει θεὸς ἡμῖν ἠδ' αἴσιμα ῥέζει,
Οὐδ' ὁτὲ πλημήσαιμεν ἐπιφθόνον αἶνον ἰάπτειν,
Πάσχομεν, ὦ θεῖλοι, αὐδαίρετα πήματα πάντες,
Ἤ ῥα γὰρ ἐννεσίῃσιν ἑῆς ἀπιθήσαμεν αὐδῆς.
15 Νῦν, κύδιστε, μέγιστε, θεὸς λαόσσοος ἡμῖν,
Ὅς παλάμης ἀνύσειας ἀμαιμακέτοιο βίηφι
Τειρόμενον σὸν λαὸν ἀπ' Αἰγύπτοιο βαρείης,
Καὶ ὄνομ' ἔλλαβες ἐσθλὸν, ὅτ' ἤπορε πάμπαν ὀλεῖν·
Καί σοι ὑπερφίαλον κλέος, οἷον σήμερόν ὄξι
Πάντας ἐπ' ἀνδρώπους, καὶ ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν·
Ἡμβρότομεν θεῖλοι, καὶ αἰπὺλ ἐρέξαμεν ἔργα.
16 Ἄφθιτ' ἄναξ, ἦιον πεπιδύσιόν ἐστι δίκαιον,
Λίσσομαι ἀλάμενος γούνων, χόλον ὄφρα μεδείης,
Καὶ μένος ὃ τόσσον ἧσιν ἐνὶ σήθεσι τεοῖσι,
Μὴ Σολύμων νεμέτιζε τεῶν, μήτ' ἄρεος ἰῇς.
Εἵνεκα γὰρ κακίης ἡμῆς, καὶ ἀτασθαλιάων

Εἰ-

Quoscunq; aut quis viderit aut audiverit ab alio dicente;
Graviter & præacerbè maximè tolerantes ærumnam
Populorum, vel iis doloribus æqualis est,
Quinetiam plura multa Civitas mala dicere possit.
Sicut divinâ manu exaratum est
Mosis legali in libro legislatoris,
Talis tantáq; infausta nobis ingruit calamitas;
Non tamen preces sursum-misimus, neq; tua genua
Omnium-rex accessimus, ut converteremur animo
Vestigia flectentes deo-invisam extra semitam,
Et tuam veritatem mentibus prudentibus intelligeremus,
Nostri cordis intellectuale conceptaculum intendentes.
Quamobrem in hoc versatus est, & sedulus incubuit
Miseriam instruere Dominus, & nobis inferre:
Æqua enim opera colit noster deus, & justa facit,
Neq; ei audeamus gravem impingere culpam,
Patimur, heu miseri, accersita mala omnes,
Certè enim consiliis non-obtemperavimus tuæ vocis.
Jam, glorioſissime, maxime, deus populi-servator noster,
Qui manûs eduxisti inexpugnabilis vi
Afflictum tuum populum ex Ægypto gravi,
Et nomen comparâsti eximium, quod nunquam peribit,
Et tibi subcælestem gloriam, qualis hodiè est
Omnes inter homines, & effunditur totam per terram;
Peccavimus improbi, & iniqua perpetravimus facinora.
Immortalis domine, quemadmodum summè justus es,
Supplico genua tangens, iram ut remittas,
Et indignatio non tanta sit in pectoribus tuis,
Ne Solymis succenseas tuis, neq; monti sacro:
Quippe propter iniquitatem nostram, & flagitia

Propter

Ἕνεκεν ἡμετέρων, ὁὶ δὴ προγόνοντο, τοκήων,
Καὶ Ἱερουσαλὴμ, ϗ σὸς, πανυπέρτατε, λαὸς
Πᾶσι κατάπυσον τοῖς γείτοσίν εἰσιν ὀνειδ☉.
17 Γυνέομαι βοόωντ☉ ἄναξ ἱκάκυε λιτάων,
Ἱκεσίης τανύσειας ἐμῆς ἀείκοον ἔας,
Καὶ ἀγανῷ ἐπίφαινε σελασφόρον εἶδ☉ ὁπωπῆς,
Καὶ χαείτεαι τὸν πρείλαμψον ἀνάκτορον ἱρὸν,
Κρειόντων ἱκάτοιο χάειν πρείλαμψιν ἔρημον.
18 Κλῦθ' ἀκοὴ τανύσας, ϗ δᾶσαι ὄμματ' ἀνόιξας,
Ὅσιη δὴ χήρωσις ἀθέσφατος ἄμμιν ὀπηδεῖ,
Ἀσεῖ θ', ὅ, πὶ καλεῖτο χτὶ κλυτὸν ὄνομα σεῖο·
Οὐδὲ γὸ, ὦ βασιλεῦ, ἰκέ☉ τεὴν ἐυχόμεθ' ἕδ☉
Ἡμετέρης πίσυνοι κεκεδῆσι δικαιοσύνησιν,
Ἀλλὰ τεοῖς ἐπέεσι φιλανθρώποισιν ἀπείρεις.
19 Κέκλυθ' ἄναξ, πρεφείδ☉ ἄναξ, τεὸν ἔας ἐρείδοις
Ἄφθιτ' ἄναξ, καί μοι μὸ ἐπιχρήνον ἐέλδωρ·
Μηδέ π δνιθώειν, βασιλεῦ, σέο εἵνεκεν αὐτῆς,
Ἐμμαπέως ἢ σάω, σὴ γὸ πόλις ἔυχέ☉ ἕδ☉,
Σὸς λαός τε καλεῖτο χτὶ κλυτὸν ὄνομα σεῖο.
20 Ὅφρ' ἐυχὰς ἀνένεικα, ϗ ἀμφαδὸν ἐξαρόρυσα
Καί μὸ ἀπαδαλίλω ϗ Ἰσραὴλ☉ ἐμοῖο·
Ὄφρα λιτὰς πρενέικα πρὸ παμβασιλῆ☉ ὁπωπῆς,
Λισσόμεν☉ γένων ἀντ' ἔρε☉ ἠγαθέοιο.
21 Ὄφρα λιτὰς ἀνέπεμψα πρὸς ἑρανὸν ἐυρυὺ ὑπερθεν,
Ἠνίδε φὼς Γαβεὴλ, ὃν πρῶτα κατ' ὄψιν ὄπωπα,
Οὐρανόθεν ξυθῆσιν ἐπαυομέν☉ πτερύγεσσιν
Ἥψατό μευ πρὸ καιρὸν, ὅτ' ἐυδμήτων ἔπι βωμῶν
Μυσιπόλοις δῦ☉ τελετῆς ὀπηδέελον ἱρόν.
22 Καί μοι ἐπαγγέλλεσκε θεῦ μεγάλοιο νόημα,
Ἰρά τε μυθολόγευε, πίλιν δ' ἀνενείκατο φωνῶ·

Χαῖρε,

Propter noſtrorum, qui jam antè fuêre, patrum,
Et Jeruſalem, & tuus, ſupreme, populus
Omnibus deſpuendum finitimis opprobrium ſunt.
Oro clamantis domine audias precationes,
Supplicationibus extendas meis valdè-attentam aurem,
Et mitis oſtende luciferam faciem vultûs,
Et gratiis tuis tuum circumquaq;-illumina templum ſacrum,
Regum ſupremi gratiâ illumina deſolatum.
Audi auditum extendens, & vide oculos aperiens,
Qualis deſolatio immenſa nobis adeſt,
Urbíq; quæ vocatur de nomine tuo celebri:
Neq; enim, ô rex, ſupplices tibi profitemur eſſe,
Noſtris freti vanis juſtitiis,
Sed tuis miſericordiis humanis immenſis.
Audi Domine, ignoſce Domine, tuam inclines aurem
Immortalis Domine, & mihi meum perfice deſiderium,
Neq; moreris diu, rex, tui gratiâ ipſius,
Celeriter a. ſerva nos, tua enim civitas gloriatur eſſe,
Tuúſq; populus vocatur ſecundum celebre nomen tuum.
Dum preces effudi, & palam confeſſus ſum,
Et meam iniquitatem & Iſraelis mei;
Dum ſupplicationes emiſi coram omnium-regis facie
Supplicans ſuper genua pro monte ſancto;
Dum ſupplicationes ſurſum-miſi ad cælum latum ſuperne,
Ecce vir Gabriel, quem primùm in viſione vidi
De cælo velocibus concitatus alis
Tetigit me circiter tempus, quando benè-ſtructis ſuper aris
Sacris ſacrificarunt ritibus veſpertinam hoſtiam.
Et mihi enarravit dei magni conſilium,
Et ſacra locutus eſt, & talem emiſit vocem;

Salve,

Χαῖρε, θεοπρόπε μάντι, ἰδὲ ἐξήλυθον ἠῶ
Οὐρανόθεν καπνὸν, δεινὴ δ' ἔσχισεν ἐφετμὴ
Ἐνσάξαι πυτιῆτα, νόον τ' ἐν σήθεσι δῦναι.
23 Ὅτε τεῶν ἤρξας γενέμεν ἱκεσιάων,
Αὐτίκα μοι ἐτέταλτο, θεῆ δέ τοι ἄγγελος ἦλθον,
Θέσφατα φαύσκειν, ἠδέ τε μυρία μυθῶν·
Ὡς ὁι κεδνότατος καὶ φίλτατος ἔπλεο πάντων·
Τέκνε' ἔπος ξυνιεῖν, καὶ ἐν φρεσὶ φάσμα νοῆσαι.
24 Ἑβδομάδες κεκριμέναι τεῖς τ' εἴκοσι καὶ δέκα, μάντι,
Σεῦ λαῷ, ἀλίη τε πόλις πεπρωμένα εἰσίν.
Ἀμπλακίαι τελέσαι, καὶ ἁλιτρομίαι περάσῃ,
Ἰλατὸς κακότητα, δικαιοσύνη τε κομίζῃ
Ἄφθιτον, ἄϊστον, καὶ ἐπισφρηγίζεται ὄψιν
Καὶ πρόπον, χρίσῃ θ' ἁγιώτατον ἱερὸν ἔλαιον.
25 Γινώσκῃς φρονέῃς (ἐπεὶ ἡ φρονέοντι βέβακε)
Ἐξ ἧς ἐποψίης καὶ ἀνάγκη δέσκελος ὁμφὴ
Ἄσυ μέγ' Ἱερουσάλυμα καταξῆσαί τε νέμειν τε,
Μεχρὶ ἕως Μεσσίας λαόνδε ὄρχαμος ἔλθῃ
Ἑβδομὰς ἑβδομάδων ἔσται γε· μεθ' ἑβδομάδας τε
Ἑξήκοντα δύω λαύρη καὶ τεῖχος ἔμελλεν
Αὐδὶς ἀνοικίζεσθαι ἐν ἤμασι λυγαλέοισιν,
Εὐρυχωρίῃ ἀϊδήλῳ πάντα δολοῦσα.
26 Ὡς ἦ δὴ ἑβδομάδες καὶ ἑξήκοντα πεφασθῇ,
Μεσσίας ὀλεῖται ἀνικέτα πότμον ὀπάσσας
Εἵνεκεν ἀλλοτρίων ἀχέων οὐκ εἵνεκεν αὐτοῦ·
Καὶ ἀρχὴ μέλλοντος ἀπειλητοῦ συρὸς ὅμιλος
Πρόχνυ κακῶς πολίεσθον ἰδ' ἱερὸν ἐξαλαπάξῃ
Πάντα καθῃλόμενος, ποταμῷ πλήθοντι ἐοικὼς
Χειμάρρῳ, ὅς τ' ὤκα ῥέων ἐπέδασσε γεφύρας,

Τὸν

Salve, divine Vates, eccę prodii jam nunc
De cælo descendens, divinũ aut. impulit mandatum, (rerẽ.
Ut instillarẽ tibi sapientiã, & intelligentiã pectoribus in se-
Quamprimum tuas cepisti orans supplicationes,
Statim mihi mandatum est, ego aut. dei tibi nuncius veni;
Oracula ut declarem & mysteria revelem
Adeò ei charissimus es & dilectissimus omnium:
Quamobrem verbum intellige, & animo visionem considera.
Hebdomades præcisè ter viginti & decem, vates,
Tuo populo sanctæq; civitati præstitutæ sunt,
Transgressionem ad absolvendam, & peccata finienda,
Expiandámq; iniquitatem, justitiámq; adducendam,
Immortalem, sempiternam, & consignandam visionem,
Et vaticinium, & adungendum sanctissimum sacro oleo.
Cognoscas, scias, (quandoquidẽ non scienti dictum est)
Ex quo impulerit & jusserit divina vox
Civitatem magnam Hierosolyma instaurare & exstruere,
Usq; dum Messias populi servator princeps venerit
Hebdomas Hebdomadum erit; & post hebdomadas
Sexaginta duas vicus & murus
Reædificabitur in temporibus difficilibus,
Quando confusione exitiosâ omnia perturbantur.
Quamprimum autem Hebdomades duæ & sexaginta absolutæ fuerint
Messias peribit indignam mortem assecutus,
Propter alienas culpas, non suas:
Et principis venturi immensus latus exercitus
Funditùs malè Civitatem, & templum vastabit,
Omnia prosternens, fluvio inundanti similis
Torrenti, qui celeriter fluens dissipat pontes,

Τὸν δ' ὅτ' ἄρ τε γάφυραι ἐρυμέναι ἰηχαρόωσιν,
Οὐτ' ἄρα ἔρκια ἴσχει ἀλωάων ἐειδηλέων
Ἐλθόντ' ἐξαπίνης ὅτ' ἐπιβείσῃ διὸς ὄμβρος·
Καὶ ἄχει περὶ τέρμα μετὰ χρόνιον πολέμοιο
Πολλαὶ ἐρημώσεις πεφρωμέναι εἰσὶ γενέσθαι.
27 Σὺν πολλοῖς φιλότητα ταμεῖ, κὴ ὅρκια πιστὰ
Ἑβδομάδος βαιῆς ὅπι τέρμα, κὴ ἀμμέσον αὐτῆς
Ἱερὸν αἰτήσῃ, ὡς ἐκέτι βωμὸν ἀνάψειν,
Καὶ συμμιγέῖς λαοῖσιν ἀπειρεσίων στρατιάων
Μαινόμενος χηρώσει ἀθέσφατον ἄχει τέλος δε,
Καὶ ἐπ' ἐρημαίοις πεφρωμένη αἶσα πεδήσῃ.

ΚΕΦ. ι'.

1 Ἔστ' ἄρ ἔτος τελέτατον ταχυδινέϊ δεῖεν ἐρωῇ
Περσάων βασιλῆος ἀγακλειτοῖο Κύρηος,
Ἀρρητόν τι δέδεικτο θεοκλυμένῳ Δανιήλῳ·
(Ὄνπινα Βαλτάσαρον κατ' ἐπίκλησιν καλέοντο)
Ἰδὺ τὸ κὴ ἔτυμον, καιρὸς ἦ πεὶν τὸ γενέσθαι
Μακρὸς ἕλιξ ἐτέων τετελεσμένος ἄντυγι μακρῶν·
Ὁππασίλιω ἓν δίδε χτὶ σάθμιλω τε νόησεν.
2 Ἡμασι τοῖς ἐμὲ μάνπν ἀάχετον εἰ χέ τι πένθος
Ἑβδομάδων ὅπι τέρμα τειῶν, κὴ ὅτι μέμιλεν
Ἀμπεδσαι κλαυθμοῖο χόιό τε δακρυόεντος,
3 Οὐ σίτε πασάμιλω γλυκερῷ, ὃ χρείατα τερπνὰ,
Οὐ μέθυ λαρὸν ἐμῇ εἰσηΐεν ἔρκος ὀδόντων,
Οὐδὲ χρολιὴ ἤλειψα μύρα δυόεντος ἐέρσῃ
Οὐχ ὡς πεὶν λιπαρὸς κεφαλιὼ λιπαρός τε φέσωπον,
Εἰσόκεν ἑβδομάδες τρεῖς σιωεχὲς ἐξετελεῶντο.

Hunc aut: neq; pontes muniti reprimunt,
Neq; septa retinent vinearum virentium
Venientem repentè, quando ingruit cæli imber,
Et usq; ad finem ferum belli
Multæ vastationes destinatæ sunt fieri.
Cum multis amicitiam feriet, & fida fœdera,
Hebdomadæ unius ad terminum, & in medio ejus
Sacrificium abolebit, adeò ut non amplius aram accenderint?
Et abhominandis populis infinitorum exercituum
Grassans desolabit mirè usq; ad finem,
Et super desolatis destinatum fatum profluet.

CAP. X.

QUando annus tertius volubili ruebat fluxu
Persarum regis insignissimi Cyri,
Arcanum quoddam revelatum est divino Danieli;
(Quem Baltasarum nomine vocarunt.)
Rectum hoc, & verum, tempus a. priusquã hoc perfectũ esset
Longum erat annorum perfectum gyro longorum,
Visionem a. bene novit, & ad amussim intellexit.
Diebus illis me vatem immensus habuit luctus
Hebdomadum ad terminum trium, néq; unquam volui
Respirare a gemitu, & luctu lachrymoso.
Non panem gustavi dulcem, non carnes delectabiles,
Non vinum dulce meorum intravit septum dentium,
Neq; corpus perfudi unguenti fragrantis rore
Non sicut prius delibutus capite, delibutúsq; facie,
Donec hebdomades tres continuè perfectæ sunt.

4 Ἤμαρ δ' εἰκοστῷ μηνὸς περὶ τοῖο τετάρτῳ,
Ὅτε παρ' εὐρυπόρῳ ποταμῷ βαθυκύμονας ὄχθας
Τίγριν ἐϋρρείτην καλέουσιν, ἐπύγχανεν εἶναι·
5 Ὄμματά μοι ἐπάνειρα καὶ ἀκλινέεσσιν ὄπωπα,
Ἠίδη τις δ' ὀδόνας χονώδεας εἵμενος ἀνὴρ
Καὶ αὐτῷ σφιγκτῆρα περὶ χρυσὸν βάλετ' ἰξύϊ,
Χρυσὸν ἀκίβδηλον, οὖ πόρεν ὄλβιος Ὠφάζ.
6 Βηρύλλῳ τε δέμας γλαυκῇ ἄγχιστα ἔικτο,
Μαρμαρυγαὶ τ' ἀπέλαμπε θεοειδέος προσώπου,
Ὡς ὅταν ὑψικέρωνος ἀπ' αἰγλήεντος ὀλύμπου
Αἰθερίης ῥάπτει στεροπὴς πανυπέρτατον αὐγὴν,
Ἡ δέ τ' ἀκοντισθεῖσα δι' ἠέρος ἴσαν ἰκάνει
Ἄσετος ἄχρι πέδονδε, βεβηκὼς δέ τε ὄμματα πλῆξεν·
Ἐκ δ' ὄσσων κεφαλῆφιν ὑπ' ὀρφύσι πῦρ ἀμάρυσσεν,
Ὡς δαΐδων φλὸξ πολλὸν ἀπὸ σπινθῆρες ἵενται,
Καὶ σέλας εἰλύφαζε· βεραχίονές οἱ δέ τε φαεινοὶ
Καὶ πόδες ἄντα ἰδέσθαι ἐοίκεσαν αἴθοπι χαλκῷ,
Ὅντ' ἤσκησεν ἀνὴρ εἰδυίῃσι πραπίδεσσιν·
Ἀρρήκτου τ' ὄπα τε μεγάλου ἐκ σήθεος ἴει,
Ὡς ὅταν ἐν πολλοῖσι βοὴ ἄσβεστος ὄρωρε,
Γῆ ὑμέγ' ἐσμαράγησε, καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθεν,
Οὐδὲ περὶ πάντων δεῖν ὁμὸς θρόος, ἀλλ' ἴα γῆρυς.
7 Μοῦνος ἐγὼ Δανιὴλος ἀθέσφατον ἔδρακον ὄψιν,
Οὐδὲ γὰρ ἔδρακον ἄνδρες ὁμῶς μοι ἔνδα παρόντες,
Οἱ δὲ κραδαίνοντο, τρομέει δ' ὕπο φαίδιμα γυῖα,
Ἐν δέ τέ φιν κραδίῃ μέγαλα στέρνοισι πάταξε,
Θεσπεσίη τ' ἔχε φῦζα φόβος χρυόεντος ἑταίρη,
Οἱ δ' ἀμ' ἀϊσσώσης ἀολλέες, ἀλλ' ἐπὶ σφῶν
Ἐξεφάνη, πρέσσαν δ' μοχθοῦ μαιμώμενοι εὑρεῖν.
8 Οἷος ἐγὼ λιπόμην, ὃς θέσκελον ὄψιν ὄπωπα,

Πᾶς

Die a vicesimo mensis primi quarto,
Quum juxta lati fluvii profundas ripas
Tigrim pulchrifluum appellant, aceidit me fuisse:
Oculos meos elevavi, & intentis aspexi,
Ecce autem quidam lineis vestibus niveis indutus vir,
Et suos astringenti cinxerat auro lumbos,
Auro puro, quale præbet dives Uphaz.
Et Beryllo corpore glaucæ proximè assimilis erat,
Splendorémq; emisit divini vultûs,
Sicut quando altè fulminans e fulgido Olympo
Ætherii ejaculatur fulguris summam claritatem,
Illud a. intortum per aerem divinum venit
Immensum úsq; ad terram, mortaliúmq; oculos ferit;
Ex oculis in capite sub superciliis ignis resplendebat,
Uti e faculis, undè multæ scintillæ emicant,
Et fulgur torquetur; brachia a. ei lucida,
Et pedes visû similes erant splendido æri,
Quod elaboravit vir peritiâ suâ;
Infrangibilémq; vocémq; ingentem e pectore emisit,
Sicut quando inter multos sonus immensus excitatur,
Terra a. valdè resonat & cælum latum supernè,
Neq; omnium unus est clamor, neq; una vox.
Solus ego Daniel stupendam vidi visionem,
Neq; enim viderunt viri, qui mecum unà ibi adfuêre,
Sed trepidarunt, & tremore succussa sunt illustria membra,
Et iis cor valdè in pectoribus palpitabat,
Et divinitûs-missa tenuit fuga timoris horridi comes,
Illi autem unà evanuêre confertim, neq; ullus eorum
Apparuit, fugêre a. locos abditos querentes invenire.
Solus ego relictus sum, qui divinam visionem vidi,

Πᾶς δ' ἁλαπαδνὸς ἦεν, καί μοι φίλα γοῦνα λέλυντο,
Καὶ ἄγλη χαείεντο ὑποφθινύθεσκε θεσσάων.
Τήκετό μοι κῆλος, ὀδὲ δέος ἔμπεδον ἦεν.
Πλὼ ἢ ἐεισμαράγων ἀμαρύγων ἔκλυον αὐδῆς,
Ὡς κλύον ὀφθαλμὺς μαλακὸν θεὶ κῶμα καλύψε,
Κνώσσον ὑπνώοντι, ἢ ὑπὶ χθονὶ κλίνετ' ὀπωπή.
Ἠνὶ δέ τις παλάμη μοι ἔθηξεν ἐγερτικὴ, ἥτις
Κλινάμενόν μ' ἐπάειρ' ὑπὶ γούνατα τερσά τε χειρῶν.
Μειλιχίοις τ' ἐπέεσι καδαπτόμενος θεοείκελε·
Τεὶς χαίρει Δανιῆλε, δεῷ θεὶ φίλτατε πάντων,
Δεῦρ' ἄγε μῦθον ἅπαντα τεῷ ἐγκάρδιο θυμῷ
Ὄντε τοί ἐξερέω, ἢ ἐν φρεσὶν ἔμβαλε δαίμων,
Νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι, ἐδ' ὑποκλύσω,
Καὶ σῆναι ποσὶν ὀρθὸς, ἐγὼ δέ τοι ἄγγελος ἦλθον·
Ὡς πρόπιπον ἔπος, θεὶ τε φρένας ἦλυθ' ἰωὴ,
Ἔσαα παλλόμενος, ζομέοντο δέ μοι φρένες ἐντὸς,
Καὶ ὀρθαὶ τείχες ἔσαν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν.
Ἀλλά μ' ἔθελγε νόον, ἢ ἔννεπεν ἰσόθεος φώς·
Θάρσει, μήτέ τι σῇσι μέτα φρεσὶ δείδιθι λίην·
Ἧματος ἐκ πρώτης, ᾧ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν
Ὑπασίλιν ξυνέμεν, ἢ ἱερὰ δέσφατα ἴσκειν,
Καὶ σαυτὸν κολάσαι, θεὸς ἔκλυεν ἱκεσιάων.
(Ὅς ἢ θεῷ ἐπιπείθη) μάλα ἔκλυεν αὐτῆ)
Τῶν δ' ἕνεκ' ἄγγελος ἦλθον ἀπ' ὑλύμποιο καρήνων.
Αὐτὰρ ἐμεῦ κρατερὸς βασιλείας περσίδος ἀρχὸς
Εἰς μίαν ἠειγίνειαν ἰδ' εἴκοσιν ἀντίον ἔστη,
Ὠι ἢ ἐμοί τις ὄρωρεν ἔρις, ἢ ἔδυνον ἀγῶνα·
Ἠνὶ δέ τις πρώτων ἀρχῶν πρώτιστος ἁπάντων,
Ὄνομα δ' ὁι Μιχαῆλος, ἐμοὶ ὑπαὶ ῥόδον ἦλθεν·
Αὐτόθι παρ κλειτοῖς προσῶν βασιλεῦσιν ἔμιμνον.

Νῶν

Totus a. imbecillis eram, & mihi chara genua ſoluta ſunt,
Et ſplendor gratioſi tabuit vultûs,
Conſumptus eſt meus decor, neq; robur firmum retinui.
At tamen multi ſonorum ſermonum audivi vocem:
Ut audivi oculos mollis obtexit ſopor,
Dormii autem pronus, & in terram inclinata eſt facies.
Ecce a. quædam manus me tetigit excitandi-vim-habens
Jacentem me erexit ſuper genua & palmas manuum. (quæ
Mollibúſq; verbis demulcens allocutus eſt;
Ter gratioſe Daniel, deo omnium delectiſſime,
Age verbum omne tuo repone animo,
Quod tibi dicam, & mihi animo ſuggeſſit deus,
Verè enim tibi dicam, neq; celabo,
Et ſta in pedes erectus, ego namq; tibi nuncius veni:
Poſtquam alloçutus eſt verbum, & mentes pervaſit vox,
Steti palpitans, tremuêre autem mihi animi intùs.
Et erectæ ſtetêre comæ in flexibilibus membris.
At me deliniit animo, & dixit deo-ſimilis vir;
Bono-ſis-animo, neq; tuis in mentibus timeas valdè:
E die [quippe] primo, quo animum adhibuiſti tuum
Viſionem intelligere, & divina oracula ſcire,
Et teipſum caſtigare, deus audiit ſupplicationes,
(Quicunq; a. deo paruerit, eum valdè audit)
Harúmq; gratiâ nuncius veni a cæli verticibus.
Sed mihi fortis regni Perſiæ princeps
Ad diem unum & viginti obſtitit
Cui & mihi contentio orta eſt, & ſubii certamen:
Ecce autem quidã e primariis principibus primus omnibu
Nomen a. ei Michael, mihi adjutor venit;
Ibi apud inclytos Perſiæ principes remanſi.

Νῦν δ' ἄγε σοι γένομαί τε διδασκέμεν ὄφρα δαείῃς
Ποῖόν τι μετόπισθεν ἐν ἤμασιν ἐσσομένοισι
Θέσφατόν ὄζει πεποίσιν ὀπὶ λαοῖσι πέλεσθαι·
Πολλαὶ γὰρ παρελεύσεαι ἔτι κυκλάδες ὧραι,
Πόλλ' ἔτι ἤματ' ἔμελλε, πρὶν ἂν τέλος ὄψις ἱκέσθαι.
15 Ὡς ἐμὲ δαμβαλέοις τοίοις περιτελέξατο μύθοις,
Αὐτίχ' ὑπαὶ μὲν ὄπωπα χθονὸς ὄμματα πήξας,
Καὶ ἄνεως γενόμην, δαλερή τέ μοι ἔσχετο φωνή.
16 Ἠνὶ δέ τις μορφὴν ἐναλίγκιος εἰσοράασθαι
Παισὶν ὀπιχθονίοισιν, ὃς ἐκ θνητῆς γένος εἰσί,
Θεσπεσίῃ παλάμῃ χειλέων ἐμέθ' ἥψατ' ἀναύδων·
Αὐτίκ' ἐμὸν στόμα λῦσα, πύλιν τ' ὤϊξα λόγοισι,
Καὶ φεύγων κακὰ δεσμὰ λιπογλώσσοιο σιωπῆς
Ὧδέ τινα προσέειπον, ὅτις μοι ἐναντίον ἔσκε·
Κύριέ μοι νημερτὲς ἀκήκοον ὄψιν ἰδόντι
Κύματα μακρὰ χυλίνδετ' ἀμειλίκτων ὀδυνάων
Πασσυδίην, ὥστε μένεός τ' ἀλκῆς τε λαθέσθαι.
17 Πῶς γὰρ ἀκιδνότατος τότε μοι δῆλος ἄνακτος
Τότε μοι μετ' ἄνακτος ἔχοι σώτδυξιν ἀμοιβήν,
Ὅς χρείων ἐμέθεν, καὶ φέρτερος ἠκ ὀλίγον περ;
Ἐμμαπέως γὰρ ὄλωλεν ἐμὸν μένος, οὐδέ τι κίκυς
Οἵηπερ πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
Ἐκ τε ῥεθέων πταμένη με φερέσβιος ἔλλιπ' αὐτμή.
18 Ὡς πάλιν εἰλήλυθεις ἀνέρι εἰδὸς ἐοικώς,
Θάρσος τ' ἐν φρεσὶ θῆκε, καὶ ἐκ δέος εἵλετο γυίων
19 Ἀψάμενος· πρὸς δ' εἶπε παρηορέων φρένα μύθοις
Εὖ θάρσει, τειφίλητε, τεῷ μὴ δείδιθι θυμῷ,
Εἰρήνην τεῖν ἧσι, θεὸς δέ τοι ὄλβια δοίη,
Ἴαθι ἀνὴρ, ἄγε, ἴαθι ἄνηρ, καὶ θυμὸν ἀείρας·
Ὡς μοι κακμηῶτι φερέσβιον ἔνσπε μῦθον,

Γύατα

Nunc tibi adſum, ut doceam te, unde intelligas
Quid poſteà in diebus ultimis
Decretum eſt tuis populis evenire:
Multæ enim tranſibunt adhuc circulares horæ,
Multi adhuc dies, priuſquam ad finem viſio perveniat.
Poſtquam me ſtupendis iſtiuſmodi allocutus erat verbis,
Statim deorſum quidem vidi, in terram oculos figens,
Et mutus factus ſunt, floridáq; mihi retenta eſt vox.
Ecce a. quidam formâ ſimilis intuitu
Filiis terreſtribus, qui a mortalibus progenies ſunt,
Divinâ manu labra mea tetigit muta:
Continuò meum os ſolvi, januámq; aperui verbis,
Et evitans dura vincula muti ſilentii
Ita quendam allocutus ſum, qui coram me ſtetit;
Domine mî, reverâ exanimem viſionem mihi videnti
Fluctus alti in caput devoluti ſunt aſperorum dolorum
Confertim, adeò ut animi & roboris oblitus fuerim.
Quomodo enim viliſſimus hujuſce mei ſervus domini
Hocce meo cum domino habere poſſit colloquium mutuum,
Qui melior me, & potentior non paululùm eſt?
Statim enim periit meum robur, neq; vires,
Quales anteà, erant in flexibilibus membris.
Eq; membris volans me vitalis reliquit ſpiritus.
Itaq; rurſus venit quidam viro formâ ſimilis, (ſtulit
Confidentiámq; mentibus indidit, & e membris timorẽ ab-
Attingens; & allocutus eſt demulcens animum verbis;
Confide, dilectiſſime, tuo ne reformides animo,
Pax tibi ſit, deus autem tibi felicia det,
Vir eſto, age, vir eſto, & animum attolle:
Poſtquam mihi deficienti vivificum dixerat verbum

Genua

Γύναια ἐρρώσαντο, πόδες δ' ὑπερεικταίνοντο,
Καὶ μέγα θαρσήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἄνα, ὅ, τι μενοινᾷς,
Νῶϊ εἴποις, τά σε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει,
Δὴ γὰρ ἔμ' ἐρέουσας, καὶ ἐνέπνευσας μένος ἠΰ.
Εἶπε γὰρ, ἢ σάφα οἶσθας, ὅτου ἕνεκ' ἐνθάδ' ἱκάνω;
Νῶϊ δ' αὖτις νέομαι πόλεμον μετὰ Περσίδα ἀρχὴν
Κινεῖν, ἀντιάειν τε μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ·
Καὶ ἐπεὶ ἐξαγαγεῖν, ἰδ' ἐλάσσειν ἐλάδα ἀρχός.
Αὐτὰρ ἀπηλεγέως μυθήσομαι, ὥφρα νοήσῃς,
Οἷον ἀληθείης κεχάρακται ἐνὶ στήθεσσι βίβλῳ·
Οὔτις ἐμοὶ δ' ἐνὶ τοῖσι παείσεται, ὅττις ἀρήγῃ,
Ἀλλ' εἴπερ Μιχαὴλ ὑπέρμαχος ὀχαμὸς ὑμῖν.

ΚΕΦ. ιά.

Καί οἱ ἐγὼ κατόπισθεν ἔτι Μήδοιο Δαρείου
Αὐτὸς, ὅσον δυνάμην χερσίν τε ποσίν τε πάρεσσιν
Θαρσύνειν μεμαὼς, καὶ ἐϋσταθὲς ἔμμεναι ἄλκαρ.
Νῶϊ λέξω σοι ἐπήμυ' ἐϋκνημίδεσσι λόγοισιν·
Ἠνίδε πρεῖς ἔτι πρόσθ' ἀνασήσονται ἄνακτες,
Καὶ πέρατα ζωὸν πολλὸν, καὶ ἀθέσφατον ὄλβον,
Χαλκοῦ τε στεροπὴν, καὶ δώματα ἠμὲν τα
Χρυσοῦ τ', ἠλέκτρου τε, καὶ ἀργύρου, ἠδ' ἐλέφαντος,
Οἵσίν τ' ἓν ζώουσι, καὶ ἀφνειοὶ καλέονται,
Πάντας ὑπείξεσθ', ὅτ' ὄλβιοι προγένοντο·
Τοῖο δ' ἀμυμονέτω πλήτω δυνάμει πεποιθὼς
Ὀπηδὸς ἵππων τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας
Παντα[illegible] πολεμίζειν Ἑλλάδι χώρῃ,

Πάντες

Genua corroborata ſunt, pedes autem emicabant,
Et magnum animum ſumens verbis alatis allocutus ſum;
Eloquere ne abſcondas animo, domine, quod cogitas,
Nunc dicas, quæ te animus in pectoribus jubet,
Certè enim me corroborâſti, & inſpirâſti vires validas.
Dixit autem, noſtin' quamobrem huc ad te veni?
Nunc enim rurſus redeo bellum cum Perſiæ rege
Ut moveam, & occurram pugnâ in glorioſâ;
Et poſtquam egreſſus ſum, ecce veniet Græciæ Princeps.
Ceterùm diſertè dicam, ut intelligas
Quid veritatis exaratum ſit in divino libro:
Nemo autem mihi in his aſſiſtit, nemo auxiliatur,
Niſi Michael propugnator princeps veſter.

CAP. XI.

Etiam illi ego in primo anno Medi Darii
Viceversâ quantum potui manibus pedibusq; aſtiti,
Ad confirmandum promptus, & firmum ſubſidium me
præſtandum.
Nunc dicam tibi veritatem diſertis verbis:
Ecce tres adhuc Perſidi reſurgent reges,
Et quartus ſuſtantiâ, & immenſis divitiis
Æris ſplendore palatiisq; reſonantibus
Auróq;, electróq;, & argento, & ebore,
Quibúſq; benè vivunt homines, & divites vocantur,
Omnes ſuperabit, qui ditiſſimi antè fuêre;
Et hujus inexpugnabilis opulentiæ potentiâ fretus,
Concitabit equites, & viros milites
Undiquaq; ad belligerandum contra Græciæ Regionem,
Omnes

Πάντες δ' ὁρμήσωσι διαπραθέειν μεμαῶτες.
3 Καὶ ἀνορούσῃ ἄναξ λίην μέγας ἠδὲ κραταιὸς,
Πολλῆς τε κρατέων γαίης πολλῆς τε θαλάσσης,
Μυελαι ἤπειροί τε καὶ ἔθνεα μυρία φωτῶν
Ἐμβασιλεύσων, δώσαμις δ' ὀϊστὸς ἐπὶ πᾶσι,
Καὶ ἕρξει, ὅππως κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγῃ.
4 Ὡς δέ τ' ἀνεσήκῃ μεγαλαυχέϊ κύδεϊ γαίων
Ὑψηλός τε μέγας τε, καταπλαδήσει ἀρχὴ
Τέτρασσα διανομένη ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ
Οὔασι ἠρώιοί γε καταπνείσιν αὔῃ.
Ἀλλ' ὅτε νώνυμος γενεὴ καὶ ἄφαντος ὀλεῖ
Οὐδέ τις ἐκ παίδων ἐκδέξεται, ὃς δ' ἄρ ὁ αὐτῷ
Ἴσα κρατήσουσιν τέτορες διαδέγμενοι ἀρχὰς,
Οὐδέ τι κοιρανίῃ ἀντάξιοι, οὐδέ π κάρτος·
Αὐτῷ γὰρ πρόρριζα διαῤῥαισθήσει ἀρχὴ,
Καὶ ἄλλοι πάλαι τύσδε λαχεῖν τόδε σκῆπτρον ἔμελλον.
5 Κάρτεϊ ἢ βείσῃ δένεϊ τε μεσημβρινὸς ἐσσὶν,
Εἰς δ' ἀρχὴν βείσῃ, κρείσσων ἀρετῇ τε βίῃ τε,
Καὶ μέγ' ἐπικρανέει, τῷ ἢ κράτος ἔσ' ἀπέραντον.
6 Τέρμα πολυπλάγκτων πρόσθε τελλομένων ἐνιαυτῶν
Ἀριθμὸν καὶ φιλότητα μετ' ἀλλήλοισι βαλοῦσιν·
Χώρης γὰρ νοτίης βασιλῆος πότνια κούρη
Ἄγγελος εἰς βασιλῆα Ἀρκτοῖο βορειάδος ἥξει
Σωσθησίλαν ἴσλαν, καὶ ὅρκια πρὸς τὰ μείξας·
Αὐτάρ ὁ ἐκλείψει κρατερὸν βραχίονος ἀλκὴν,
Οὐδ' ὅδε ἐπείξει δηΐῳ ἔμπεδος, οὐδὲ βραχίων,
Ἢ δ' ὅπῃ χερσὶ δαΐσετ' ἐδ' ὅππερ ἐπήγαγον αὐτῷ,
Ὅς' ἐφύτευσε, καὶ ὃς κάρτος' ἐνὶ τοῖς δεσι καιρῷς.
7 Αὐτὰρ ἐῶν ῥιζῶν ὀζ ἔρνος ὀφὲ τεθηλὼς
Ἀιχμητὴς κρατερὸς τότε ἀνσήσετ' ἐν αἴσῃ,

Πασυ-

Omnes autem ruent devaſtare cupientes.
Et aſſurget rex valdè magnus, & potens,
Multam tenens terram multum mare,
Infinitæ autem continentes, & infinitæ gentes virorum
Imperio ejus parebunt, & potentia erit ei ſuper omnes,
Et faciet, quomodo cor & animus juſſerit.
Quum a. ſurrexerit ſuperbâ gloriâ exultans,
Altúſq; magnúſq; , frangetur regnum
In quatuor partes dividendum aliam ſecundã plagã & aliam
Quotquot cæleſtes perflant venti :
Sed ei ſine nomine proſapia, & obſcura peribit,
Neq; ullus e filiis ejus ſuſcipiet, neq; ac ipſe
Pari dominio imperabunt quatuor ſuccedentes principes,
Neq; ei imperio æquiparandi, neq; robore;
Ejus enim radicitùs deſtruetur regnum,
Et alii præter illos obtinebunt illud ſceptrum.
Robore a. pollebit & viribus Meridiei rex,
Unúſq; e principibus pollebit, potentior virtute & viribus,
Et valdè dominabitur, ejus a. dominium erit immenſum.
Tandem multùm-errantibus circumvolutis annis,
Aſſociationem & amicitiam inter ſe facient:
Regionis enim auſtralis regis veneranda filia
Nuncia ad regem Septentrionis Borealis veniet
Ut pactum æquale & fædera fida faciat,
Sed ei deficiet ſtrenui brachii robur,
Neq; ille ſtabit diu firmus, neq; brachium,
Illa autem in manus tradetur, & qui induxêre illam,
Qui genuit,& qui confirmavit in illis temporibus.
Cæterùm ſuarum radicum e germine ſerò oriens
Bellator fortis hujuſce exurget vice;

Cum

Παυσανίη δ' ἴξει λαῶν μέγα ἔθνος ἀγείρας
Ἐν φρεσὶν ἰέμενον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
Καὶ βορρᾶ βασιλῆος ἐρυμνοτάτοις ἐπορέσει
Τείχεσι, καὶ ῥέξας πολεμήϊα ἔργα κρατήσει,
Εἰσβατον ἀσβέστοῖς δέμνιον στρατῷσι κλιδήσας·
8 Καὶ εἰς Αἰγυπτον πολυαύλακα, πυρφόρον τε,
Δαίμονας ἐγχώρους σὺν ἀγαλλομένοισι τοπάρχοις,
Καὶ πολυτιμήτους σὺν σκύλοισιν. ἀργυρότοξότοις,
Καὶ παγχρυσείοις, μενοεικέα λήϊδ' ἀποίσει·
Καὶ μέγαλα κρατέων ἕτερα πλέον ἐμβασιλεύσει,
Ἠὲ μυριοδάκτου βασιλῆος χιονοστεφοῦς Ἀρκτου.
9 Εἶτα δ' ἔον δεδυνὼς ἐπάνεισι μεσημβρινὸς ἀρχὸς
Δαιμονίῃ ἐνάρῃσιν ἀγαλλόμενος πολέμοιο.
10 Αὐτὰρ ἑοὶ κῆρες πολεμόκλονοι ἐγχεκύδιμοι
Μίξουσ' ὑσμίνῃσι κρατερῇσι, καὶ φύλοπιν αἰνὴν
Εὐρυὰ ἀπειρεσίων στρατὸν ἀθρήσαντες ὁμίλων·
Ἀσφαλέως τις ἐλεύσεται ἔχων πολύθυμον ἐρωήν,
Κύμασι παφλάζων τε πολυφλοίσβου πολέμοιο
Πάντα κατακλύσει, ὥστε μέγος Ὠκεανοῖο,
Εὐρυμένου τε δοὴ καὶ ἀαγέτῳ ἀλκὶ περήσει,
Εἶτα δ' ὀπισθόρσει καὶ ὑποστρόπον ὅϊμον ὁδεύσει,
Ἀρεϊ μαινόμενος, μέχρι ἕο ποτ' ἔπαλξιν ἱκάνῃ.
11 Καὶ βασιλῆα νότιον χολὴ ἀδάμας ἀνόησει,
Καὶ φοβερῷ μένεϊ πλησθεὶς φρένας ἀμφιμελαίνας,
Ὀισυρμανὴς, λαοῖσιν ἀμετρήτοισι πεποιθὼς,
Χωρήσει ὁμόσε μαχέσασθ' ἐνὶ δηϊοτῆτι
Αὐτῷ ἀκαμάτῳ βασιλῆι βορειάδος Ἀρκτου·
Τεύχεσι θωρήξει, καὶ ἀπείρετον ὄχλον ἐλάσσει,
Ἀλλ' αὐτὸς παλάμῃσι δαμήσεται ἀπείρετος ὄχλος.
12 Αὐτὰρ ἐπεὶ λαῶν τόσα μυρία ἔθνεα ὄλεσσε,

Θυμὸς

Cum omni autē exercitu veniet populorū magnâ turbâ col-
Animo promptâ ad pugnandum & dimicandum, (lectâ
Et Boreæ regis munitiſſimis inſiliet
Propugnaculis, & hoſtilia aggreſſus opera, obtinebit,
Pervium inexpugnabilibus faciens copiis iter.
Et in Ægyptum multos habentem ſulcos, & fertilem,
Patrios deos unà cum illuſtribus Toparchis,
Pretioſis cum vaſis, argenteis,
Et aureis, gratam prædam abducet;
Et latè imperans annos dominabitur plures,
Quàm brevis-temporis rex Cynoſuræ arcti.
Deinde ſuam in terram redibit meridiei rex
Felicis ſpoliis exſultans belli.
Sed filii ejus bellicoſi tumultuoſi
Prælium acre miſcebunt, & pugnam gravem
Lato immenſarum exercitu congregato copiarum:
Certo-certius veniet quidam impetuoſâ præditus violentiâ
Undíſq; æſtuans tumultuoſi belli
Omnia inundabit, quaſi vis oceani,
Et concitatus celeri & incoercibili robore pertranſibit,
Deinde redibit, & retrogradam viam ingredietur,
Bello furens, uſq; dum ad munitionem perveniat.
Et regem noti ira indomita excitabit,
Et terribili furore impletus animis nigris,
Oeſtro percitus, populis infinitis fretus,
Prodibit ad pugnandum in bello
Contra illum indefeſſum regem borealis Arcti;
Armis inſtruet, & immenſam multitudinem educet,
Sed ejus manibus domabitur immenſa multitudo.
At poſtquam populorum tot infinita agmina deſtruxerit

Θυμὸς ἐποιδήσῃ ἀφυσλίῃσι κακῆσι
Μακρὸν ἀγαλλόμενος χάρμης ἀφαυρὴ νίκη·
Μυειάδης τε βροτὸν πολλὰς κατ' ἔραζεν ἐρείψει
Κάρτος ὀϊόμενος μὲγ' ἀεξέμεν, ἠὲ δ' ἀέξοι,
Οὔτε βεβαιότερος, μέλεον δέ οἱ ἔπεται ἔυχος.
13 Ἀφρὸν γὰλ ἐλάσσετ' ἄναξ κυμοσυρὲς ἄρκτυ,
Πλείονας ἢ τὸ πάρος ἐλάσας, νήειθμον ὅμιλον,
Καὶ ἀειτελλομένων ἐνιαυτῶν ἀσφαλὲς ἴξει,
Καὶ λαοὶ ἅμα πᾶσι πολὺ πλέῖσοι, καὶ ἄειστοι
Ἀιχμηταὶ, ἅμα πᾶσι μέγας καὶ ἀδέσφατος ὄλβος.
14 Ἐξανσήσουσι καιροῖς ἔνι τοῖς δεσι πολλοὶ
Ἀντίβιοι βασιλῆι νοτίης ψαμαθώδεος αἴης·
Ἦ ῥα πίνες λαοῖο πεῦ λιίσσορες ἄνδρες
Αὐτός σφ' ὑψώσουσιν ὑπέρβιον ἐυχετόωντες
Ὀπάσσειν τελέσειν, ἀτὰρ ἀφραδίῃσι πεσοῦνται.
15 Καὶ πραδέειν μεμαὼς βασιλεὺς βορέαο μολήσῃ,
Καὶ ἐλάσσῃ τάφρον ἀπὸν ἀνδρῶν ἀλεωρὴν,
Καὶ πόλεας πύργοισι περισκεπέεσσιν ἐρυμνὰς
Χερσὶ κάτα σφετέρῃσι μαχήσεῖ, ἑκπρηδέει τε·
Οὐδὲ νότου παλάσσουσι βαρυήκονες ἀνεμοέλλαι,
Οὐδ' ὄσσας χιὼν φῦλ' ἐξείλετο φῶτας ἄειστους,
Οὐκ' ἔσαι τις τοῖος ὃς ἀμπὶ ἀντιάσαιτο.
16 Ἀλλ' ἔρξει ὅππως ἐθέλησιν ἐναντίον ἐλθὼν
Ἀρχτος, ὐδ' ἂν τίς μιν ἐρύκακοι ἀντιβολήσας,
Ὡς ἔσετ' ἐκπαγλὸς καὶ θαρσαλέος πολεμιστὴς·
Καὶ ἐνὶ κυδαλίμῃ χώρῃ ποσὶν ἀσυφελίκτοις
Σπείξει ἀτίνακτος, ὑπὸ σφετέρῃσί τε χερσὶν
Ἐξαλαπαζομένη ἔσεῖ κεραϊζομένη τε.
17 Εἰς τόδ' ὑποβλέψει τάξει τ' ἀκλινέ ὁπωπὼν,
Πάντας ἅμ' εἰσαγάγῃ λαὸς, ὅσσοι πέρ οἱ εἰσὶν,

Ὅσσοι

Animus intumescet insolentiâ malâ
Mirè exultans prælii superbâ victoriâ:
Et myriadas mortalium multas in terram dejiciet
Putans se robur suum adaucturum, non autem augebit,
Neq; firmior erit, vana a. erit gloriatio.
Revertetur enim rex caudam-caninam-habentis Arcti
Plures quàm anteà educens, innumeras copias,
Et circumvolutis [certis] annis certò veniet,
Et populi cum illo valdè plurimi, & validissimi
Bellatores, cum illo magnæ & immensæ opes.
Insurgent temporibus in illis multi
Contra regem australis arenosæ terræ;
Immò quidam e populo tuo prædatores viri
Seipsos extollent magnificè gloriantes
Se visionem perfecturos, sed stultitiâ suâ cadent.
Et expugnare cupiens rex Boreæ veniet
Et aggerem ducet hostilium virorum propulsationem,
Et civitates turribus circumtectis munitas
Manibus suis expugnabit, devastabitq;
Neq; noti sustinebunt brachia resistere,
Neq; , quos per tribus elexit, viri optimi,
Non erit ex iis aliquis qui poterit ei resistere.
At faciet quomodo voluerit, is qui contrà venit,
Incoercibilis, nec quis poterit eum inhibere occurrens,
Adeò formidabilis erit, & audax bellator;
Et in gloriosâ terrâ pedibus firmis
Stabit inconcussus, & sub ejus manibus
Devastata erit & depopulata.
Et ad hoc spectabit, & disponet immoram faciem
Omnes simul introducere copias, quotquot ei sunt,

Ὅσσοι ἱππῆες δ', ὅσσοι δὲ οἱ ἀμπλακίῃσι
Χαλκῷ μαρμαίροντι σακεσπάλοι ἀσφαραγῶσιν,
Εἰδότες ἔν χάρμῃς, καὶ ἐπιστάμενοι δόρυ πάλλειν,
Καὶ ἅμα ἰδρώοντι φωτὶ ὁμόφοιτον ὅμιλον·
Τοῖα δρανεῖ, καὶ τῷδε γυναικῶν ἠλυτερέων
Παῖδα πολυμήτιν δώσεϊ καταδωρεδοκήσας,
Οὐκ ἔμπης αὐτῷ ῥέξει φίλα, οὐδὲ σώσεται.
18 Εἶτα δ' ἐς ἀμφιρύτας πεύσει νήσους ὀμματα πέλωρ
Καὶ πολλὰς κρατερῇσιν ἐοῖς λαοῖσιν ἀλώσει.
Ἀλλά πε ἀρχὸς ἀνὴρ, ἐπεὶ οἱ πολὺ κέρδιον ἔσται,
Αἶψα καὶ λαβέειν, ἦνθ' οἱ κατέχουσιν, ἐλέγξει,
Καὶ ἀνέλεγκτός οἱ αὖτε κακοκλεὴς ἀρχὸς ἀνάψει.
19 Εἶτα δ' ὑποῤῥέψει ἰθὺς ἐς ἔπαλξιν ἀρέρης
Σφαλλόμενός τε πόδας παρεδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
Πρηνὴς ἠμύσει, καὶ ἔκπεν ἐυρεῖος ἔσαι,
Οὐδ' εἶπε κεῖ γαῖαν ὅλῃ μάλα δηΐδα ματεύσῃ.
20 Τῷ δ' ὀπιγνόμενος μετέπειτ' ἀνσήσεϊ ἀρχὸς
Δημοβόρος, πρακτὴρ, δόξης βασιληΐδος ἀκμὴν,
Εὖτε τέθηλε λίῃ ἀρχὴ, ἀνθεῦσί τε λαοὶ,
Πάντα τ' εὐρέσσι μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν,
Ἤματα δ' εἰς μάλα παῦρα κακῶς ταχύποτμος ὀλεῖται
Μήτ' ὀλοοῖο χόλῳ εἰν οἴδματι, μήτ' ἐνὶ χάρμῃ.
21 Ἀντελέει δ' ἀσίφλος πολλυμένῳ ἐνὶ χάρῃ,
Οὐδέποτ' ἐν πολέμῳ ναιετάσσιος, οὐδ' ἐνὶ βάλῃ·
Οὐκ ἂν οἱ αὐτόματα δοῖεν βασιληΐδα τιμὴν,
Ἀλλὰ γαληναίῳ ἐπιδεύσει ἀνδρὶ κυδιμίῃ,
Καὶ μαλακῶν ἐπέων μειλίγμασι τιθήσεται ἀρχὴν,
Παφασίῃ δ', ἣ κλέπτε νόον πύκα περ φρονεόντων
22 Τὸς δὲ καταλυσμοῖο βεαχόσιν ἀντιπόδοιο
Δεινὰ καταλύσει, ῥήξει τε, καὶ ὀρνίς ἀρχὴν.

Quotquot equites, quotquot item ei milites ſcurati
Ære reſplendenti ſtipati ſtrepunt,
Experti pugnæ, & ſcientes lanceam vibrare,
Et unà juſtorum hominûm comitem turbam:
Talia faciet, & ei mulierum
Filiam a multis petitam dabit muneribus corrumpram;
Non tamen ei grata faciet, neq; ex parte ſtabit.
Deinde ad circumfluas inſulas faciem convertet,
Et multas ſtrenuis ſuis copiis capiet:
Sed princeps vir, quandoquidem ei commodo fuerit,
Dedecus & opprobrium, quod ei effudit, reprimet,
Et irreprehenſibilis ei contrà infame opprobrium affiget.
Deinde convertet ſe ſuæ ad propugnaculum terræ,
Titubans verò aditum per aſperum
Pronus cadet, & non amplius invenietur
Non ſiquis per terram totam diu valdè quæſierit.
In loco ejus deinde exſurget princeps
Populi devorator, exactor, gloriæ regni in ſummitate,
Quando floret valdè regnum, & vigent populi,
Omniáq; proſperè eunt; breve autem ei ævum,
Nam intra dies perpaucos miſerè ſubito fato peribit,
Neq; exitioſæ iræ in tumore, neq; in bello.
Exurget a. ignobilis deperditi in loco,
Neq; in bello unquam numeratus, neq; in concilio;
Non ei ſponte dabunt regium honorem,
Sed tranquillè ingredietur ſine tumultu
Et mollium verborum delinimentis obtinebit regnum
Et blandiloquentiâ, quæ decipit animum vel prudentium.
Eos diluvii brachiis adverſi
Horribiliter obruet, frangétq; , etiam fœderis principem.

23 Ὡς δ' ὅτε σιωπήσῃσιν ἔπαμον, χεῖράς τε λάβοντο,
Ἀγκύλον ἐν σήθεσι δόλον ᾗ μῆτιν ὑφήσω·
Ἀμβαίνων δή τοι εἰς ἄπλετον ἴχνιον ἐλάσσει
Αὐξόμενος, ᾗ εἰ καὶ μάλα παυρὸς ἔποιτο.
24 Τῇ χώρῃ ἐπιβήσετ' ἐν εἰρήνῃ μάλα πολλῇ,
Ἣ βείδη σφιν ἄρουρα φερέσβιος, ἠδὲ κατ' ἀγρὸς
Κτήνεσιν εὐθηνεῖ, πολλῶν τ' ἐμπίμπλαται ἐσθλῶν·
Καὶ τοῖον πελέσῃ μῆνα ἔργον ἄϊσον, ἄπυσον,
Οἷον δὴ κείνω πατέρες πάλαι οὐκ ἐτέλεσσαν,
Καὶ πατέρες πατέρων ὁἱ κάρπισοι ἐγένοντο·
Καὶ σφοῖν ῥίψει σφισι κῦρμα, βοάγρια, πλῆτον·
Πολλά θ' ἑὸν κάτα δυμὸν ἀμύμονα μερμηρίξει
Ὅππως ἐκπέρσει ὀχυρώματα, ἄχεϊ ποθ' ὥρῃ.
25 Καὶ κάρτος, ᾗ δυμὸν ἑὸν μεγαλήτορ' ἀνόρσει
Νίκης ᾗ κράτεος πέρ' ἀπειρεσίοισιν ὁμίλοις
Ἀντεΐ' ἐν πολέμῳ λυγρῷ βασιλῆι νότοιο,
Καὶ βασιλῆα νότου πειθαρσέα δυμὸς ἀνήσει
Λαὸν ἔχοντα πολυὺ ᾗ ὄβριμον, ἠδὲ φάλαγγας
Κυανέας σάκεσίν τε ᾗ ἔγχεσι πεφρικυίας
Σπῆναι, ἠδὲ μάχης καυστειρῆς ἀντιβολῆσαι·
Ἀλλ' οὐκ ἂν σαίη, ὅσ' ὁἱ θέος ἔμπεδον ἔσαι,
Αὐτῷ γὰβυλὰς ἐπιβυλδύσσει πανωλεῖς.
26 Οἱ δὴ εἰλαπίνῃσι τεθαλυῖαν ὁμέσιοι ὄντες
Βιβρώσκουσιν ἑοῖο φιλοπλούτοιο τραπέζης,
Λάθρα δαρδαίσσουσι ᾗ αὐτὸν ἀεικέϊ πότμῳ·
Καὶ στρατὸς ἀνδροφόνῳ κολοσυρτῷ πάντ' ἐπέρσει,
Ὡς ὁπότε πλήθων ποταμὸς πεδίονδε χάσσῃσι
Χειμάρρους καθ' ὄρεσφιν, ὀπαζόμενος ὗδος ὄμβρῳ,
Πολλὰς ᾗ δρῦς ἀζαλέας, πολλὰς δέ τε πεύκας
Βαρύρεθ', πολλὸν δέ τ' ἀφυσσητὸν εἰς ἅλα βάλλει·

Πολλοὶ

Postquam pactum inierint, & manus dederint,
Obliquum in pectoribus dolum & consilium texet;
Ascendens nempe immensum robur attinget,
Amplificatus, etiamsi copiæ valdè paucæ eum sequantur.
Ibi regionem invadet in pace plurimâ,
Ubi abundat eis terra frugifera, & per agros
Jumentis exuberat, & multis bonis impletur;
Et tale perficiet grande opus, incognitum, inauditum,
Quale ejus patres olim non perfecêre,
Et patres patrum, quicunq; fortissimi anteà erant;
Et sparsim projiciet eis prædam, spolia, & divitias:
Multaq; animo in strenuo meditabitur,
Quomodo expugnare poterit propugnacula, usq; ad tempus.
Et robur & animum suum fortem excitabit
Pro victoriâ & imperio infinitis copiis
Occurrere in bello tristi regi noti;
Et regem noti audacem impellet animus
Copiis instructum multis & validis, & turmis
Densis, scutis & hastis horrescentibus
Stare, & ferventi prælio occurrere;
Non tamen stabit, neq; ei robur erit firmum,
Contra eum námq; consilia struent exitiosa.
Et qui dapes splendidas domestici
Comedunt ejus divitis mensæ
Occultè perdent etiam illum indignâ morte:
Et exercitus ejus homicidâ tumultu omnia obruta-perdet,
Sicut quando inundans fluvius in campum descendit
Torrens de montibus, auctus cæli imbre,
Multas verò quercus aridas, multásq; pinus
Secum rapit, multásq; sordes in mare voluit.

Multi

Πολλοὶ δ' ἐν πνείῃσιν ὀδὰξ λάξ ὁλέσσαι γαίῃ
Ἀχνύμενοι καπάμενοι, τοὺς ἦ μὲν θοὰς ἐπὶ νῆας καλύψει.
27 Καὶ τότε μιν κραδίῃφι τεληέσσαι ἀμφοτεροῖιν
Ἄσπετα ῥέξειν ἔργα, τὰ μὲν θεσπέσιος κ' ἄλλος,
Ἐν δ' ἀκορραφίῃσιν ἴσος νόος, ἠδ' ἴα βουλή,
Ὡς αἰεὶ τὸν ὅμοιον ἄγει θεὸς ὡς τ' ὅμοιον.
Κεκλιμένω τ' ἄμφω παρ' ὁμιλίῃ κοινῇ τε τραπέζῃ
Ψεύδεα πολλὰ λέγειν μέλλουσ' ἐπόμοισιν ὅμοια.
Οὐ δ' ἀφελήσει ἐπ' ἄρ σωθῆσεται αὐτοῖς·
Καίπερ γὰρ ἐν καιρῷ πέρας ἕξεται ὅστε πάπτηνε.
28 Εἶτα δὲ γαῖαν ἑὴν δὲ παλίντροπον ἴχνος ἐπείξει
Κυδιόων, πλούτοιο δοκεύσιος βεβειδώς,
Καὶ μερμηρίξει ὀλοφώια μήδεα θυμῷ
Σωθεσίῃ ἀλίῃ, καὶ ἀεικέα θυμὸν ἀέξει·
Δηΐδα τε ῥέξας εἰς πατρίδα γαῖαν ἀνεισιν.
29 Ἦμαρ ἐπεὶ βεβάασιν, ἐπεί τε τέτρατον ἦλθε
Αὖτε πόλιν νοτίην ἐπιβήσεται ἐν δὲ στρατιῇ
Οὐκ ὡς ἐν πρώτῃ καὶ ὑστέρῃ ἔσσεται ἔσσῃ.
30 Οἱ γὰρ ὑπαντήσουσιν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης
Νῆες ἐϋστελμοι Κιτιαίων ἀμφιθαλάσσων
Τύνεκά μιν θυμαλγὲς ἄχος φρένας ἀμφικαλύψει,
Καὶ ἀναχωρήσῃ, καὶ ἀεικέα θυμὸν ὀρινθείς
Σωθεσίῃ ἀλίῃ νεμεσήσεται οὐκ ἔτ' ἀνεκτῶς·
Δηΐδά τε ῥέξας εἰς πατρίδα γαῖαν ἄνεισι,
Τοῖσί τε τὰς βουλὰς συμφρήσεται, ὅττινες ἐσθλὴν
Σωθεσίλω ἔκλῃσαν ὑποφατίῃσι νόοιο.
31 Καὶ πρήσσονται ἄπαν ἐπιτάρροθοι ὄντες
Εὐπόλεμοι σιβαροί τε βραχίονες οὐκ ἀλεπαδνοί·
Καὶ νηὸν χρατερὸν βεβιλώσουσι θεοῖο,
Ἐνδελεχῆ τ' ἀφελόντες ἀϊστώσουσι δυηλῶς,

Εἶτα

Multi autem in pulvere mordicus arripient terram
Crudeliter occisi, caligo ea eis oculis obumbrabit.
Et his animo cura erit duobus
Iniqua perpetrare opera, quæ nec cogitaret alius,
Et in malorum machinatione unus erit animus unu consiliũ
Adeò semper similem ducit deus ad similem;
Et discumbentes ambo ad unum communemq; mensam
Mendacia multa loquentur veris similia:
Non autem prosperè succedent, neq; perficientur iis;
Adhuc enim in tempore finis erit, quod fixum est.
Deinde verò suam ad terrã retrogradum vestigiũ urgebit
Exultans, divitiis bello-partis onustus,
Et meditabitur consilia exitiosa animo
Contra fœdus sanctum & iniquum animum augebit;
Et hostiliter rebus gestis, in suam terram redibit.
Cùm dies transierint, cũmq; circum volutæ fuerint horæ
Rursus solũ Australẽ invadet: in expeditione verò [certæ]
Non sicut in priori & posteriori prospero successu uretur.
Ei enim occurrent super lata dorsa maris
Naves benè tabulatæ Cittæorum mari-cinctorum,
Quamobrem contristans dolor ejus animum circumreget,
Et revertetur, & iniquo animo commotus
Sacro fœderi indignabitur supra modum;
Et hostiliter rebus gestis in suam terram redibit,
Et cum illis consilia consultabit, qui sanctum
Fœdus deseruêre apostasiâ animi.
Et pro eo pugnabunt auxiliatores
Bellicosa, & firma brachia, nec imbecillia;
Et templum fortis prophanabunt dei,
Et juge sublatum abolebunt sacrificium,

Deinde

Εἶτα μετασήσασιν ἐρημώσαντα βδελυγμόν.
32 Παφλάμενός τ' ἐπέεσι μελισταγέεσι δεκάοντι
Οἱ κέ σωθεσίης ἀλίης μάλ' ἀήσυλα ῥέξαι·
Δαὸς δ' ὅστε θεὸν σφέτερον περαπίδεσιν ἀνέγνω,
Ἀιὲν ἀειρεύσει, καὶ μέρμερα ἔργα τελέσσει.
33 Ὅσσοι πέπνυσθε, καὶ ὃ φρένας ἔλλαχον ἐσθλὰς,
Πολλοῖς ἐνσάξσι μαθήμασι θεσπεσίοισιν
Ἰδρείλω, ἠδ' ὡς ἐρυσαίατο κῆρα μέλαιναν·
Ἤματα γὰρ πάμπολλα ὑπὸ ξιφέεσι πέσοῦσι,
Καὶ βαλλόμενοι λύσιν φλογὸς ἀκαμάτοιο
Λοιά τε τυχθέντες, καὶ συλωθέντες ἑαῶν.
34 Ὀλλύμενοι δ' ὀλίγη κεν ἀναψυχείατ' ἀρωγῇ·
Ἀλλὰ σωέσονται πολέες κλεψύδρου βυλῇ,
Ἀδύ τι σαίνοντες σφαλερῶν μειλίγμασι μύθων,
Ἄλλο τι μὲν κἀθέοντες ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο τ' ἔποντες
35 Καὶ σωεπῆ ἀνδρῶν ὅτε φρένας ἔλλαχον ἐσθλὰς
Πολλοὶ καπνέσσι, πυρώσαι, ἔν τε καθῆραι,
Καὶ χρονὸν αὖτον, μέχρι περὶ πείρατα ὥριον.
36 Καὶ ἔρξει ὅππως ἐθέλησιν ὑπείροχος ἐστὶν,
Καὶ μέγαλα φρονέων κεφαλὴν ὑπὲρ αὐχένα ἀείρει,
Ἡδὲ θεῦ ξυνάπαντος ὑπέρτερος ἔυξεται εἶναι,
Καὶ κὲ καρπίσσοιτο θεῶν θεὸς ἀκειτόμυθος,
Ῥήματα κομπάσῃ, πάντε δαμβήσιεν ἀκόων·
Καὶ εὐθυνήσει, καὶ δαίμονι χρήσεται ἐσθλῇ,
Ὄφρα θεὸς δαπανηθῇ τέλος θυμῷ ὑπὸ δεινῷ·
Ὅ, τι γὰρ πέφρωται, τόδε μὴ τετελεσμένον ἔσαι.
37 Οὐδὲ θεῦ πεφυγόντα αὖτις κε θυμὸν ἀλέξει,
Οὐδὲ πόθι γλυκερὸν γυναικῶν ἠλυθερόων
Οὐδὲ θεῦ ὑπαΐξῃ τινὸς κε θυμὸν ἀλέξει·
Πάντων γὰρ μάλ' ἑαυτὸν ὑπέρτερον ἔυξεται εἶναι.

Deinde ſubſtituent deſolantem abhominationem.
Adblandiénſq; verbis mellifluis corrumpet eos,
Qui contra fœdus ſanctum improbè fecêre:
Populus autem qui deum ſuum animo nôrunt
Strenuos-ſe-præſtabunt ſemper,& ardua facinora perficient.
Qui ſapiunt, & mentes ſortiti ſunt bonas,
Multis inſtillabunt documentis divinis
Cognitionem, neq; ſic propulſare poterint fatum nigrum:
Per dies enim multos ſub gladio corruent,
Et objecti furori flammæ indefeſſæ,
Et præda facti, & ſpoliati bonis.
Pereuntes autem parvo refocillabuntur auxilio:
Sed partibus eorum adhærebunt multi fallaci conſilio,
Suaviter adblandientes fallacium delinimentis verborum,
Aliud quidem occultantes animo, aliud verò loquentes.
Et prudentes viri, qui bonas ſortiti ſunt mentes
Multi corruent, ad probandum & benè purgandum
Et dealbandum eos, uſq; ad finis tempus.
Et faciet quomodo voluerit eminens rex,
Et elatus animo caput ſupra cervicem attollet,
Et deo quolibet ſuperiorem ſeſe venditabit,
Et contra fortiſſimum deorum deum multiloquus
Verba jactabundè effundet, qualia ſtuperet audiens:
Et proſperè aget, & fortunâ utetur bonâ,
Uſq; dum deus difficili finem iræ impoſuerit;
Quod enim decretum eſt, id quidem perfectum erit.
Neq; deum progenitorum ipſius animo curabit,
Neq; deſiderium dulce mulierum,
Neq; deum omninò aliquem in animo curabit;
Omnibus ſe valdè ſuperiorem eſſe glorjabitur.

Atq;

38 Καὶ ἐπτιμήσῃ θεὸν ἰσχυρὸν εἶναι καθεδρῆ·
Καί τινα δαίμον ἄϊσον ἄπυσον ἀνώνυμόν, ὄντε
Δὴ πάλαι ἠγνοίηϛ, ὅσοι πρότεροι ἐγένοντο,
Χρυσῷ ἀργυρέῳ, ϗ πολυτέλεσι λίθοισι,
Πᾶσί τε τεχνίτοις τιμήσῃ ἔξοχα πάντων;
39 Ὡς θεὸν ἀλλότριον μεγαλίσσεται εἶναι πολήων
Ὑψιλόφοις πύργοις ϗ ἐρύμασι ἀμυμονέεσσιν,
Ὅντ' ἂν ἐπιγνόιη ϗ κύδεϊ πολλὸν ὀφέλλοι·
Καὶ σφετέροις θώϗῃ πολλοῖς λαοῖσιν ἀνάσσειν,
Καὶ γαῖαν δάσεται μισθὸν σφίσιν ἄξιον ἔϱγων.
40 Τὸν ὃ νότιος κορύϕῃ ἀνὴρ ἐνὶ πείρατι ἄρηι,
Καὶ βορρᾶ βασιλεὺς ὀϊ ἀνάρσιος ἀντιόωσι
Ἅρμασι χαλκείοις ἐππεύσί τε νηυσί τε πολλῇσι,
Λάβρον ἐπαΐσσων ἁϕαρεῖ ἰσόμοϱον ἀέλλῃ·
Καὶ χώρας ἐπελεύσετ', ἐλῶν δ' ὑπερόϊσιον ὄχλον
Εὐρὺ ὑπϕλύξει ποταμῷ πλήθοντι ἐοικώς,
Καὶ ϑ διαῤῥήξει ἐπιδόξομον ὄγκα κάλυδνον.
41 Καὶ δὴ καὶ καλλίμμις καλῆς ὑπβήσεται αἴης,
Καὶ πολέων πολλῶν ὑπερόπλα καρήατα λύσῃ·
Αἱ ϑ μόναι χεῖρες φεύξονθ' ἓο χεῖρας ἀάπτους,
Φύλον Ἰδυμαίων, ϗ Μωάβοιο γενέθλη,
Καὶ ὅσσοι περ ἔασι μετ' Ἀμμανίτῃσιν ἄρειοι·
42 Καὶ χώρης ἄλλης ἔτι χεῖρα βαρεῖαν ἐφήσει,
Οὐδὲ πύλοι φυκάδῃ Αἰγύπτῳ γαῖαν ἀρύρης.
43 Καὶ χρυσοῦ γάζης ϗ ἀργυρέοιο κρατήσει,
Καὶ ὅσ' ἐν Αἰγύπτῳ λιπαρῇ κειμήλια κεῖται·
Οἱ Λίβυες μάλλοισι ϗ Αἰθιοπῆες ἕπονϛ.
44 Αὐτὰρ ἀπ' ἀντολίης βορρᾶ τε καταγγελόωσι
Φοιτίσιν ἀσχαλέοσι νόον μάλα πολλὸν ἀπύξει·
Τεῦ ἕνεκα φλογερῇ τεθοώμενοϛ ἔνδοθι λύσσῃ

Ἐξεισιν

Atq; honorabit deum fortem in sede sua;
Et deum incognitum inauditum anonymum, quem
Olim ignorarunt progenitores ejus,
Auro argento & pretiosis lapillis
Et desiderabilibus omnibus honorabit præ aliis omnibus.
Ita deum alienum magnificabit in civitatum
Altis turribus, & propugnaculis inexpugnabilibus,
Quem agnoscet, & gloriâ plurimùm augebit:
Et suis dabit, ut multis populis imperent,
Et terram dividet, præmium ut sit iis dignum.
Illum verò noti impetet rex in finis tempore,
Et boreæ rex ei adversarius occurret
Curribus æreis & equitibus & navibus multis,
Impetuosè irruens vehementis instar turbinis;
Et regiones ingredietur, & innumeris instructus copiis
Latè inundabit flumini inundanti similis,
Et pertransibit recto statim cursu.
Quinetiam glorioſam pulchram ingredietur terram,
Et civitatum multarum excelsa capita diruet:
Hæ solæ regiones effugient ejus manus invictas,
Gens Idumæorum, & Moabi progenies,
Et quotquot sunt inter Ammones optimates.
Et regionibus aliis adhuc manum gravem injiciet,
Nec effugiet Ægypti fertile solum terræ.
Et auri gazam & argenti obtinebit,
Et quotquot in Ægypto opimâ pretiosa recondita sunt:
Illum Libyci & Æthiopes sequentur.
Sed ab Oriente & Austro mali-nuncius rumor
Cogitationibus variis animum multùm obturbabit:
Quare ardenti concitatus intus furore,

Exibit

Ἔξεισιν πολλὰς ῥαῖσαι κὴ πάμπαν ὀλέσαι.
Καὶ μεγάρων πήξει σκηνώμαθ' ἑκὰς ἐρεῖ κυδρῷ
Ἡμαθίῳ, δισσύμων τε μετ' ἄχριον δίσμα θαλάσσων·
Ἀλλ' ἐμπὴς ποτ' ἔμελλεν ἀδδικέα πότμον ἐπαυρεῖν,
Οὐδ' ἄν τις φθινύθοντι κελαινὰς κῆρας ἀμυνοι.

ΚΕΦ. ιβ'.

Ἤμασιν ἐν κείνοις ἀνστήσεθ' ὑπείροχος ἀρχὸς
Ἀντίθεος Μιχαὴλ, ὅτις λαοῖσι τεοῖσιν
Ἐν πάντεσσι πόνοισι παείσας ἠδ' ἐπαφύξας·
Καί τις θλιβερὸς καιρὸς χαλεπός τε πάρεσται,
Οἷόν τ' οὔτις ὄπωπε διηνεκέεσσι γενέθλαις
Ἀιώνων πρότερον, ὅ κείνῳ ἄχρι πόδ' ὥριον,
Ἐξ οὗ ὑπ' ἠελίῳ πρωτόσπορον ἔθνος ὄρωρε·
Καὶ τότε σὸς λαὸς ῥυδήσεθ' ὑπ' ἐκ κακότητος
Ἀργαλέης· ὅσσοι ξυνὸν χειμῶνα φυγόντες,
Οσσοι θεσπεσίῃ γεγραμμένοι εἰσ' ἐνὶ βίβλῳ.
Καὶ πολέες κείνων, οἵτ' ἐν ξυνῇσι χαμεύνῃς
Εν τε χθονὸς κονίῃ ἕυδουσιν ἐγέρσιμον ὕπνον,
Αὐτὶς ἀνασήσονται· ἐκ κοίτου ἓν μάλα μακρῆς·
Αλλοι μὲν ζωὸν ἄσβεστον ἀγήραον, ἄλλοι
Αἰσχέα κὴ λάδην αἰώνιον αὖτε κομίζειν.
Καὶλλεῖ κὴ χάεισι λάμψουσιν ὁπίφρονες ἄνδρες,
Ἀστὴρ ὡς αἰθὴρ πολυπάμφαον ἔμενος ἀίγλιν.
Οἱ πολλὸς σφετερῇ σπίνυσον ἐχέφρονι βυλῇ,
Ἰθείης τε δικαιοσύνης ἐπέβης ἀταρωῦ,
Ἀσέρες ὡς, ἦλ πολλοὶ ἀπὸ αἰνυθῆρες ἔσονται,
Αὐγάζοντες ἀεὶ νυκτὸς ζοφοειδέα πέπλον.

Ἐκ

Exibit multos ut interimat, & penitus perdat.
Et palatii figet tentoria in monte glorioſo
Divino, duorum inter ſævum æſtum marium:
Sed tamen acerbum aliquando fatum aſſequetur,
Nec quiſquam a pereunte fata nigra propulſabit.

CAP. XII.

IN diebus illis exſurget eminens princeps
Divinus Michael, qui populis tuis
In laboribus omnibus adeſt & auxiliatur;
Et ærumnoſum tempus, & difficile aderit,
Quale nemo vidit continuis generationibus
Seculorum priorum, illud uſq; ad tempus,
Ex quo ſub ſole prima gens orta eſt:
Et tunc tuus populus ſervabitur e malo
Duræ calamitatis communem tempeſtatem evitantes,
Quotquot divino ſcripti ſunt in libro.
Et multi ex iis qui in communibus humi-ſtratis-lectis
Terræ in pulvere dormiunt excitabilem ſomnum,
Reſurgent e ſomno valdè longo;
Alii quidem vitam incorruptibilem ſempiternam, alii
Dedecus & contemptum perennem contrà ut reportent.
Pulchritudine & gratiis reſplendebunt ſapientes viri
Immenſus uti Æther præfulgidum indutus nitorem;
Qui multos ſuo ad-ſanam-mentem-reduxêre prudenti con-
Et rectam juſtitiæ aſcendere-fecêre ſemitam, (ſilio,
Stellæ veluti, a quibus multæ emittuntur ſcintillæ
Illuminantes ſemper noctis caliginoſam veſtem;

Ἐκ γενεῆς γενέην δὲ μετ' ἀλήκτοισι γενέθλαις.
4 Εἰρηταί τοι πάντα, σὺ δ' ὄφρα σῇσι νοήσας
Ἴαχε, μηδὲ ὀνόμαινε, θεὸς δ' ἐποπίζετο μῆνιν,
Σφρηγιδῶν τε βίβλον νεάτῃ ἐπὶ πείρατ' ἄρῃσι·
Πολλαχόθεν πολλοὶ φοιτήσετ' ἔνθα καὶ ἔνθα
Κρυπτὰ μεταλλῆσαι, καὶ πλείονα, ἢ τὸ πάρος περ,
Εἰδήσεσι βεστοὶ, γνῶσίς τ' αὐξήσεται ἀνδρῶν.
5 Νωϊτέρῃ μετέπειτ' ἂρ ἐγὼν ἐτίταινον ὀπωπήν,
Ἠνὶ δὴ παρῆτην ἔτι καὶ δίδυμάονες ἄλλοι·
Τῶν ὁ μὲν ἐντεῦθεν ποταμῷ βαδυδινέϊ ὄχθης,
Αὐτὶς ὁ δ' ἐντεῦθεν ποταμῷ βαδυδινέϊ ὄχθης.
6 Καί τις ἀπὸ ῥόμαϊο φιλοπτόλεα μῦθον ἔειπεν
Εὐαμένῳ ὀδόνας, ποταμῷ ὃς ἐφ' ὕδασιν ἔσῃ·
Μέχρι πόσε ἔσεται, περὶν δαίμονα ταῦτα γένηται;
7 Καὶ φωνῆς ἐπάκουσον ἀκάμπτου ἐμπεδομύθου
Χρῶτα καλυψαμένου χρονώδεϊ σινδόνι φωτός,
Ὃς ποταμοῖο ἐϋῤῥείταο ἐφ' ὕδασιν ἔσῃ,
Ἠνίκα δεξιτέρῃ ἦρεν καὶ ἀείσετο χειρῶν
Οὐρανὸν εἰς εὐρυὼ, καὶ ὅπῃ μέγαν ὄρκον ὄμοσσεν
Ἐν κείνῳ, ὅτε ζώει ὅπῃ νωλεμὲς αἰεὶ,
Εἰς καιρὸν, καιροῦς, καὶ ἡμισυ καιροῦ ἔσεσθαι.
Ὡς δ' ἱερῆς λαοῖο διαμπερὲς ἐξετέλεσσε
Χεῖρα διαπλήσων, τοῖς αὐτίκα τέρμ' ἐπιθήσειν.
8 Ἔκλυον, ἠκ ἐνόησα, τάδ' ἑ φερνέοντι βέβακται·
Ὥστε τοῖον φιλοπτόλεες ἔπος φύγεν ἔρκος ὀδόντων·
Εἰπέ μοι, ὦ ἄνα μοῦ, τί νυ ἔσσεται ἔσχατα τούτων;
9 Καί μοι αὖτις ἔειπε, καὶ ὡς ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν·
Ἔρχεο, μηδ' ἔτι, μάντι, διείρεο, μηδὲ μετάλλα·
Οἱδ' ἀνεμώνητοι μῦθοι κεκλεισμένοι εἰσὶ,
Καὶ ἀλύτῳ σφρηγῖδι τυπώμενοι, ἄχρι τέλος δε.

E generatione ad generationem per indefinentia fecula.
Omnia tibi dicta sunt, tu a. animo tuo perpendens
Retine, neq; reveles, dei a. reverere iram,
Et signa librum ad noviſſimum finis tempus:
Multis e locis multi itabunt huc & illuc
Occulta ad inveſtigandum, & plura, quàm anteà,
Scient mortales, & cognitio augebitur virorum.
Meos deinde ego extendi oculos,
Ecce autem adſtitêre adhuc & duo alii;
Quorum hic quidem ex illâ parte fluvii profundi ripæ,
Contrà a. ille ex alterâ parte fluvii profundi ripæ.
Et quidam ex ore diſcendi cupidum verbum emiſit
Induto lineis veſtibus, fluvii qui ſuper aquas ſtetit;
Quouſq; erit, priuſquam mira hæc perfecta fuerint?
Et vocem audivi inflexibilem firmam
Illius, cujus corpus velatum eſt niveâ ſindone, viri,
Qui fluvii pulchriflui ſuper aquas ſtetit,
Quando dextram levavit, & ſiniſtram
Cælum ad amplum, & magnum juramentum juravit
Per eum, qui vivit in æternum ſemper,
Ad tempus tempora, & dimidium temporis fore:
Poſtquam a. ſancti populi penitus finem fecerit
Manum diſſipandi, his ſtatim finem impoſiturum.
Audivi, non intellexi, ea autem ignaro mihi dicta ſunt:
Itaq; hujuſmodi verbum curioſum fugit ſeptum dentium;
Dic mihi, domine mi, quidnam erit finis iſtorum?
Et mihi reſpondit, & ſic verbo mandavit;
Abi, neq; amplius, vates, interroges, neq; quæras:
Hi inſcrutabiles ſermones occluſi ſunt,
Et inſolubili ſigillo ſignati uſq; ad finem.

Multi

10 Πολλοὶ φοιβᾶντες, ἀ λαὸς αἰνεῦντες ἕμιλλον,
Καὶ δοκιμαδήσουσ' οἵτ' εἰσὶ καμόντω·
Ἀλλὰ κακῶς ῥέξουσι κακοὶ φρεσὶν, οὐδέ τις ἀνδρῶν
Φαύλων οὐδ' ὀλίγον περ ἐπιφαύσει περκιδέσπιν·
Ἀιὲν ὁμιλήσουσι χαλιφρονσιήσι νόοιο·
Ἀλλὰ νοήσουσιν πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες.
11 Καὶ ἐπεὶ ἐνδελεχὴς θυσίη παμπρωτον ἀπαρθῇ
Ἄυπτος ἐρημώσαντ' ὑφισαμένοιο βδελυγμῦ,
Χίλια διηκόσι' ἐννεάκις δέκα ἤματα ἔσαι.
12 Δὶς κὴ τρὶς μάκαρ ἔσσὶν, ὅπις ποτιδέγμεν' ἵκῃσι,
Καὶ μακρὸν τελέσας χρόνον ὕψιμον ἤματα χίλια
Χίλια τριηκόσια τριάκοντά τε πέντε δ' ἱκάνῃ.
13 Ἀλλὰ τὺ ἔρχεο, μάνθ' ἕως ἂν πέρας ἔβδατον ἔλθῃ·
Καὶ ἐναπδήσῃ, καμάτων δέ τοι ἔστετ' ἐρωὴ,
Καὶ στήσῃ εἰς κλῆρον, ὅτ' ἤματα πάγχυ τελεσθῇ.

ΤΕΛΟΣ.

Multi purgabuntur, & dealbabuntur,
Et probabuntur calamitatis in fornace:
Sed malè facient mali animis, nec quisquam virûm
Improborum vel minimum quidem attinget prudentiæ,
Semper versabuntur cum stultitiâ mentis;
Sed intelligent sapientia animo consilia habentes.
Et ex quo juge sacrificium primum ablatum fuerit
Contrà desolante suffectâ abhominatione,
Mille ducenti novies decem dies erunt.
Bis & ter felix est, qui exspectaverit,
Et longum perficiens tempus serum dies mille
Mille trecentos triginta & quinque attigerit.
Sed tu abi, vates, dum finis novissimus venerit;
Et requiesces, & laborum tibi erit cessatio,
Et stabis in sorte, quando dies plenè perfecti sunt.

FINIS.

R

THRENODIA
DAVIDIS
ſuper *SCHAVLEM* & JEHONATHANEM.

Θρηνῳδία Δαβὶδ ἐπὶ Σαὺλ καὶ
Ἰωναθάν.

1 Αἰ! αἰ! ὑψηλῶν ὀρέων κατ' ἀκρονας ἄκρους
Ἄγλαΐη ἀπόλωλε πολυκλειτοῖο Σιῶνος·
Πῶς ἔπεσον ψυχαὶ καὶ ἰφθίμων περ ἐόντων,
Καὶ κρατερὸι ἥρωες ὀδὰξ ἕλον ἄατον ἔδας!
2 Ἐν Γεθὶ μὴ ἀγγείλαθ' ὅπερ τ' ἄῤῥητον ἄμεινον,
Μήπ δὴ Ἀσκάλωνος ἐν εὐρυχόροισιν ἀγυιῆς
Ἀγγελίῃ ἄφατον κηρύσσετε, μήποτε κώρας
Ἀλλοδαπῶν τόδε χάρμα φυτεύσῃ, μήποτε κῶρας
Τῶν ἀπειρμήτων τόδ' ὑπέρτατον εὐχος ὀπάζῃ,
Καὶ μέγα καγχαλόωσιν ἐισμαραγδύοις ἀλαλαγμοῖς.
3 Οὐρεά τ' ἐν Γελβυὲ κατάρατα, μηκέτ' ἐφ' ὑμᾶς
Οὐρανόθεν πεσπέσιεν ἐϋῤῥαδάμυγος ἔέρσης
Πιαλέαι φεκάδες, μήθ' ὑφόθεν ὄμβρος ἐπέλθοι,
Μηδέ ποτ' εὐδενίῃ καρπὸν βείδωσιν ἀλωαί·
Κεῖθι γὰρ σάκος ἀσπίδι τε τελεσπάτου τε μαχητῆ
Ἀισχρὸν ἀπορρίφθη, σάκος ἰφθίμοιο Σαύλου,
Ὡσεὶ ἀμβροσίῳ ὐ χείσατο μάντις ἐλαίῳ.
4 Αἱμά τε τραυμαπόων, τέαρ ἰφθίμων τε λάφυσε,
Τόξον Ἰωναθάνυ, ἱερήτε μάχαιρα Σαύλυ·
Οὐ τόξα τρομέοντα βέλη ποτ' ἐχάσατ' ὀπίσω,
Ὀσδὲ χερὶ ἀνέκαμψε διαρραίσασα μάχαιρα.
5 Ἄμφω ἥματα πάντ', ὄφρα ζωοῖσι μετέσιν,
Ἀλλήλοις ἐρατὼ καὶ φιλτάτω ἦσαν ἁπάντων·
Οὐδέ σφας ὀλυμένους νοσφίσατο μοῖρα κραταιὴ,
Ἀλλήλων δ' ἀπέναντο καὶ ἐν πυμάτῳ περ ὀλέθρῳ·

Ἄμφω

Threnodia DAVIDIS ſuper Schaulem & Jehonathanem.

HEu! heu! ſublimium montium ſuper vertices ſummos
Splendor periit celebris Sionis:
Quomodo cecidêre animæ etiam fortium,
Et validi Heroes mordicùs arripuêre immenſam terram!
Gathi ne annuncietis quod non dictum melius eſt,
Nequaquam Askelonis in latis vicis
Nuncium tacendum publicetis: ne filiis
Extraneorum hoc gaudium creet, ne filiis
Incircumciſorum hoc ſummam gloriationem præbeat,
Et valdè exſultent ſonoris jubilis.
Montes Gilboæ execrabiles, ne amplius ſuper vos
Cælitùs deſcendant benè-ſtillantis roris
Pingues gutſulæ, nec ab alto imber ſuperveniat,
Nec unquam abundantiâ fructuum onuſta ſint arva:
Illic [quippe] clypeus fortium, & conſummatiſſimorum bellatorum
Turpiter abjectus eſt, clypeus ſtrenui Saulis,
Quaſi divino non adunxiſſet [eum] vates oleo.
Sanguinem vulneratorum, fortiúmq; adipem deglutiit
Arcus Jehonathanis, & ſacer gladius Schaulis;
Nec unquam arcûs ſuſpirioſa tela retrocedebant,
Nec vacuus reverſus eſt rutilus gladius.
Ambo dies omnes, dum vivis interfuêre,
Sibi invicem amabiles, & amiciſſimi erant omnium;
Neq; eos pereuntes diviſit mors violenta,
Sui autem potiti ſunt vel in extremo fato:

Ambo

Ἀμφω κερτομέων· ἡ αἰσυλίη γὰρ ἐπῆεν.
Καὶ ἦ λεοντέην δένεον πέρι καρτέρω ἄμφω.
6 Ἄρχετε νῦν θρήνων, Σολυμήιδες ἄρχετε κώμων,
Ὤλεσε Σαῦλον ἄναξ, ὃς φάρεα φοινικόεντα
Ἐννυσθαι πόρεν ὔμμι, καὶ ὅσσα περ ἔπλετ' ἐέλδωρ,
Πόρπας τε, γναμπτάς τ' ἐλεκὰς, καλυκάς τε, καὶ ὅρμους,
Ὅς δέ τε χρυσείοις ἐδῶπας ἐπένδυε κόσμοις.
7 Πῶς ἔπεσον ψυχαὶ καὶ ἰφθίμων περ ἐόντων
Ἐν πολέμῳ μάστῳ, ἔυτε μάχη δεμεΐα δεδήει!
Αἰαῖ! ἐν κορυφῆσιν, Ἰωναδὰν, ὀξεναρίδης
Ὑψιλῶν ὀρέων, ἔλιπες δ' ἀδμῆτα καὶ ἤβιμα.
8 Ὤ μοι ἐμεῦ πολυφίλτατ' ἀδελφεέ! εἵνεκα σεῖο
Μύρομαι ὡς ἔκπαγλα, φίλον τεπημένος ἦτορ·
Ἦ μοι ἐρασσὸς ἔφυς, καὶ σευ γλυκὺς ἦμερος εἶλε,
Θαυμάσιος δέ θ' ὑπῆρξεν ἔρως πρὸς ὅν μ' ἐφίλησας,
Τῷ ὑπερβαλλόντων μέγ' ἐνίκας φῦλα γυναικῶν.
9 Πῶς ἔπεσον ψυχαὶ καὶ ἰφθίμων περ ἐόντων
Ἡρώων! πῶς δὴ πολεμήϊα τὰ πρὶν ὄλωλε!

ΤΕΛΟΣ.

Ambo leviores quàm aquilæ in aere,
Et léonum ſuper vires fortes ambo.
Incipite nunc threnos, Solymitides incipite filiæ,
Periit Saul rex, qui veſtes purpureas
Ad induendū dedit vobis, & quæcunq; deſiderabilia erant,
Fibuláſq; flexibilésq; helicas, calycáſq;, & monilia,
Quíq; aurea veſtibus ſuperinduit ornamenta.
Quomodo cecidêre etiam fortium animæ
In pugnâ mediâ, quando conflictus acris inferveſcebat!
Heu heu! ſuper vertices, Jehonathan, occiſus es
Sublimium montium, reliquiſti a. robur & juventutem.
Hei mihi mí delectiſſime frater! propter te
Lamentor vehementer, charo afflictus animo:
Certè mihi jucundus eras, & tui dulce deſiderium cepit me;
Mirabilis aut. erat tuus amor, quo me amâſti,
Illóq; amore-captarum valdè exſuperâſti ſexum mulierum.
Quomodo cecidêre animæ etiam fortium
Heroum! quomodo bellica arma periêre!

FINIS.